

A. CONAN DOYLE

ZEMĚ MLHY

V. Čitta

ZEMĚ MLHY

ARTHUR CONAN DOYLE

eknizky.sk

Creative Commons License

Země mlhy by eknizky.sk is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License, except where otherwise noted.

Obsah

Kapitola I.	1
<i>Ve které naše zvláštní komise začíná jednati.</i>	
Kapitola II.	13
<i>Ve které je popsán jeden večer v podivné společnosti.</i>	
Kapitola III.	37
<i>Ve které profesor Challenger projeví svůj názor.</i>	
Kapitola IV.	45
<i>Ve které jsou popisovány některé zvláštní události v Hammersmithu.</i>	
Kapitola V.	83
<i>Ve které naši badatelé se dožijí pozoruhodných zkušeností</i>	
Kapitola VI.	109
<i>Ve které jsou čtenáři ukázány zvyky notorického zločince.</i>	

Kapitola VII.	131
<i>Ve které notorický zločinec obdrží, co podle anglického zákona zasluhuje.</i>	
Kapitola VIII.	149
<i>Ve které tři badatelé se setkávají s temnou duší.</i>	
Kapitola IX.	179
<i>Ve které se mluví o některých fyzických jevech.</i>	
Kapitola X.	193
<i>De profundis.</i>	
Kapitola XI.	215
<i>Kde Silas Linden obdrží, co zasluhoval.</i>	
Kapitola XII.	231
<i>Jsou výšiny a jsou hlubiny.</i>	
Kapitola XIII.	247
<i>Ve které profesor Challenger jde do bitvy.</i>	
Kapitola XIV.	267
<i>Ve které se Challenger setká s podivným soudruhem.</i>	
Kapitola XV.	283
<i>Ve které je nastražena past' na velkou zvěř.</i>	
Kapitola XVI.	299
<i>Ve které Challenger zakusí něco pro celý život.</i>	
Kapitola XVII.	319
<i>Ve které se mlhy vyjasní.</i>	

Kapitola I.

Ve které naše zvláštní komise začíná jednati.

Slavného profesora Challengera bylo — velmi nevhodně a nedokonale — zneužito v románu. Jeden odvážný spisovatel ho umístil do situací nemožných a romantických, aby viděl, jak bude nato reagovati. A on reagoval podáním žaloby, dále marnou žádostí, aby kniha byla potlačena, výtržností na Sloane Street, dvěma osobními útoky a konečně ztratil svoje místo jako profesor fyziologie na vysoké londýnské škole pro studium hygieny subtropické. Jinak přešla tato věc mnohem klidněji než bylo očekáváno.

Ale profesor ztratil také něco ze svého bývalého ohně. Jeho obrovská ramena byla teď trochu sehnuta. Mezi černými vousy ve tvaru lopaty jevily se šedé nitky, jeho oči byly méně útočné, úsměv byl méně domýšlivý, a hlas byl sice právě tak hrozný jako jindy, ale nebyl již tak pohotově svým řevem umlčeti každý odpor. Profesor byl však přes to nebezpečným, jak vědělo celé jeho okolí. Sopka nebyla vyhaslá a neustálé rachocení hrozilo novým výbuchem. Musil se ještě mnohému učit od života a při tomto učení byl teď profesor méně nesnášenlivý.

Změna, která se s ním stala, počínala určitým datem.

2 Země mlhy

Bylo to úmrtí jeho manželky. Tato ženuška úplně získala srdce tohoto velkého muže. Věnoval jí veškerou něhu a jiné rytířské vlastnosti, jaké jen mohou mít lidé silní, pro slabé. Tím, že povolovala ve všem, získávala vše, jak to dovede jen žena plná taktu a roztomilé povahy. A když náhle zemřela prudkým zánětem plic po chřipce, tu její muž se zapotácel a klesl. Vstal sice nanovo, usmívaje se lítostivě, jako boxer, který obdržel ránu, ale s ochotou vybojovati s Osudem ještě několik kol. Ale změnil se úplně a kdyby nebylo pomoci se strany jeho dcery Enidy a jejího kamarádství, nebyl by se snad nikdy vzpamatoval z oné rány. Byla to jeho dcera Enida, která ho se zchytralostí a důmyslem dovedla vlákat do všech možných předmětů, které probouzely jeho bojovnou povahu a uváděly jeho mysl v zuřivost tak, že nakonec žil zase více v přítomnosti a nikoliv v minulosti. Jenom tehdy, když viděla otce v ohnivém sporu, násilného vůči novinářům a všeobecně urážlivého ke všemu okolí, cítila, že je opravdu na dobré cestě k uzdravení.

Enida Challengerová byla dívkou pozoruhodnou a zaslouhovala by vlastně zvláštní kapitoly. Ve svém vzezření, s černými vlasy po otci a modrýma očima, jakož i svěží pleť po matce, byla nápadná, ne-li krásná. Byla povahy klidné, ale velmi silné. Již od svého dětství musila buďto se stavět proti svému otci anebo se podrobiti, aby byla rozdracena a aby se stala pouhým automatem, poháněným jeho silnými prsty. Byla dosti silná, aby si dovedla zachovati vlastní půdu a sice způsobem laskavým a

pružným, před jeho hněvivými náladami, ale který se zase uplatňoval, když přešly. V poslední době byl jí však onen nepřetržitý tlak příliš nesnesitelný a tak se ho hleděla zbaviti, hledajíc si nějaké vlastní zaměstnání. Někdy prováděla jisté zvláštní práce pro londýnský tisk a konala je takovým způsobem, že její jméno vešlo ve známost na Fleet Street. K nalezení tohoto východiska jí pomohl značně jeden starý přítel jejího otce — a snad také dobrý známý čtenáře — pan Edward Malone z Daily Gazette.

Malone byl dosud stejným siláckým Irčanem, který kdysi vyhrál mezinárodní pohár v Rugby, ale život ho také poněkud stlačil a učinil z něho člověka skromnějšího a rozvážnějšího. vzdal se mnohého, když odkládal nadobro svoje fotbalové boty. Možná, že jeho svaly poněkud ochably a jeho šlachy ztuhly, ale jeho duše byla hlubší a ve větší činnosti. Chlapec byl mrtev, ale muž se zrodil. Osobně se změnil jenom málo, ale měl silnější vousy, záda měl poněkud ohnutá a na jeho čele se jevilo několik rýh, svědčících o hlubokém myšlení. Poválečné poměry a problémy nového světa zůstavily na něm svoje stopy. Jinak se dopracoval jistého jména v žurnalistice a v jisté míře též v literatuře. Byl dosud svobodný, ač byli někteří lidé, kteří se domnívali, že tento jeho stav silně kolísá, a že malé, bílé prstíky slečny Enidy Challengerové by jej mohly změnit. Jisto bylo, že oba byli dobrými kamarády.

Byl nedělní večer v měsíci říjnu a světla se právě počínala mihati skrze mlhu, která od časného jitra obklopovala celý Londýn. Byt profesora Challengerova ve

4 Země mlhy

Victoria West Gardens byl ve třetím patře a mlha spočívala jakoby hustě na samých oknech a tichý bzukot zmírněného nedělního provozu přicházel nahoru z neviditelné třídy, která se rýsovala pouze rozptýlenými skvrnami kalných světel. Profesor Challenger seděl u krbu, natahuje k ohni svoje tlusté, poněkud zkřivené nohy a jeho ruce vězely hluboko v kapsách jeho spodků. Jeho oděv jevil trochu výstřednosti lidí geniálních, neboť měl na sobě košili s volným límečkem, hedvábnou vázanku barvy kaštanové s velkým uzlem, a černý smoking ze sametu, který zároveň s jeho splývajícími vousy mu dodával vzezření nějakého staršího bohéma — umělce. Po jeho boku seděla jeho dcera, připravená k odchodu. Měla na hlavě miskovitý klobouk, černý oděv s krátkou sukničkou a všechny jiné módní vynálezy, kterými se ženám podařilo deformovati přírodní krásy. Zatím Malone s kloboukem v ruce, čekal u okna.

»Myslím, že bychom již měli jít, Enido. Jest již skoro sedm hodin!« pravil Malone.

Oba totiž psali společné články do novin o londýnských náboženských sektách a každého nedělního večera se scházeli, aby vyhledali nějakou novou a získali tak rukopis pro nedělní Gazettu.

»Počíná se to teprve o osmé, Tedy, máme ještě spoustu času.«

»Usedněte, pane! Usedněte!« zahučel Challenger a počal se tahati za vousy na bradě, což bylo jeho zvykem, když byl ve špatné náladě. »Nic mne tak nerozčiluje, jako

když mně někdo stojí za zády. Je to zbytek atavismu a strach před nějakou dýkou — ale existuje to dosud! Tak je to dobře! Pro Boha, odložte také klobouk! Vypadáte věčně jako byste chtěl včas zastihnouti vlak!«

»To již tak přináší novinářský život,« pravil Malone. »Když se nám nepodaří zastihnouti onoho věčného vlaku, zůstaneme na holičkách. I Enida to počíná chápati. Avšak, jak pravíte, máme přece jen dosti času!«

»Kam až jdete?« tázal se Challenger.

Enida se podívala do zpravodajského, malého zápisníku.

»Byli jsme již v sedmi církvích. Byli jsme ve Westminsterském opatství, kde je bohoslužba ve formách nejmalebnějších, pak u Svaté Agaty, kde je Vysoká Církev a na Tudorském náměstí, kde je Nízká. Pak jsme byli ve westminsterské katedrále, kde jsou katolíci, v Endell Street, kde jsou presbyteriáni a na Gloucesterském náměstí, kde jsou unitáři. Ale dnešního večera se chceme pokusiti o něco nového. Navštívíme spiritualisty.«

Challenger zafuněl jako rozhněvaný buvol.

»A příštího týdne půjdete do blázince, jak se domnívám,« řekl. »Nechcete mně snad namluvit, Malone, že tito duchaři mají svoji vlastní církev?«

»Již jsem se o tom přesvědčil,« odpověděl Malone. »Vždycky si opatřím fakta a čísla než se pustím do nějaké práce. Oni mají ve Velké Británii přes čtyry sta úředně zapsaných chrámů.«

6 Země mlhy

Challengerovo zafunění znělo teď jako od celého stáda buvolů.

»Zdá se mi, že lidská pošetilost a důvěřivost nemá opravdu hranic. Homo sapiens! Homo idioticus! A ke komu se modlí — k duchům?«

»Nuže, to právě chceme zvědět. Myslím, že z nich bude nějaký článek. Nemusím vás ujišťovati, že úplně sdílím vaše názory, ale v posledních dnech jsem mluvil několikrát s doktorem Atkinsonem z nemocnice St. Mary. Víte, že jeho pověst jako lékaře počíná růsti.«

»Slyšel jsem o něm — jeho oborem jsou choroby mozko-míchové.«

»Ano, to je on. Je to rozumný muž a je považován v psychickém badání za autoritu — tak totiž nazývají teď novou vědu, kerá se obírá těmito předměty.«

»Tak — vědu!«

»Nu, tak tomu říkají! Zdá se, že bere tyto lidi vážně. Když potřebuji nějaký citát, jdu se s ním poradit, poněvadž má odbornou literaturu spiritualistickou v malíčku. Jmenuje je »průkopníky lidského pokolení!«

»Průkopníky do blázince!« zamručel Challenger. »A — literaturu! Jakou pak mají literaturu?«

»Nuže, to mně bylo novým překvapením. Atkinson má pět set svazků, ale stěžuje si, že jeho psychická knihovna není úplná. Musíte vědět, že je literatura francouzská, německá, vlašská — právě tak jako naše!«

»Nu, díky Bohu, že celé to bláznovství není shrnuto jen ve staré, dobré Angli. Je to morový nesmysl.«

»Přečetl jste to vše, otče?« tázala se Enida.

»Zdali jsem to přečetl! Já který má tolik zájmů jiných a při tom ani špetku času ani ne pro polovinu toho! Enido, jsi opravdu směšnou!«

»Lituji otče! Ale mluvil jste s takovým přesvědčením, že jsem se domnívala, že něco o tom víte.«

Challengerova obrovská hlava se otočila a jeho lví pohled spočinul na jeho dceři.

»Domníváš se snad, že mozek logicky myslící, mozek prvního řádu musí čísti a studovati, aby odhalil zjevné pošetilosti? Mám snad studovat počty, abych někoho usvědčil ze lži, když mně řekne že dvě a dvě je pět? Musím studovat fysiku, nanovo osvojiti si znovu její zásady, protože nějaký darebák nebo blbec tvrdí, že se stůl může zvednouti do vzduchu proti zákonu tíže? Je snad třeba pěti set svazků, aby nás poučily o věci, která je dokázaná u každého policejního soudu, když odhalí nějakého podvodníka? Enido, stydím se za tebe!«

Jeho dcera se však vesele zasmála.

»Nuže, tatínku, nemusíte na mne již tak řvátí — já se vzdávám! Ve skutečnosti mám stejné pocity jako vy.«

»Nicméně,« ozval se Malone, »někteří lidé dobrých zásad je podporují. Nenahlížím, jak se můžete posmívat Lodgeovi, Crookesovi a jiným ! «

»Nebud'te směšným, Malone. Každý velký duch má svoji slabou stránku. Je to jakási reakce proti všemu zdravému v jeho rozumu. U takových lidí naleznete náhle nějakou žilku rozhodného nesmyslu. Tak se to má s těmito

8 Země mlhy

muži. Ne, Enido, nečetl jsem jejich vývodů a také jich čísti nechci — některé věci jsou mimo náš okruh. Když si položíme veškeré staré otázky, jak bychom mohli jít ku předu s novými? Tato věc je odbyta zdravým rozumem, anglickým zákonem a také všeobecným souhlasem každého rozumného Evropana.«

»Tak tomu jest!« řekla Enida.

»Avšak,« pokračoval profesor, »mohu připustiti, že jsou někdy omluvy stran omylů v těchto předmětech.« Klesl hlasem a jeho velké, šedé oči se zadívaly smutně do prázdna. »Znám případy, kdy nejchladnější rozum — i můj vlastní rozum — mohl býti na okamžik otřesen.«

Malone cítil, že by mohl mít nějaký námět ke článku.

»Tak?« pravil.

Challenger váhal. Zdálo se, že ve svém nitru zápasí. Chtěl mluvit, ale slova, která chtěl říci mu působila bolest. Pak s netrpělivým a náhlým pohybem počal vyprávěti:

»Nikdy jsem ti toho neřekl, Enido. Bylo to . . . příliš — příliš intimní. Snad také příliš absurdní. Styděl jsem se, že mne to tak rozechvělo. Ale dokazuje to, že i duch nejlépe vyrovnaný může býti překvapen znenadání.«

»Tak?« řekl zase Malone.

»Bylo to po smrti mé ženy. Vy jste ji znal,

Malone. Dovedete uhodnouti, co to pro mne znamenalo. Bylo to večer po jejím spálení. . . strašné. Malone, strašněl Viděl jsem její drobné tělo sklouznouti dolů, dolů . . . potom se objevila záře plamenů a pak dvířka zabouchla.«

Jeho mohutné tělo se třásl a on si přejel svoji velikou, srstnatou rukou přes oči.

»Nevím proč vám to vypravuji. Zdá se, že to bylo přivoděno předešlým hovorem. Možná, že je to pro vás výstraha. Toho večera — večera po spálení — seděl jsem dlouho ve velikém sále. Ona tam byla také,« při tom ukázal na Enidu. »Usnula v křesle, ubohá dívka. Znáte onen dům v Rotherfieldu, Malone! Bylo to ve velké síni. Seděl jsem u krbu a celá místnost byla zahalena ve hluboký stín a moje duše byla také ve stínu. Byl bych poslal Enidu na lože, ale ona odpočívala opřena v křesle a tak jsem jí nechtěl probouzeti. Byla snad jedna hodina k ránu — pamatuji se, že měsíc svítil skrze barevné sklo v okně. Seděl jsem a hloubal. V tom se náhle ozval nějaký zvuk.«

»Tak?«

»S počátku byl tichý — jako tikání. Pak se stával hlasitější a zřetelnější — bylo to jasné — ťuk — ťuk — ťuk. Ale teď přicházím ku podivné shodě okolností, k oně věci, ze které vyrůstají báchorky, když je něco takového v rukou lidí důvěřivých. Musíte totiž vědět, že moje manželka klepala na dveře zvláštním způsobem. Bylo to opravdu jako drobný úryvek popěvku, který zahrála svými prsty. Zvykl jsem si to také a tak jsme oba věděli, když druhý z nás zaklepal. Nuže a tu se mi zdálo — ovšem moje mysl byla napiatá a abnormální — že ťukání se vytvářelo ve známém rytmu jejího klepání. Nemohl jsem uhodnouti, odkud přicházelo. Můžete si představit, jak horlivě jsem se o to pokoušel. Bylo to nade mnou, kdesi v trámovi. Ztratil

10 Země mlhy

jsem pojem času. Řekl bych, že se to opakovalo nejméně dvanáckrát.«

»Ach, tatínku, o tom jste mi nikdy neřekl!« »Nikoliv, ale probudil jsem tě a požádal jsem tě, abys se mnou byla na chvíli tiše vzhůru.«

»Ano, pamatuji se na to.«

»Nuže, seděli jsme, ale nic se neudálo. Nebylo již ani jediného zvuku. Byl to ovšem klam. Nějaký hmyz ve dřevě. Nebo to klepala břechtanová větvička na zeď. Můj vlastní mozek přičinil k tomu onen rytmus. Tak ze sebe činíme děti a pošetilce. Ale poskytlo mně to jisté poučení. Viděl jsem jak i člověk prozíravý může býti oklamán vlastním duševním pohnutím.«

»Ale jak víte, pane, že to přece jen nebyla vaše manželka?

»Směšné, Malone! Směšné, pravím! Pravím vám, že jsem ji viděl v plamenech. Co tedy zbylo?«

»Její duše nebo její duch!«

Challenger zavrtěl smutně hlavou.

»Když to drahé tělo se rozpadlo ve své součástky — když jeho plyny odešly do vzduchu a když jeho ostatní pevné zbytky se proměnily v šedý popel — byl konec. Nic jiného nezbylo.

Dohrála svoji úlohu, hrála ji krásně a ušlechtilě. Bylo skončeno. Smrtí končí vše, Malone. Takové řeči o duši jsou animismem divochů. Je to pověra, je to mythus. Jako fyziolog chtěl bych přivoditi zločin nebo ctnost ovládnutím cévové soustavy nebo mozkovým

podrážděním. Operativním zákrokem bych mohl učinit z Jekyll a Hydeho. Někdo jiný by to zase svedl psychologickou sugescí. A ještě jinak to může učinit alkohol. Také jedy působí podobně. Směšné, Malone, směšné! Kam strom padne, tam leží! Není pražádného probuzení po smrti . . . noc — věčná noc ... a dlouhý odpočinek pro unaveného dělníka.«

»Nu, to je smutná filosofie.«

»Lepší smutná nežli nesprávná.«

»Snad je to pravda. Jest něco mužného a silného, když se dovedeme dívat do tváře nejhoršímu. Nechci vám odporovati. Můj rozum s vámi souhlasí.«

»Ale moje instikty jsou proti tomu!« zvolala Enida. »Ne, ne, nikdy tomu neuvěřím« A pak ovinula svoje paže o mohutnou, býčí šiji svého otce.

»Neříkejte mně, tatínku, že vy s celým svým složitým duchem a podivuhodnou duší nebudete pak míti o nic více života než rozbité hodiny!«

»Čtyry džbery vody a pytel solí,« pravil Challenger, vybavuje se s úsměvem z objetí své dcery. »Z toho je opravdu tvůj otec, milé děvče a nejlépe bude když svoji duši s tím smíříš! Ale jest již za dvacet minut osm. Vraťte se sem, Malone, budete-li moci a vypravujte mně pak o svém dobrodružství mezi těmi šilenci.«

Kapitola II.

Ve které je popsán jeden večer v podivné společnosti.

Milostná pletka mezi Enidou Challengerovou a Edwardem Malonem nemá pro čtenáře ani nejmenšího zájmu a sice z prostého důvodu, že pro ni nemá nejmenšího zájmu spisovatel. Neviditelné a nepozorovatelné lákadlo nezrozeňného dítěte je u všech mladých lidí všední věcí. Ale v této kronice se chceme zabývatí věcmi mnohem méně všedními a zároveň věcmi, nejvýš zajímavými. O onom poměru mezi oběma mladými lidmi byla učiněna zmínka jen proto, aby byly vysvětleny výrazy upřímného a důvěrného přátelství, ke kterým v našem vypravování dochází. Jestliže lidské pokolení se v něčem opravdu zlepšilo — alespoň v zemích anglo-keltských — jeví se to v tom, že prvotní náklonnosti a lstivé šalby minulosti se uvolnily a že, mladí muži a mladé ženy se mohou stýkati na stejné úrovni čistého a poctivého přátelství.

Drožka dovezla oba dobrodruhy do Edgware Road a pak do jedné postranní ulice, která sluje »Helbeck Terrace.« Asi v její polovině byla temná čára domů přerušena zářící mezerou, kde z otevřených vrat se hrnula do ulice záplava světla. Drožka se zastavila a drožkář otevřel dvířka.

14 Země mlhy

»Zde, je spiritualistický chrám, pane,« řekl. Když pak pozdravil za udělené zpropitné, dodával sípavým hlasem člověka, který je zvyklý každému počásí: »Řekl bych, že je to hloupost a pitomost, pane.« Když tak ulevil svému svědomí, vylezl zase na kozlík a za okamžik potom zadní rudá svítlna jeho vozu se proměnila v mizející kruh v temnotě. Malone se zasmál.

»Hlas lidu, Enido! Veřejnost se dosud dále nedostala!«

»Nu my jsme se vlastně také dále nedostali!«

»Ano, ale jsme pohotově poskytnouti jim příznivé příležitosti, kdežto tento drožkář, jak se mi zdá, nechce. Pro pána, budeme však míti štěstí, jestliže se tam dostaneme!«

U vchodu byl zástup a nějaký muž stál proti němu na schodech u dveří a mával rukama, aby dav zadržel.

»Je to marné, přátelé! Lituji velice, ale nemůžeme si pomoci. Dvakráte nám hrozilo stihání, že jsme dovolili, aby byla naše místnost přeplněna.« Pak počal žertovati. »Nikdy jsem neslyšel, že pro něco takového by upadla některá pravověrná církev do nesnází. Opravdu, pane, nestalo se to!«

»A já jsem přišla až z Hammersmithu,« zalkal nějaký hlas. Světlo dopadalo na horlivou a úzkostlivou tvář malé ženy v černých šatech, která držela na rukou děcko.

»Vy jste přišla k vůli jasnovidce, paní,« pravil uváděč s pochopením. »Víte-li co, dejte mi svoji adresu a já vám napíši a paní Debbsová vám poskytne sezení zdarma. To bude lepší, než když byste chtěla počítati s náhodou v

davu, když s nejlepší vůlí na světě nemůže dojít na každého. Budete ji mít alespoň sama pro sebe. — Ale, pane, je to marné strkati se ... Co je to? Tisk?»

Po těch slovech se chopil Malonea za loket.

»Řekl jste tisk? Oh, tisk nás bojkotuje, pane. Jestliže o tom pochybujete, podívejte se jen do týdenního seznamu bohoslužeb v sobotních Times. Z toho byste nepoznal, že existuje něco, co sluje spiritualismem . . . U kterého jste listu, pane? ... V Daily Gazette? ... Nu tak, nu tak, je vidět, že pokračujeme! A tato dáma též? . . . Tedy zvláštní článek, to je hezké! . . . Držte se mne, pane a já se přičiním — uvidíme, co bude možno! Zavřete dvěře Joe! Je to marné, přátelé! Jestliže se trochu zlepší fond na stavbu budovy, budeme mít pro vás více místa. Nuže slečno, tudy, je-li vám libo!«

Ukázalo se, že »tudy« znamenalo jítí ulicí dolů a pak jednou postranní uličkou, kterou se dostali k malým dveřím, nad nimiž bylo rudé světlo.

»Musím vás posadit na podium — v celé dvoraně není jediného místa k stání.«

»Bože na nebi! zvolala Enida.

»Budete mít krásný rozhled, slečno, a jestliže budete mít štěstí, možná, že sama budete oslovena některým duchem. Často se stává, že právě ti, kteří jsou nejbliže media, mají nejlepší naději. Nuže, pane, vstupte sem!«

Byl tam malý, ne příliš čistý pokojík, na jehož špinavých a obílených stěnách viselo několik klobouků a svrchníků. Nějaká hubená žena, přísného pohledu, s

16 Země mlhy

očima, které jí hořely za brejlemi, si hrála svoje vyzábělé ruce u malého ohně v kamnech. Nějaký veliký a tlustý muž s bezkrevnou tváří, skořicovými kníry a zvláštníma očima, jaké mívají námořníci, konající daleké cesty, stál zády k ohni v typické anglické póse. Skupinu doplňoval malý, holohlavý muž s brejlemi s rohovou ovrubou a jeden velmi hezký a silný mladík v modrém, vycházkovém oděvu.

»Ostatní šli již na podium, pane Peeble. Je tam pouze pět sedadel pro nás.« Tak řekl onen tlustý muž.

»Vím to, vím to,« odpověděl muž, který byl zván panem Peeblem. Jak se teď ve světle objevilo, byl nervosní, hubenou a šlachovitou osobou. »Ale zde jsou zástupci tisku, pane Bolsovere. Daily Gazette — zvláštní článek . . . jmenují se Malone a Challengerová. Zde je pan Bolsover, náš předseda. Zde paní Debbsová z Liverpoolu, slavná jasnovidka. Zde je pan James a tento vysoký mladý muž je pan Hardy Williams, náš rázný tajemník. Pan Williams je sběratelem na fond pro budovu. Dejte si pozor na kapsy, když je pan Williams na blízku!«

Všichni se smáli.

»Sbírka přijde později,« řekl pan Williams s úsměvem.

»Dobrý a povzbuzující článek je naší nejlepší sbírkou,« pravil tlustý předseda. »Byl jste již někdy na schůzi spiritualistů, pane?«

»Ne,« odpověděl Malone.

»Domnívám se tedy, že mnoho o věci nevíte?« »Ne — nevím.«

»Nu, pak musíme očekávat přísný posudek. S počátku se do toho pustíte s hlediska humoristického. Musíme očekávat, že to vylíčíte velmi komicky. Nevím sice, co by v tom bylo žertovného, když běží o ducha na příklad naší zemřelé manželky, ale je to věc vkusu a také vědění. Když toho neznají, jak lze očekávat, že by to přijali vážně? Nekárám jich pro to! Většinou jsme byli kdysi právě takoví. Byl jsem též skeptikem a materialistou, až mne z toho jednou vytrhl můj starý otec, který přišel jako duch.«

»Dobře učinil!« řeklo liverpoolské medium.

»To bylo po prvé, kdy jsem také shledal, že mám sám medijské síly. Viděl jsem ho tak, jako teď vidím vás.«

»Byl jedním z nás, když byl vtělen?«

»Nevěděl právě tak nic jako já. Ale tam na druhé straně pokračují úžasně rychle, když se dostanou do styků s pravými lidmi.

»Je svrchovaný čas!« řekl pan Peeble, zavítaje víčko svých hodinek. »Vy budete seděti vpravo od předsedy, paní Debbsová. Půjdete napřed? Pak vy, předsedo. Pak vy dva a poté já. Vy jděte vlevo, pane Hardy Williamsi a řiďte zpěv. Je třeba, aby se obecnost trochu rozehřálo a vy to dovedete. Nuže, tedy, prosím!« .

Podium bylo již naplněno, ale příchozí se ubírali do předu za tlumeného, důstojného vítání. Pan Peeble se trochu tlačil a napomínal a tak se objevila dvě místa na konci lavic, na která usedla Enida s Malonem. Toto uspořádání se jim dobře hodilo, poněvadž mohli použít zcela dobře za clonou předních lidí svých zápisníků.

»Jaký máte dojem?« zašeptala Enida.

»Dosud nemám vůbec dojmu!«

»Já též ne,« pravila Enida, »ale přesto je to velmi zajímavé.«

Lidé, kteří běrou něco vážně, jsou vždy zajímaví, ať s nimi již souhlasíte, či nikoliv a zde není možno pochybovati, že tito lidé jsou nejdvůž vážní. Dvorana byla nabitá a když jste se dívali dolů, viděli jste řadu za řadou zdvižených obličejů, podivně stejných typů, při čemž ženy sice převládaly, ale muži se jim co do počtu značně blížili. Ráz těchto přítomných neprozrazoval ani nějaké přílišné významnosti ani veliké vzdělanosti, ale byl nepopíratelně typem lidí poctivých a zdravých a rozumných. Byli tu malí obchodníci, prodavači a prodavačky z krámů, lepší řemeslníci, ženy z nižších a prostředních tříd, sklícené domácimi starostmi, někdy také mladí lidé, hledající nějakou sensaci — takové byly dojmy, jaké činilo toto shromáždění na vycvičeného pozorovatele Malonea.

Tlustý předseda se zvedl a vztáhl ruku.

»Milí přátelé,« pravil, »musili jsme zase vyloučiti velmi mnoho lidí, kteří chtěli dnes večer býti s námi. Vše jest otázkou stavebního fondu a pan Williams, který zde sedí vlevo, bude rád, když se mu stran toho přihlásíte. Minulého týdne jsem byl v jednom hotelu a tam měli v přijímací kanceláři pověšené návěští: ‚Šeky se nepřijímají‘. Náš bratr Williams mluví jinak. Jen to s ním zkuste!«

Obecenstvo se smálo. Ovzduší se podobalo spíše

onomu, jaké vládne v síni pro přednášky nežli v nějakém chrámu.

»Než usednu, chci se ještě zmínit o jedné věci. Nejsem zde, abych mluvil. Jsem tu pouze jako předsedající a této úloze chci dostáti. Žádám od vás věc obtížnou. Chci, aby spiritualisté nepřicházeli za večerů nedělních. Zabírají místo tazatelům, kterým je toho třeba. Vy můžete použít bohoslužby dopolední. Je lepší pro naši věc, když zde bude místo pro cizince. Vy to již znáte a poděkujte za to Bohu. Dejte teď příležitost také jiným!« Po té předseda sklesl těžce do svého křesla.

Pan Peeble vyskočil. Bylo zřejmo, že je mužem užitečným pro vše, člověkem, jaký se objevuje v každé společnosti a který ji nepochybně také ovládne. Se svým hubeným a horlivým obličejem a vymršťujícíma se rukama byl něco více než živý drátek — byl celým svazkem živých drátků. Zdálo se, že z konců jeho prstů srší elektřina,

»Hymna číslo první!« vykřikl.

Harmonium zahučelo a shromáždění vstalo. Byla to krásná hymna a všichni ji pěli s chutí.

»Světlem prošel živý dech, s nebes věčných břehů, duše, které odešly, nesou lásku, něhu.«

A když zazněl refrén, tu bylo slyšeti ve zpívajících hlasech jisté nadšení:

»A tak pějem s radostí, já sot v srdce vniká: ‚Hrobe, kde tvé vítězství, smrti, kde tvá dýka?‘«

Ano, tito lidé to mínili dojista vážně. A zdálo se, že duševně nejsou nijak slabší svých spolubližních. Přece však

20 Země mlhy

Enida i Malone cítili jakousi velikou soustrast, když se na ně dívali. Jak smutné jest, když jsou zklamáni ve věci tak vážné, jako tato, když jsou šizeni podvodníky, kteří zneužívají jejich nejposvátnějších citů a jejich milovaných mrtvých jako záminek, aby je mohli podváděti! Co vědí tito lidé o zákonech důkazů, o chladných a nezměnitelných výrociích vědeckých zákonů? Ubozí, vážní, poctiví a klamaní lidé!

»A teď!« vykřikl pan Peeble, »požádáme pana Munroa z Austrálie, aby nám přednesl nějakou modlitbu.«

Jakýsi podivný starý muž s rozčuchanými vousy a s dřímajícím ohněm v očích se zvedl a několik vteřin tak stál, dívaje se k zemi. Pak počal pronášeti modlitbu, velmi prostou a naprosto nepřipravenou. Malone zachytil první větu: »Ach, Otče, jsme lidmi velmi nevědomými a nevíme dobře, jak se máme k Tobě blížit, ale chceme se k Tobě modlit, jak nejlépe dovedeme.« Vše bylo v této pokorné tónině. Enida a Malone spolu vyměnili rychlý pohled správného ocenění.

Pak byla zapěna ještě jedna hymna, která však neměla tak veliký účinek jako prvá a potom předseda oznámil, že pan James Johnes ze Severního Walesu přednese v trance řeč, která bude obsahovati názory známého jeho řídicího ducha Alasha z Atlantis.

Pan James Jones, malý mužík rychlých pohybů a rozhodného chování, oděný ve vybledlé, kostkované šaty, předstoupil do popředí a když stál asi minutu tiše, jako by v hlubokém zadumání, trhl sebou náhle prudce a počal

mluviti. Nutno říci, že kromě jistého ztrnulého pohledu a zírání do prázdna jeho očí, nebylo tu nic, co by prozrazovalo, že mluví někdo jiný než pan James Jones ze Severního Walesu. Nutno také poznamenati, že otrásl-li se pan Jones na počátku, došlo později zase na posluchačstvo, aby se otrásl také. Když připustíme, že jeho tvrzení bylo pravdivé, dokázal jasně, že duch z Atlantis může býti dokonale nudný. Mluvil roztahované svoje plochosti a nejapnosti, zatím kdy Malone pošeptal Enidě, že je-li Alasha správnou ukázkou obyvatelstva oné země, stalo se zcela dobře, když jeho domovina byla bezpečně pohlcena Atlantickým oceánem. Když pak s novým komickým otřesem se probudil z trance, vyskočil předseda s křesla s neobvyklou křepkostí, což dokazovalo, že se chce vyhnouti nebezpečí, aby se snad Atlantovec nevrátil.

»Dnešního večera,« zvolal, »je zde přítomna paní Debbsová, známá jasnovidka z Liverpoolu. Paní Debbsová, jak již mnozí z vás vědí, jest bohatě nadána některými dary ducha, o nichž mluví svatý Pavel a mezi nim je také dar rozeznávání duchů. Tyto věci jsou podepřeny zákony, jichž nám nemožno ovládnouti, ale je k tomu podstatně třeba sympatického ovzduší a proto paní Debbsová vás žádá o dobré myšlenky a modlitby, až se bude snažit vstoupiti do styků s některými světelnými bytostmi z druhého břehu, které nás snad poctí dnešního večera svojí přítomností.«

Předseda se posadil a paní Debbsová vstala za diskretního potlesku. Stála pak před čekajícím

posluchačstvem a byla velmi hubená a bledá, ale vysoké postavy. Měla orlí profil a její oči jasně zářily za jejími brejlemi se zlatou ovrubou. Hlavu měla skloněnou. Zdálo se, že něčemu naslouchá.

»Záchvěvy!« vykřikla konečně. »Potřebuji pomocných záchvěvů! Prosím vás, zahrajte mně na harmonium nějaký verš!«

Nástroj zahučel doprovod k písni »Ježíši, miláčku mé duše!« Obecenstvo sedělo tiše a v očekávání a trochu v uctivé bázni. Sínň nebyla příliš jasně osvětlena a v koutech číhaly temné stíny. Medium dosud sklánělo hlavu, jako by napínalo sluch. Pak zvedlo ruku a hudba umlkla.

»Ihned! Ihned! Všeho do času!« řekla žena, obracejíc se k někomu neviditelnému. Potom . řekla ke shromáždění: »Cítím, že podmínky nejsou dnes večer právě nejlepší. Ale přičiním se co nejlépe a oni také. Ale nejdříve k vám musím promluvit!«

A pak mluvila. To, co pravila, zdálo se oběma cizincům naprostým žvastem. Nebylo v tom logického smyslu a spojení, ač tu a tam některá fráze nebo věta připoutala pozornost. Malone vložil svoje plnicí pero do kapsy. Bylo zbytečno zapisovati si výroky šílené ženy. Jakýsi spiritualista, který mu seděl po boku, viděl jeho zmatek a nechuč a naklonil se k němu.

»Ona se ladí. Hledá délku své vlny,« zašeptal k novinářovi. »Vše záleží na vibracích. Ach, již to mák

Žena se zamlčela uprostřed věty. Její dlouhá paže a

chvějící se ukazováček se napřáhly. Ukazovala na jednu starší ženu, sedící ve druhé řadě.

»Vy! Ano, vy s tím rudým perem. Ne, ne vy, ta silná paní vpředu. Ano, vy! Za vámi se objevuje duch. Je to muž. Je to vysoký muž — měří snad šest stop. Má vysoké čelo, oči modré nebo šedé, dlouhou bradu, hnědé vousy a ve tváři vrásky. Poznáváte ho, milá přítelkyně?«

Thustá žena vypadala poděšeně, ale vrtěla hlavou.

»Nuže, snad budu s to, abych vám pomohla. Drží ve výši nějakou knihu — hnědou knihu se sponou. Je to účetní kniha, jakou mají v pisárnách. Čtu slova: ‚Kaledonská pojišťovna‘. Pomohlo vám to?«

Thustá žena našpulila rty a prudce zavrtěla hlavou.

»Nuže, mohu vám povědět ještě něco dalšího. Zemřel po dlouhé nemoci. Poznávám, že to byla choroba plicní — záducha.«

Thustá žena dosud nic nechápala, ale nějaká malá, hněvivě vypadající a červená žena, která seděla o dvě místa dále, najednou vyskočila.

»To je můj muž, paní! Řekněte mu, že s ním již nechci nic mít!« A posadila se s největší rozhodností.

»Ano, je to správně! Teď se k vám blíží. Dříve byl u té druhé ženy. Chce vám říci, že lituje. Víte přece, že by nebylo dobře chovati tvrdých citů k zemřelým. Odpusťte a zapomeňte. Již je po všem. Slyším pro vás poselství, které zní: ‚Učiň to a moje požehnání budiž s tebou!‘ Znamená to pro vás něco?«

24 Země mlhy

Pohněvaná paní vypadala teď poděšeně a přísvedčovala.

»Výborně,« řekla jasnovidka a pak náhle napřáhla ukazováček směrem k zástupu u dveří. »Platí to vojínovi!« řekla.

Nějaký vojín v khaki stál před skupinou jiných lidí a vypadal velmi překvapeně.

»Co je pro mne?« tázal se.

»Je zde nějaký vojín. Má odznaky desátníka. Je to vysoký muž a má prošedlé vlasy. Na ramenou má žluté pruhy. Vidím začáteční písmena J. H. Znáte ho?«

»Ano — ale on je mrtev!« řekl voják.

Nevěděl totiž, že je to schůze spiritualistů a celé to jednání bylo mu tajemstvím. Jeho sousedé mu věci rychle vysvětlovali. »Bože můj!« zvolal vojín a pak zmizel za všeobecného tichého smíchu. V přestávce slyšel Malone neustálé mumlání media, které mluvilo s někým neviditelným.

»Ano, ano, počkejte, až na vás dojde! Mluvte, ženo! Nu, postavte se vedle něho. Jak bych to mohla vědět? Ano, učiním to, budu-li moci«. Byla jako uváděč nebo dveřník v divadle, který řídí přístup obecnstva.

Její následující pokus byl naprostým nezdarem. Jakýsi usedlý muž s hustými licousy na tvářích nechtěl naprosto nic mít s jistým starším pánem, který tvrdil, že jest jeho příbuzným. Medium pracovalo s podivuhodnou trpělivostí a přicházelo vždy s novými a novými podrobnostmi ale věc nijak nepostupovala.

»Jste spiritualista, příteli?«

»Ano, již deset let.«

»Nuže pak víte, že jsou často obtíže.«

»Ano, vím to.«

»Přemýšlejte o tom. Možná, že na to přijdete později. Musíme toho zanechat tak, jak to je. Lituji jen vašeho přítele.«

Pak byla přestávka, ve které Malone s Enidou si šeptali důvěrné poznámky.

»Co o tom soudíte, Enido?«

»Nevím. Jsem zmatena.«

»Já se domnívám, že polovina toho je uhodnuta a že druhá polovina je vysvětlitelná důvěrníky. Tito lidé jsou vesměs téže církve a přirozeně znají vzájemně svoje záležitosti a okolnosti životní. A kdyby jich neznali, mohou se otázati.«

»Někdo řekl, že je to první návštěva paní Debbsové!«

»Ano, ale mohli ji na to snadno připravit,

Je to vše chytrácký podvod a klam. Musí to tak být — neboť jinak, představte si, co by to znamenalo, kdyby tomu tak nebylo!«

»Snad je to telepatie.«

»Ano, také něco z toho. Slyšte! Již je v tom zase!«

Následující pokus media byl šťastnější. Jakýsi truchlivý muž v pozadí síně poznal ihned podle popisu svoji zemřelou manželku.

»Slyším jméno Walter.«

»Ano, to jsem já.«

26 Země mlhy

»Ona vám říkala ‚Wate‘?«

»Ne!«

»Nuže, teď vám říká Wate. Praví: ‚Řekni Watovi, aby moje děti ode mne pozdravoval!‘ — Má o děti starosti. Tak ji slyším!«

»Ona se o děti vždycky starala.«

»Nu ano, duchové se nijak nemění. Nábytek — mluví něco o nábytku — říká, že jste jej odstranil. Je to správné?«

»Nu, to jsem přece mohl!«

Shromáždění se počalo chechtati. Bylo velmi podivné, jak stránka nejvážnější se neustále mísila se stránkou komickou — je to zvláštní, ale přece jenom velmi přirozené a lidské.

»Něco vám vzkazuje,« ozvalo se medium: ‚Ten člověk zaplatí najednou a vše bude dobře. Buď dobrým hochem, Wate, a pak zde budeme šťastnější než jsme byli kdykoliv na zemi.«

Oslovený muž z obecnstva si přetřel rukou oči. Zatím zřecí medium stálo nerozhodně a štíhlý, mladý tajemník se zpola zvedl a něco mu pošeptal do ucha. Žena vrhla rychlý pohled přes rameno směrem k hostům.

»Ještě se k tomu vrátím,« pravila.

Potom popsala shromáždění ještě dvě bytosti, ale oba popisy byly dosti nejasné, ač obě bytosti byly s jistou zdrženlivostí poznány. Bylo zvláštní, že podrobnosti, které lícila při těchto popisech byly takové, že nebylo naprosto možno, aby jich viděla na onu vzdálenost. Tak popisovala jednu postavu, o které tvrdila, že se vytvořila na vzdáleném

konci dvorany, ale při tom nicméně udávala barvu jejich očí, jakož i podrobnosti jejího obličej. Malone si zaznamenal tuto věc, domnívaje se, že by jí mohl využití ke zničující kritice. Právě si to zapisoval, když v tom hlas ženy zazněl hlasitěji a pak zvednuv hlavu, viděl, že se k němu otočila tvář a jak její brýle, se blýskají.

»Neděje se často, že bych s podia něco vykládala,« pravila, při čemž obracela obličej se strany na stranu střídavě ke shromáždění a k Maloneovi, »ale máme zde dnešního večera přítele a snad je bude zajímati, když by vstoupili do styků se světem duchu. Tam za oním pánem s knírky pod nosem se tvoří jakási bytost — ano, za oním pánem, který sedí vedle mladé dámy. Ano, pane, právě za vámi. Je to muž prostřední výšky, spíše malý. Je to starší muž — je mu přes šedesát, má bílé vlasy, zahnutý nos a bílé, nepříliš dlouhé vousy na bradě, jakým se říká ,kozí bradka? Slyším, že není vašim příbuzným, nýbrž přítelem. Připomíná vám to někoho, pane?«

Malone zavrtěl hlavou s jistým opovržením. »Tento popis by se hodil skoro na každého starého muže,« zašeptal k Enidě.

»Pokusíme se zjistiti některé další podrobnosti. Onen muž má na obličej hluboké vrásky. Řekla bych, že za svého života na zemi byl člověkem velmi popudlivým. Ve svém chování byl rychlý a nervosní. Pomáhá vám to, abyste ho poznal?«

Malone znovu zavrtěl hlavou.

»Nesmysl! Úplný nesmysl!« zamumlal.

»Zdá se však, že tato bytost je u velikém napjetí a proto musíme pro ni učiniti co můžeme. Teď zvedá nějakou knihu. Je to učená kniha. Otvírá ji a já v ní vidím obrazy. Snad tu knihu napsal — nebo snad z ní učil. Ano, kývá hlavou — vyučoval z ní. Byl to učitel.«

Malone neodpovídal.

»Nevím, co bych učinila ještě dále. Ach, teď je zde něco! Onen muž má pod pravým obočím mateřské znaménko.«

Malone sebou trhl jako by byl bodnut.

»Mateřské znaménko ?« zvolal.

Spatřil jak brejle media se zableskly.

»Jsou to dvě mateřská znaménka, jedno velké a jedno malé.«

»Můj Bože!« vyrazil ze sebe Malone. »Je to profesor Summerlee!«

»Ach, tedy jste ho poznal! Něco vám vzkazuje: ‚Pozdravujte starého — —‘ Je to jakési dlouhé jméno a začíná písmenem Ch. Nemohu však onoho slova opakovat. Znamená to něco?«

»Ano.«

V témž okamžiku se medium obrátilo a popisovalo jakousi bytost někomu jinému. Avšak na podiu seděl teď muž, jehož nitrem bylo velmi otřeseno.

V této chvíli došlo při této veřejné séanci k pozoruhodnému vyrušení, které překvapilo stejně posluchačstvo, tak jako oba hosty. Vedle předsedy se objevil jakýsi vysoký, vousatý muž s bledou tváří, který

byl oděn jako nějaký lepší řemeslník a jenž zvedl pravici pohybem klidným a důrazným jako člověk, který je zvyklý vynutit si autoritu. Pak se zpola obrátil a řekl něco panu Bolsoverovi.

»Zde je pan Miromar z Dalstonu,« řekl předseda. »Pan Miromar chce prosloviti jakousi zprávu. Jsme vždycky rádi, když něco slyšíme od pana Miromara.«

Oba zpravodajové viděli jen zpola obličej příchozího, ale oba byli dojati jeho ušlechtilým chováním, jakož i mohutnými obrysy jeho hlavy, která dokazovala, že tento muž má neobyčejnou schopnost intelektuální. Když mluvil, zněl jeho hlas jasně a příjemně, rozléhaje se po celé síni.

»Bylo mně rozkázáno, abych proslovil tuto zprávu, kdekoliv se domnívám, že jsou uši, které slyší. Je zde několik lidí přítomno, kteří jsou pro tuto zvěst připraveni a proto jsem přišel. Neviditelné bytosti si přejí, aby lidské pokolení postupně chápalo situaci, která nastala tak, aby se zmenšil náraz nebo postrach. Jsem jeden z několika, kteří jsou vyvoleni, aby tuto zvěst rozhlásili.«

»Obávám se, že je to nějaký blázen!« zašeptal Malone, drže zápisník na kolenou a při tom rychle zapisoval. Mezi obecenstvem byl jakýsi všeobecný sklon k smíchu. Ale přece jen bylo něco v chování a hlase onoho muže, co nutilo všechny, aby lpěli na každém jeho slovu.

»Vývoj věcí dosáhl teď vyvrcholení. Dokonce myšlenka pokroku byla zhmotněna. Teď znamená pokrok jíti rychle vpřed, posílati rychle zprávy a stavětí nové

stroje. Ale vše to je odklonem od pokroku skutečného. Jest jenom jediný skutečný pokrok — totiž pokrok duchovní. Lidstvo dává tomuto duchovnímu pokroku nepravou daň, ale při tom se tlačí na falešnou cestu hmotné vědy.

»Ústřední duchovní Bytost uznala, že uprostřed veškeré netečnosti je také velmi mnoho poctivé pochybnosti, která přerostla přes hlavu starým soustavám náboženským a proto jsou nové důkazy oprávněny. Proto také nové důkazy byly seslány — jsou to důkazy, které způsobily, že život po smrti je jasný jako slunce na nebi. Učenci se tomu smáli, církve to zatracovaly a věc tato se stala terčem novin a obecně byla s opovržením zamítnuta. Ale to byl poslední a největší omyl lidstva.«

Obecně se teď zvedalo brady. Takové všeobecné filosofické názory byly jaksi pod jeho duševním obzorem. Ale tato slova byla přece příliš jasná, takže je pochopilo. Ozvalo se mručení souhlasu a pochvaly.

»Věc zdála se teď beznadějnou. Všechno vyvrcholilo tak, že vše bylo zbaveno přehledu.

Proto bylo třeba něčeho přísnějšího, neboť dar nebes byl odmítnut. Rána dopadla. Miliony mladých lidí ležely mrtvi na zemi. A dvakrát tolik jich bylo zmrzačeno. To byla první boží výstraha lidstvu. Ale byla marná. Stejně tupý materialismus převládal jako dříve. Byla poskytnuta leta milosti, ale kromě duchovního hnutí, jaká vidíme ve chrámech jako je tento, nebylo viděti nikde nějaké změny. Národy kupily na sebe nové náklady hříchu a hřích musí býti vždycky smířen. Z Ruska se stala stoka. Německo

nelitovalo svého děsného materialismu, který byl prvou příčinou války. Španělsko a Itálie upadly střídavě do atheismu a pověry. Francie nemá náboženského ideálu. Anglie byla zmatena a roztržena a je naplněna nepravými sektami, které v sobě nemají ani špetky pravého života. Amerika zneužila své nádherné příležitosti a místo, aby se stala milující mladší sestrou zasažené Evropy, zdržuje veškerou národohospodářskou obnovu svými peněžními nároky, zneuctila podpisu svého vlastního presidenta a nechtěla se připojit k mírové lize, která byla jedinou nadějí budoucnosti. Všichni zhřešili, ale někteří více než jiní a jejich tresty budou v přesném poměru k hříchu.«

»A tyto tresty se brzy dostaví. Toto jsou slova, která mně bylo rozkázáno vám říci. Přečtu je, aby snad nedošlo k nějakému jejich znetvoření.«

Vyňal z kapsy proužek papíru a četl: »Nechceme snad, aby lidé byli postrašení, nýbrž přejeme si, aby se počali měnit — aby se vyvíjeli dále na dráze duchovnější. Nepřejeme si, aby se lidé stali nervosními, nýbrž aby se připravovali, dokud je ještě čas. Svět nemůže jít tak dále, jako to až dosud činila Kdyby se tak dělo, byl by zničen. A především musíme odstraniti temný mrak theologie, který přišel a stojí mezi lidstvem a Bohem.«

Potom složil papír a vsunul jej zase do kapsy.

»O toto jsem byl tedy požádán, abych vám to pověděl. Rozšiřujte tuto zvěst všude, kde se vám bude zdát, že je okno do duše otevřeno. Řekněte jim: ‚Čiňte pokání! Přetvořte se! Doba je přede dveřmi!‘«

32 Země mlhy

Zamlčel se a zdálo se, že se chce obrátit. Kouzlo, které přinesl, přešlo. Posluchačstvo se pohnulo se šumotem a opíralo se zase zády ve svých křeslech. Pak se od zadu ozval nějaký hlas.

»Znamená to konec světa, pane?« »Nikoliv,« pravil cizinec krátce.

»Je to druhý příchod Spasitele?« tázal se jiný hlas.

»Ano.«

Pak rychými, lehkými kroky se ubíral onen muž mezi židlemi na podiu a zůstal státi u dveří. Když se Malone obrátil, tu cizinec byl již zmizel.

»Je to jeden z oněch fanatiků, kteří hlásají druhý příchod spasitele!« zašeptal Malone k Enidě. »Je jich spousta — jsou tu Christadelphíáni, Russelitové, badatelé v bibli a bůhví kdo ještě. Ale byl to člověk zajímavý.«

»Velice,« řekla Enida.

»Jsem přesvědčen, že jste se všichni velice zajímali o to co řekl náš přítel,« pravil předseda. »Pan Miromar má srdečnou sympatii s naším hnutím, ačkoliv o něm nelze přesně říci, že by k nám náležel. Jsem však jist, že na našem podiu je vždy vítán. Pokud se týče jeho prorocství, zdá se mi, že svět prožil již dosti strastí, takže není třeba očekávati ještě dalších. Je-li tomu tak, jak náš přítel řekl, nemůžeme mnoho učinit, abychom věci napravili. Můžeme se jen oddávati své denní práci a vykonávati ji pokud možno nejlépe a očekávati veškeré události s plnou důvěrou v pomoc shora. Kdyby nastal již zítra den posledního soudu,« dodával s úsměvem, »musil bych se podívati ještě

dnes do svého skladiště! Teď budeme pokračovati ve své práci.«

Potom mladý sekretář pronesl řeč, žádaje mohutným hlasem peněžité příspěvky na stavební fond.« Je to hanba, když si pomyslíme, že více lidí musí zůstat na ulici než se jich vejde do této budovy tak jako dnešního nedělního večera. My všichni věci sloužíme a nikdo nevezme za to ani halěře. Medium, paní Debbsová je zde na své vlastní útraty. Než však můžeme počítati se stavbou, potřebujeme ještě tisíc liber. Je zde mezi námi jeden bratr, který uvalil na svůj dům hypoteku, aby nám pomohl. Budete-li pracovati v takovém duchu, vyhrajete. A teď uvidíme, co pro náš dnešní večer můžete učinit.«

Po té kolovalo několik talířů a při tom byla zapěna hymna, doprovázena cinkáním mincí. Enida a Malone hovořili tlumenými hlasy.

»Víte přece, že profesor Summerlee zemřel loňského roku v Neapoli.«

»Ano, pamatuji se na něho dobře.«

»A stary Ch. jest ovšem váš otec!«

»Bylo to skutečně podivuhodné.«

»Ubohý starý Summerlee. Domníval se, že život po smrti je směšností! A teď zde jest — nebo se zde zdá býti!«

Polévkové talíře se po chvíli vrátily a byly naplněny většinou hnědými mincemi, které byly vysypány na stůl, při čemž horlivé oko tajemníka odhadovalo jejich cenu. Potom malý, rozcuchaný muž z Austrálie vyslovil díkuvzdání stejným prostým způsobem, jako při modlitbě

zahajovací. Nebylo třeba apoštolského následnictví, ani vkládání rukou, abyste vycítili, že jeho slova vycházela z lidského srdce a že mohou přímo stoupati k Bohu. Potom shromáždění vstalo a zapělo konečnou hymnu na rozloučenou — byla to hymna nápěvu, který se vléval do duše a smutného, ale krásného refrénu: »Bůh vás chraň než setkáme se příště!« Enida byla překvapena, když cítila, že jí stékají po tvářích slzy. Tito vážní, prostí lidé svými přímými metodami učinily u ní více než veškerá nádherná bohoslužba a hřímající hudba v katedrále.

Pan Bolsover, tlustý předseda, odešel do čekárny, a za ním se odebrala paní Debbsová.

»Očekávám, že teď odejdete a že nám to pak v novinách povíte,« řekl předseda se smíchem. Ale my jsme tomu již zvykli, pane Malone. Nic si z toho neděláme. Ale jednoho dne se dožijete obratu. Takové novinářské články zvednou jednou odboj.«

»Ujišťuji vás, že o tom budu psát poctivě.«

»O nic jiného nežádáme.«

Zatím medium se opíralo loktem o krbovou římsu, vážně a zamyšleně.

»Obávám se, že jste unavena,« řekla Enida.

»Nikoliv, slečno, nejsem nikdy unavena, když konám svoji práci ve prospěch spiritismu. O to se již duchové postarají.«

»Směl bych se vás otázati,« odvážil se říci Malone, vzdali jste někdy znala profesora Summerleea?«*

Medium zavrtělo hlavou.

»Nikoliv, pane, nikoliv. Lidé si vždycky myslí, že ony osoby jsem znala. Ale neznám z nich nikoho. Óny přijdou a já je popisuji.«

»A jak jste obdržela onu zprávu?«

»Jasnoslyšením. Slyším to. Slyším je neustále. Ubohé ty bytosti si všechny přejí dorozuměti se a tahají mne, strkají mne a kupí se okolo mne na podiu. , Potom mne — mne — mne!‘ To stále slyším. Přičiňuji se co nejlépe, ale nemohu všem stačiti.«

»Mohl byste mi něco říci o onom prorokovi?« tázal se Malone předsedy. Pan Bolsover pokrčil rameny s úsměvem jako by se chtěl omluviti.

»Je to člověk samostatný a neodvislý. Vidáme ho tu a tam jako nějakou kometu, která se náhle objevila. Mimochodem si vzpomínám, že prorokoval válku. Já sám jsem člověkem praktickým. Je dosti na tom, že každý den má svoji trampotu. A my dostáváme dosti hotových peněz bez jakéhokoliv dělání dluhů. Nuže, dobrou noc! Pište o nás dobře — pokud je vám možno!«

»Dobrou noc!« řekla Enida.

»Dobrou noc!« pravila paní Debbsová. »Mimochodem, slečno, vy jste sama mediem! Dobrou noc!«

A pak se ocitli na ulici a vdechovali zase dlouhými doušky noční vzduch. Zdál se jím sladký po ovzduší v nacpané dvoraně. Za minutu potom se ocitli v ruchu Edgware Roadu a Malone zavolał drožku, aby je dovezla zase do Victoria Gardens.

Kapitola III.

Ve které profesor Challenger projeví svůj názor.

Enida vstoupila do drožky a Malone ji následoval. V tom ho někdo zavolal jménem a jakýsi muž k nim běžel ulicí. Byl vysoký, prostředního věku, hezký a vkusně oděný a měl hladce oholený obličej s výrazem sebedůvěry, jaký mívá dovedný lékař.

»Haló, Malone! Počkejte!«

»Ach, vždyť to je Atkinson! Enido, dovolte, abych vám ho představil. Zde pan Atkinson z nemocnice St. Mary, o kterém jsem mluvil s vaším otcem. Chcete, abychom vás svezli? Jedeme směrem k Victorii.«

»Znamenité!« A lékař pak usedl rovněž do drožky. »Byl jsem překvapen, když jsem vás viděl na schůzi spiritualistů.«

»Byli jsme tam jenom jako zpravodajové. Slečna Challengerová i já — jsme novináři,«

»Ach ovšem! Jste u Daily Gazette, domnívám se, tak jako před tím? Budete tedy mít o jednoho odběratele více, neboť jsem zvědav, co učiníte z dnešních zkušeností.«

»Budete musit čekat až do soboty, články vycházejí řadou.«

»Ach, ujišťuji vás, že tak dlouho čekati nemohu. Co o tom napíšete?«

»Nevím opravdu. Zítřka si musím přečísti pečlivě svoje poznámky a promyslet si je a pak bude nutno, abych srovnal svoje dojmy se svojí kolegyní. Musíte totiž věděti, že moje kolegyně má intuici, která ve věcech náboženských má takovou cenu!«

»A jaké jest vaše vnuknutí, slečno Challengerová?«

»Dobré — ó ano, dobré! Ale božínku, jaká je to zvláštní směs!«

»Ano, skutečně. Byl jsem u nich několikrát a vždycky to zůstává v mé duši stejné smíšené dojmy. Něco z toho je směšné a něco může býti nepoctivé, ale přece jenom je to jasně přímo zázračné.«

»Ale vy nejste u novin — proč tedy tam chodíte vy?«

»Poněvadž se o to hluboce zajímám. Musíte věděti, že studuji psychismus a že tak činím již několik let. Nenáležím k lidem přesvědčeným, ale mám k tomu sklon a mám dosti smyslu pro tyto věci, abych poznal, že když se zdá, jako bych seděl s nějakou osobou k tomu, abych věc posuzoval, může tato osoba seděti ve skutečnosti se mnou, aby posuzovala mne!«

Malone přisvědčil kynutím hlavy.

»Je to ohromné. Poznáte to až se s tím více sblížíte. Je to asi půl tuctu ohromných otázek v jediné. A vše to je v rukou těchto dobrých, beznáročných lidí, kteří s nebezpečím osobních ztrát a bez jakéhokoliv povzbuzení to šíří dále, přes sedmdesát let. Podobá se to velice vzniku

křesťanství. Bylo také rozšiřováno otroky a podřízenými, až se konečně dopracovalo do výše. Uplynulo tři sta let mezi císařovým otrokem a císařem, jenž obdržel světlo.«

»Avšak ten kazatel!« zvolala Enida s odporem.

Pan Atkinson se zasmál.

»Míníte tím našeho přítele z Atlantidy? Jak to bylo hrozně nudné! Přiznávám, že nevím, co počítí s takovými produkcemi. Myslím, že je to sebeklam, a že je to dočasné vynoření se nějaké osobnosti, z jakéhosi nového břehu, která se tímto způsobem dramatisuje. Jediná věc, o které jsem přesvědčen, je to, že to není žádný skutečný obyvatel Atlantidy, který sem přichází z dlouhé cesty se strašným nákladem nesmyslů. Avšak jsme již na místě.«

»Musím odevzdati tuto mladou dámu bezpečně a šťastně jejímu otci,« řekl Malone. »Hleďte, Atkinsone, neopouštějte nás! Profesor vás rád uvidí.«

»Jakže, v této hodině? Vždyť mne schodí se schodů!«

»Slyšel jste asi špatné pověsti!« řekla Enida. »Ve skutečnosti to není opravdu tak zlé. Někteří lidé ho rozčilují, ale jsem jista že vy k nim nepatříte. Nechcete se o to pokusit?«

»S tímto povzbuzením zajisté.« A potom všichni tři kráčeli jasně osvětlenou zevní chodbou ke zdviži.

Challenger, oděný teď v jasně modrém županu, je očekával s napětím. Díval se na Atkinsona jako bojovný buldog se dívá na nějakého cizího psa. Jeho prohlídka, jak se zdálo, ho uspokojovala, neboť zamručel, že se těší z Atkinsonovy návštěvy.

»Znám vaše jméno, pane, a vím také o vaší rostoucí pověsti. Je mi známo, že vznikl jistý ruch loňského roku, když jste provedl onu operaci s odstraněním nervového provazce. Byl jste tam snad také mezi těmi blázný?«

»Nuže ano, když je tak nazýváte!« řekl Atkinson se smíchem.

»Bože na nebesích, jak jinak je mám nazývat? Vzpomínám si teď, že můj mladý přítel zde (Challenger měl ve zvyku mluvit o Maloneovi jako by byl poslednější nadaným desetiletým chlapcem) mně řekl, že tento předmět studujete.« A pak se hlučně a urážlivě zasmál. »Nejvhodněji studujeme lidstvo, když studujeme strašidla, že ano, pane Atkinson!«

»Tatíček o tom skutečně nic neví, a proto nebuďte uražen!« pravila Enida. »Ale ujišťuji vás, tatínku, že by vás to bylo zajímalo.« A potom počala načrtávat jejich dobrodružství, ačkoliv byla neustále přerušována poznámkami, vzdechy, vrčením a posměšnými výkřiky. Teprve když dospěla k líčení epizody se Summerleem, nemohl se Challenger ve svém rozhorlení a opovržení zdržeti. Stará ta sopka zvedla hlavu a potom celý proud rozptýlených potup se snesl na hlavu jeho posluchačů.

»Ti rouhaví bídníci!« volal profesor. »Když si pomyslíme, že nenechají spát s klidem v hrobě ani starého, ubohého Summerleea. Za jeho života jsme měli jisté spory a musím připustit, že jsem byl nucen přijmouti jistý odměřený názor o jeho inteligenci, ale kdyby se vrátil ze záhrobí, tu zajisté by nám mohl něco říci, co by stálo za

slyšení. Je to směšnost — je to bídná a neslušná směšnost, přijít s něčím takovým. Musím se postavit proti tomu, aby kterýkoliv můj přítel se stal loutkou pro smích takového shromáždění bláznů. Že se nesmáli? Musili se smáti, když slyšeli, vzdělaného muže, člověka, s nímž jsem stál na stejné úrovni, mluvit takový nesmysl. Pravím, že to byl nesmysl! Neodporujte mi, Malone! Nepřeji si toho! Jeho zvěst je jako dodatek k nějakému dopisu školačky. Může to být něco jiného než nesmysl, když to vychází z takového pramene? Nesouhlasíte se mnou, pane Atkinsoně? Ne? Doufal jsem od vás v něco lepšího!«

»Ale onen popis?«

»Dobrý Bože, kdepak máte mozek? Cožpak jména Summerlee a Malone nebyla ve spojení s mým jménem v jistém neobyčejně chabém románu, který dosáhl jakési pozornosti? A není snad také známo, že vy dvě neviňátka, jste navštěvovali týden za týdnem různé církve? Nebylo snad jisto, že dříve či později přijdete také do schůze spiritualistů? Tím se jim naskytla příležitost získati někoho k obrácení! Hodili v nadidlo a ubohý hejl Malone přišel a spolkl je. A teď zde sedí a udici má doposud ve svých pošetilých ústech. Ó, ano, Malone, zde je potřeba přímých slov a proto je musíte vyslechnouti.« Profesora černá hřiva se ježila a jeho oči zíraly divoce s jednoho člena společnosti na druhého.

»Nu, chceme, aby byly vysloveny veškeré názory,« pravil Atkinson. »A jak se zdá, pane, jste nadán všemi vlastnostmi, abyste vyslovil názory záporné. Ale zároveň

bych chtěl opakovati pro vlastní osobu slova Thackerayova. Řekl, nějakému odpůrci: „To, co říkáte je přirozené, ale kdybyste byl viděl to, co jsem viděl já, změnili byste svoje názory. — Možná, že jednou budete moci nahlédnouti lépe do této věci, neboť vaše vysoké postavení ve světě vědeckém by poskytlo vašemu názoru veliké závažnosti.«

»Zaujímám-li vysoké místo ve světě vědeckém, jak pravíte, je to jenom proto, že jsem se soustředil na to, co je užitečné a že jsem zamítl, co je mlhavé nebo nesmyslné. Můj mozek pane, neokrajuje rohů. Jsem zvyklý říznouti skrz naskrz. Můj mozek řízl také do této věci a našel pošetilost a podvod.«

»Někdy je v tom oboje,« pravil Atkinson. »Ale přec! Ach, ano, Malone, jsem dosti vzdálen domova a jest již pozdě. Vy mne omluvíte, profesore, že ano? Cítím se velice poctěn, že jsem se s vámi setkal.«

Malone odcházel také a pak oba přátelé spolu několik minut hovořili, nežli se rozešli různými cestami, totiž Atkinson směrem k Wimpole Street a Malone do South Norwoodu, kde teď bydlil.

»Je to znamenitý stařec!« řekl Malone, chechtaje se. »Ale nesmíte se cítit nikdy uraženým. On to nemyslí zle. Je však nádherný.«

»Ovšem že je! Ale jestliže by mne něco mohlo učiniti opravdovým spiritualistou, pak je to tento druh nesnášlivosti. Je to věc velmi obvyklá, ačkoliv bývá obyčejně prohlašována tónem klidného úsměšku než

hlučným řevem. Poslednější se mně líbí více. Mimochodem, Malone, kdybyste se o tyto věci zajímal hlouběji, mohl bych vám pomoci. Slyšel jste o Lindenovi?»

»O Lindenovi, o profesionálním mediu? Ano, slyšel jsem, že je to největší darebák, který dosud nebyl pověšen.«

»Ach, obvykle se o mediích takto mluví. Musíte mít vlastní úsudek. Loňské zimy si vymkl koleno a já jsem mu je napravil a to mezi námi utvořilo přátelská pouta. Nelze se k němu vždycky snadno dostat a ovšem je to spojeno s malým poplatkem, myslím v částce jedné guinee, který je obvyklý — ale kdybyste chtěl s ním séanci, mohl bych to upravit.«

»Považujete ho za pravé medium ?« Atkinson pokrčil rameny.

»Řekl bych, že všechna media mají v sobě málo odporu a mohu říci jen tolik, že jsem ho nikdy nepřistihl při podvodu. Musíte souditi sám.«

»Učiním to,« pravil Malone, »Stávám se na této stezce horlivým. A je v tom také látka k rukopisům. Až se okolnosti poněkud usnadní, budu vám psáti, Atkinsone, a pak se můžeme touto věcí zabývat hlouběji.«

Kapitola IV.

Ve které jsou popisovány některé zvláštní události v Hammersmithu.

Článek spojených zpravodajů (takový byl jejich slavný titul) probudil zájem a uspokojení. Vyšel však se snižujícím doprovodem z pera druhého šéfredaktora, který měl na mysli uklidniti citlivost pravověrných čtenářů, jako by chtěl říci: »Tyto věci zasluhují pozornosti a zdají se býti pravdivými, ale ovšem vy i já víme, jak je to vše zhoubné a nebezpečném Malone se ocitl náhle ve víru ohromné korespondence pro a proti, která již sama o sobě byla dostatečným důkazem, jak živou je tato otázka v duších lidí. Veškeré předcházející články probudily jen tu a tam nějaké zavřené od některých katolíků s tlustou kůží, anebo od evangelíků v jejich železném brnění, ale teď byla jeho poštovní skříňka jako nabita. Většina dopisovatelů se posmívala, že by existovaly nějaké psychické síly a mnozí byli mezi nimi, kteří ať věděli cokoli o silách psychických, nevzali do rukou ještě ani slabikáře. Spiritualisté ve mnohých případech nebyli více potěšeni než ostatní, neboť Malone — ačkoliv jeho popis byl pravdivý — použil svého novinářského práva a položil důraz spíše na humoristickou stránku celé věci.

Jednoho jitra následujícího týdne zpozoroval Malone, že v malém pokoji, kde pracoval v redakci, se ocitla nějaká osoba velkých rozměrů. Redakční chlapec, který přišel před tlustým hostem, položil na roh stolu navštívenku, na které byl nápis: James Bolsover, obchodník potravinami, High Street, Hammersmith.' Nebyl to nikdo jiný než veselý předseda spiritualistického shromáždění z poslední neděle. Mával proti Maloneovi nějakými novinami, ale jeho dobrosrdečná tvář se šířila úsměvem.

»Dobrá, dobrá!« pravil. » Vždyť jsem vám to říkal, že se zmocníte směšné stránky celé věci!«

»Nemyslíte, že je to vylíčeno pravdivě?«

»Ó ano, pane Malone. Domnívám se, že vy i ta mladá dáma jste pro nás učinili co jste mohli. Ale ovšem, vy dosud nic neznáte a proto se vám to zdá vše tak podivné. Když byste o věci přemýšlel, bude se vám zdáti, že by bylo mnohem podivnější, když by všichni ti vzdělaní lidé, kteří opustili tuto zemi, nemohli najít nějaké cesty, kterou by nám poslali nějaké slovo.«

»Ale někdy je to slovo velmi hloupé.«

»Ano, ale vždyť také veliká spousta hloupých lidí odchází z tohoto světa. A při tom se nijak nemění. A potom, víte, člověk nikdy neví, jakého druhu zpráva je nutná a užitečná. Včera k nám přišel jeden kněz, aby navštívil paní Debbsovou. Měl zlomené srdce, poněvadž ztratil svoji dceru. Paní Debbsová mu zprostředkovala několik zpráv, že jeho dcera je šťastná a že ji bolí jenom jeho zármutek. To není k ničemu, pravil. To může říci

každý. To není moje dcera. — Ale pak náhle medium řeklo: ‚Ale já si přeji pro vše na světě, abyste nenosil kněžského límečku k barevné košili!‘ Znělo to jako zpráva triviální, ale onen muž se dal do pláče. ‚To je ona!‘ zaštkal. ‚Ona mne vždycky kárala pro moje límečky.‘ A právě tyto nepatrnosti mají v životě cenu, právě domácí a důvěrné věci, pane Malone.«

Malone zavrtěl hlavou.

»Každý by něco poznamenal proti barevné košili a kněžskému límečku.«

Pan Bolsover se zasmál. »Vy jste tvrdý odpůrce. Ale já byl jednou také takový a proto vás za to nekárám. Přišel jsem však k vám s jistým úmyslem. Domnívám se, že máte mnoho práce, tak jako jí mám já a proto vám to řeknu bez obalu. Nejdříve jsem vám chtěl říci, že všichni naši lidé, kteří mají trochu zdravého smyslu, jsou potěšeni tímto článkem. Pan Algernon Mailey mně psal, že to bude dobře působit a je-li potěšen on, jsme potěšeni všichni.«

»Mníníte Maileye, advokáta?«

»Maileye, náboženského reformátora. V tomto směru chce býti známým.«

»Nuže a co dále?«

»Jenom to, že bychom vám chtěli pomoci, když byste vy a ta mladá dáma chtěli jíti v této věci dál. Ne však pro veřejnost, pamatujte, ale jen pro vaše vlastní dobro — ačkoliv se nebojíme veřejnosti rovněž. Mám ve svém domě séance pro fyzické zjevy bez profesionálního media a když byste chtěl . . .«

»Nic bych si tak nepřál jako to.«

»Pak tedy musíte přijít — oba. Nemám tammnoho hostů. Nepřeji si, aby do mého domu přišel někdo z oněch lidí, kteří se zabývají t. zv. psychickým badáním. Proč bych se měl vzdát svých zvyků a proč bych se měl dát urážeti jejich podezříváním a jejich pastmi? Zdá se, že tito lidé si myslí, že člověk nemá citu. Ale vy máte obvyklý zdravý smysl a my nic jiného nežádáme. «

»Ale já nevěřím. Nebude to překážet?«

»Ani v nejmenším. Pokud jste upřímné myslí a pokud nerušíte podmínky, je vše dobře. Duchové, kteří odešli z těl, nemají rádi lidí nepřijemných, právě tak jako duchové, kteří jsou dosud v tělech. Buďte laskavý a nelíčený právě tak jako byste se choval v každé jiné společnosti.«

»Dobře, to vám mohu slíbit.«

»Duchové jsou někdy humorističtí!« řekl Bolsover jako by na něco vzpomněl. »Proto je dobře, když se snažíme vycházeti s nimi. Není jim dovoleno ubližovati nebo urážeti lidi, ale my všichni činíme věci, které nejsou dovoleny a oni sami nejsou nic jiného než bývalými lidmi. Pamatujete se snad, jak dopisovatel časopisu The Times dostal prudkou ránu do hlavy tamburínou při jedné séanci s bratry Davenportovými. Bylo to ovšem nesprávné, ale stalo se to. Žádnému příteli duchů však nebyla nikdy hlava rozbita. K jinému případu došlo ve Stepneyi. Jakýsi lichvář přišel do séance. Potom nějaká jeho obět, kterou dohnal k sebevraždě, se zmocnila media. Medium pak lichváře chytilo za hrdlo, takže mu šlo málem o život. Ale musím

již odejít, pane Malone. Sedíme jednou za týden a činíme tak již čtyři roky bez přerušení. Vždy ve čtvrtek o osmé hodině. Oznamte nám svoji návštěvu den napřed a já vám pošlu naproti pana Maileye. On dovede lépe odpovídati na otázky než já. Tedy příštího čtvrtka. Dobrá!« A pan Bolsover odešel z místnosti.

Malone jako Enida Challengerové byli snad více otřeseni ve svých nitrech svými krátkými zkušenostmi, než připouštěli, ale oba byli rozumnými lidmi, kteří souhlasili v tom, že nutno vyčerpati každou možnou přirozenou příčinu — a sice velmi důkladně — než je možno rozšířiti hranice toho, co jest možné. Oba měli největší úctu k ohromné rozumové síle profesora Challengeera a oba byli ve vlivu jeho mocných názorů, ačkoliv Malone byl nucen připustiti při neustálém uvádění důvodů, do kterých byl uvržen, že mínění vzdělaného člověka, který nemá zkušenosti, je ve skutečnosti menší ceny, než mínění muže z ulice, který byl u věci svědkem.

Tyto hádky pro a proti bývaly často s Mervinem, redaktorem psychického listu Jitro, který se zabýval všemi okultními směry, od nauk Rosikrucianů až k podivným oblastem žáků Velké Pyramidy, nebo těch, kteří chtěli dokazovati, že Židé pocházejí od našich plavovlasých Anglosasů. Mervin byl malým, horlivým mužem s duchem vyššího řádu, který by ho byl dovedl na nejvýnosnější výšiny jeho povolání, kdyby se byl nerozhodl obětovati světské zájmy proto, aby pomáhal k šíření toho, co považoval za velikou pravdu. Poněvadž Malone byl tak chtivý

vědomostí, jako Mervin byl horlivý v jejich sdělování, bylo pro číšníky v Literárním Klubu neskutečně dostati je od rohového stolu k oknu, kde spolu obyčejně snídali. Oba muži, dívající se na dlouhou šedou křivku nábřeží a na krásnou řeku s perspektivou mostů, zůstávali seděti dlouho u své kávy, kouříce cigarety a hovoříce s různých hledisk o těchto obrovitých a nejvyš zajímavých předmětech, které se již zdály pro duši Maloneovu otvírati nové obzory.

Mervin však při tom vyřkl jistou výstrahu, která probudila netrpělivost, jež se vytýčila skoro ke hněvu v Maloneově mysli. Měl jakýsi dědičný, irský odpor proti všemu omezování a jak se mu zdálo, něco podobného se znovu objevovalo v jistém tvaru neobyčejně úkladném a nechvalitebném.

»Vy tedy chcete jíti do některé rodinné séance Bolsoverovy,« pravil Mervin. »Tito lidé jsou ovšem mezi námi velmi dobře známi, ačkoliv málo lidí k nim bylo připuštěno a proto se tedy můžete považovati za osobu, které se dostává jakési výsady. Je jasno, že si vás Bolsover oblíbil.«

»Domnívá se, že jsem o nich psal upřímně.«

»Ano, nebylo sice v onom článku mnoho, ale mezi tím smutným a slepým nesmyslem, který na nás útočí, ukázal onen článek jisté stopy důstojnosti a duševní rovnováhy a smyslu pro spravedlnost.«

Malone zamával cigaretou, jako by odporoval.

»Séance Bolsoverovy, tak jako jiné podobné, nemají ovšem pro skutečného psychického badatele naprosto

ceny. Jsou jako hrubé základy nějaké budovy, které dojista stavbu podporují, ale na něž zapomenete, když tam bydlíte. My se zabýváme naopak stavbou vyšší. Mohl byste se domnívati, že fyzické projevy jsou již celým předmětem — ony a potom jakási obruba z duchů a ze strašidelných domů — když totiž byste věřil laciným novinám, které podlézají lidem, chtivým sensace. Ovšem, tyto fyzikální zjevy jsou v jistém směru také užitečné. Povzbuzují pozornost badatele a vedou ho, aby šel dále. Osobně vám mohu říci, že když jsem to vše viděl, nepřešel bych ani ulici, abych to uviděl nanovo. Ale překročil bych mnoho ulic, abych obdržel vyšší zvěsti z duchovního světa.«

»Ano, dovedu zcela dobře oceniti tento rozdíl, když se na vše dívám s vašeho hlediska. Pro svoji osobu jsem ovšem stejně nevědomý, pokud se týká vašich zvěstí jako fyzikálních zjevů.«

»Ovšemže. Svatý Pavel byl na př. velmi dobrým příkladem člověka nadaného psychickými silami. On právě jedná o těchto věcech tak hezky, že i nevědomí překladatelé nedovedli zahaliti opravdový okultní význam jeho výroků, jak se jim to podařilo ve mnoha případech jiných.«

»Dovedl byste mi něco citovati?«

»Znám Nový Zákon velmi dobře, ale nedovedu ho citovati z paměti. Běží o větu, kde praví, že dar jazyků, který byl zřejmě věcí sensační, byl darem pro lidi neučené, ale že prorocství, totiž opravdové duchovní poselství, jest

pro vyvolené. Jinými slovy, že zkušený spiritualista nepotřebuje zjevů:«

»Podívám se na onu větu.«

»Naleznete ji v dopise ke Korintským — jak se domnívám. Mimochodem, musilo býti v oněch shromažďujících se davech velmi mnoho lidí průměrné inteligence, když dopisy sv. Pavla jim mohly býti předčítány a když je veskrze chápali.«

»To je všeobecně připouštěno, že ano?«

»Nu, je to jen jakýsi případ. Avšak dostal jsem se na postranní cestu. Chtěl jsem vám vlastně říci, že nesmíte bráti malý duchovní kroužek Bolsoverův příliš vážně. Je to tam sice poctivé, ale je to velmi nedostatečné. Tato honba za fyzikálními projevy je jakousi chorobou. Znímám několik z našich lidí, většinou žen, které chodí neustále do našich séancí, vidí stále tytéž věci, někdy skutečné a někdy, jak se obávám, napodobené. Prospívá jim to jako duším, nebo jako občanům nebo jinak? Ne, když postavíte nohu na první příčku žebříku, nezdržujte se tam, ale vystupte na nejbližší příčku a postavte se pevně zase na ni.«

»Chápu zcela dobře vaše stanovisko, ale dosud stojím na pevné půdě.«

»Na pevné půdě!« zvolal Mervin. »Pane na nebi! Ale náš list musí dnes do tiskárny a proto tam musím dojet. Máme náklad asi deseti tisíc a tak pracujeme skromně, víte — ne jako vy, plutokrati od denního tisku. Ve skutečnosti zastupuji já celou redakci.«

»Řekl jste, že máte pro mne nějakou výstrahu!«

»Ano, ano, chtěl jsem vám dáti výstrahu«. A Mervinův hubený, horlivý obličej velice zvažněl. »Máte-li nějaké zakořeněné náboženské nebo jiné předsudky, které by vás vedly k tomu, abyste tuto věc, až ji prozkoumáte, snižoval, nebádejte vůbec, neboť je to nebezpečné.«

»Co míníte slovem ,nebezpečné'?«

»Oni nenamítají nic proti poctivým pochybnostem nebo poctivé kritice, ale když se s nimi špatně zachází, jsou nebezpeční.«

»Kdo je to ,oni'?«

»Ach, kdo to je? Divím se vám — jsou to přece vůdcové, duchovní bytosti kteréhokoliv druhu. Kdo jsou vlastně agenty pomsty — či vlastně měl bych říci spravedlnosti — není věcí podstatnou. Ale hlavní věcí jest, že existují.«

»Ach, nesmysl, Mervine!«

»Nebud'te tím tak jist.«

»Ohavný nesmysl! Jsou to ta stará theologická strašidla ze středověku, která zase vstávají. Jsem překvapen, když to slyším od člověka tak rozumného jako vy!«

Mervin se usmál — měl jakýsi zádumčivý úsměv — ale jeho oči, které se dívaly zpod huňatého plavého obočí, byly právě tak vážné jako před tím.

»Možná, že svoje mínění změníte. Tyto otázky mají několik podivných stránek. Jako váš přítel jsem vás chtěl poučiti.«

»Nuže, poučte mne tedy.«

Když byl Mervin takto povzbuzen, počal hovořiti

dále. Načrtal rychle životní dráhu a osud celé řady lidí, kteří podle jeho mínění hráli s těmito silami falešnou hru, stali se tak překážkou a trpěli za to. Mluvil o soudcích, kteří ve svých předsudcích rozhodli proti věci spiritualismu, a žurnalistech, kteří k účelům sensačním popisovali některé nepatrné případy, aby uvrhli na celé hnutí nějakou ostudu a špatnou pověst. Mluvil o jiných, kteří vyhledali media, aby s nimi pohrávali, anebo kteří počali bádati a ustoupili poplašení a potom vydali záporné svědectví, ačkoliv jejich duše věděla, o opaku. Byla to strašná listina, neboť byla dlouhá a přesná, ale Malone se nedal odvrátiti.

»Když tak vypočítáváte svoje případy, nepochybují, že bychom takový seznam mohli sestaviti o jakémkoliv předmětu. Pan Jones řekl, že Raffael byl hudlař a pan Jones zemřel pak srdečním záchvatem. Proto je nebezpečno kritisovati Raffaela. Takový se zdá býti váš důvod!«

»Nu, jestliže se vám to tak líbí!«

»Podívejte se na stranu druhou. Pohlédněte na Morkatea. Ten je vždycky nepřítelem, neboť je přesvědčeným materialistou. A vede se mu dobře. Pohleďte na jeho profesorskou dráhu.«

»Ach, to je poctivý pochybovač. Dojista — proč by se mu dobře nevedlo?«

»A Morgan, který v jedné době odhaloval media!«

»Jestliže ta media byla skutečně podvodná, pak jeho služba byla dobrá.«

»A Falconer, který proti vám tak trpce psal?«

»Ach, Falconer! Víte něco o Falconerově soukromém

životě? Ne? Nuže, mohu vám říci, že dostane, co zasloužil. A nebude vědět proč. Jednoho dne tito pánové budou porovnávat svoje poznámky, a pak jim vysvitne pravda. Ale dostanou to.«

Potom vyprávěl jednu děsnou historku o člověku, který věnoval svoje značné nadání tomu, aby roztrhal spiritualismus na kusy, ačkoliv byí skutečně přesvědčen o jeho pravdě, jenž tak jednal jen proto, že to sloužilo jeho světským cílům. Konec byl příšerný — pro Malonea až příliš příšerný.

»Ach, nechte toho již Mervine!« zvolal netrpělivě. »Řeknu jen to co si myslím, nic víc nic míň a nedám se zastrašiti ani vámi, ani vašimi strašidly, abych změnil svoje názory.«

»O to jsem vás vůbec nežádal.«

»Ale dosti jste se k tomu přiblížil. To co jste mi řekl, mi připadá jako pouhá pověra. Kdyby bylo pravda, co říkáte, měla by na vás přijíti policie.«

»Ano, kdybychom to dělali my. Ale ony věci nejsou v našich rukou. Avšak, Malone, dal jsem vám výstrahu, která stojí za to a teď můžete jítí svojí cestou. S Bohem! Můžete na mne vždycky zazvoniti do redakce Jitra.«

Chcete-li vědět, zdali je někdo z pravé irské krve, můžete k tomu míti důkaz nezvratný. Postavte ho před kyvadlové dveře, na nichž je napsáno buď »Táhněte« nebo »Strkejte«. Angličan jako rozumný člověk uposlechne. Ale Irčan, který má méně zdravého smyslu, ale více individuality, učiní ihned, a sice s prudkostí, pohyb

opáčný. Tak to bylo u Malonea. Mervinova dobře míněná rada probudila v něm prostě vzbouřeného ducha a když navštívil Enidu, aby ji vzal s sebou k Bolsoverovi do seance, klesl o několik stupňů ve své svítající sympatii k této věci. Challenger se s nimi loučil s mnohými vtipy, při čemž jeho brada se vztyčovala do předu a jeho oči se zavíraly s pozdviženým obočím, jak bylo jeho zvykem, když chtěl býti žertovným,

»Máš s sebou svoji pudřenku, drahá Enido. Spatříš-li nějakou zvláště dobrou ukázkou ektoplasmatu v průběhu večera, nezapomeň, co ti řekl otec. Mám vše připraveno, mikroskop, chemikálie a vše ostatní. Možná, že ti vstoupí do cesty i nějaký malý hřmotící duch. Každá maličkost bude vítána.«

Jeho býčí řvavý smích je doprovázel až ke zdviži.

Ukázalo se, že potravinový závod pana Bolsovera není ničím jiným než staromodním hokynářstvím, které bylo v nejlidnatější části Hammersmithu. V sousedním kostele odbýjely na věži tři čtvrti na osmou, když nájemní automobil přijel a v krámě bylo plno lidí, takže

Enida a Malone se chvíli procházeli na chodníku. Po nějaké době přijel jiný automobil a jakýsi velký, rozcuchaný a vousatý muž, oděný v šedý soukenný oblek, vystoupil. Podíval se na hodinky a potom se počal rovněž procházeti po chodníku. Brzy je zpozoroval a přistoupil k nim.

»Smím se vás tázati, jste-li novináři, kteří se chtějí súčastniti sezení? . . . Myslil jsem si to. Starý Bolsover má

příliš mnoho práce a proto je dobře, že čekáte. Bůh mu žehnej, neboť on je po svém způsobu skutečným světcem.«

»Domnívám se, že jste pan Algernon Mailey?« řekl Malone.

»Ano. Jsem mužem, jehož důvěřivost poskytuje značné obavy jedné části mých přátel, jako někdy poznamenal jeden takový novinářský hadr.« Jeho smích byl tak nakažlivý, že Malone a Enida se musili smáti také. Bylo jisto, že se svojí atletickou postavou, která teď byla sice trochu sehnutá, ale přece jen pozoruhodná a se svým mužným hlasem a silu projevující tváří, neposkytoval pražádného dojmu nestálosti.

»Všichni jsme nějak označeni našimi protivníky, « pravil. »Rád bych věděl, co budou říkati o vás.«

»Nesmíme plouti pod nepravou vlajkou, pane Mailey,« podotkla Enida, »Nepatříme dosud mezi věřící.«

»Zcela správně. Je třeba, abyste si vše dobře rozvážili. Poněvadž je to nejdůležitější věcí na světě, stojí to za to, aby k tomu člověk užil času. Já jsem k tomu potřeboval mnoho let. Je sice možno kárati lidi, že to zanedbávají, ale nikdo nemůže býti kárán, když je ve svém badání opatrný. Teď jsem ovšem úplně pro věc, jak pozorujete, poněvadž vím, že je to pravda. Jest veliký rozdíl mezi vírou a přesvědčením. Velmi mnoho také přednáším, ale nechci nikdy svého posluchačstva obracet. Nevěřím totiž v náhlé obrácení. Vzniknou z toho vždycky věci mělké a povrchní. Nechci nic jiného, nežli vyložit lidem celou věc, pokud možno jasně. Říkám jim pouze pravdu a proč

víme, že je to pravda. Tím je moje práce ukončena. Mohu se toho chopit, anebo toho nechat. Jsou-li moudří, budou badati po cestách, které jsem jim ukázal. Jsou-li nemoudří, dají si ujít tuto příležitost. Nechci na ně činiti nátlaku a nechci jich přemlouvati. Je to jejich věcí a nikoliv mojích.«

»Ach, to se zdá býti názorem velmi rozumným,« řekla Enida, která byla upoutána upřímným projevem jejich nového známého. Stáli právě v plné záplavě světla, jež zářilo z veliké zasklené výkladní skříně Bolsoverovy. Enida dobře mohla viděti, jeho široké čelo, jeho zvláštní šedé oči, zamýšlené a přece horlivé, jeho vousy, barvy světle plavé, které naznačovaly obrysy útočné brady. Bolsover byl zosobněnou solidností a pevností — byl pravým opakem fanatika, jakého si v něm představovala. Jeho jméno bývalo teď často v novinách jako hlavní osoby v dlouhé bitvě a Enida se pamatovala, že zmínka o něm nezůstala nikdy bez odpovědi se strany jejího otce v podobě zasupění.

»Ráda bych věděla,« řekla k Maloneovi, »co by se stalo, kdyby pan Mailey byl zavřen do jednoho pokoje s tatínkem!«

Malone se zasmál. »Mívali jsme jednu školáckou otázku, co by se stalo, kdyby nějaká neodolatelná síla udeřila do nepřekonatelné překážky. «

»Ach, vy jste dcerou profesora Challengeera,« řekl Mailey se zájmem. »On jest ve vědeckém světě velikou osobností. Jaký by to byl velkolepý svět, kdyby jen chtěl uznati svoje hranice. «

»Nechápu vás zcela.«

»Právě tento vědecký svět je v zásadě půdou našeho materialismu. Tento vědecký svět nám pomohl k pohodlí — jestliže je nám pohodlí nějak užitečné. Ale jinak byl pro nás obyčejné kletbou, neboť se nazval pokrokem a dal nám nepravý dojem, že pokračujeme, kdežto ve skutečnosti se ženeme neustále zpět.«

»V tom s vámi nemohu opravdu souhlasit, pane Maleyi,« řekl Malone, který se stával umíněným, když se mu něco zdálo jako dogmatické ujištění. »Pohledte na bezdrátovou telegrafii. Podívejte se na volání z moře S. O. S. Není-li to dobrodiním pro lidstvo?«

»Ó, někdy to pracuje velmi správně. Vážím si své elektrické lampy ke čtení a ta je přece také vědeckým výrobkem. Jak jsem již řekl napřed, věda nám dává pohodlí a někdy také bezpečnost.«

»Proč ji tedy snižujete?«

»Protože zastíňuje nejdůležitější věc — cíl života. Nebyli jsme posazeni na tuto planetu, abychom mohli ujížděti padesát mil za hodinu v automobilu, anebo abychom přeletěli Atlantický Oceán létadlem, anebo abychom posílali zprávy po drátu nebo bez drátu. To jsou pouze ozdůbky a okrasy života. Ale tito muži vědy odvrátili tak naši pozornost k těmto ozdůbkám, že zapomínáme na nejdůležitější úkol.«

»Nerozumím vám.«

»Nezáleží na tom, jak rychle jdete, nýbrž kam se ubíráte. Nezáleží na tom, jak zprávu posíláte, ale záleží na

tom, jakou cenu má vaše zpráva. Tento t. zv. pokrok může býti ve všech svých stupních kletbou a přec jen, pokud tohoto slova užíváme, mateme je se skutečným pokrokem a domníváme se, že činíme to, k čemu nás poslal Bůh na tento svět!«

»A to jest?«

»Abychom se připravovali na nejbližší tvar života. Máme jistou duševní přípravu a duchovní přípravy, ale my zanedbáváme oboje. Jsme zde proto, abychom ve stáří byli lepšími lidmi a byli méně sobečtí, abychom měli širší obzor, abychom byli shovívavější a přirozenější. Naše země se stala továrnou na duše a duše se stává teď špatným předmětem obchodu. Avšak — — haló!« a propukl ve svůj nakažlivý smích. »Já vám zde přednáším na ulici. Vidíte, to je síla zvyku. Můj syn mně říkal, že když někdo stiskne třetí knoflík na mé vestě, proslovím samočinně nějakou přednášku. Zde však přichází dobrý Bolsover, aby vás zachránil.«

Důstojný hokynář je zahlédl oknem a rychle vyběhl, odvazuje si svoji bílou zástěru.

»Dobrý večer všem! Nemohu vás přece nechat čekati v chladu. Kromě toho již nadchází čas. Nebylo by dobře, kdybychom jich nechali čekati. Přesnost pro všechny — to jest mým i jejich heslem. Krám zavřou moji hoši. Prosím, jděte tudy a dejte pozor na bednu s cukrem.«

Razili si cestu mezi bednami se suchým ovocem, hromadami sýrů a nakonec se protlačili mezi dvěma velikými sudy, kde bylo sotva místa pro tlustou postavu

hokynářovu. Úzké dveře vzadu vedly do obydlené části závodu. Bolsover, vystoupiv po úzkých schodech, otevřel jedny dveře a hosté se pak ocitli v dosti velikém pokoji, ve kterém okolo kulatého stolu sedělo několik osob. Byla tu také paní Bolsoverová, velká, veselá a zdravá žena, jako její manžel. Tři dcery byly vesměs téhož typu. Byla tu dále jedna starší žena, která se zdála býti nějakou příbuznou a dvě jiné málo typické ženy, o nichž jim bylo řečeno, že jsou to sousedky a spiritualistky. Jedním mužem ze společnosti byl malý, šedovlasý člověk s příjemnou tváří a bystrýma, přimhuřujícíma se očima. Seděl v koutě u harmonia.

»Pan Smiley, náš hudebník,« pravil Bolsover. »Nevím věru, co bychom si bez pana Smileye počali. Běží totiž o výchvěvy, víte? Pan Mailey by vám o tom mohl vypravovati. Dámy, znáte přece pana Maileye, našeho velmi dobrého přítele. A zde jsou dva badatelé — slečna Challengerová a pan Malone.«

Rodina Bolsoverových se usmívala vesele, ale starší nepopsatelná osoba vstala a prohlížela si je s přísnou tváří.

»Jste zde vítáni, cizinci,« řekla. »Ale chceme vám říci, že si přejeme také zevní úctu. Vážíme si zářících bytostí a nechceme, aby byly uráženy.«

»Ujišťuji vás, že jsme velmi vážní a upřímného smýšlení,« pravil Malone.

»Dostali jsme již za vyučenou. Nezapomněli jsme dosud na událost Meadowsovu, pane Bolsovere.«

»Ne, ne, paní Seldonová. To se již nepřihodí. Byli

jsme tím dosti vzrušeni,« dodával Bolsover, obrátiv se k hostům. »Onen muž sem přišel jako host a když bylo shasnuto světlo, sahal na ostatní přisedící prsty, aby se domnívali, že jsou to ruce duchů. Potom vypsal celou věc v novinách na posměch, když přece jedinou podvodnou bytostí přítomnou byl on sám.«

Malone byl poctivě zděšen. »Mohu vás ujistiti, že takového chování nejsme schopni!«

Stará dáma se posadila, ale dosud se na nědívala očima podezřívajícíma. Bolsover šukal okolo stolu a připravoval různé věci.

»Sedněte si sem, pane Mailey. Pane Malone. chtěl byste seděti mezi mojí manželkou a mojí dcerou? A kde by seděla nejraději slečna?«

Enida byla dosti nervosní. »Myslím,« řekla, »že bych nejraději seděla vedle pana Malonea.«

Bolsover se lehce zasmál a kývl na svoji manželku.

»Ovšemže. Je to zcela přirozené.« Pak se všichni posadili na svá místa. Pan Bolsover otočil zapínačem elektrického světla, které shaslo, ale uprostřed stolu stála hořící svíčka. Malone si myslil, jaký by to byl obraz pro Rembrandta. Vše bylo zahaleno v hluboké stíny, ale žluté světlo se mihalo na kruhu obličejů — silné, prosté a těžkopádné rysy Bolsoverovy, pevná čára jeho rodinného kroužku, ostrý, přísný obličej paní Seldonové, vážné oči a plavá brada Maileyova, ustarané, unavené tváře dvou spiritualistek a konečně pevný a ušlechtilý profil dívky,

která seděla vedle něho. Zdálo se, že celý svět se náhle zúžil v onu malou skupinu, která se tak soustřeďovala na svůj cíl.

Na stole ležela podivná sbírka předmětů, které měly vesměs vzezření nástrojů již dlouho užívaných. Byla tam rozbitá mosazná, mluvicí trouba, skoro bezbarvá, potom tamburína, jedna hudební skříňka a ještě několik menších předmětů. »Nevíme nikdy, co budou žádati,« řekl Bolsover, mávnuv přes tyto věci rukou. »Když »Maličká« žádá nějakou věc a není-li jí zde, pak to zvíme — ó ano, pak je to něco strašného !«

»Maličká má svoje nálady,« poznamenala paní Bolsoverová.

»A proč by jich ten miláček neměl?« pravila přísná paní. »Domnívám se, že dosti zkusí s různými badateli a bůhví kým. Často se divím, že se vůbec namáhá a že přijde.«

»Maličká« jest naším malým vůdcem,« pravil Bolsover. »Ihned ji uslyšíte.«

»Doufám, že přijde,« pravila Enida.

»Ano, dosud nás nikdy neopustila, leda když onen Meadows se chopil mluvicí trouby a odložil ji mimo kruh.«

»Kdo je zde mediem?« tázal se Malone.

»Toho nevíme sami. Myslím, že pomáháme všichni. Možná, že dávám právě tolik síly jako kdokoliv jiný — a matka také velmi pomáhá.«

»Naše rodina pracuje společně,« řekla jeho manželka a všichni se smáli.

»Domníval jsem se, že je medium nutné.«

»Bývá tak obvykle, ale není to naprosto nutné,« řekl Mailey svým hlubokým velitelským hlasem. »Crawford to dokázal velmi jasně v séancích, když vážil židle a když se ukázalo, že každý v kruhu ztratil při sezení jednu polovinu až dvě libry váhy, ačkoliv medium, slečna Kathleenová, ztrácela deset až dvanáct liber. Zde mají za sebou již dlouhou řadu sezení — jak dlouho již sedíte, pane Bolsovere.«

»Čtyry roky nepřerušené.«

»Tato dlouhá řada séancí vyvinula na jistý stupeň každého, takže z každé osoby je bráno vysoké procento síly, průměrně, místo, aby z jediné osoby bylo vzato síly neobyčejné množství.«

»Jaké síly?«

Je to buď životní magnetism nebo ektoplasma, je to zkrátka síla. To je výraz nejrozumnější. Také Kristus tohoto slova užil. „Mnoho síly ze mne vyšlo? — V řečtině se to jmenuje „dynamis, ale překladatelé se zmýlili a přeložili to slovem „moc. Kdyby nějaký dobrý učenec, znalec řečtiny, který by byl také dokonalým badatelem v okultních věcech, přeložil nanovo Nový Zákon, pak by se mnohým lidem otevřely oči. Dobrý, starý Ellis Powell učinil v tomto směru již něco a proto byla jeho smrt velkou ztrátou pro svět.

»Ano,« řekl Bolsover uctivě. »Ale teď, než se pustíme do práce, pane Malone, přál bych si, abyste si všiml některých věcí. Vidíte ony bílé skvrny na mluvící troubě a na tamburíně? Jsou to světlé body, abychom viděli, kde

jsou tyto předměty. Stůl je pouze naším jídelním stolem — je z dobrého anglického dubu. Můžete si jej prohlédnouti, chcete-li. Ale uvidíte věci, které nejsou se stolem v souvislosti. A teď, pane Smileyi, bude shasnuto a my vás prosíme, abyste zahrál ‚Skálo věků‘.«

Harmonium zahučelo ve tmě a kroužek zpíval. Všichni zpívali velmi harmonicky a zvláště dívky měly svěží hlasy a správný sluch. Slavný rytmus, hluboký a chvějivý, dojímal velice, když nespolutřásl jiný smysl kromě sluchu. Jejich ruce podle návodu byly položeny lehce na stůl a všem byla dána výstraha, aby nekřížili nohou. Malone, poněvadž jeho ruka se dotýkala ruky Enidy, cítil lehké chvění, které prozrazovalo, že nervy dívky jsou velmi napjaty. Prostý a veselý hlas Bolsoverův uvolnil poněkud toto napětí.

»To postačí,« pravil. »Zdá se mi, že dnešního večera jsou dobré podmínky. Cítím ve vzduchu jakýsi mrazivý dech, žádám vás teď, abyste se se mnou pomodlili.«

Tato prostá a vážná modlitba ve tmě byla dojemná — v černé tmě, která byla rušena pouze posledními záblesky uhasínajícího ohně.

»Velký Otče nás všech,« řekl jeho hlas »nemůžeme tě vystihnouti svými myšlenkami, ač pronikáš celý náš život a prosíme tě, aby bylo od nás odvráceno všechno zlo tohoto večera a aby nám bylo dovoleno vstoupiti do styku, třeba jen na chvíli, s těmi, kteří sídlí ve vyšších úrovních než je naše. Ty jsi naším otcem právě tak jako jejich otcem. Dovol nám na krátko, abychom se s nimi bratrsky setkali,

abychom nabyli větších vědomostí o věčném životě, který nás očekává a aby nám tak bylo pomůženo v době našeho čekání, na tomto nižším světě.« Bolsover ukončil »Otčenášem«, kterého se účastnili všichni. Potom všichni seděli v tichu a očekávání. Venku bylo slyšeti tupý řev provozu a někdy také nějaké zaštěknutí mimojdcího auta. Uvnitř bylo absolutní ticho. Enida a Malone cítili, že mají všechny smysly napjaty a že každý jejich nerv je rozechvěn, když se tak dívali do tmy.

»Nic se neděje, matko,« pravil konečně Bolsover. »Je to vliv cizí společnosti. Nové záchvěvy. Oni je musí zharmonisovati, aby byl soulad. Zahrajte nám ještě něco, pane Smileyi.«

Harmonium znovu zahučelo. Hrál dosud, když nějaký ženský hlas zvolal: »Dosti! Dosti! Jsou zde!«

A zase čekali bez výsledku.

»Ano! Ano! Slyšel jsem Maličkou. Je zde opravdu. Jsem o tom přesvědčen.«

Pak zase ticho a pak se to dostavilo. Takový zázrak pro hosty a taková všední věc pro kroužek.

»Dobrá večer!« zvolal nějaký hlas.

Potom propuklo vítání a blažený smích z kroužku. Všichni mluvili zároveň. »Dobrá večer, Maličká — Jsi tedy zde, drahoušku!« — »Věděl jsem, že přijdeš!« — »Výborně, naše malá vůdkyně!«

»Dobrá večer, všem!« odpověděl hlas. »Maličká je tak ráda, že vidí tatínka a maminku a ostatní. Oh, jaký je to zde velký vousatý muž! Mailey, pan Mailey, již jsem se s

ním setkala dříve. Mailey je velký a já jsem malá ženuška. Jsem ráda, že vás vidím velký muži!»

Enida a Malone naslouchali s úžasem, ale bylo nemožno býti nervosní, když jste viděli dokonale přirozený způsob, se kterým to celá společnost přijímala. Hlas byl velmi tenký a vysoký — mnohem vyšší než by bylo možno napodobiti umělou fistulkou. Byl to hlas malé dívky. To bylo jisté. A také bylo jisto, že v pokoji nebylo takové dívčinky, ledaže by byla potají přinesena, když bylo shasnuto světlo. To bylo ovšem možné. Ale hlas zdál se vycházeti z prostřed stolu. Jak by se tam mohlo dostat dítě?

»Dostane se tam snadno, pane,« řekl hlas, odpovídaje na Maloneovu nevyslovenou myšlenku. »Tatíček je silný muž. Tatíček zvedne maličkou na stůl. Teď vám ukáži, čeho tatíček nedovede.«

»Trouba se zvedla!« zvolal Bolsover.

Malý kruh svítící barvy se vznesl tiše do vzduchu. Teď se vznášel nad jejich hlavami.

»Vznes se a udeř do stropu!« zvolal Bolsover.

Trouba se vznesla a všichni slyšeli kovové zvuky, když ůkala nad nimi do stropu. Potom se vysoký hlas ozval shora:

»Tatíček je chytrý! Tatíček má rybářský prut a vytáhne troubu ke stropu. Ale jak tatíček napodobuje hlas? Co říkáte hezká anglická slečno? Zde je dárek od Maličké.«

Něco měkkého spadlo Enidě do klína. Položila na ono místo ruku a nahmatala to.

»Je to nějaká květina — chrysanthema. Děkuji ti, maličká!«

»Byl to přínos?« tázal se Mailey.

»Ne, ne, pane Maileyi,« odvětil Bolsover. »Chrysanthemy byly ve váze, která stojí na harmoniu. Mluvte k ní, slečno Challengerová. Udržujte vibrace v chodu.«

»Kdo jste, Maličká?« tázala se Enida, dívajíc se vzhůru na pohybující se světelnou skvrnu.

»Jsem malá, černá dívka. Jsem osmiletá, malá, černá dívka.«

»Ale jdi, drahoušku,« řekla matka svým zvučným, milým hlasem. »Bylo ti osm let, když jsi k nám přišla po prvé a to je již před několika lety.«

»Pro vás jsou to léta. Pro mne je to vše jedinou dobou. Musím provádět svoji práci jako dítě osmileté. Když bude práce dokončena, stane se z maličké za jediný den veliká. Zde není takového času jako máte vy. Je mi stále osm let.«

»Obyčejně rostou právě tak jako my zde,« řekl Mailey. »Ale jestliže je třeba nějaké zvláštní práce dětské, tu zůstávají dětmi. Je to jakýsi zadržovaný vývoj.«

»To je právě u mne. ‚Zadržovaný vývoj,‘ řekl hlas hrdě. »Když je zde ten velký muž, učím se dobře anglicky.«

Všichni se smáli. Byla to teď společnost nejveselejší, nejklidnější a nejsvobodnější, jakou si lze představit. Malone slyšel, jak mu Enida šeptá něco du ucha.

»Stípejte mne chvílemi, Edwarde — jen abych se přesvědčila, že nesním.«

»Vždyť já se musím také štípati.«

»Copak bude s tvým zpěvem, Maličká?« tázal se Bolsover.

»Ach ano! Maličká vám zazpívá. « Potom počala zpívatí nějakou prostou píseň, která však byla ukončena ťuknutím, při čemž mluvící trubka zarachotila na stole.

»Ach, došla síla!« řekl Mailey. »Myslím, že trochu hudby to zase napraví. Zahrajte, Smileyi, ‚Veď nás, dobré Světlo!‘«

Potom všichni zpívali krásnou tuto hymnu. Když byla píseň dopěna, udála se úžasná věc — úžasná alespoň nováčkům, ačkoliv u ostatního kroužku neprobudila jediné poznámky.

Trubka svítila dosud na stole, ale dva hlasy, tentokrát zřejmě jeden mužský a jeden ženský, ozvaly se nad nimi ve vzduchu a připojily se velmi harmonicky k zpívajícím. Hymna doznívala a pak nastalo ticho a poté zase napjaté očekávání.

Ticho bylo přerušeno jakýmsi hlubokým mužským hlasem ze tmy. Byl to hlas nějakého vzdělaného Angličana se správnou modulací. Byl to hlas, který mluvil způsobem k jakému by se dobrý Bolsover nebyl nikdy povznesl.

»Dobry večer, přátelé. Zdá se, že dnešního večera je dobrá síla.«

»Dobry večer, Lukáši. Dobry večer!« volali všichni. »To je náš vůdce a učitel,« vysvětloval Bolsover. »Je to vysoký duch ze šesté sféry, který nám dává pokyny.«

»Vám se mohu zdáti vysokým duchem,« řekl hlas.

»Ale čím jsem u porovnání s těmi, kteří zase poučují jiné! Moudrost, kterou vám dávám, není ze mne! Mně nepatří žádné uznání! Já jen dávám dále, co jsem obdržel.«

»Vždycky takto mluví!« pravil Bolsover. »Není vychloubačem. A to je právě známkou jeho povýšenosti.«

»Vidím, že jsou zde dva badatelé. Dobrý večer, slečno! Nevíte dosud nic o vlastních svých silách a o svém určení. Však to naleznete. Dobrý večer, pane, jste na prahu velikého vědění. Je snad něco, o čem byste si přál, abych vám několik slov řekl? Vidím, že si činíte poznámky.«

Malone skutečně vyprostil ve tmě svoji ruku a těsnopisně si zaznamenával postup událostí. »O čem mám mluvit?«

»O lásce a manželství,« navrhla paní Bolsoverová, ťuknouc loktem svého manžela.

»Nuže, řeknu vám o tom několik slov. Nebudu se dlouho zdržovati, poněvadž čekají také jiní. Celý pokoj je naplněn duchy. Chci, abyste pochopili, že pro každou ženu jest jeden muž — jen jediný — a že pro každého muže jest jen jediná žena. Když se takoví dva setkají, tu přímo k sobě letí a jsou jednotkou přes celý nekoněčný řetěz existence. Dokud se nesetkají, jsou veškerá spojení pouze náhodami, které nemají významu. Dříve či později se každý párek musí najíti. Ale nemusí to býti právě zde na zemi. Může to býti v nejbližším světě, kde se pohlaví setkávají tak jako zde na zemi. Ale také to může býti odloženo na dobu pozdější. Avšak každý muž a každá žena má svoje příbuzenství a musí je najíti. Z

pozemských manželství je snad jedno z pěti trvalé. Ostatní jsou náhodná. Opravdové manželství je spojení duše a ducha. Pohlavní činnost jest pouhým zevním symbolem, který nic neznamená a je pošetilá nebo dokonce záhubná, když schází to, co tato činnost má symbolisovati. Rozumíte mi?»

»Velmi jasně,« řekl Mailey.

»Někteří lidé mají zde nepravého druha nebo nepravou družku. Někteří nemají družky nebo druha, což jest lepší. Ale všichni obdrží dříve nebo později druha nebo družku pravou. To je jisté. Nemyslete si, že budete nutně míti u sebe svého nynějšího manžela nebo svoji manku, až přijdete k nám.«

»Bůh buď pochválen! Díky Bohu!« zvolal jeden hlas.

»Ne, paní Melderová, jenom láska — pravá láska — nás zde spojuje. Váš muž jde svojí cestou a vy jděte také svojí. Bezpochyby že jste na různých úrovních. Ale jednoho dne naleznete oba svoji cestu, až se vám vrátí mládí, což se stane zde u nás.«

»Mluvíš o lásce. Míniš tím lásku pohlavní ?« tázal se Mailey.

»Kam jsme to zabředli!« zamumlala paní Bolsoverová.

»Zde se děti nerodí. To se děje pouze na úrovni pozemské. Právě z tohoto hlediska mluvil velký učitel o manželství když řekl: ‚Nebude ani ženění ani vdávání‘. Ne! Je to čistší, hlubší a krásnější; je to spojení duší, je to dokonalé sloučení zájmů a vědění bez ztráty individuality. Nejvíce se k tomu můžete přiblížiti v první vznešené lásce,

kteřá je příliš krásná, aby mohla býti vyjádřena fysicky, když dva milenci vznešených duší se setkají na vaši úrovni. Později nalézají ovšem také nižší výraz své lásky, ale ve svých srdcích budou vždycky věděti, že první jemné a nádherné spojení duší bylo krásnější. Tak je také u nás. Máte nějakou otázku?»

»Ale což, když žena miluje stejně dva muže, co pak?« tázal se Malone.

»To se děje zřídka. Taková žena ví skoro vždycky, který muž jest jejímu srdci bližší. Kdyby skutečně tak milovala, bylo by to důkazem, že žádný z obou mužů není s ní duševně příbuzný, neboť takový muž musí stati vysoko nad všemi. Ovšem, kdyby . . .«

Hlas zanikl a mluvící trubka spadla.

»Zazpívejte ,Andělé jsou kolem nás!« zvolal Bolsover. »Smileyi, sáhněte na to staré harmonium. Vibrace jsou na nule.«

Pak zněla nanovo hudba a poté nastalo ticho a bylo slyšeti jakýsi velmi smutný hlas. Enida neslyšela nikdy hlasu tak smutného. Zněl jako když padají hroudy na rakev. S počátku to bylo jakési hluboké mumlání. Pak bylo slyšeti zřetelně modlitbu — byla to modlitba latinská, neboť dvakrát zaznělo slovo Domine a jednou slovo Pecavismus. V pokoji bylo nepopsatelné ovzduší stísněnosti a opuštěnosti. »Proboha, co je to?« zvolal Malone.

Kroužek byl na stejných rozpacích.

»Domnívám se, že je to nějaký ubožák z nižších sfér,«

řekl Bolsover. »Někteří pravověrní spiritualisté říkají, že se jim máme vyhýbat. Já však říkám, že máme prospížit a pomoci jim.«

»To je správné, Bolsovere,« pravil Mailey se srdečným souhlasem. »Nuže, rychle do toho!«

»Můžeme pro tebe něco učinit, příteli?« Ticho.

»On neví. Nechápe podmíněk. Kdepak je Lukáš? Ten přece ví, co mám učinit.«

»Oč běží, příteli?« tázal se příjemný hlas vůdčího ducha.

»Je zde nějaký nebožák, a my mu chceme pomoci.

»Ach ano, ano. Přišel ze zevní temnoty, pravil Lukáš sympatickým hlasem. »Neví kde je a co se s ním děje. Nechápe svého stavu. Takoví duchové sem přicházejí s utkvělou myšlenkou a když vidí, že skutečnost je něco zcela jiného, že se úplně liší od všeho, čemu je učila církev, jsou bezmocní. Někteří se dovedou přizpůsobiti a pokračují. Jiní toho nedovedou a pak bez proměny bloudí dále jako tento duch. Byl to kněz a sice kněz velmi bigotní a úzkých názorů. Jeho stav jest plodem jeho vlastního duševního semene, které zasel na zemi. Zašival v nevědomosti a klidil v bídě.«

»Co mu schází?«

»Neví, že je mrtev. Chodí neustále v mlze. Vše je mu jako strašný sen. Trvá to s ním již leta. Jemu se to zdá věčností.«

»Proč mu to neřeknete vy — proč ho nepoučíte?«

»Nemůžeme.«

Trubka třeskla na stůl.

»Hudbu, Smileyi! Hudbu! Teď právě by měly být i vibrace lepší.«

»Vyšší duchové nemohou zakročiti u duchů připoutaných k zemi!« řekl Mailey. »Jsou v různých oblastech záchvěvů. Ale právě my jsme jim blíže a můžeme jim pomoci.«

»Ano, právě vy! Vy!« ozval se hlas Lukáše.

»Pane Maileyi, mluvte s ním. Víte dobře, jak!«

Potom tiché mumlání se ozvalo zase; unaveně a jednotvárně.

»Příteli, chtěl bych ti říci několik slov!« pravil Mailey hlasem zvučným a pevným. Mumlání ustalo a všichni cítili, že neviditelná bytost se namáhá k pozornosti. »Příteli, litujeme tolik, že jsi v takovém stavu. Věz, že jsi zemřel. Ty nás vidíš a díváš se, proč my nevidíme tebe. Jsi na onom světě. Ale nevíš o tom, poněvadž tento svět není takový, jak jsi očekával. Nebyl jsi tam uvítán tak, jak sis představoval. To se stalo proto, že tvoje představa byla nesprávná. Věz, že je vše dobře a že Bůh je dobrotivý a že veškeré štěstí tě očekává, jestliže jen pozvedneš svoji duši a budeš se modliti o pomoc, ale především myslí méně na svůj stav a více na ostatní ubohé duše, které jsou okolo tebe.«

Pak bylo ticho a poté promluvil zase Lukáš.

»Slyšel vás. Chce vám děkovati. Teď má již jistý zásvit o svém stavu. Ale poroste to v něm. Táže se, zdali smí zase přijíti.«

»Ano! Ano!« zvolal Bolsover. »Máme jich již celou řadu, kteří čas od času nám podávají zprávy o svém pokroku. Bůh ti žehnej, příteli. Příklad tak často, jak jen budeš moci!« Mumlání ustalo a pak se zdálo, že v ovzduší je nový pocit míru. V tom byl slyšet vysoký hlas Maličké.

»Zbylo ještě dosti síly. Je zde Rudý Oblak. Chce vám ukázati, co dovede, jestliže je tatíčkovi libo.«

»Rudý Oblak jest naším indiánským vůdčím duchem. Tento duch pracuje obvykle, když mají býti prováděny zjevy čistě fysické. Jsi zde, Rudý Oblaku?«

Ve tmě se ozvaly tři hlasité rány, jako když udeří kladivem na dřevo.

»Dobrá večer, Rudý Oblaku!«

V tom nad kroužkem zazněl nový hlas, tichý, namáhavý, který mluvil jako by ve staccatu.

»Dobrá den, náčelníku! Jak se má tvoje squaw? Jak se vede tvým papooses? Dnes jsou ve tvém wigwamu cizí tváře.«

»Hledáme vědění, Rudý Oblaku. Můžeš nám ukázati co dovedeš?«

»Pokusím se. Počkejte chvíli, učiním vše, co bude možno.«

Pak bylo zase dlouhé ticho, plné očekávání. A pak nováčkové stáli zase před zázraky.

Ve tmě se objevila jakási temná zář. Vypadalo to jako obláček zářící páry. Míhalo se to s jedné strany na druhou a pak to kroužilo ve vzduchu. Postupně se to zhustilo v jakýsi kotouč, který zářil a jenž měl velikost skla zlodějské

lucerny. Ale nevyzařoval téměř žádného světla a vypadal prostě jako vyříznutý kruh ve tmě. Jednou se přiblížil k obličejí Enidy a Malone jej viděl jasně se strany.

»Vždyť to drží nějaká ruka!« zvolal s náhlým podezřením.

»Ano, je to ruka zhmotnělá,« řekl Mailey.

Vidím ji zcela jasně.«

»Chtěl byste se jí dotknouti, pane Malone?«

»Ano. Jestliže dovolí!«

Světlo zmizelo a za okamžik na to cítil Malone na své ruce tlak. Obrátil ruku dlaní do výše a nahmatal zřetelně tři prsty, které se ho dotýkaly. Byly to hladké, teplé prsty, jako dospělého muže. Malone sevřel svoje prsty a ruka zdála se v jeho dlani se rozplývati.

»Zmizelo to!« vyrazil ze sebe.

»Ano! Rudý Oblak není právě dobrý při materialisacích. Možná, že mu neposkytujeme vhodný druh síly. Ale jeho světla jsou znamenitá!«

Pak se objevilo několik světél. Byla různého typu, některá se podobala volně se pohybujícím obláčkům a jiná malým jiskrám tančícím jako světlušky. Zároveň oba hosté cítili jakýsi chladný vánek, který jim dul do obličejů. Nebylo to klamem, neboť Enida cítila jak jí to žene vlasy přes čelo.

»Cítíte známý vánek,« pravil Mailey. »Některá z těchto světél by se mohla podobati plamenným jazykům, že ano? Soslání Ducha svatého nezdá se něčím tak vzdáleným nebo nemožným, že ano?«

V tom se vznesla do vzduchu tamburína a světelná skvrna nátěru ukazovala, že krouží kolem stolu. Náhle se snesla a pak se dotkla hlavy každého jednotlivce po řadě. Potom s cinkotem a chvěním se snesla na stůl.

»Proč je to právě tamburína? Zdá se, že je to vždy jen tamburína!« poznamenal Malone.

»Je to pohodlný a malý nástroj,« vysvětloval Mailey. »Jediný nástroj, který naznačuje samovolně, kde poletuje. Nevím, který jiný nástroj by ji mohl zastoupiti — leda snad hrací skříňka.«

»Naše hrací skříňka poletuje zde někdy1 úžasně,« řekla paní Bolsoverová. »A při tom se často sama natahuje v letu. Je to velmi těžká skříňka.«

»Váží devět liber,« podotkl pan Bolsover. »Zdá se však, že jsme již u konce. Myslím, že dnešního večera již mnoho nedostaneme. Sezení nebylo zlé — spíše bych řekl, že bylo průměrné. Trochu však musíme počkati, než rozsvítíme. — Nuže, pane Malone, co o věci soudíte? Chtěli bychom slyšeti vaše všechny námítky, než se rozejdeme. To bývá u vás, badatelů věcí nejhorší, víte? Často se stává, že ve svých duších máte různé pochybnosti a vyslovujete je později, kdežto by bylo snadné, vyvrátit je ihned. Před námi býváte velmi slušní a zdvořilí a pak, když o nás píšete, jsme tlupou podvodníkům

V Maloneově hlavě hučelo a on si přejel rukou rozpálené čelo.

»Jsem ve zmatku,« pravil, »ale zaujat. Ano, jsem jistě velmi dotčen. Četl jsem již o těchto věcech, ale je to zcela

něco jiného, když je vidíme. A hlavní váhu kladu právě na zřejmou upřímnost a zdravý smysl vás všech. O tom by nemohl nikdo pochybovat!«

»Jděte! To tedy pokračujeme!« pravil Bolsover.

»Snažím se mysliti na námitky, které by byly vysloveny jinými lidmi, již nebyli přítomni. Bude nutno, abych takové námitky zodpověděl. Nejdříve je tu podivnost celé té věci. Různí se to naprosto od našich názorů o duchách.«

»Musíme přece přizpůsobiti svoje teorie skutečností,« pravil Mailey. »Až do nynějška jsme chtěli přizpůsobovati skutečnosti teoriím. Nesmíte však zapomenouti, že jsme dnešního večera byli ve styku — při veškeré úctě k našim drahým, dobrým hostům, — s prostými, primitivními a pozemskými duchy, kteří sice nám přinášejí užitek, ale jež nesmíme považovati za typ průměrný. Stejně byste mohl považovati nějakého lodního skladníka na nábřeží za představitele Angličanů.«

»Ale je zde Lukáš,« řekl Bolsover.

»Ach, ano, ten je ovšem mnohem výše. Slyšeli jste ho a můžete posuzovat!. A co ještě máte, pane Malone?«

»Nu a potom ta tma! Vše se děje ve tmě. Proč jsou veškeré mediální projevy ve spojení s tmou?«

»Tím snad myslíte media fyzikální. To jest jediné odvětví spiritualismu, které potřebuje tmy. Je to přesně chemická podmínka, tak jako tma ve fotografické komoře. Zachovává to jemnou fyzickou látku, která vyssatá z lidského těla, je základnou těchto zjevů. Tak zv. kabinetu

při materialisacích jest užíváno proto, aby se mohla zhustiti táž plynná látka a aby se mohla zhmotniti. Rozumíte mi?«

»Ano, ale přes to je to škoda. Dává to celé této věci strašlivý rys podvodu.«

»Ale my jsme získali takové projevy tu a tam i při světle,« pravil Bolsover. »Nevím zdali již maličká odešla. Počkejte chvílku! Kde jsou zápalky ?« Potom rozsvítil svíčku, jejíž světlo způsobilo, že všichni přivírali oči po dlouhé tmě. »Nuže, teď uvidíme, co bude možno.«

Na stole mezi různými předměty, jimiž si pohrávaly neznámé síly, byla také kulatá dřevěná deska, podobná pokličce. Bolsover se na ni zadíval. Dívali se na ni všichni. Stáli teď, ale každý byl od kotouče vzdálen nejméně tři stopy.

»Prosím tě, Maličká, prosím tě!« zvolala paní Bolsoverová.

Potom Malone sotva mohl věřiti svým zrakům. Kotouč se počal pohybovati. Chvěl se a potom klepal do stolu právě tak jako poklička na hrnci, v němž se vaří voda.

»Zvedni to, Malička!« Všichni tleskali rukama.

Okrouhlé dřevo v plném světle svíčky se zvedlo a postavilo se na hranu a zůstalo tak státi, chvějíc se, jako by chtělo udržeti rovnováhu.

»Nahni kotouč třikráte, Maličká!«

Deska se třikráte nahnula. Potom padla na stůl a zůstala tak ležeti.

»Jsem velmi rád, že jste to viděli,« pravil Mailey. »Je to telekinesa ve své nejprostší a nejrozhodnější formě.

»Nebyla bych něčemu takovému věřila!« zvolala Enida.

»Ani já ne,« pravil Malone. » Touto věcí jsem rozšířil svoje vědění, co jest možné. Pane Bolsovere, rozšířil jste moje názory.«

»To je dobře, pane Malone.«

»Pokud se týká síly, která je za těmito věcmi, jsem ovšem dosud nevědomý, ale pokud se týká výjevů, nemám pro tuto chvíli a pro všechny časy budoucí ani nejmenší pochybnosti. Víím, že jsou pravdivé. Přeji vám všem dobré noci. Jest naprosto vyloučeno, aby slečna Challen-gerová, nebo já jsme mohli někdy zapomenouti na tento večer, který jsme ztrávili ve vašem domě.«

Když vyšli ven do mrazivého vzduchu, zdálo se jim, že přišli do zcela jiného světa, zvláště když spatřili automobily, které dováželi domů obecnostvo, zábavu hledající, z divadel nebo z paláců, kde jsou biografy. Mailey stál vedle nich, zatím kdy čekali na drožku.

»Vím přesně, jak vám je,« řekl s úsměvem. »Díváte se na všechny tyto ženoucí se všední lidi a díváte se, když si představíte, jak málo vědí o možnostech života. Nechtěli byste jejich povozů zastaviti? Nechtěli byste jim to říci? A přece by si jen myslili, že jste buď lháři nebo blázni. Je to zvláštní situace, že ano?«

»Na okamžik jsem ztratil celou svoji duševní rovnováhu.«

»Zítř ráno se vám to vrátí. Je zvláštní, jak jsou tyto dojmy prchavé. Budete si chtít namluviti, že se vám to

zdálo. Nuže, na shledanou — a kdybyste chtěl, abych vám pomohl v budoucnosti ve vašich studiích, oznamte mi to.«

Oba přátelé — dosud byste jich sotva mohli nazvat milenci — byli zahloubáni do myšlenek, když jeli domů. Když přijeli do Victoria Gardens, doprovodil Malone Enidu až ke dveřím domu, ale nevstoupil s ní. Zdálo se mu jaksi, že žerty Challengerovy, které obyčejně v něm probouzely sympatii, by se teď dotkly jeho nervů. Ale přece jenom zaslechl, jak profesor vítá v síni svoji dceru.

»Nuže, Enido, kde máš svoje strašidlo? Vysyp je ze své kabelky na podlahu, abychom se na ně podívali.«

A tak Maloneovo večerní dobrodružství se skončilo tak, jak se počalo, totiž bučivým smíchem, který ho doprovázel ve zdviži až dolů.

Kapitola V.

Ve které naši badatelé se dožijí pozoruhodných zkušenost

Malone seděl u postranního stolu v kuřáckém salonu Literárního klubu. Měl před sebou Enidiny zápisky o poslední séanci — byly velmi pozorné a bystré — a snažil se srovnávat je s dojmy vlastními. Skupina mužů kol krbu kouřila a hovořila. To však našeho novináře nijak nevyrušovalo, neboť shledával, jako mnoho podobných lidí, že jeho mozek a jeho pero pracují někdy nejlépe, když jsou povzbuzovány vědomím, že je sám také částí světa pracujícího. Náhle však kdosi, kdo asi pozoroval jeho přítomnost, zavedl hovor na věci, týkající se psy- chismu a pak mu ovšem bylo obtížnější, zůstatí netečným. Naklonil se vzad ve svém křesle a naslouchal.

Známý romanopisec Polter, skvělý muž, ducha pronikavého, byl přítomen. Byl to člověk, který používal velmi často svých duševních předností k tomu, aby zlehčoval zřejmou pravdu a hájil něco nemožného — jedině proto, aby se cvičil v prázdné obratnosti jazyka. Mluvil teď k posluchačům, kteří se mu sice obdivovali, ale kteří mu příliš ochotně něvěřili.

»Věda,« pravil, »sproštuje postupně svět veškerých

pavučin staré pověry. Svět byl jako nějaká stará, zaprášená podkrovní světnička a teď slunce vědy tam vniká a zaplavuje ji světleni a při tom se prach postupně usazuje na zemi.«

»Vědou míníte zajisté muže jako jsou sir William Crookes, sir Oliver Lodge, sir William Barrett, Lombroso, Richet a tak dále?« řekl někdo zlomyslně.

Polter nebyl zvyklý, nějakému odporu a stával se v takovém případě obyčejně hrubým.

»Nikoliv, pane, nemíním nic tak nesmyslného,« odpověděl s pronikavým pohledem. »Žádné jméno, třeba bylo sebe více slavné, nemůže zastupovati vědu, pokud náleží muži, jenž je členem bezvýznamné menšiny učenců.«

»Pak je tedy takový muž potrhlý,« řekl Pollifex, známý umělec, jenž hrál u Poltera obvykle úlohu dráždivého šakala.

Muž, který vyslovil onu námitku, jistý Millworthy, jenž byl v jistém smyslu novinářským průkopníkem, nedal se však tak snadno umlčeti.

»Pak byl také ve své době potrhlíkem Galileo,« řekl. »A Harvey, jemuž se posmívali, když našel krevní oběh, byl jím rovněž!«

»Teď je v sázce oběh Daily Gazetty,« pravil Marrible, humorista klubu. »Jestliže redakce vyvázne z brandy, nemyslím, že by se starala, co je pravda a co není.«

»Proč se vlastně podobné věci vyšetřují vůbec — leda u soudu — toho věru nechápu,« řekl Polter. »Je to mařením

energie, je to svádění lidských myšlenek do uliček, které nikam nevedou. Držme se raději své práce!«

Lékař Atkinson jenž byl také v oné skupině, seděl dosud tiše a naslouchal. Teď promluvil.

»Domnívám se, že učené Společnosti by měly věnovati více času vědám psychickým.«

»Méně!« namítl Polter.

»Méně než nic nemůžete již chtíti. Nevšímají si těchto věcí vůbec. Před nějakou dobou měl jsem řadu případů telepatického sdělování které jsem chtěl předložití Královské Vědecké Společnosti. Můj kolega Wilson, který je zoologem. měl také pojednání, které chtěl přečísti. Obě práce byly zadány zároveň. Jeho byla přijata a moje odmítnuta. Titul jeho práce zněl: ‚o rozmnožovacích orgánech chrobáka.«

Všichni se dali do smíchu.

»A je to také zcela správné,« řekl Polter. »Ubohý chrobák je alespoň skutečností, ale celý ten psychický nesmysl jí nenís

»Zajisté, že máte ke svým názorům důvody,« zaštěbetal zlomyslný Millworthy, mírný to jinak mladík s hladkým chováním. »Mám velmi málo času ke studování odborných spisů a proto se vás táži, která ze tří knih doktora Crawforda je podle vašeho mínění nejlepší?«

»Nikdy jsem o tom člověku neslyšel.« Millworthy napodobil nejvyšší úžas.

»Bože můj, člověče! Vždyť to je taková autorita. Chcete-li něco věděti o čistě laboratorních pokusech —

jsou tu jeho knihy. To byste právě tak dobře mohl vykládati přírodopis a doznati se, že jste nikdy neslyšel o Darwinovi!«

»Ale tohle není věda,« řekl Polter důrazně.

»Vědou není ve skutečnosti,« pravil Atkinson s jakousi prudkostí, »když někdo vykládá zákony o věcech, kterých nestudoval. Právě takové prohlašování mne přivedlo na okraj spiritualismu, když jsem porovnával tuto dogmatickou nevědomost s vážným hledáním pravdy, které je vedeno slavnými spiritualisty. Mnozí z nich pracovali dvacet let než si utvořili svoje závěry.«

»A jejich závěry nemají ceny, poněvadž nadržují názorům, které byly již utvořeny.«

»Avšak každý z nich bojoval dlouhou bitvu, než dospěl k tomuto mínění. Zním jich několik a není mezi nimi ani jediného, jenž by nebyl potřeboval spousty důkazů.«

Polter pokrčil rameny.

»Nu, mohou míti svoje strašidla, když je to činí šťastnými — pokud dopustí, abych já stál pevně na zemi.«

»Nebo abyste zapadl do bláta,« řekl Atkinson.

»Raději budu v blátě s lidmi zdravého rozumu nežli ve vzduchu s blázný,« řekl Polter. »Zním některé z těchto spiritualistů a jsem přesvědčen, že je lze rozdělit na stejné díly — na pošetilce a podvodníky.«

Zatím Malone naslouchal se zájmem a potom se vzrůstajícím rozhorlením. Náhle však se rozpálil.

»Hleďte, Poltere,« řekl, obrátiv svoje křeslo ke

společnosti, »právě takoví pošetilci a hlupáci jako vy zdržují pokrok světa. Připouštíte, že jste o těchto věcech nic nečetl a já bych přísahal, že jste také nic neviděl. A přece jen zneužíváte svého postavení a svého jména, kterých jste získal v jiných věcech, abyste znehodnocoval mnoho lidí, kteří, ať jsou kýmkoliv, jsou zajisté velmi vážní a velmi rozumní.«

»Oh.« odvětil Polter, »neměl jsem ani ponětí, že jste již tak daleko. Ve svých článcích se však toho neodvažujete říci. Vy jste tedy již spiritualista. To ovšem snižuje váš správný pojem o věcech, že ano?«

»Nejsem spiritualistou, ale jsem poctivým badatelem a to jest více než čím jste byl kdy vy! Spíláte jim podvodníkům a bláznům, ale ač vím o těchto lidech málo, jsem jist, že jsou mezi nimi někteří muži a některé ženy, jimž nejste hoden rozvázati řeménky u obuvi.«

»Ale jděte, Malone!« zvolaly dva nebo tři hlasy. Uražený Polter vyskočil. »Právě lidé jako vy, vyhánějí členy tohoto klubu,« zvolal a rychle odcházel. »Já jsem jistě již nepřijdu, abych byl urážen,« dodal.

»Myslím, že jste mu dal co proto, Malone.«

»Měl jsem chuť pomoci mu ven kopnutím. Pročpak jezdí takovým způsobem na citech a víře jiných lidí? Dostal se vpřed, ale většina z nás nikoliv, a proto si myslí, když mezi nás přijde, že je to nějakou blahosklonností.«

»Milý, dobrý Irčane!« řekl Atkinson, klepaje mu rukou na rameno, »uklidněte se, vznícený duchu! Uklidněte se! Ale chtěl jsem si s vámi slovíčko promluvit.«

Ve skutečnosti jsem zde na to čekal, poněvadž jsem vás nechtěl vyrušovat.«

»Však jsem byl již dosti vyrušován!« zvolal Malone. »Jak bych mohl pracovati, když ten prokletý osel mně hýká do ucha?«

»Nu, chtěl jsem vám říci jen několik slov. Získal jsem séanci s Lindenem, se slavným mediem, o kterém jsem s vámi mluvil. Sezení jest dnes večer v ústavu pro psychická badání. Mám ještě jednu vstupenku. Chtěl byste přijít?«

»Zdali chci? To si myslím!«

»A mám ještě druhou vstupenku. Byl bych pozval Poltera, kdyby se byl nechoval tak urážlivě. Linden si nic nedělá ze skeptiků, ale má svoje námitky proti posměváčkům. Koho bych pozval?«

»Dovolte, aby přišla slečna Enida Challengerová. Víte přec, že pracujeme společně?«

»Nu tedy ať přijde. Oznámete jí to?«

»Zajisté.«

»Je to dnes o sedmé večer. V ústavu pro psychická studia. Znáte onen dům — za Holland Parkem.«

»Ano, adresu mám. Dobře tedy. Slečna Challengerová a já tam jistě budeme.«

Nyní se podíváme na oba badatele, kteří si vyšli za novým psychickým dobrodružstvím. Ve Wimpole Street sebrali Atkinsona a pak přešli onen dlouhý, bouřící, pádící pás velikého města, jenž se rozprostírá přes Oxford Street a Bayswater k Notting Hillu a ke vznešeným domům z doby Viktorie v Holland Parku. U jednoho takového

domu zastavila jejich autodrožka. Byla to veliká imposantní budova, stojící o něco nazad v ulici. Cistě oděná služka je vpustila. Přitlumené světlo lamp, visících v předsíni, opatřených barevnými skly, padalo na lesklé linoleum a leštěný nábytek, při čemž v rohu jim zasvítily vstříc běl mramorové sochy. Ženská vnímavost Emdina jí pověděla ihned, že je zde dobře vedený a účelně zařízený ústav, řízený schopnou hlavou. Ukázalo se, že řiditelem je vlídná skotská dáma, která jim vyšla vstříc do předsíně a pozdravila se s Atkinsonem jako se starým přítelem. Lékař ji představil novinářům jako paní Ogilvyovou. Malone slyšel již, že její manžel a ona založili a vedou tento pozoruhodný ústav, jenž je středem psychických pokusů v Londýně a že to učinili s velmi velikým nákladem, nedbajíc práce a peněz.

»Linden a jeho manželka šli již nahoru,« pravila paní Ogilvyová. »Medium se domnívá, že jsou příznivé podmínky. Ostatní společnost je v salonu. Nechtěli byste k nim na několik minut jít?«

Dostí značný počet lidí se shromáždil k séanci. Někteří z nich byli již starými badateli ve psychismu a ti projevovali zájem jen mírný. Jiní, to byli začátečníci, rozhlíželi se okolo sebe s očima užaslýma, jako by se tázali, co se bude dít. Nějaký vysoký muž stál blíže dveří, ale v tom se obrátil a oni poznali upřímný obličej a hnědé vousy Algernona Maileye. Potřásl jim rukama.

»Hledáte další zkušenosti, pane Malone? Myslím, že svoje poslední zažitky jste vyličil velmi poctivě. Jste sice

dosud žákem, ale stojíte již ve dveřích chrámu. Bojíte se, slečno Challengerová?»

»Myslím, že dokud jste okolo mne, není se třeba báti!«
odpověděla.

Zasmál se.

»Ovšem, séance s materialisacemi se poněkud různí od každé jiné. Je v jistém smyslu mnohem důraznější. Ale vy, Malone, shledáte, že je to velmi poučné, poněvadž lze při tom viděti také fotografování duchů a ještě jiné věci. Mimochodem, měl byste se pokusiti o nějakou fotografii ducha. Slavný Hope pracuje nahoře.«

»Domníval jsem se vždycky, že to je podvod.«

»Naopak, řekl bych, že je to ze všech zjevů onen, který je nejlépe podepřen, poněvadž zůstává trvalý důkaz. Byl jsem přítomen více než desetkrát za všech možných důkazných podmínek. Skutečná nesnáze toho spočívá nikoliv v tom, že to lze napodobiti podvodně, nýbrž že se toho zmocňují ke svým hrdinným kouskům ti bídní novináři, kterým jde pouze o sensaci. Znáte zde někoho?»

»Nikoliv, neznáme.«

»Ta vysoká, hezká dáma je vévodkyně z Rosslandu. Onen párek lidí středního věku blízko krbu jsou lord a lady Montnoirovi. Jsou to skutečně dobří lidé a náležejí k těm málo ze šlechty, kteří projevili v této věci opravdovost a morální odvalu. Dáma, která právě mluví, je slečna Badleyová, která opravdu žije pro séance. Je to všude známá dáma z velké společnosti, která hledá nové sensace

— vidíte ji všude, slyšíte ji všude, ale vždycky je prázdná. Tam ty dva muže neznám. Někdo mně však řekl, že jsou to lidé z university, kteří chtějí ve věci badati. Onen tlustý pán s dámou v pozadí je sir James Smith. Ve válce ztratil dva syny. Onen velký muž s temnou pletí je zvláštní člověk. Jmenuje se Barclay a jak jsem slyšel, bydlí jen v jediném pokoji a zřídka kdy vychází na ulici, kromě když jde do séance.«

»A onen muž s brejlemi v rohové obrubě?« »To je nadutý osel, který se jmenuje Weatherby. Je to jeden z těch, kteří se potulují na temných hranicích svobodného zednářství, kteří mluví šepotem a s úctou o tajemstvích, kde žádných tajemství není. Spiritualism se svými mystériemi velmi opravdovými a děsnými jest mu věcí nízkou, poněvadž poskytuje obecnému lidu útěchy. Ale on čte raději časopisy o kultu Palas Athény, o starých a přijatých skotských rituálech a figurách bafometických. Jeho prorokem je Eliphas Lévi.«

»Zní to velmi učeně,« pravila Enida.

»Nebo velmi absurdně. Avšak hola! Zde jsou naši přátelé!«

Objevili se manželé Bolseverovi a byli velmi uhrátí, upachtění, ale veselí. Není zajisté takového vyrovnavače všech tříd, jako je spiritualismus, a donášečka uhlí která má medijsní síly jest povýšena nad milionáře, který jich nemá. Bolseverovi a šlechticové se ihned sbratřili. Vévodkyně žádala právě o přípuštění do kroužku hokynářova, když v tom vrazila do salonu paní Ogilvyová.

»Myslím, že jsou tu již všichni!« pravila. »Je svrchovaný čas jíti nahoru.«

Pokoj, určený k séancím, byl veliký a pohodlný. Byl v prvním patře a byl v něm kruh pohodlných křesel, jakož i pohovka, zastřená záclonou, která tu byla místo obvyklého kabinetu.

Medium a jeho manželka tam již čekali. Pan Linden byl laskavým mužem se širším obličejem, poněkud přítulostlý, měl široká ramena, byl hladce oholen, jeho oči byly modré a snivé a vlasy měl jako len, trochu kadeřavé, při čemž se mu na temenu hlavy tvořil jakýsi chochol. Byl prostředního věku. Jeho manželka byla mnohem mladší a její obličej měl ostrý a výrazný rys unavené hospodyně, při čemž její bystré, kritické oči měkly v něco příbuzného zbožňování, když se podívala na svého manžela. Její úlohou bylo vysvětlovati různé věci, jakož i chrániti jeho zájmy, když byl v bezvědomí.

»Bude dobře, když přítomní zaujmou svá místa !« řeklo medium. »Bylo by dobře, kdybyste mohli usednou ti střídavě, pokud se týká pohlaví. Neklad'te noh křížem, poněvadž to přerušuje proud. Budeme-li míti nějakou maerialisaci, nesahejte na ni. Když byste to učinili, mohli byste mí ublížiti.«

Oba slídiči ze Společnosti Badatelů se na sebe významně podívali. Mailey to pozoroval.

»Zcela správně,« pravil. »Viděl jsem dva případy nebezpečného krvácení u media, které bylo přivoděno právě něčím podobným.«

»Proč to?« tázal se Malone.

»Protože používané ektoplasma jest vyňato z media. Smršťuje se do jeho těla, jako přepjatá, pružná páska. Tam, kde prochází kůží, dostanete odřeninu. Jestliže ektoplasma vychází ze sliznice, dostanete ránu krvácejícím

»A když to nepřijde odnikud, nedostanete nic,« řekl jeden badatel s úšklebkem.

»Vysvětlím vám postup několika slovy,« pravila paní Ogilvyová, když se všichni posadili. »Pan Linden nevstoupí vůbec do kabinetu. Sedí před ním a poněvadž snáší červené světlo, můžete se vždy přesvědčiti, že neopustil svého místa. Paní Lindenová sedí na druhé straně. Je zde proto, aby séanci řídila a vysvětlovala zjevy. Přáli bychom si, abyste nejdříve prohlédli kabinet. Proším také, aby jeden z vás zavřel dveře z vnitřní strany a aby k sobě vzal klíč.«

Ukázalo se, že kabinet je pouhý prostý stan se závěsy, mimo zeď a že stojí na pevném podiu. „Badatelé“ vlezli do kabinetu a prohlíželi jej a dupali na prkna. Vše se zdálo pevné.

»K čemu je to?« zašeptal Malone k Mailevovi.

»Je to jakousi nádrž a soustředovačem ektoplasmatických par z media, které by se jinak rozšířily po pokoji.«

»Ale sloužilo to také k jiným účelům/ poznamenal jeden z „badatelů“, který zaslechl tento hovor.

»Toť ovšem pravda,« pravil Mailey filosoficky. »Jsem vždycky pro opatrnost a dohled.«

»Když medium sedí před kabinetem, jako teď, zdá se, že je podvod vyloučen.« Oba ‚badatelé‘ s tím souhlasili.

Medium se posadilo na jednu stranu malého stanu a jeho manželka na stranu druhou. Pak bylo světlo shasnuto a malá, červená lampa blíže stropu úplně postačovala, aby bylo jasně viděti obrysy přítomných. Jakmile si oči zvykly tomuto světlu, bylo možno také rozeznati některé podrobnosti.

»Pan Linden počne s některými ukázkami své schopnosti jasnozřecí,« pravila paní Lindenová. Její celá pósa, když tak seděla vedle kabinetu s rukama v klíně a s výrazem jako by to vše patřilo jí, donucovala Enidu k úsměvu, neboť si vzpomněla na paní Jarleyovou, majitelku kabinetu s voskovými figurkami.

Linden, který nebyl v trance, počal podávati ukázky svého duchozření. Ale nebylo to příliš dobré. Možná, že smíšené vlivy tolika přisedících různého typu v jeho největší blízkosti ho rušily. To aspoň bylo jeho omluvou, kterou vyřkl, když popsal několik duchů a nikdo jich nepoznal. Avšak Malone byl více otřesen případy, kdy zjevy byly poznány, poněvadž popis byl tak jasný, že se zdálo, jako by vše bylo vloženo do úst media. Bylo to spíše chybou přisedících než-li chybou media, ale přece jen každý takový neúspěch způsoboval nelad.

»Vidím nějakého mladého muže s modrýma očima a se svislým knírem.«

»Ach drahý, drahý, ty ses tedy vrátil?« zvolala slečna Badleyová. »Vzkazuje nám snad něco?«

»Pozdravuje vás a praví, že na vás nezapomeněš

»Ach, jak je to důkazné! Je to přesně tak, co by byl ten drahý hoch řekl! Musíte věděti, že to byla moje první láska,« dodávala upejpavá ke společnosti. »On vždycky přijde. Pan Linden ho přivádí vždy znovu a znovu.«

»Je zde nějaký mladý muž v khaki, který se vytváří na levé straně. Vidím nad jeho hlavou nějaký symbol, snad je to řecký kříž.«

»Jim — je to jistě Jim!« zvolala lady Smithová.

»Ano, kývá hlavou.«

»A řecký kříž je bezpochyby vrtule letadla,« řekl sir James. »Byl totiž v letecké službě.«

Malone i Enida byli dosti otřeseni. Také Mailey se cítil neklidným.

»Tohle není dobré!« zašeptal k Enidě. »Počkejte chvílku! Obdržíte něco lepšího!«

Pak následovalo několik dobrých popisů a potom přišel někdo, kdo podle popisu se podobal Summerleeovi a jenž přišel k Maloneovi. Ale Malone to moudře odmítl, neboť Linden mohl býti mezi obecenstvem v předešlé séanci, když byl Malone se slečnou Enidou na podiu. Zdálo se mu, že ukázky paní Debbsově byly mnohem přesvědčivější než Lindenovy.

»Jen počkejte!« opakoval Mailey.

»Medium se teď pokusí o materialisace,« pravila paní Lindenová. »Kdyby se objevily nějaké postavy, prosím vás abyste se jich nedotýkali, leda po vyzvání. Victor vám

řekne, když byste to směli učiniti. Victor je řídicí duch media. «

Medium se pak usadilo do křesla a počalo teď zhluboka a ztěžka a sípavě oddychovat, přičemž vyráželo vzduch mezi rty. Konečně se utišilo a jak se zdálo, upadlo do hlubokého bezvědomí, majíc bradu přitisknutou k prsoum. Náhle počal Linden mluvit, ale zdálo se, že jeho hlas má lepší modulaci a že vůbec mluví výrazy vzdělanějšími a ušlechtlejšími než dříve.

»Dobry večer všem!« pravil hlas.

Ozvalo se všeobecné mumlání: »Dobry večer, Viktore.«

»Obávám se, že vibrace nejsou příliš harmonické. Je tu přítomen element skeptický, ale nikoliv, jak se domnívám, ve většině, tak že můžeme doufat ve výsledky. Martin Lightfoot se přičiní co nejvíce.«

»To je indiánský řídicí duch media,« zašeptal Mailey.

»Myslím, že by pomohlo, když byste spustili gramofon. Nejlepší je ovšem vždycky nějaká hymna, ačkoliv není námitek proti hudbě světské. Dejte do gramofonu co považujete za nejlepší, paní Ogilvyová!«

Pak se ozvalo škrtání jehly, která dosud nevníkla do rýh na desce. Potom zazněla píseň: »Veď nás, laskavé Světlo!« Přítomní se připojili k hudbě tlumenými hlasy. Paní Ogilvyová pak vyměnila desku a dala hráti: »O Bože, Pomocníče v dobách minulých!«

»Duchové často vyměňují desky sami, ale dnes k tomu není dosti síly,« podotkla paní Ogilvyová.

»Ó ano,« ozval se nějaký hlas: dnes jest dosti síly, paní Ogilvyová, ale my jí chceme s veškerým úsilím využití celou k materialisacím. Martin praví, že se budou duchové zhmotňovati velmi dobře.«

V témž okamžiku se počala kývati záclona před kabinetem. Vydmla se, jako by do ní zadul mocný vítr. V téže chvíli bylo cítit zároveň s pocitem chladu jakýsi vánek v celém kruhu.

»Je tu velmi chladno,« zašeptala Enida a zachvěla se.

»Není to snad pocit subjektivní,« odpověděl Mailey. »Pan Harry Frice to dokázal teploměrem a totéž učinil profesor Crawford.«

»Bože můj!« zvolal někdo poděšeně. Onen hlas patřil onomu nadutému hudlařovi v mysteriích, který se náhle ocitl před tajemstvím opravdovým. Záclona u kabinetu se totiž rozevřela a nějaká lidská postava tiše vyklouzla. Na jedné straně kabinetu bylo vidět jasně obrysy sedícího tam media. A na druhé straně byla paní Lindenová, která tiše teď vyskočila. A mezi nimi byla malá, tmavá postava, která se zdála poděšena okolnostmi, v nichž se ocitla. Paní Lindenová ji konejšila a povzbuzovala.

»Neboj se, drahoušku. Vše je správné a dobré. Nikdo ti neublíží.«

»Je to někdo, kdo dosud nikdy nepřišel tímto způsobem,« vysvětlovala přisedícím. »Je přirozeno, že se jí to zdá velmi podivné. Právě tak podivné, jako když my vnikneme do jejich světa. Tak je to správné, drahoušku! Vidím, že nabýváš síly. Výborně!«

Postava se pohybovala vpřed. Všichni seděli jako přimražení a každý měl široce rozevřené oči. Slečna Badleyová se počala hystericky chechtati. Ani Malone ani Enida neměli strachu, ale spíše byli plni zvědavosti, zatím kdy Weatherby ležel zpola v křesle a těžce oddechoval hrůzou. Jak to bylo podivné, když při tom slyšeti hučivý proud života venku na ulici a když byli tváří v tvář takovému divadlu!

Postava se zvolna pohybovala kolem. Teď byla blízko Enidy — stála mezi ní a červenou lampou. Když se Enida sehnula, viděla ostré obrysy její slihuety. Byla to jakási starší, malá žena s ostrými, jasně rýsovanými tvary v obličejí.

»Je to Zuzana!« zvolal paní Bolsoverová. »Ach, Zuzano, což pak mne neznáš?«

Postava se obrátila a zakývala hlavou.

»Ano, ano, je to tvoje sestra Zuzička,« zvolal manžel paní Bolsoverové. »Vždy chodila v černých šatech. Zuzano, pověz nám něco!«

Postava zavrtěla hlavou.

»Zřídka kdy duchové mluví, když takto přijdou poprvé,« pravila paní Lindenová, jejíž trochu nadutý, obchodnický tón byl v jistém odporu s prudkým pohnutím celé společnosti.

»Obávám se, že dlouho nevydrží pohromadě. Nu tak! Již je pryč!«

»Prosím gramofon!« řekla paní Lindenová. Všichni se zotavili a s oddechem se opřeli zády v křeslech. Gramofon

spustil nějakou veselou píseň. Náhle se clona rozevřela a v tom se objevila postava druhá.

Byla to jakási mladá dívka s rozpuštěnými vlasy, jež jí splývaly po zádech. Přišla rychle do předu a s dokonalou jistotou vkročila do středu kruhu.

Paní Lindenová se uspokojeně zasmála.

»Nyní obdržíte něco dobrého,« řekla. »Je zde Lucilia.«

»Dobrý večer, Lucillo!« zvolala vévodkyně. »Viděla jsem vás předešlého měsíce, jak se snad pamatujete, když vaše medium nás přišlo navštívit do Maltraver Towers.«

»Ano, ano, lady, pamatuji se na vás! Máte na naši životní úrovni-malého hošíka, Tommyho. Ne, ne, není mrtev, lady! My jsme všichni více živi než vy. A co je u nás žertů a švandy! Zjev mluvil vysokým jasným hlasem a dokonalou angličtinou.

»Mám vám ukázat, co zde činíme ?« A pak počala jakýsi půvabný a klouzavý tanec, hvízdajíc si při tom melodicky jako ptáček. » Ubohá

Zuzana by toho nesvedla. Nemá výcviku. Ale Lucilla již ví, jak používat zbudovaného těla.«

»Pamatuješ se na mne, Lucillo?« tázal se Mailey.

»Pamatuji se na vás, pane Maileyi. Jste velký muž s plavými vousy.«

Enida se teď po druhé ve svém životě musila štípnouti velmi prudce, aby se přesvědčila, že nesní. Byla tato půvabná bytost, která se teď posadila na zem uprostřed kruhu, skutečně zhmotnělé ektoplasma, k chvilkovému použití jako stroj, aby se jím mohla vyjádřit duše, která

odešla — anebo to byla iluze smyslů, či byl to snad podvod? Byly zde tyto tři možnosti. Nějaký klam byl směšný a nemožný, když všichni měli týž dojem. Byl to snad podvod? Ale tento zjev nebyl dojistá onou malou, starou ženou. Byl o několik palců vyšší a měl plavé a nikoliv temné vlasy. A kabinet byl důkazem, že o podvod neběží. Každý byl úzkostlivě prohlédnut. Pak to tedy je pravda. Ale je-li to pravda, jaká to perspektiva možnosti se otvírala! Není-li to vše největší událostí, která zasluhuje pozornosti celého světa?

Zatím Lucilla se chovala tak přirozeně a situace byla tak normální, že i lidé nejvíce nervosní se uklidnili. Děvče odpovídalo velmi vesele na každou otázku a skutečně otázky na ni pršely se všech stran.

»Kde jste žila, Lucillo?«

»Snad bude lépe, když tuto otázku zodpovím sama,« vložila se do hovoru paní Lindenová. »Uspoří nám to sílu. Lucilla byla vychována v Jižní Dakotě ve Spojených Státech a přešla na druhou stranu ve čtrnácti letech. Některé její údaje jsme dali potvrdit.«

»Jsi ráda, že jsi zemřela, Lucillo?«

»Pro sebe jsem ráda, ale lituji matky.«

»Viděla tě tvoje matka od té doby?«

»Moje ubohá matka je jako zavřená skříň. Lucilla nemůže otevřít víka.«

»Jsi šťastná?«

»Ó ano, nádherně šťastná.«

»Je to správné, když se vracíš?«

»Dovolil by tomu Bůh, kdyby to nebylo správné? Jakým zlým člověkem musíte být, že se na to tážete?«

»Jakého jsi byla náboženství?«

»Byli jsme římsí katolíci.«

»Je to správné náboženství?«

»Všechna náboženství jsou správná, jestliže se jimi polepšíte.«

»Pak tedy na tom nesejde!«

»Záleží na tom, co lidé činí ve všedním životě a ne čemu věří.«

»Pověz nám ještě něco, Lucillo.«

»Lucilla má málo času. Jsou tu ještě jiní, kteří chtějí přijít. Když by Lucilla použila příliš mnoho síly, měli by jí ostatní málo. Ó, Bůh jest velmi dobrý a laskavý! Vy ubozí lidé na zemi nevíte, jak je dobrý a laskavý, poněvadž tam dole u vás je šedá mlha. Ale je tam tato mlha k vašemu dobru. Je tam proto, aby vám poskytla příležitosti získat si veškerých těch krásných věcí, jež vás očekávají. Ale teprve když přijdete sem, zvíte, jak je Bůh podivuhodným

»Viděla jsi ho?«

»Zdali jsem Ho viděla! Jakkak můžete Boha viděti? Ne, ne, On je všude okolo nás a v nás a ve všem, ale nevidíme Ho! Avšak viděla jsem Krista. Ach, jak byl nádherný, nádherný. Ale teď s Bohem, s Bohem!«

Přistoupila ke kabinetu a klesla do stínu.

Ale teď zažil Malone něco ohromujícího. Z kabinetu se objevila jakási malá, temná a široká postava ženy, která

zvolna vycházela. Paní Lindenová ji povzbuzovala a ona pak přistoupila k novináři.

»Tento duch přišel k vám. Můžete kruh přerušit. Pojdte k ním

Malone předstoupil a díval se, zasažen hrůzou, do obličeje zjevu. Byla mezi nimi sotva stopa vzdálenosti. Tato velká hlava a tyto pevné, poněkud hranaté obrysy, byly mu známé! Přiblížil ještě více svůj obličej, takže to bylo skoro dojemné. Napínal zraky. Zdálo se mu, že rysy tváře jsou zpola párovité a že se teprve tvoří v jakousi formu, tak jako kdyby nějaká neviditelná ruka je modelovala ze sklářského tmelu.

»Matko!« vykřikl, »Matko!«

Okamžitě postava zvedla obě ruce s prudkým pohybem radosti. Ale zdálo se, že pohnutí zničilo její rovnováhu a ona zmizela.

»Dosud takto nikdy nepřišla. Nemohla promluvit!« řekla paní Lindenová svým obchodním hlasem. »Byla to vaše matka.«

Malone se vrátil zpola omámen ke svému sedadlu. Teprve když takové bytosti přijdou přímo k nám pochopíme jejich plnou sílu. Jeho matka! Deset let je v hrobě a přece stála před ním. Mohl by přísahati, že to byla jeho matka? Ne, toho nemohl. Ale byl morálně přesvědčen, že to byla jeho matka? Ano, morálně přesvědčen byl. Byl otřesen až do útroh.

Ale jiné zázraky odvrátily jeho myšlenky. Jakýsi

mladý muž se vynořil rychle z kabinetu a postoupil rychle k Maileyovi, před nímž se zastavil.

»Haló, Jocku! Milý, dobrý Jocku!« řekl Mailey. »Je to můj synovec!« vysvětloval společnosti. »Přichází vždycky, když jsem u Lindena.«

»Síla klesá,« řekl mladík jasným hlasem. »Nemohu se dlouho zdržeti. Jsem tak rád, že vás vidím, strýčku. Vy víte, že my vidíme v tomto světě zcela jasně i když vy tak dobře nevidíte.«

»Ano, vím, že to dovedete. Avšak, Jocku, chtěl jsem ti říci, že jsem řekl tvé matce, že jsem tě spatřil. Odpověděla mi, že její církev praví, že je to nesprávné.«

»Vím to. A také řekla, že jsem démonem. Ach, je to prohnilé, prohnilé. A shnilé věci musí spadnouti!« Jeho hlas se zlomil ve štkání.

»Nekárej jí proto, Jocku. Vždyť ona tomu věří.«

»Ne, ne, nečiním jí výčitek! Však jednoho dne pozná něco lepšího. Záhy přijde den, kdy veškerá pravda bude zjevná a kdy všechny ty zkažené církve budou smeteny se země i se svými krutými naukami a karikaturami Boha.«

»Avšak, Jocku, vždyť ty se stáváš kacířem!«

»Lásku, strýčku, lásku! Na té vše záleží. Co na tom sejde, když věříš v to neb ono, jen jsi-li dobrý a laskavý a nesobecký jako Kristus za starých dob?«

»Viděl jsi Krista?« tázal se někdo.

»Dosud ne. Snad tato doba přijde.«

»Není tedy v nebi?«

»Jest mnoho nebes. Já jsem v nebi velmi nízkém. Ale přes to je to nádherné.«

Při tomto hovoru vypjala Enida hlavu vpřed. Její oči si uvykly světlu, takže viděla mnohem zřetelněji než dříve. Muž, který stál od ní na několik stop, nebyl člověkem. O tom neměla nejmenší pochybnosti, ale přece jen odchylky byly velmi věrné. Bylo něco v jeho zvláštním, běložlutém zabarvení, které se neshodovalo s obličejí jejich sousedů. Rovněž tu bylo něco ve zvláštní ztuhlosti jeho polohy, tak jako u člověka, který se opírá tuze o berle.

»A teď, Jocku, pravil Mailey,« řekni něco naší společnosti. Pověz jí několik slov o našem životě.«

Postava svésila hlavu právě tak jako by to učinil v našem životě plachý mladík.

»Ach, strýčku, nemohu.«

»Eh, jdi, Jocku, my tě tak rádi slyšíme.«

»Učte lidi, aby věděli, co je smrt!« začala postava. »Bůh si přeje, aby to lid věděl. Proto dovoluje, abychom se vraceli. Není to nic. Nejste více změněni než jako když vejdete do sousedního pokoje. Ani nemůžete uvěřiti, že jste mrtví. Já sám jsem tomu též nevěřil. Teprve tehdy, když jsem se setkal se starým Samem, zvěděl jsem, co se stalo, neboť jsem byl přesvědčen, že on byl mrtev. Pak jsem se vrátil k matce. Avšak« — a jeho hlas se zlomil — »nechtěla mne přijmouti.«

»Na tom nesejde, drahý, milý Jocku,« pravil Mailey, »však ona bude moudřejší.«

»Poučujte je o pravdě! Poučujte je! Ach, je to

mnohem důležitější než veškeré ty věci, o nichž lidé hovoří. Kdyby noviny jenom na jeden týden dali tolik místa duchovním věcem, jako poskytují footballu, bylo by to známo všem lidem. Právě nevědomost stojí «

Pozorovatelé viděli jakýsi záblesk směrem ke kabinetu, ale mladík zmizel.

»Došla síla,« řekl Mailey. »Ubohý hoch, vydržel až do posledka. Tak to činil vždycky a tak také zemřel.«

Pak byla dlouhá přestávka a gramofon počal zase hrát. Potom se záclona počala pohybovat a něco se vynořilo. Paní Lindenová vyskočila a mávala rukou na postavu, aby se vrátila. Medium se po prvé počalo ve svém křesle pohybovat a zaúpělo.

»Co se děje, paní Lindenová?«

»Postava se jen zpola utvořila!« odpověděla. »Spodní část obličeje se nezmohtnila a tak někteří z vás by byli poděšeni. Myslím, že dnes již mnoho nebudeme mít. Zásoba síly velmi poklesla.«

Ukázalo se, že je to pravda. Světla byla poznenáhlu rozsvícena a medium leželo s bledým obličejem a se zpoceným čelem ve svém křesle, při čemž jeho manželka ho bedlivě střežila, rozepjala mu límeček a omývala mu obličej vodou. Společnost se rozstoupila v malé skupiny, hovoříc o tom, co viděla.

»Ach, bylo to nádherné!« zvolala slečna Badleoyová. »Bylo to skutečně velmi rozčilující. A jaká škoda že jsme nemohli viděti toho s obličejem polozhmotnělým.«

»Děkuji — viděl jsem toho dosti!« řekl nadutý

okultista. Ale teď veškerá nadutost u něho zmizela. » Přiznávám se, že pro moje nervy bylo toho trochu mnoho.«

Pak Atkinson se přitočil k psychickým badatelům. »Nuže, co o tom soudíte?« tázal se.

»Viděl jsem to prováděti lépe od eskamotéra Maskelynea,« řekl jeden z nich.

»Eh, jděte, Scotte!« pravil druhý. »Nemáte práva, abyste něco takového říkal. Připustil jste přece, že kabinet je zabezpečen proti podvodům.«

»Nu, ano, ale právě tak se vyslovil také výbor, který šel na jeviště u Maskelynea.«

»Ano, ale Maskelyne má svoje vlastní jeviště, kdežto tohle, není jevištěm Lindenovým. On nemá žádných strojů.«

»Lid chce býti klamán,« odpověděl druhý, pokrčiv rameny. »Já si alespoň ponechám dojista svůj úsudek pro sebe.« A pak odcházel s důstojností člověka, který se nedá klamati, zatím kdy jeho rozumnější soudruh se s ním cestou hádal dále.

»Slyšel jste to?« pravil Atkinson. »Jest jistá třída badatelů ve psychismu, která je naprosto neschopna přijmouti nějaký důkaz. Zneužívají svých mozků, přepínajíce je, aby našli nějakou postranní cestu, když silnice běží před nimi zcela jasně. Až lidské pokolení postoupí do svého nového království, pak tito lidé, kteří se tak spoléhají na svůj rozum, budou úplně vzadu.«

»Ne, né!« řekl Mailey se smíchem. »Zadní voj budou

tvořiti biskupové, neboť ti jsou k tomu předurčeni. Vidím je všechny, jak krácejí stejným krokem v pevném šiku ve svých střevících a bílých rouchách. — Budou poslední v celém světě, kteří dospějí k duchovní pravdě.«

»Ale jděte,« řekla Enida. »To je příliš přísný posudek. Jsou to vesměs dobří lidé.«

»Ovšemže jsou. Ale je to úplně fyziologický zjev. Jsou to vesměs starší muži a starší mozek je zkornatělý a nemůže přijímat nových dojmů. Není to jejich vinou, ale skutečnost zůstává. Jste nějak velmi zamlklý, Malone.«

Ale Malone myslil na malou, trochu shrbenou temnou postavu, která zamávala radostně rukama, když na ni promluvil. S tímto obrazem v mysli vyšel z pokoje divů a odebral se dolů na ulici.

Kapitola VI.

*Ve které jsou čtenáři ukázány zvyky
notorického zločince.*

Opustíme teď malou skupinu, se kterou jsme vykonali první výzkumnou výpravu do oněch šedých a neurčitých, ale nesmírně důležitých oblastí lidské myšlenky a lidských zkušeností. Od badatelů se obrátíme k těm, kteří jsou předmětem badání. Pojděte se mnou, abychom navštívili pana Lindena doma a pak si prohlédneme světla a stíny, které tvoří život placeného media.

Abychom k němu dospěli, musíme přejíti zalidněnou hlavní třídu Tottenham Court Road, kde obrovské výklady s nábytkem září po obou stranách a pak zahneme do menší ulice, ve které stojí šedé domy a která vede východně, směrem k Britickému Museu. Tato ulice se jmenuje Tullis Street a my jdeme do domu číslo 40. Zde jest onen dům ze řady ostatních, s plochým průčelím, temné barvy a všedního vzezření, dům se schody, opatřenými zábradlím, vedoucími k bezbarvým dveřím, vedle nichž jest jediné okno, vedoucí do předního pokoje a v němž na malém kulatém stole leží veliká bible se zlatou ořízkou, která uklidňuje bázlivého návštěvníka. S universálním klíčem fantazie otevřeme špinavé dveře,

projdeme temnou chodbou a pak jdeme po úzkých schodech. Je skoro deset hodin dopoledne a přece jen známého divotvorce musíme vyhledati v jeho ložnici. Měl totiž, jak jsme viděli, předešlého večera séanci, která ho vyčerpala a proto dopoledne musí odpočívati, aby sebral svoje síly.

V okamžiku naší nevtíravé ale neviditelné návštěvy se posadil, opíraje se o polštáře a drže na kolenou podnos se snídaní. Dojem, který činil, by zajímal lidi, kteří se s ním modlili v skromných spiritualistických chrámech, nebo kteří s posvátnou hrůzou byli přítomni séancím, v nichž poskytoval důkazy ve formě moderních náhrad, darů Ducha. Vypadal nezdravě a bledě v nejasném ranním světle a jeho kučeravé vlasy se zvedaly pyramidovitě nad jeho širokým, inteligentním čelem. Rozepjatý límec jeho noční košile jevil široké, silné hrdlo, jakož i šíři jeho prsou a ramen, což dokazovalo, že je to muž značné tělesné síly. Snídal hbitě a při tom hovořil s malou, horlivou, temnookou ženou, která seděla na okraji jeho lůžka.

»Domníváš se tedy, Mary, že ono sezení bylo dobré?«

»Bylo nadprůměrné, Tome. Byly tam také dva z oněch badatelů, kteří šťarají všude nohama a každého rozčilují. Domníváš se, že lidé, kteří jsou popisováni v bibli, by byli obdrželi ony zjevy když by jim na blízku byly tací vošlapové? V bibli se praví, že ‚věřili souhlasně.‘«

»Ovšemže!« zvolal Linden srdečně. »Měla vévodkyně radost?«

»Ano, myslím, že měla velikou radost. A také lékař,

pan Atkinson, byl potěšen. Byl tam jeden nový muž od novin — jmenuje se Malone. Rovněž lord a lady Montnoirovi obdrželi důkazy a rovněž tak sir James Smith a pan Mailey.«

»Zřením duchů jsem uspokojen nebyl,« řeklo medium. »Ti pošetilí hlupáci mně neustále nalévali do duše různé věci. To je jistě můj strýc Sam, atd. A to mne tak ruší, že nemohu nic viděti jasně.«

»Ano a oni si myslí, že tím pomáhají! Ale zatím tě jenom matou a sebe klamou. Znáš je.«

»Ale pěkně jsem usnul a jsem rád, že bylo několik dobrých materialisací. Ale sil mně ubylo. Jsem dnes jako věchet.«

»Duchové pracují příliš úsilovně, můj drahý. Vezmu tě s sebou do Margate, aby ses zotavil.«

»Ano, snad by postačil týden o velikonocích. Bude to krásné. Nesejde mi na projevech a vidění duchů, ale fyzikální zjevy vyčerpávají. Nejsem ovšem na tom tak zle jako Hallows. Říká se o něm, že po séancích zůstane ležeti bledý a ztěžka oddychující na podlaze.«

»Ano,« zvolala jeho manželka trpce. »A pak k němu přiběhnou s whisky a tak ho učí spoléhali se na láhev, čímž vznikne zase nový případ opilého media. Znáš je. Ale ty se toho střež. Tome!«

»Ano, člověk našeho povolání se má držet! iihuprostých nápojů. A kdybych mohl býti vegetariánem, bylo by to ještě lepší. Toho ovšem kázati nemohu, kdvž hltám vejce se šunkou. Přisám bohu, Mary, vždyť je již po

desáté a já jich dnes očekávám celou řadu. Chtěl bych je dnes všechny uspokojit.«

»Vyříd' to jak můžeš nejrychleji, Tome.«

»Ano, avšak někdy mi přijdou do cesty případy obtížné. A pokud to jen trochu jde v životě, co můžeme ještě chtít? Doufám ovšem, že duchové se o nás postarají.«

»Ale opustili řadu jiných, chudých medií, která dobře pracovala.«

»Za to zasluhují pokárání jenom boháči a nikoliv duchové,« pravil Tom Linden prudce. »Vidím před sebou vše rudé, když si vzpomenu na takové lidi, na lady X a na hraběnkou Y, které líčí veškerou útěchu, která jim byla poskytnuta, ale pak zůstávají ty, kteří jim dali, aby zemřeli buď v příkopu nebo plesnivěli v dílnách.

Ubohý starý Tweedy a Soames a všichni ostatní žijí ze starobní pense a při tom noviny mluví o penězích, jaké media vydělávají, zatím kdy nějaký kletý eskamotér vydělává více než my všichni dohromady a sice hloupým napodobením, při čemž mu pomáhají dvě tuny strojů,«

»Neměj starostí, drahoušku!« zvolala žena media a položila svoji hubenou ruku laskavě na rozčuchané vlasy svého manžela. »Přijde doba, kdy vše bude vyrovnáno, a kdy každý bude klidit to, co zasel.«

Linden se hlasitě zasmál. »Když se takto pobouřím, způsobuje to moje walliská polovička která pak vyjde najevo. Nechť si vezmou eskamotéři svoje špinavé peníze a nechť boháči zavírají své tobolky. Divím se však, k čemu myslí, že peníze jsou. Zdá se, že některým z nich jest

jedinou radostí platiti clo smrti. Ale kdybych já měl jejich peněz . . .«

V tom se ozvalo zaklepaní na dveře.

»Prosím, pane, dole je váš bratr Silas.«

Oba manželé se na sebe smutně podívali.

»Další nesnáze,« řekla paní Lindenová truchlivě.

Ale Linden pokrčil rameny. »Budiž, Zuzano!« zvolal. »Rekňte mu, že přijdu dolů. A ty drahoušku, se s ním zatím pobav — já budu dole za čtvrt hodiny.«

Za kratší dobu než řekl byl dole v předním pokoji — byla to místnost, ve které se stýkal se svými tazateli a hosty — a kde jeho manželka se zřejmě namahala, aby zavedla nějaký příjemný hovor s Lindenovým bratrem. Byl to velký, těžkopádný muž, ne nepodobný svému staršímu bratrovi, jenomže u něho veškeré příznaky veselosti byly zhrublé, takže z toho vznikla úplná brutálnost. Měl podobné, husté, kučeravé vlasy, jenomže byl krátce ostříhán a jeho tvář byla těžkopádná a zatvrzelá. Seděl u okna, maje svoje veliké, pihovaté ruce na kolenou. Pro pana Silase Lindena byly tyto ruce velmi důležitou věcí, neboť býval nebezpečným, profesionálním pěstním zápasníkem a v jedné době se mnozí domnívali, že dobude první čestné anglické ceny. Ale teď, jak dokazovaly jeho ušpiněné spodky a rozbité boty, přišly na něj zlé doby, které se snažil umírňovati půjčkami u svého bratra.

»Dobré jitro, Tome,« řekl chraptivým hlasem. Když pak manželka media odešla z pokoje, dodal: »Nemáš nějakou kapku lihoviny? Mám toho dnes plnou hlavu.

Včerejší noci jsem se setkal s některými starými kamarády v hostinci u »Admirála Vernona.« Bylo to krásné shledání — byli tam hoši, kterých jsem neviděl od svých posledních zápasů.«

»Lituji, Silasi,« řeklo medium, posadivši se ke stolu. »Ale nemám v domě nic podobného.« »špiritusu dosti, ale nikoliv toho pravého!« řekl Silas. »Avšak stejně bys mně mohl posloužit nějakým příspěvkem na nápoj. Máš-li u sebe nějakou bankovku, mohl bys mi pomoci, neboť jsem nic nevydělal!«

V tom Linden vyňal ze svého psacího stolu librovou bankovku.

»Zde máš, Silasi. Pokud mám, dělím se s tebou. Ale minulého týdne jsi měl dvě libry. Ty jsou pryč?«

»Pryč! To bych řekl!« A vložil si bankovku do kapsy. »Avšak, podívej se, Tome, chtěl bych s tebou promluvit vážně jako muž s mužem.«

»Ano, Silasi, oč běží?«

»Vidíš to?« a ukázal na bouli, kterou měl na hřbetě ruky. »To je kost! Vidíš! Nikdy se to nespraví. Stalo se to, když jsem udeřil Curly Jenkinse v třetím kruhu a když jsem ho složil v novém londýnském klubu. Ale toho večera jsem složil sám sebe na celý život. Mohl bych sice zápasit pro zdání a na podívanou, ale pro opravdový zápas jsem neschopným. Moje pravice je hotova.«

»Je to smutné, Silasi.«

»Proklatě smutné! Ale to mně nijak nepomůže, že je to smutné. Mně záleží na tom, abych si vyhledal nějaké

živobytí a abych věděl, jak to nastrojít. Ale starému zápasníku se nenaskytuje příliš mnoho cest. Mohl bych býti leda vyhazovačem v některém hostinci se mzdou v podobě volného pití. Ale tím nic nezískám. Chtěl bych proto věděti, Tome, co by bylo, když bych se stal mediem?«

»Mediem?«

»Nu, co u čerta na mne tak pohlížíš? Jestliže je to dosti dobré pro tebe, je to také dosti dobré pro mne.«

»Ale ty nejsi mediem.«

»Eh, jdi! To si ponech pro noviny. Je to přece v rodině a mezi námi — jak to vlastně děláš?«

»Vždyť já toho nedělám. Nečiním při tom nic.«

»A dostáváš za to čtyry nebo pět liber týdně. To je přece dobrý výdělek. Ale mne neoklameš, Tome. Nejsem jedním z oněch blbců kteří ti platí libru za hodinu ve tmě. My jsme si přece rovni, ty a já. Jak to tedy děláš?«

»Co jak dělám?«

»Nu, na příklad to ťukání. Viděl jsem tě seděti zde u psacího stolu — abych řekl nějaký příklad — a ťukání se ozývalo a odpovídalo na otázky tam naproti ve skříní s knihami. Je to proklatě chytré — musí to vždycky uvést lidi do zmatku. Jak to dociluješ?«

»Pravím ti, že toho nečiním. Je to mimo mne.«

»Nesmysl! Mně to přece můžeš říci, Tome. Jsem člověkem úplně spolehlivým. Pomohlo by mně to na celý život, kdybych to svedl.«

A teď po druhé tohoto dopoledne bylo medium ovládnuto svojí wallisskou krví.

»Ty jsi nestoudným, rouhavým bídíkem, Silasi Lindene. Právě lidé jako ty se mísí do našeho hnutí, takže má špatné jméno. Měl bys mne znáti lépe, aby sis nemyslí, že jsem podvodníkem. A teď pryč z mého domu, nevděčný bídačku!«

»Jen se příliš neukvapuj,« zavrčel darebák.

»Ven s tebou, nebo tě vyhodím, ať jsi můj bratr nebo nejsi!«

Silas začal svoje veliké pěsti a na okamžik vypadal velmi nebezpečně. Ale potom předtucha příznivějších věcí změkčila jeho náladu.

»Nu tak, nu tak, nemínil jsem tím nic zlého!« zavrčel ubíraje se ke dveřím. »Doufám, že něco naleznu i bez tvé pomoci.«

Ale když se ocitl na prahu, přemohl vztek jeho opatrnost a on řekl: »Prokletý, svatouškovitý, pokrytecký podvodníku! Však se s tebou ještě vyrovnám.«

Těžké dvěře za ním zabouchly.

Paní Lindenová přiběhla ke svému choti.

»Drzý to darebák!« vykřikla. »Slyšela jsem ho. Co chtěl?«

»Chtěl, abych ho naučil medijsnosti! Domnívá se, že je to nějaký umělecký kousek, kterému bych ho mohl naučit.«

»Pošetilec a blázen! Ale je to tak dobře, neboť teď bude mít alespoň strach a neukáže se zde.«

»Myslíš, že se neukáže?«

»Kdyby to učinil, zavru mu dvěře před nosem. Když si pomyslím, že tě tak rozčiluje. Vždyť se všecek chvěješ!«

»Domnívám se, že bych nebyl mediem, kdybych nebyl teď vzrušen. Kdosi řekl, že jsme jako básníci — ale jsme ještě více. Ale je to špatné, když se mám zrovna pustit do práce.«

»Uzdravím tě.«

Potom položila svoje malé, upracované ruce na jeho vysoké čelo a mlčky je tam držela.

»Již je to lepší!« řekl. »Dobře jsi učinila, Mary. Teď si zakouřím v kuchyni cigaretu — to mi také prospěje.«

»Nikoliv — někdo je zde.« Vyhledla totiž z okna. »Můžeš ji přijmouti? Je to nějaká žena.«

»Ano — je to již zcela napraveno — přiveď ji.«

Za okamžik vstoupila jakási bledá, tragicky vypadající postava v černém oděvu, jejíž celé vzezření prozrazovalo její vnitřní stav. Linden jí pokynul, aby usedla na židli, poněkud vzdálenou od světla. Pak se podíval do svých zápisů.

»Jste paní Blountová, že ano? Přišla jste podle úmluvy.«

»Ano — chtěla jsem se tázati «

»Prosím vás, ne tažte se na nic. To mne mátne. «

Díval se na ni svým medijským pohledem, který se zračil v jeho světlých, šedých očích, oním pohledem, který se spíše dívá okolo nějakého předmětu a skrze něj než na něj.

»Učinila jste dobře, že jste přišla. Velmi dobře! Je

kdosi vedle vás, který má pro vás velmi nutné poselství, jež nemůže býti odloženo. Slyším jméno . . . Francis . . . Ano, Francis.«

Žena sepjala ruce.

»Ano, ano, to jest jeho jméno.«

»Jakýsi muž temné pleti, velmi smutný, velmi vážný. Ach, tak vážný! Chce mluvit. Musí mluvit, je to nutné. Praví: ‚Zvonečku! Kdo je to zvoneček?«

»Ano, tak mně říkal. Ach, Franku, Franku, mluv se mnou, mluv!«

»Již mluví. Klade vám ruku na hlavu. Zvonečku, říká, ‚učiníš-li to, co máš v úmyslu, způsobíš tím trhlinu, takže bude třeba mnoha let, aby byla překročena.‘ Znamená to pro vás něco?«

Žena vyskočila se židle. »Znamená to vše! Ach, pane Lindene, byla to moje poslední naděje. A když mne opustil — když jsem viděla, že jsem ho skutečně ztratila, chtěla jsem odejít, abych ho hledala. Chtěla jsem se dnes večer otrávit!«

»Díky Bohu, že jsem vás zachránil. Je to děsnou věcí, paní, když si vezmeme život. Porušuje to přírodní zákon a zákony přírodní nemohou býti porušeny bez trestu. Mám radost, že vás mohl zachránit. Ještě vám chce něco říci. Vzkazuje vám: ‚Budeš-li žít a konati svoji povinnost, budu vždy po tvém boku, mnohem blíže budu u tebe, než jsem byl kdy v životě. Moje přítomnost bude obklopovat! stejně tebe jako naše tři děťátka.‘«

Změna, která se udála s ženou, byla zázračna! Bledá,

znavená žena, která vstoupila do po^koje, stála teď se zardělými lícemi a s úsměvem na rtech. Pravda, slzy jí stékaly po lících, ale byly to slzy radosti. Sepjala nice a činila lehké, křečovitě pohyby, jako by chtěla tančit.

»On není mrtev! On není mrtev! Jak by mohl býti mrtev, když může se mnou mluvit a býti mně blíže? Ach, to je nádherné! Ach, pane Lindene, co mám pro vás učinit? Zachránil jste mne před hanebnou smrtí! Vrátil jste mi mého manžela! Ach, jakou to máte božskou moc! «

Medium bylo mužem citlivým a proto i jemu saměrně stékaly po tvářích slzy.

»Milá paní, nemluvte tak. Já to nejsem. Já nečiním nic. Můžete děkovati Bohu, jenž ve svém milosrdenství dovoluje, aby někteří jeho smrtelníci mohli rozeznávat duchy, anebo přinášeti od nich zprávy. Ano, jedna guinea jest obvyklým poplatkem, jestliže si toho můžete dovolit. Kdybyste byla někdy v nesnázích, přijďte jen zas ke mně.«

»Jsem teď spokojena!« zvolala, utírajíc si slzy, »a budu čekati na boží vůli a konati svoji povinnost v tomto světě až do té doby, kdy je určeno, abychom se zase spojili.«

Vdova odcházela z domu, jako by kráčela v oblacích. Tom Linden cítil také, že mrak, který zůstal v jeho bytě po bratrově návštěvě, byl odvanut touto radostnou událostí, neboť není většího štěstí nad to, když můžeme někoho učinit šťastným a když Vidíme blahodárné působení své síly. Ale sotvaže se usadil do svého křesla, již byl uveden nový návštěvník. Tentokráte to byl švihácký oděný muž s krátkými, bílými kamašemi a v dlouhém kabátě, byl to

muž světa, jehož výraz byl jaksi neklidný, jako u člověka, kterému je každá minuta drahá.

»Domnívám se, že mám čest s panem Lindenem? Slyšel jsem o vašich schopnostech, pane. Řekli mi, že když vezmete nějaký předmět do ruky, dostanete často nitku až k oné osobě, která předmět měla?«

»Někdy se to stává, ale nemohu toho vynutiti.«

»Rád bych to u vás zkusil. Mám zde jeden dopis, který jsem obdržel dnes ráno. Chtěl byste zkusit svoji schopnost?«

Medium se chopilo složeného dopisu, opřelo se zády v křesle a přitisklo si dopis na čelo. Potom sedělo něco přes minutu s očima zavřenýma. Potom papír vrátilo.

»Nelíbí se mi to,« řekl Linden. »Mám jakýsi pocit zla. Vidím muže, oděného v bílých šatech. Má tmavý obličej. Píše u bambusového stolu. Mám také pocit vedra. Dopis je z tropů.«

»Ano, ze Střední Ameriky.«

»Více vám říci nemohu.«

»Což je vědění duchů tak omezeno? Domníval jsem se, že vědí vše.«

»Nevědí vše. Jejich moc a vědění je velmi omezeno, tak jako naše. Avšak tato věc se netýká duchů. Co jsem právě učinil, je tak zvaná psychometrie, která, pokud víme, je schopností lidské duše.«

»Až potud jste měl úplně pravdu. Tento muž, jenž mně dopsal, chce, abych vložil peníze s ním na polovinu do vrtacích prací k získání petroleje. Mám to učinit?«

V tom Linden zavrtěl hlavou.

»Tyto schopnosti jsou dány některým lidem, pane, k útěše jiných a proto, aby byla dokázána nesmrtnost. Ale nebyly lidstvu dány k světským účelům. Po takovém zneužití stihne neštěstí stejně medium tak jako tazatele. Nechci se touto věcí zabývat.«

»Na peněžích mně nesejde!« řekl host, vytahuje z vnitřní kapsy svého kabátu peněženku.

»Nikoliv, pane, u mne to nemá významu. Jsem sice chudý, ale nikdy jsem svých schopností nezneužil.«

»Pak jsou to tedy neužitečné hloupé schopnosti!« řekl návštěvník, zvedaje se se židle. »To ostatní mohu obdržeti od knězi, kteří mají k tomu povolení — kdežto vy ho nemáte. Zde je vaše guinea, ale to, co jste mi řekl, za ni nestojí.«

»Lituji, pane, ale nemohu porušit pravidla. Vedle vás stojí nějaká dáma — po vaší levé straně — je to starší dáma . . .«

»Tiše, tiše!« řekl finančník, obraceje se ke dveřím.

»Má na hrdle dlouhý zlatý řetěz a na prsou smaragdový kříž»

Muž se zastavil a obrátil se, a zíral vyjeveně: »Kde jste to sebral?«

»Právě to vidím.«

»U d'asa, takové šperky moje matka stále nosila. Chcete mi namluvit, že ji vidíte?«

»Nikoliv, již zmizela.«

»Jak vypadala? Co činila?«

»Byla to vaše matka. Řekla to. Plakala.«

»Plakala! Moje matka! Vždyť musí býti v nebi, jestliže se tam vůbec nějaká žena dostala! A v nebi nepláčí!«

»Ne, v domnělém nebi ovšem nepláčí — ale ve skutečném záhrobí pláčí. Jenomže pláč jim způsobujeme vždycky my. Zůstavila pro vás vzkaze

»Dejte mi jej.«

»Znělo to: ‚Ach, Jacku, Jacku! Stále více se vzdaluješ z mého dosahu.‘«

Muž učinil pohrdavý posuněk.

»Byl jsem hloupým pošetilcem, že jsem vám oznámil svoje jméno, když jsem s vámi umlouval návštěvu. A vy jste toho zneužil a dotazoval jste se. Mne na svoje triky nedostanete! Mám toho již dosti — více než dostih

A pak po druhé tohoto dopoledne bouchly dvěře za rozhněvaným hostem.

»Poselství se mu nelíbilo!« vysvětloval Linden své manželce. »Byla to jeho ubohá matka. Hněvá se na něj. Bože! Kdyby jen lidé znali tyto věci, prospělo by jim to mnohem více než veškeré náboženské formy a obřady.«

»Není to tvojí vinou, že toho neznají!« odpověděla jeho manželka. »Venku jsou dvě ženy, které čekají, abys je přijal. Nebyly nikým uvedeny nebo doporučeny, ale zdá se, že jsou u velikém zármutku.«

»Bolí mne trochu hlava. Nepřekonal jsem dosud vyčerpání z předešlého večera. V této věci je to stejné u Silase i u mne. Noční práce nás činí znavenými následujícího dopoledne. Přijmu ještě tyto dvě ženy, ale

pak již nikoho, neboť je velmi bolestné, když někoho musíme propustiti s nevyřízenou a když mu nemůžeme pomoci.«

Obě ženy byly uvedeny. Byly to vážné postavy, v černých šatech. Jedna z nich přísného vzezření byla asi padesátiletá, a druhá asi dvacetipětiletá.

»Domnívám se, že berete jako poplatek jednu guineu,« řekla starší, položivši tuto částku na stůl.

»Pouze od těch, kteří si to mohou dovolit!« odpověděl Linden. Ve skutečnosti však tyto peníze odešly často s tazatelem.

»Ó ano, mohu si to dovolit!« řekla žena. »Jsem u velikém zármutku a bylo mi řečeno, že vy snad byste mi mohl pomoci.«

»Jsem ochoten, budu-li moci. Proto jsem zde.«

»Ztratila jsem svého manžela ve válce. Byl zabit u Yprů. Mohla bych s ním vstoupit do styku?«

»Zdá se mi, že jste s sebou nepřinesla žádný takový vliv. Nedostávám žádných dojmů. Lituji, že toho nemůžeme ovládati. Slyším jméno Edmund. Jmenoval se tak?«

»Nikoliv.«

»Nebo Albert?«

»Nikoliv.«

»Lituji, ale zdá se vše zmateno. — Snad jsou to křížující se vibrace. A snad je tu nějaká směs zpráv, jako když se skříží telegrafní dráty.«

»Pomohlo by vám snad jméno Pedro?«

»Pedro! Pedro! Ne, nedostávám nic. Byl snad Pedro starším mužem?«

»Ne, nebyl starší.«

»Nemám žádných dojmů.«

»Chtěla jsem vlastně získati radu k vůli tomuto děvčeti, jež jest mojí dcerou. Můj manžel by mně byl řekl, co mám učinit. Zasnoubila se s jedním mladým mužem, lodním výpravčím, ale zdá se mi, že jsou asi dvě věci proti tomu a proto bych chtěla věděti, co mám učinit.«

»Prosím vás, poradte nám něco!« řekla mladší žena, dívajíc se na medium tvrdýma očima.

»Učinil bych to rád, kdybych mohl, slečno. Milujete toho muže?«

»Ó ano, líbí se mi.«

»Nuže, jestliže nemáte k němu jiného citu, pak bych toho nechal. Z takového manželství nevzejde nic než neštěstí!«

»Vidíte tedy, že ji očekává neštěstí?«

»Vidím, že by k tomu byla příležitost. Myslím, že by měla býti opatrná.«

»Vidíte snad někoho jiného, který k ní přichází?«

»Každý muž nebo žena se setká se svým druhem nebo družkou někde a v jisté době.«

»Dostane tedy manžela?«

»Jistě že dostane.«

»Ráda bych věděla, zda-li budu míti rodinu?« tázala se dívka.

»Ó, to jest více než mohu říci.«

»A peníze — bude bohatá? Jsme trochu stísněni, pane Lindene a potřebovali bychom trochu — —«

V tomto okamžiku nastalo velmi překvapující vyrušení. Dveře se rozletěly a malá paní Lindenová vletěla do pokoje s bledým obličejem a planoucíma očima. »Jsou to ženy od policie, Tome! Obdržela jsem k vůli nim výstrahu. Přišla právě teď. Ven z tohoto domu, jste obě fňukavé, pokrytecké vyzvědačky. Ach, jaký jsem to blázen! Jakým jsem to byla blázněny že jsem nepoznala, kdo jste!«

Obě ženy vstaly.

»Ano, ale zpozdila jste se paní Lindenová!« řekla starší.
»Peníze byly přijaty.«

»Vezměte si je! Vezměte si je! Jsou dosud na stole!«

»Ne, ne, peníze byly přijaty. Bylo nám již prorokováno. Uslyšíte o tom více, pane Lindene!«

»Vy podvodnice! Mluvíte o podvodu a zatím vy samy jste podvodníky! Nebyl by vás přijal, kdyby toho byl neučinil ze soucitu.«

»Zbytečno spílati nám!« odpověděla žena.
»Vykonáváme svoji povinnost a zákonů nespisujeme. Pokud je to v zákoníku, musíme něco podobného vynutit. Musíme oznámiti tento případ na ředitelství.«

Zdálo se, že Tom Linden je touto ranou jako omráčen, ale když policistky odešly, objal svoji plačící ženu a těšil ji, jak nejlépe mohl.

»Písarka na stroji z policejní úřadovny nám poslala

výstrahu,« pravila. »Ach Tome, je to již po druhé,« volala. »A to znamená pro tebe vězení a těžkou práci.«

»Ano, drahoušku, ale pokud jsme si vědomi, že jsme neučinili nic zlého a že konáme dílo boží podle svých nejlepších sil, musíme přijímati se statečným srdcem vše, co přijde.«

»Ale kde byli duchové? Jak tě mohli tak opustit? Kde byl tvůj vedoucí duch?«

»Ano, Viktore,« řekl Tom Linden, kývaje hlavou. »kde jsi byl ty? Chtěl bych si s tebou slůvko promluvit! Ty však víš, drahoušku,« dodával ke své ženě, »že právě tak jako lékař nemůže léčiti svoji vlastní nemoc, je také medium velmi bezmocné, když se věci týkají jeho vlastní osoby. To je zákon. Ale přece jen jsem to měl vědět. Tápal jsem svým citem do tmy. Neměl jsem nijakých inspirací. Byl to pouze pošetilý soucit a sympatie, které mne vedly dále, když jsem neměl žádné skutečné zprávy z duchovního světa. Avšak, drahá Mary, přijmeme co přijde se srdcem odhodlaným. Možná, že nemají dosti důkazů, aby mohli podati žalobu a možná, že ten policejní pochop není tak nevědomý, jako je jich většina. Musíme doufati.«

Ale přes statečná slova se medium třásl a chvělo touto ranou. Jeho manželka mu položila ruce na hlavu a snažila se uklidnit ho, když v tom služka Zuzana, která nic nevěděla o těchto nesnázích, vpustila do pokoje nového hosta. Nebyl to nikdo jiný než Edward Malone.

»On vás nemůže přijmouti,« pravila paní Lindenová.

»Medium je churavo. Dnes dopoledne již nikoho nepřijme.«

Ale Linden svého hosta poznal.

»Je to pan Malone, moje drahá, od Daily Gazette. Včera večer s námi seděl. Měli jsme dobrou séanci, že ano, pane?«

»Báječnou!« pravil Malone. »Ale stalo se něco zlého?«

Stejně medium jako jeho manželka pověděli mu o svých starostech.

»Jaká to špinavá věc!« vykřikl Malone s rozhorlením. »Jsem přesvědčen, že veřejnost neví, jak se tohoto zákona zneužívá, neboť jinak by vzniklo pobouření. Takové věci, vyvolané agenty provokatéry jsou naprosto cizí anglické spravedlnosti. Ale buď jak buď, Lindene, vy jste skutečným mediem a zákon byl sepsán, aby potlačoval media falešná.«

»Podle anglického zákona není žádných pravých medií,« řekl Linden lítostivě. »Domnívám se, že čím jste opravdovějším mediem, tím většího se dopouštíte přestupku. Jestliže jste mediem vůbec a beřete-li peníze, jste podroben dani. Ale jak může medium žít, když by nebralo peněz? Je k tomu třeba celého člověka, a práce ta vyžaduje celé jeho síly. Nemůžete býti po celý den tesařem, abyste byl večer znamenitým mediem.«

»Jak špatný je zákon! Zdá se, že zúmyslně potlačuje veškeré fyzické důkazy duchovních sil.«

»Ano, tak je to právě. Kdyby vydával zákoník d'ábel, bylo by to právě takové. Předpokládá se, že zákon tento

byl vydán k ochraně obecnstva a přece jen není znám ani jiný případ, aby někdo z obecnstva si stěžoval. Každý takový případ vyjde z nastražené policejní pasti. A přece jenom policie ví právě tak dobře, jako vy nebo já, že každá zahradní slavnost, konaná jakoukoliv církví k dobročinným účelům, si získává nějakého jasnovidce, anebo hadače do budoucnosti.«

»Zdá se to býti nesmyslné a nestvůrné. Co se teď stane?«

»Očekávám, že dostanu předvolání. Potom bude soud před policejním dvorem. A potom buďto pokuta nebo vězení. Musíte vědět, že je to již po druhé.«

»Nuže, vaši přátelé budou svědčit ve váš prospěch a my vám opatříme nějakého dobrého obhájce.«

Linden pokrčil rameny.

»Nelze nikdy vědět, kdo je nám opravdu přítelem. Když nadejde něco podobného, odpadnou od vás jako voda s listu.«

»Ano, ale já bych alespoň neodpadl,« pravil Malone srdečně. »Podávejte mi zprávy, co se bude dít. Avšak přišel jsem vás navštívit, abych se vás na něco otázel.«

»Lituji, ale nejsem teď opravdu ničeho schopen!« řekl Linden napřahuje svoji třesoucí se ruku.

»Ne — není to nic psychického. Chtěl jsem se vás prostě otázati, zdali přítomnost velikého nevěrce by zamezila veškeré jevy, jaké se dějí ve vaší přítomnosti?«

»To není právě nutné. Ale ovšem, ztěžuje to vše nesmírně. Jestliže takoví lidé by byli klidní a rozumní,

můžeme dostatí výsledky. Ale oni obyčejně nic nevědí, porušují veškeré zákony a ničí naše séance. Takového něco jsem onehdy zažil se starým doktorem Sherbankem.

Když se ozvalo na stole klepání, vyskočil položil ruku na zeď a vykřikl: »Nuže zaklepejte na mé dlani, ale za pět vteřin!« Poněvadž neobdržel to, co chtěl, prohlásil, že je vše podvod a vyšel, dupaje, z pokoje. Tito lidé nechtějí připustiti, že jsou pevné zákony v těchto věcech jako ve všech jiných.«

»Ach, musím přiznati, že muž. na kterého myslím, by mohl býti stejně nerozumným. Je to slavný profesor Challenger.«

»Ach ano, slyšel jsem, že s ním by to byl obtížný případ.«

»Chtěl byste mu poskytnouti séanci?«

»Ano, když byste si toho přál.«

»On nechce přijíti k vám a také ne na kterékoliv jiné místo, jež byste zvolil vy. Domnívá se, že všude by byly nějaké dráty a přístroje. Musil byste přijíti do jeho vily.«

»Neodmítl bych toho, kdyby ho to obrátilo.«

»A kdy?«

»Nemohu učiniti nic dokud nebude odbyta tato strašná záležitost. Může to trvati měsíc, nebo i dva.«

»Nuže, do té doby budu s vámi ve stycích. Až zase bude vše dobře, sestavíme si plány a pak budeme viděti, zdali mu můžeme předložití, takové skutečnosti, jak byly předloženy mně. Zatím dovolte, abych vám projevil svoji

130 Země mlhy

nejhlubší sympatii. Utvoříme výbor z našich přátel a učiníme vůbec vše, co bude možno.«

Kapitola VII.

Ve které notorický zločinec obdrží, co podle anglického zákona zasluhuje.

Než budeme pokračovati v líčení psychických dobrodružství našeho hrdiny a hrdinky, bude dobře, když se podíváme jak anglický zákon naložil se špatným člověkem, panem Tomem Lindenem.

Obě policistky se vrátily vítězně do policejní stanice na Bardsley Square, kde inspektor Murphy, který je vyslal, očekával jejich zprávu. Murphy byl vesele vypadající, červenolící muž s černým knírem, který jednal rozmarně a otcovsky se ženami způsobem, který nebyl nijak ospravedlněn jeho věkem nebo jeho mužným vzezřením. Seděl u svého úředního stolu, maje před sebou rozprostřeny listiny.

»Nuže, děvčata « řekl, když obě ženy vstoupily. »Měly jste štěstí?«

»Domnívám se, že je to hotovo, pane Murphye,« řekla starší policistka. »Máme důkaz, jaký jste si přál.«

Inspektor vzal s psacího stolu psaný seznam otázek.

»Vedly jste si všeobecně, jak jsem vám poradil?« tázou se.

»Ano. Řekla jsem, že můj manžel byl zabit u Yprů.«

»Co činił?«

»Nu zdálo se, že mne lituje.«

»To je ovšem částí jeho hry. Ale bude litovati sebe, než se nadá! Neřekl vám: ‚Vy jste svobodnou ženou a neměla jste nikdy manžela?‘«

»Ne.«

»Nuže, to je důkazem proti jeho duchům, že ano? U soudu to učiní dojem.«

»Co dále?«

»Potom hledal nějaká jména. Všechna byla nesprávná.«

»Dobře!«

»Věřil, když jsem řekla, že slečna Bellingerová jest mojí dcerou.«

»Zase dobře! Zkusila jste to s tím Bedrem?«

»Ano, přemýšlel o tomto jménu, ale neřekl mi nic.«

»Ach to je škoda. Avšak buď přece jenom nevěděl, že Bedro je váš elsaský pes. Uvažoval o tomto jménu. To postačí. Způsobí to u soudu smích a vy docílíte rozsudku, jakého si přejete. A teď o tom předpovídání budoucnosti! Učinila jste, co jsem vám navrhl?«

»Ano. Tázala jsem se na mladého muže, s nímž se dala Amy zasnoubit. Ale neřekl nic určitého.«

»Chytrák! On se ve svém obchodu vyzná.«

»Ale řekl přece jen, že vezme-li si ho, bude nešťastná.«

»Ach, řekl to? Řekl? Nuže, když to trochu rozšlapeme, dostaneme co si přejem. Teď usedněte a diktujte svoji zprávu, dokud ji máte dobře v paměti. Bak to společně

přehlédneme a uvidíme, jak to napíšeme nejlépe. Amy musí také napsati zprávu za sebe.«

»Dobře, pane Murphy.«

»Potom podáme žádost o zatykač. Víte dobře, že vše záleží na tom, kterému úředníku to bude přiděleno. Na př. pan Dalleret propustil předešlého měsíce jedno medium. Takový nám nepomůže. A pan Lancing se s těmito lidmi stýkal. Pan Melrose je zatvrzelým materialistou. Na toho se můžeme spolehnouti a podle toho jsme upravili dobu k zatčení. Kdyby se nám nepodařilo získati důkazů, byla by to chyba.«

»Nemohl byste získati někoho z obecnstva, kdo by spolupracoval?«

Inspektor se zasmál.

»Je o nás domněnka, že chráníme obecnstvo, ale mezi námi, nežádal z obecnstva dosud nikdo, aby byl chráněn. Nemáme žádných takových stížností. Proto nám zbývá jen abychom pokud můžeme nejlépe udržovali zákon sami. Pokud tento zákon existuje, musíme jej vynucovati. Nuže s Bohem, děvčata. Přineste mně zprávu asi o čtvrté.«

»A nic z toho pro nás?« řekla starší žena s úsměvem.

»Počkejte, má drahá. Když mu dáme dvacetpět liber pokuty, musí přece tyto peníze někam jíti — ovšem do policejního fondu — ale mohou jíti také jinam. Tedy jenom jděte a napište to a pak uvidíme.«

Následujícího jitra příběhla do Lindenovy skromné pracovny postrašená služka.« Prosím, pane, je zde nějaký

úředník.« Muž v modrém stejnokroji ji následoval v patách.

»Jmenujete se Linden?« řekl. A pak, podav mu složený arch papíru odešel.

Podešení manželé kteří po celý svůj život poskytovali jiným lidem útěchu potřebovali teď podobné útěchy sami. Paní Lindenová objala svého manžela, když společně četli smutnou listinu :

TOMÁŠI LINDENOVI, čís. 40, Tullis Street N. W.

Patrick Murphy, policejní inspektor, podal sem dnes zprávu, že dne 10. listopadu v bytě shora uvedeném, jste předpovídal budoucí věci Henriettě Dresserové a Amy Bellingerové, čímž jste klamal a podváděl určité podanné Jeho Veličenstva totiž ženy uvedených jmen. Jste proto předvolán před policejní soud na Bardsley Square, a sice na příští středu dne 17. o 11. hodině dopoledne, abyste se zodpovídal z uvedeného nařčení.

Dne 10. listopadu.

(Podepsán) B. J. Withers.

Téhož odpoledne přišel Mailey na návštěvu k Maloneovým a oba seděli, radíce se o tomto předvolání. Potom šli spolu k advokátovi Summerlay Jonesovi, který se zabýval také vážně psychickými studiemi. Náhodou byl to také výtečný jezdec při štvanicích, dobrý boxer a muž, jenž s sebou vnášel do nejpečlivějších soudních síní svěží

a čerstvý vzduch. Když se podíval na předvolání, zvedl obočí.

»Ten ubožák ze svého povolání nic nemá!« řekl, »a ještě může býti šťasten, že obdržel předvolání. Obyčejně jsou takoví lidé ihned zatčeni. Pak takového člověka ihned odvezou, dají ho přes noc do cely a následujícího jitra je souzen bez jakéhokoliv obhájce. Policie jest ovšem dosti chytrá, aby zvolila buďto nějakého římského katolíka nebo materialistu jako soudce. A podle překrásného rozsudku předsedy vrchního soudu civilního Lawrence — byl to myslím první rozsudek, který vyhlásil v této své vysoké hodnosti — jest profesionální medijnost nebo činění divů samo o sobě zákonitým zločinem, ať je pravé nebo nepravé, takže žádná obrana nemůže míti dobrých výsledků. Je to jakási směs náboženského pronásledování a policejního darebáctví. Na obecenstvo nevezme nejmenšího zřetele! A proč by to také činili? Když obecenstvo nechce, aby si dalo předpovídati budoucnost, nejde prostě k takovým lidem. Celá ta věc jest pro naše zákonodárství nejhroznější puklinou a hanbou.«

»Napíši o tom,« řekl Malone, jenž se rozpálil svým keltským ohněm. »A co říkáte zákonu?«

»Nuže, máme dva zákony, z nichž jeden je zpuchřelejší než druhý a oba byly vydány dříve, než bylo co slyšeti o spiritualismu. Máme zákon proti čarodějství, který se datuje z doby Jiřího II. Ten se však stal příliš směšným a tak ho používají jenom ve druhé řadě. Potom máme zákon proti kočovníkům a tulákům z roku 1824.

Byl vydán, aby byli kontrolováni potulní cikáni na silnicích, ale tento zákon nebyl ovšem nikdy zamýšlen k tomu, aby byl v těchto věcech použit.« Advokát pak hledal mezi listinami. »Zde je ta ohavná věc. ‚Každá osoba předstírající, že předpovídá budoucí věci, nebo že používá nějakých neznámých sil, prostředků, nebo přístrojů k oklamání a šalbě, jakýchkoliv poddaných jeho veličenstva, budiž považována za darebáka a vagabunda, atd. atd. Tyto dva zákony společně by byly postačily v celém hnutí prvních křesťanů tak jistě, jako to učinilo římské pronásledování.«

»Na štěstí nemáme teď lvů,« pravil Malone.

»Ale máme hlupáky!« řekl Mailey. »To jest jejich moderní náhražka. Co však počneme?«

»Ať jsem proklet, jestliže to vím!« řekl advokát, drbaje se na hlavě. »Je to úplně beznadějně!«

»Ó ďas to vezmi!« vykřikl Malone, »nevzdáme se toho přece tak snadno. Víme, že ten člověk je poctivec.«

Mailey se obrátil a chopil se Maloneovy ruky.

»Nevím, zdali jste již spiritualistou,« pravil, »ale jste člověkem, jakého potřebujeme. Jest jen velmi mnoho bázlivců v našem hnutí, kteří lichotí mediu, když je vše dobře, ale opustí ho při nejmenší obžalobě. Ale díky Bohu, máme jich také několik pevných. Na př. Brokesa a Rodwina a sira Jamesa Smitha. Mohli bychom ze svého středu vybrati takových lidí třeba dvě stě.«

»Výborně!« řekl advokát vesele. »Jestliže jste o tom

přesvědčen, mohla by mít věc za vaše peníze dobrý průběh.«

»Což kdybychom opatřili nějakého královského radu?«

»Ti nemají u policejních soudů slova. Jestliže to ponecháte v mých rukou, myslím, že to provedu jako každý jiný, neboť jsem měl již spoustu podobných případů. Také budou menší výlohy.«

»Nuže, souhlasíme s vámi. A několik dobrých lidí nás bude podporovat.«

»Neučiníme-li nic jiného, tedy přivedeme alespoň věc na přetřes,« řekl Malone. »Věřím v dobrou, starou, anglickou veřejnost. Je sice pomalá a tupá, ale v srdci zdravá. Nesnese nespravedlnosti, když dovedeme vpraviti do jejich hlav pravdu.«

»Bylo by hrozně třeba, aby naší veřejnosti byla hlava nejdříve proražena, než tam pravdu dostanete,« řekl advokát. »Nuže, učíňte svoje a já učiním také svoje a pak uvidíme, jak věc dopadne.«

Osudné dopoledne nadešlo a Linden se ocitl na lavici obžalovaných před nějakým švarným mužem středního věku s čelistmi, podobnými pasti na myši — byl to pan Melrose, strašný, policejní úředník. Pan Melrose měl pověst krutého soudce, pokud se týkalo hadačů a všech, kteří předpovídali budoucnost, ačkoliv volné u soudu ztrávil čtením sportovních prorockých zpráv, neboť byl horlivým ctitelem všech možných závodů a jeho krásně střižený kabát, světle hnědé barvy, jakož i švihácký

klobouk byly známými předměty na všech koňských dostizích, jichž se mohl účastniti. Dnešního jitra nebyl nijak v dobré náladě, když se podíval do svých listin a když si prohlédl zatčeného. Paní Lindenová se posadila před lavici obžalovaných a chvílemi napřahovala ruku, aby pohladila prsty vězně, který měl ruku položenou na zábradlí. Soudní síň byla naplněna a mnozí klienti vězně přišli, aby mu projevíli svoji sympatii.

»Je u tohoto případu obhájce?« tázal se pan Melrose.

»Ano, pane,« řekl Summerway Jomes. »Směl bych než bude proces zahájen, činiti námitky?«

»Jestliže vám to stojí za to, pane Jonesi!«

»Prosím uctivě o vaše rozhodnutí než bude případ zahájen. Můj klient není tulákem, nýbrž poctivým členem obce, který žije ve svém vlastním domě, který platí daně a poplatky a jenž má stejná práva jako každý jiný občan. Je teď v obžalobě na základě 4. odstavce tuláckého zákona z roku 1824., kterýžto zní: ‚Zákon ku potrestání osob zahálčivých a nepořádných, jakož i tuláků a vagabundů‘. Tento zákon byl zamýšlen, jak naznačují tato slova, zameziti řádění cikánů a jiných, kteří v oné době naši zemi zaplavovali. Žádám proto vaše blahorodí, abyste prohlásil, že můj klient není naprosto osobou, která by náležela do oblastí tohoto zákona, nebo která by podléhala jeho trestům.«

Úředník zavrtěl hlavou.

»Obávám se, pane Jonesi, že jsme měli již příliš mnoho předcházejících případů podle tohoto zákona, aby

mohl býti vykládán způsobem takto omezeným. Požádám státního zástupce jako žalobce, aby na základě zprávy z policejního komisařství podal důkazy.«

Malý muž, podobný býku, s licousy a s drsným hlasem, vyskočil.

»Volám jako svědkyni Henriettu Dresserovou.«

Starší policistka se vykolébala s hbitostí, která dokazovala, že je podobným věcem zvyklá. Držela v ruce otevřený zápisník.

»Vy jste policistka, že ano?«

»Ano, pane.«

»Je mi známo, že jste dům zatčeného pozorovala den před tím, než jste ho navštívila?«

»Ano, pane.«

»Kolik lidí tam vešlo?«

»Čtrnáct, pane.«

»Čtrnáct lidí. A já se domnívám, že průměrný poplatek zatčeného je asi šest a půl šilinků.«

»Ano.«

»Tedy sedm liber denně! To jest velmi pěkný příjem kdežto mnoho poctivých lidí se musí spokojiti s pěti šilinky denně.«

»To byli podomní obchodníci!« vykřikl Linden.

»Musím vás žádati, abyste nevyrušoval. Jste již velmi účinně zastupován svým obhájcem,« řekl úředník přísně.

Henrietta Dresserová,« pokračoval státní návladní, mávaje svým skřipcem, »povězte nám, co se stalo, když jste s Amy Bellingerovou navštívily zatčeného.«

Policistka podala zprávu, která byla v hlavních rysech pravdivá, čtouc ze svého zápisníku. Není provdaná, ale medium věřilo jejím udání, že je vdanou ženou. Medium hádalo různá jména a zdálo se býti u velikém zmatku. Bylo mu pověděno jméno psa — Pedro — ale medium je jako takové nepoznalo. Konečně Linden odpovídal na otázku, pokud se týká budoucnosti domnělé její dcery, která ve skutečnosti s ní není ani příbuzná a předpověděl, že v manželství bude nešťastnou.

»Chcete se na něco tázati, pane Jonesi?« tázal se úředník.

»Přišla jste k tomuto muži jako někdo, kdo potřebuje útěchy? A pokoušel se vám ji dáti?«

»Myslím, že to lze tak vyložit.«

»Domnívám se, že jste předstírala hluboký zármutek?«

»Snažila jsem se učiniti takový dojem.« »Neuvázila jste, že to bylo pokrytectví?« »Činila jsem svoji povinnost.«

»Neviděla jste žádných stop psychické síly nebo něco neobvyklého?« tázal se státní návladní.

»Ne, zdál se býti velmi slušným a obyčejným člověkem.«

Následující svědkyní byla Amy Bellingerová. Přišla také se zápisníkem v ruce.

»Smím se tázati, zdali je v pořádku, aby tato svědkyně svoje důkazy četla?« tázal se pan Jones.

»Proč ne?« tázal se úředník. »Chceme přece slyšeti přesná fakta, že ano?«

»My to chceme. Ale možná, že pan Jones toho nechce,« řekl státní návladní.

»Ale je to jasná metoda zajistiti stejné znění výpovědi dvou svědků!« řekl Jones. »Domnívám se, že tyto výpovědi jsou pečlivě připraveny a porovnány.«

»Je přirozeno, že policie svoje případy připraví, « odpověděl úředník. »Nenahlížím, že byste mohl něco namítati, pane Jonesi. Nuže, svědkyně, žádám o vaši výpověď.«

Pak následovalo totéž jako předešle.

»Vy jste se tázala na svého ženicha? A žádného ženicha nemáte!« řekl pan Jones.

»Tak jést.«

»Tedy jste ve skutečnosti řekly řadu lží?«

»Ale při tom jsme měly dobrý úmysl.«

»Myslily jste si, že účel posvěcuje prostředek ?«

»Řídila jsem se instrukcemi.«

»Které vám byly dány napřed?«

»Ano. Bylo nám řečeno, nač se máme tázati.«

»Domnívám se,« pravil úředník, že policisti podali svoje důkazy velmi pěkně a dobře. Máte snad nějaké svědky k obhajobě, pane Jonesi?«

»V soudní síni je velmi mnoho lidí, kteří zažili velmi mnoho dobrodiní z medijských sil zatčeného. Dal jsem obeslati jednu ženu, která podle vlastního vypravování byla zachráněna téhož dopoledne před sebevraždou a sice právě tím, co jí Linden řekl. Mám zde jiného muže, který byl neznabohem a jenž ztratil všechnu víru v budoucí

ž vot. Byl však úplně obrácen svými zkušenostmi, když viděl duchovní jevy. Mohu přivést muže věhlasné ve vědě nebo v literatuře, kteří dokáží skutečnou povahu sil páně Lindenových.«

Úředník zavrtěl hlavou.

»Musíte věděti, pane Jonesi, že takový div kaz by se vymykal úplně věci. Výrokem nejvyššího soudu jakož i jinými, bylo zcela jasně prohlášeno, že zákon této země neuznává nadpřirozených sil. ať jsou jakéhokoliv druhu a že předstírání takových sil, když při tom běží o přijímání peněz, zahrnuje samo o sobě zločin. Proto váš návrh, že povoláte svědky, nevedl by k ničemu jinému, než-li ke ztrátě času. Zároveň jsem ovšem ochoten vyslechnouti veškeré poznámky, které byste chtěl učiniti až promluví státní zástupce.«

»Směl bych snad poukázati,« řekl Jones, »že takový výklad zákona by znamenal odsouzení každé posvátné nebo svaté osoby, o níž máme nějaké zprávy, neboť všechny svaté osoby musily žíti a musily tedy přijímati peníze.«

»Odvoláváte-li se na doby apoštolské, pane Jonesi,« pravil magistrát obce, zmohli vám pouze připomenouti že věk apoštolský náleží minulosti, a že také královna Anna jest mrtvá. Takový důvod je sotva hoden vašeho rozumu. Nuže, pane, chcete-li ještě něco dodati . . .«

Státní zástupce, když byl takto povzbuzen, proslovil krátkou řeč, bodaje chvíelmi do vzduchu svým skřipcem, tak jako by každé takové bodnutí nanovo ničilo veškeré

nároky ducha. Nakreslil nouzi a chudobu vládnoucí v pracovních třídách, při čemž šarlatáni předstírající ohavným a bezbožným způsobem různé síly, vydělávají si velké peníze. Že by měli skutečné síly, na to není ani pomyslení, jak bylo pozorováno, ale i taková výmluva by byla otřesena faktem, že obě policistky, kterým byla uložena nepříjemná povinnost, neobdržely způsobem velmi příkladným za svoje peníze kromě nesmyslů vlastně nic. Je snad pravděpodobno, že jiným tazatelům by se vedlo lépe? Tito cizopasníci se neustále rozmnožují, obchodující s něžnými city oloupených rodičů a je proto svrchovaný čas, aby byli varováni nějakým příkladným trestem, aby se umoudřili a aby se chopili nějakého řemesla poctivějšího.

Pan Summerway Jones odpověděl, jak mohl nejlépe. Poukazoval z počátku, že zákonů je nyní užíváno k účelům, k nimž nikdy nebyly zamýšleny. («O tomto bodu bylo již uvažováno!» odsekl úředník.) Celá věc zasluhuje kritiky. Důkazy byly opatřeny svědectvím agentek provokatérek, které, byl-li spáchán nějaký zločin, k němu zřejmě naváděly a jsou tedy spoluvinnny.

Uložené pokuty byly často obráceny k účelům, na nichž policie má přímý zájem.«

»Nechcete přece, pane Jonesi, vrhnouti nějaké křivé světlo na naši poctivou policii!«

»Policie je lidská a je tedy přirozeně nakloněna připsati několik bodů tam, kde běží o její vlastní zájmy. Veškeré podobné případy jsou uměle zbudovány. Nikdy

dosud nedošlo k nějaké skutečné stížnosti z obecnstva, nebo žádosti o ochranu. Podvody se dějí v každém povolání a jestliže někdo zúmavně zaplatí falešnému mediu guineu a ztratí ji, tu nemá více práva na ochranu než člověk, který vložil svoje peníze do špatné společnosti na burse. Zatím kdy policie maří čas takovými případy a zatím kdy její agenti prolévají krokodýlí slzy, hrajíce si na opuštěné lkající lidi, jimž zemřeli příbuzní, stává se, že mnohým jiným odvětvím skutečného zločinu je věnováno méně pozornosti než zasluhují. Zákon ve své činnosti je zcela libovolný. Každá velká zahradní slavnost, ba i každá slavnost policejní, jak se obhájce přesvědčil, by byla nedokonalá, když by nebyl přítomen nějaký prorok budoucnosti nebo chiromant. Před několika lety uveřejnila Daily Mail článek proti hadačům. Zemřelý lord Northcliffe byl pohnán na lavici obžalovaných a pak bylo tomuto slavnému muži dokázáno, že jeden jeho časopis svedl chiromatickou rubriku a že o poplatky, zaslané čtenáři se stejným dílem dělil chiromant s majitelem listu. Obhájce uvádí tuto věc ne snad aby chtěl nějak poškoditi památku slavného toho muže, nýbrž aby jen dokázal, jak absurdně je zneužíváno nyní onoho zákona. Ať je jakékoliv přesvědčení o těchto věcech u členů tohoto soudu, je nezvratelně dokázáno, že veliká většina rozumných a užitečných občanů považuje medijské síly za pozoruhodný projev duchovní moci, která chce tím polepsiti lidské pokolení. Není snad osudnou politikou v těchto dnech materialismu, když zákonem chceme po-

tlačovati to, co ve svých nejvyšších projevech pracuje k obrození lidstva? Pokud se týká nepochybné skutečnosti, že zprávy obdržené od policistek jsou nesprávné a že jejich lživé údaje nebyly mediem postřehnuty, je zde jistý duchovní zákon, že totiž k dosažení správných výsledků je třeba harmonických podmínek a že klam na straně jedné vyvolává zmatek na straně druhé. Kdyby soud chtěl jen na okamžik přijmouti spiritualistickou domněnku, poznal by, jak absurdní by bylo očekávat!, že by přišli andělé, aby odpovídali na otázky lidí pokryteckých a úplatných.

Takový byl v krátku postup obhajovací řeči pana Summerway Jonesa, která vynutila u paní Lindenové slzy a při níž soudní písař hluboce usnul. Pa k úředník rychle věc dokončil.

»Zdá se, pane Jonesi, že svou při vedete vlastně se zákonem a to se vymyká mé kompetenci. Užívám zákona, tak jak jej shledávám, ač mohu podotknouti, že s ním úplně souhlasím. Tací muži jako obžalovaný, jsou jako škodlivé houby, které se rozmnožují na zkažené lidské společnosti a pokus, porovnávatí jejich sprostoty se světci ze starých dob, musí býti všemi spravedlivě smýšlejícími lidmi odsouzen.«

»A pokud se týká vás, Lindene, dodával, upíraje svoje přísné oči na zatčeného, »obávám se, že jste zatvrzelým zločincem, poněvadž předešlé usvědčení nezměnilo nijak vašeho chování. Proto vás odsuzuji ke dvěma měsícům těžké práce bez práva na změnu trestu v pokutu peněžitou.«

V tom bylo slyšeti výkřik paní Lindenové.

»S Bohem, drahá, neměj o mne starostí,« řeklo medium, ohlédnuvší se přes zábradlí. Za okamžik potom byl Linden odveden rychle do žalární cely.

Summerway Jones, Malone a Mailey se setkaly v předsíni a Mailey se nabídl, že dovede ubohou, nešťastnou ženu domů.

»Co pak kdy učinil, nežli každému dával útěchu?« lkala. »Je snad ve velikém Londýně nějakého muže lepšího?«

»Myslím, že v celém městě není muže užitečnějšího,« řekl Mailey. »Rekl bych, že celé kněžstvo se všemi arcibiskupy v čele, nemohlo by lépe dokázati náboženských pravd, nebo obrátit neznaoha jako to činil Linden!«

»Je to ostuda — proklatá ostuda!« zvolal Malone prudce.

»Ta zmínka o sprostotě byla žertovná,« řekl Jones. »Rád bych věděl, zdali si myslí, že apoštolově byli lidmi velmi vzdělanými. Avšak učinil jsem, co bylo možno. Neměl jsem prázdné naděje a skutečně se to ukázalo tak, jak jsem předvídal. Je to úplná ztráta času.«

»Vůbec ne,« odvětil Malone. »Alespoň se tak dostalo na veřejnost jisté zlo. U soudu byli novinářští zpravodajové. Povšimnou si této nespravedlnosti.«

»Kdežpak — tik řekl Mailey. »Tisk je beznadějný! Bože můj jakou zodpovědnost běrou na sebe tito lidé a jak

málo tuší, co každý z nich bude musit za to vytrpěti! Vím to. Mluvil jsem s nimi, když za to pykali!»

»Alespoň já budu mluvit!« řekl Malone, »a mám dosti důvodů, že jiní promluví také. Tisk je neodvislejší a rozumnější než se vám snad zdá.«

Avšak Mailey měl přece jen pravdu. Když odešel od paní Lindenové v jejím osamělém domově a přišel zase na Fleet Street, koupil tam Malone časopis »Planet«. Když jej otevřel, padly jeho oči na nápadný nadpis:

Podvodník před policejním soudem.

Pes považován za člověka.

Kdo byl Pedro?

Příkladný rozsudek.

Malone smačkal noviny v ruce.

»Není divu, že tito spiritualisté jsou tak roztrpčeni,« myslil si. »Mají k tomu dosti důvodů.«

Ano, ubohý Tom Linden byl tiskem špatně posuzován. Odcházel do své bídné cely za všeobecných ostrých výtek, časopis »Planět«, večerní list, který je za svoje rozšíření závislý na sportovních předpovědích nějakého kapitána Budižkničemu, učinil poznámku o směšnosti předpovídati budoucnost. »Honest John,« týdeník, který byl v jistém spojení s jedním z největších podvodů tohoto století, tvrdil, že nepoctivost Lindenova je veřejným skandálem. Nějaký bohatý venkovský farář napsal do »The Times«, prohlašuje svoje rozhorlení, nad

tím, že někdo obchoduje s dary Ducha. »Kněžský list« Churchman« poznamenal, že takové případy vznikají ze vzrůstající nevěry, kdežto časopis volnomyšlenkářů »Freethinker« viděl v tom návrat k pověrám. A konečně eskamotér, pan Maskelyne, ukázal obecenstvu s velikou výhodou pro svoji pokladnu, zcela přesně, jak se takový podvod provádí. A tak se stalo, že po několik dní Tom Linden měl to, čemu říkají Francouzi, asuccés d'execration,« t. j. úspěch kletby. A potom se točil svět dále a Linden byl zůstaven svému osudu.

Kapitola VIII.

*Ve které tři badatelé se setkávají s temnou
duší.*

Lord Roxton se vrátil ze Střední Afriky z lovu těžké zvěře a ihned potom provedl několik alpských výstupů, které překvapily a uspokojily každého kromě něho.

»Vrcholy Alp se stávají velmi rychle jakousi židovskou školou,« řekl. »Kromě Everestu zdá se, že již nezbylo jediného místa, kde by byl člověk trochu v soukromí.«

Jeho příchod do Londýna byl oslaven obědem, který byl dáván na jeho počest v klubu cestovatelů, pořádaný Společnostmi pro lov těžké zvěře. Slavnost byla soukromá a nebylo při ní zpravodajů, ale řeč lorda Roxtona utkvěla doslovně v paměti celého shromáždění a zůstala tam nezměněně zachována. Asi dvacet minut se kroutil v květnatých a chvalořečnických periodách předsedy a potom se pozvedl v jakémsi zmatku a rozhorlení, což cítí každý Angličan, když jest veřejně chválen. »Ach, povídám! Proboha — Ano!« zněla jeho řeč, načež se posadil strašně zpocen.

Malone byl první, kdo zpozoroval návrat lorda Roxtona prostřednictvím svého šéfa Mc Ardlea, tohoto starého rudohlavého zakyslého vydavatele novin, jehož

holá lebka se čím dále tím více vypínala jako klenba nějakého chrámu z červenavé obruby vlasů, čím více mu přibývalo let při jeho otročině, nej namahavější ze všech prací. Podržel svůj bystrý čich, pokud se týkalo dobrých rukopisů a právě tento smysl ho donutil, aby jednoho zimního jitra dal k sobě povolati Malonea. Vyňal z úst dlouhou skleněnou trubicí, které používal jako špičky na cigarety a mrkal svými velikými, kulatými brejlemi na svého podřízeného.

»Víte, že se lord Roxton vrátil do Londýna?« »Dosud jsem o tom neslyšel.«

»Ano, vrátil se. Zajisté jste slyšel, že byl ve válce poraněn. Vedl ve Východní Africe malé oddělení a prováděl drobnou válku na svůj vrub, až konečně dostal do prsou kuli ze slonní pušky. Ale od té doby se ovšem úplně pozdravil, neboť jinak by nemohl vylézati na ty hory. Je to čertovský muž, který má vždycky něco nového.«

»Jaká je jeho poslední novinka?« tázal se Malone, dívaje se na ústřížek papíru, kterým Mc Ardle mával, drže jej mezi ukazováčkem a palcem.

»Zde je něco, v čem se s vámi sblížuje. Myslil jsem si, že byste mohli lovití oba společně a pak bychom měli z toho pěkný rukopis. V Evening Standardu je článkuček.« A podal výstřížek Maloneovi, jenž četl:

»Zvláštní oznámení ve sloupcích časopisu dokazuje, že slavný lord John Roxton, třetí syn vévody z Pomfretu, hledá zase nové světy, které by ovládl. Když vyčerpal všemožná sportovní dobrodružství na pozemském světě,

obrací se teď k záhadným, temným a mlhavým oblastem, do nichž vniká nejnovější duchovní badání. Přišel zřejmě na trh, aby si opatřil nějakou pravou ukázkou strašidelného domu a přeje si zprávy o jakýchkoliv násilných nebo nebezpečných jevech, které volají po objasnění. Poněvadž lord John Roxton jest mužem povahy odhodlané a protože je jedním z nejlepších anglických střelců z revolveru, varovali bychom každého, kdo by si liboval v makavých žertech, aby se raději této věci vyhnul, a aby ponechal vše těm, o nichž se praví, že jsou pro kuli neproniknutelní tak jako pro zdravý rozum ti, kteří je obhajují.«

Mc. Ardle se svým suchým způsobem za chechtal, když Malone dočetl poslední slova.

»Domnívám se, že v této věci se sbližujete, příteli Malone, neboť nejste-li jejich obhájcem, jste přece k tomu na dobré cestě. Nemyslíte, že tento muž a vy byste mohli najíti nějaké strašidlo, takže bychom dostali z toho dva překrásné sloupce?«

»Nu, mohu lorda Roxtona navštívit,« pravil Malone. »Domnívám se, že bydlí dosud ve svém starém bytě v Albany. Navštívil bych ho za všech okolností a tak to mohu učiniti hned.«

A tak se stalo, že pozdě odpoledne, právě když londýnský soumrak se počal rozplývati ve stříbrných nejasných kruzích, ocitl se novinář zase na cestě po Vigo Street, načež oslovil vrátného u temného vchodu do staromodního vchodu. Vrátný odpověděl, že lord John Roxton je doma, ale že je u něho návštěvou nějaký pán.

Vzal od Malonea navštívenku, ale ihned se vrátil se vzkazem, že přes přítomnost druhého hosta lord Roxton přijme okamžitě Malonea. Za několik okamžiků potom byl uveden Malone do starých, nádherně zařízených pokojů s válečnými a loveckými trofejemi. Majitel těchto věcí stál ve dveřích s napřaženou rukou, byl hubený, dlouhý, a vážný a měl tutěž vyzáblou, zadumanou tvář Don Quixota jako za starých dnů. Nebylo na něm viděti žádné změny, kromě toho, že jeho tvář měla ještě více orlí výraz a že jeho obočí se stýkala hustěji nad jeho neklidnými, neohroženýma očima.

»Haló, můj hochu!« zvolal. »Doufal jsem, že přijdete do mého starého doupěte. Chtěl jsem již přijíti do vaší redakce, abych vás vyhledal. Pojd'te jen dále, pojd'te jen! Dovolte, abych vám představil důstojného pána, Charlesa Masona.«

Nějaký štíhlý a hubený kněz, který seděl skrčeně ve velikém proutěném křesle, se právě rozvinul a napřahoval směrem k příchozímu svoji kostnatou ruku. Malone před sebou viděl dvě velmi vážné, vlídné, šedé oči, které se dívaly právě na něj a dále viděl široký úsměv na uvítanou, a tím i dvě řady překrásných zubů. Byla to tvář unavená a zemdlená, byl to ustaraný obličej duchovního zápasníka, ale přes to byl velmi dobrotivý a družný. Malone již slyšel o tomto muži, jenž býval vikářem anglikánské církve, ale jenž opustil svoji faru a církve a kázal svoji vlastní věrouku, totiž volné nauky křesťanství, spojené s novými duchovními vědomostmi.

»Ach, zdá se mi, že se nikdy nedostanu z kruhu spiritualistů!« zvolal Malone.

»Věřu, že nikdy, pane Malone,« řekl hubený kněz se smíchem. »Celý svět se z toho nikdy nedostane, dokud nevstřebá toto nové vědění, které bylo posláno Bohem. Z toho není východiska. Je to příliš ohromné. V nynější době není v tomto velikém městě jediného domu, kde se setkávají muži nebo ženy, aby tam nevstoupil spiritualismus. Ale podle novin byste o něm nevěděl.«

»Avšak tato výtka se nemůže týkati mého listu,« řekl Malone, »snad jste četl moje články.«

»Ano, četl jsem je. Jsou alespoň lepší než ty děsné senační nesmysly, které obvykle předkládá londýnský tisk svému čtenářstvu. Anebo si jich vůbec nevšímá. Když čtete časopis jako The Times, nevěděl byste nikdy, že vůbec toto velké hnutí existuje. Pokud se pamatuji, četl jsem redakční zmínku o spiritualismu v tomto listu jenom jednou v jakémsi úvodním článku, když tento známý list prohlašoval, že by věřil spiritualismu, když by se přesvědčil, že s jeho pomocí lze získati při dostizích více vyhrávajících, než prostředky jinými.«

»Bylo by to také velmi užitečné!« řekl lord Roxton. »Něco podobného bych řekl také, že ano?«

Obličej kněze byl vážný a on zavrtěl hlavou.

»Ale teď si připomínám nanovo účel své návštěvy,« pravil. Obrátil se k Maloneovi. »Dovolil jsem si navštívit lorda Roxtona ve spojení s jeho oznámením, abych mu řekl, že když by s dobrým úmyslem se dal do takového

pátrání, není lepší práce na celém světě, ale že když by to učinil z náklonnosti ke sportu, když by chtěl pronásledovati nějakou ubohou, k zemi připoutanou duši, s podobnou náladou jakou sledoval v afrických pustinách bílého nosorožce, pohrával by si s ohněm.«

»Ano, otče, já jsem si pohrával s ohněm po celý svůj život a není mi to nic nového. Chtěl jsem říci, — když byste chtěl, abych pohlížel na tyto duchy ze stanoviska náboženského, bylo by tím málo vyřízeno, neboť anglikánská církev, ve které jsem byl vychován, mně velmi málo postačuje. Avšak, když by v tom bylo trochu nebezpečného koření, jak pravíte, pak by to stálo za to. Jak?«

Důstojný pan Charles Mason se vlídně usmál a znovu ukázal svoje zuby.

»Nenapravitelný, že ano?« pravil k Maloneovi. »Přál bych si jen, abyste tuto věc důkladněji pochopil.« A pak vstal jako k odchodu.

»Počkejte, chvílku, otče!« zvolal lord Roxton rychle. »Když se octnu v cizí krajině, kde chci po něčem pátrati, počnu hledati nějakého přívětivého domorodce. Doufám, že právě vy jste takovým mužem — v tomto oboru — nechtěl byste mne doprovodit?«

»A kam?«

»Nu, posadte se a povím vám to.« Potom se počal hrabat ve hromadě dopisů, které ležely na stole. »Mám zde pěkný výběr strašidel,« řekl. »J ž první poštou jsem byl uveden na stopu alespoň dvaceti. Ale zde, jak se zdá, je

nejlepší. Ctěte to sám. Opuštěný dům, jeden člověk se tam zbláznil, služebnictvo v noci uteklo, děsné strašení. Zní to výborně — nuže!»

Kněz četl dopis s vypjatým obočím. »Zdá se, že je to případ velmi zlý,« pravil.

»Nuže, což kdybyste mne doprovodil? Jak? Snad byste mně pomohl vysvětlit to.«

Důstojný pan Mason vyňal z kapsy malý kalandáříček. »Ve středu jsem zaměstnán pro lidi své církve a téhož dne večer mám přednášku.«

»Ale mohli bychom odjetí již dnes.«

»Je to dlouhá cesta.«

»Pouze do Dorsetshireu. Tři hodiny.«

»Jaký je váš plán?«

»Domnívám se, že jedna noc ztrávená v onom domě, by stačila.«

»Je-li nějaká nešťastná duše v nesnázích, je to vlastně povinností. Dobře, půjdu.«

»A snad dovolíte, abych vás doprovodil ?« prosil Malone.

»Ovšemže, milý hochu! Co jsem chtěl říci — domnívám se, že ten starý, rudohlavý pták z vaší redakce vás sem neposlal pro nic jiného. Ach, myslil jsem si to! Alespoň budete popisovati dobrodružství, které bude něčím zcela novým — jak? Z nádraží Victoria odjíždí vlak o osmé hodině. Můžeme se setkat tam a cestou se stavím u starého Challengeera.«

Potom spolu obědvali ve vlaku a po obědě se usadili v

oddělení první třídy, která poskytuje nejkrásnější cestování na celém světě.

Roxton, kouře velký, temný doutník, mluvil neustále o své návštěvě u Challengeera.

»Ten starý dobrák je týž jako vždycky. Svým známým důvěrným způsobem by mně byl několikrát ukousl hlavu. Mluvil poctivě a od plic. Řekl, že dostávám změknutí mozku, jestliže se domnívám, že je něco takového jako skutečné strašidlo. ‚Když jste mrtev, jste mrtev. To je poslední důvod toho veselého starce. Řekl, že když přehlídí svoje současníky, je takové zničení velmi dobrou věcí! Je to jediná naděje, která světu zbývá, pravil. Představte si děsnou vyhlídku, kdyby žili dále!« Chtěl mně dáti láhev solné kyseliny, abych ji vylil na ducha. Řekl jsem mu, že když by se mi nepodařilo zastavit takové strašidlo automatickou bambitkou, nepomohlo by nic jiného. Povězte mi, otče, je to poprvé, kdy jdete za takovou zvěří?«

»Béřete tuto věc příliš lehkovážně, lorde Johne,« pravil duchovní vážně »Je jasno, že v tom nemáte zkušeností. Odpovídaje na vaši otázku, mohu říci, že již několikrát jsem se pokusil pomáhati v podobných případech.«

»A vy to béřete vážně?« tázal se Malone, čině si poznámky ke svému článku.

»Velmi, velmi vážně.«

»Jaké myslíte, že jsou ty vlivy?«

»Nejsem dostatečnou autoritou, abych mohl odpovědět na otázku povahy tak všeobecné. Znáte přece advokáta Algernona Maileye? Ten by vám mohl

poskytnouti fakta i čísla. Já sahám po tomto předmětu spíše z pudového a citového stanoviska. Pamatuji se, jak Mailey přednášel o knize o strašidlech od profesora Bozzana, kde je uvedeno přes pět set výborně potvrzených případů, z nichž každý postačí. Pak je zde také se svojí knihou Flammarion. Podobné důkazy nelze odbýti smíchem.«

»Četl jsem Bozzana a také Flammariona,« odpověděl Malone, »ale chtěl bych znáti zkušenosti a důvody vaše.«

»Když byste se chtěl zmíniti o mně, nezapomínejte, že sám sebe nepovažuji za velikou autoritu v badání psychickém. Lepší mozky než jest můj mohou přijíti a dáti vysvětlení jiné. Přes to však to, co jsem viděl, vedlo mne k jistým závěrům. Kromě jiného lze si zcela dobře mysliti, že jest nějaká pravda v představě theosofů o t. zv. „slupkách.“

»Co je to?«

»Theosofové se domnívají, že veškerá duchovní těla blíže země jsou prázdné skořápky, slupky, nebo lusky, ze kterých pravá bytost unikla. My ovšem víme, že všeobecně vzato, je takový výrok nesmyslem, neboť bychom nemohli obdržeti nádherných sdělení, která přece dostáváme, odnikud, než od vysokých bytostí inteligentních. Ale také se musíme střežiti výkladu všeobecného. Všichni duchové nejsou vysokými, rozumnými bytostmi. Někteří z nich jsou tak nízcí, že se domnívám, že taková bytost je čistě něco zevního a že je to spíše zjev, než skutečnost.«

»Ale proč by byly tyto bytosti u země?«

»Ano, to je právě otázka! Obyčejně se připouští, že

je přirozené tělo, jak je nazval svatý Pavel, které se po smrti rozpadne a že je etherické nebo duchovní tělo, které žije dále a jež je činné na etherické úrovni. To jsou věci podstatné. Ale možná, že máme ve skutečnosti mnoho obalů jako cibule a možná, že máme duševní tělo, které se může usadit na každém místě, kde duše zažila veliké, rozumové nebo citové napětí. Může to být jakýsi neživý, automatický obraz nebo podobenství, které však přece může s sebou nosit něco z našeho vzezření a myšlenek.»

»Ano,« pravil Malone, »to by do jisté míry překonávalo tyto obtíže, neboť nemohl bych si nikdy představit, že nějaký vrah nebo jeho oběť by mohli celá století opakovat starý zločin. Jaký by to mělo smysl?«

»Zcela správně, milý hochu,« pravil lord Roxton.

»Měl jsem jednoho soudruha, Archie Soamesa, který měl v Berkshireu starý zámek. Tam kdysi žila Nella Gwinneová a on byl ochoten přísahat, že na chodbě ji mnohokrát potkal. Archie ani nemrkl, když měl provést velký skok při národních závodech, ale přísámbohu, po setmění se na oněch chodbách bál. Byla to prý velmi krásná žena — avšak vem d'as vše! Chtěl jsem říci — vše má svoje meze, že ano?«

»Ovšemže!« odpověděl kněz. »Nelze si představit, že skutečná duše osobnosti tak živé, jako byla Nella mohla ztrávit celá století procházením se po chodbách. Jestliže však náhodou trpěla v onom domě žalem, plna hněvu a hloubání, lze si představit, že tam zanechala jakousi

slupku své osobnosti a že tam zůstává po sobě nějaký myšlenkový obraz.«

»Řekl jste, že máte nějaké vlastní zkušenosti.«

»Zažil jsem něco ještě před tím než jsem poznal spiritualismus. Sotva doufám, že mně uvěříte, ale ujišťuji vás, že je to pravda. Byl jsem tehdy velmi mladým kaplanem v severní Anglii. V jednom vesnickém domě se usídlil t. zv. hřmotící duch — byla to jedna z oněch rozpuštěných bytostí, které způsobují tolik nesnází. Rozhodl jsem se, že jej vyženu exorcismem. V církvi máme úřední formu exorcismu čili vymítání, jak víte a tak jsem se domníval, že jsem dobře ozbrojen. Stál jsem ve světnici, která byla střediskem znepokojování, celá rodina klečela vedle mne a já jsem četl obřad. Co myslíte, že se stalo?«

Masonova vyhublá tvář se zkrivila lehkým humoristickým úsměvem. »Právě když jsem řekl Amen a když ta bytost měla se poníženě odplížit, zvedla se veliká medvědí kožišina, ležící u krbu, postavila se na okraj a pak se okolo mne prostě obalila. Stydím se říci, že jsem byl dvěma skoky z domu. V té chvíli jsem poznal, že formální náboženské zákroky nemají vůbec účinku.«

»A co tedy účinkuje?«

»Ach, vlídnost a rozumné důvody mohou něco svést. Musíte vědět, že takové bytosti, jsou velmi rozdílné. Některé z těchto k zemi připoutaných nebo o pozemské záležitosti se zajímajících bytostí jsou ke všemu lhostejné, jako ony obrazy nebo slupky, o nichž jsem se zmínil. Jiné jsou v podstatě dobré jako ti mniši v Glastonbury,

o nichž píše Bligh Bond a kteří se před několika roky tak krásně projevovali. Jsou připoutáni k zemi zbožnými vzpomínkami. Některé z těchto bytostí jsou jako rozpustilé děti — jako ti duchové hřmotící. A některé — doufám, že jest jich málo — jsou nad pomyšlení nebezpečné, jsou to mocní a zlovolní tvorové, kteří jsou příliš obtíženi hmotou, aby se mohli povznést nad naši pozemskou úroveň. Jsou hmotou tak prosyceni, že jejich vibrace mohou být dosti nízké, aby působily na naši sítnici a tak se stali viditelnými. Byli-li za pozemského života krutými a prohnanými surovci, jsou i pak stejně krutí a zchytralí a mají při tom více moci, aby mohli člověku ublížit. Hlavně jsou to zlí netvorové tohoto druhu, kteří jsou vypuštěni naší právní soustavou, totiž popravami, neboť zmírají s nevyužitou životností, které pak mohou použití ku pomstě.«

»O strašidle v Dryfontu se vyprávělo mnoho zlých věcí,« řekl lord Roxton.

»Ovšem. Právě proto nemohu schvalovati v této věci lehkovážnosti. Ona bytost zdá se mně náležeti právě k onomu typu, o němž jsem mluvil. Právě tak jako nestvůrný polyp může míti v mořské jeskyni svoje doupě a může vyplouti jako tichý obraz hrůzy, aby napadl plavajícího. tak si také představuji takového ducha který cíhá ve tmě domu, jenž z jeho přítomnosti je stížen kletbou — a může se vyřítit na každého komu by mohl ublížit.«

Maloneovi klesla trochu spodní čelist.

»Povídám!« zvolal, »což nemáme nějaké ochrany?«

»Ano. myslím, že máme. Kdybychom jí neměli, tu taková bytost by mohla zpustošiti zemi. Naše ochrana spočívá v tom, že jsou právě tak světlé mocnosti jako jsou temné. Mohli bychom je nazývati »strážnými anděly « jako to činí katolíci nebo ‚vůdci‘ nebo řídicími duchy‘. Ale ať je nazýváte jakkoliv, existují skutečně a chrání nás před zlem, které hrozí z úrovně duchovní. «

»A jak to bylo s tím člověkem, který se zbláznil otče? A kde byl váš strážný duch když ono strašidlo vás zabalilo do kožešiny? Jak?«

»Moc našich vůdců může záležeti na naší hodnosti. Na nějakou dobu může vždycky zlo zvítězit. Ale na konci vítězí dobro. Taková je moje životní zkušenost.«

Lord Roxton zavrtěl hlavou.

»Jestliže dobro zvítězí, pak jistě ty dostihy trvají proklatě dlouho. A většina z nás se konce nikdy nedožije. Podívejte se na ony ďábly, kteří na řece Putomayo obchodovali gumou a s nimiž jsem měl šarvátku. Kdepak jsou? Jak? Většinou jsou v Paříži a dobře se jim vede. A což ti ubozí černoši které povraždili? Což ti?«

»Ano, někdy potřebujeme víry. Musíme si připomínati že konce nevidíme. ‚Pokračování příště‘, tak se končí každá životní historie. A v tom právě spočívá ohromná cena vědění o druhém světě. Tyto věci nám poskytnou alespoň ještě další kapitolu.«

»Kdepak bych našel tuto kapitolu?« tázal se Malone.

»Je mnoho podivuhodných knih, o takových věcech, ačkoliv svět se dosud nenaučil vážit si jich — jsou to

zprávy o záhrobním životě. Připomínám si jednu událost — chcete-li můžete ji přijmouti jako podobenství. Ale ve skutečnosti je to více. — Zemřelý boháč zastaví se před krásnou budovou. Ale jeho smutný vůdce ho táhne dále. „To není pro tebe. Je to pro tvého zahradníka. A pak mu ukáže bídou chatrč. Nedal jsi nám nic, z čeho bychom mohli stavětí a tato chatrč je nejlepší, co jsme pro tebe mohli připravit/ To může býti následující kapitolou v životě těch vašich miloňářů, obchodníků gumou.«

Roxton se zasmušile usmál.

»Dal jsem některým z nich chatrč šest stop dlouhou a dvě stopy hlubokou,« pravil. »Nevrťte nad tím hlavou, otče. Chci tím říci — že nemiluji svého bližního jako sebe sama a že ho nikdy tak milovati nebudu. Nenávidím některých z nich jako jed.«

»Ano, hříchu máme nenávidět. A pokud se týká mne, nebyl jsem nikdy dosti silný, abych mohl odlučovati hřích od hříšníka. Jak mohu kázati, když jsem právě tak člověkem a právě tak sláb jako každý jiný?«

»Ovšem. To jest jediné kázání, jemuž bych mohl naslouchat!« řekl lord Roxton. »Takový člověk na kazatelně jest nad mou hlavou. Ale jestliže sestoupí na moji úroveň, pak teprve mám z něho nějaký užitek. Ale vstupuje mi na mysl, že dnes v noci nebudeme příliš spáti. Zbývá nám ještě hodina než dojedeme do Dryfontu. Snad bychom jí mohli použiti ke spánku.«

Bylo po jedenácté hodině v chladné mrazivé noci, když společnost přijela na místo. Železniční stanice

malého lázeňského místa “byla skoro opuštěná, ale nějaký malý, tlustý člověk v kožichu jim vyběhl vstříc a vřele je pozdravoval.

»Jmenuji se Belchamber a jsem majitelem toho domu. Jak se máte, pánové? Obdržel jsem váš telegram, lorde Roxtone a vše je v pořádku. Je od vás opravdovou laskavostí, že jste sem přijeli. A kdybyste mohli poněkud ulehčiti mému břemenu, byl bych vám vskutku vděčný.«

Pan Belchamber je vedl přes cestu do malého hotelu u nádraží, kde si pochutnali na kávě s obloženými housičkami, což jejich nový známý prozíravě objednal. Při jídle mluvili trochu o jeho starostech.

»Nejsem vlastně boháčem, pánové, jsem bývalým obchodníkem dobytkem a veškeré svoje úspory mám uloženy ve třech domech. Zde mám jeden — totiž vilu Maggiore. Ano, dostal jsem ji lacino — to je pravda. A jak jsem mohl věděti, že je něco pravdivého v těch pověstech o šíleném lékaři?«

»Povězte nám onen příběh,« pravil lord Roxton, žvýkáje sandwich.

»Žil zde v době královny Viktorie. Já sám jsem ho viděl. Byl to takový dlouhý, šlachovitý muž s temným obličejem, s kulatými zády, a se zvláštní, šoupavou chůzí. Vypravovalo se, že po celý život se zdržoval v Indii a někteří se domnívali, že se tam ukrýval pro nějaký zločin, neboť ve vesnici se nikdy neukázal a zřídka kdy vycházel, leda až potmě. Jednou přerazil kamenem nohu psovi. A pak se mluvilo, že ho proto udají, ale lidé se ho báli a

nikdo ho nechtěl pronásledovat. Hoši vždycky mimo jeho dům běželi, poněvadž seděl u předního okna zadumaně a zíral vytřeštěnýma očima ven. Jednoho dne si nevzal přineseného mléka a následujícího dne se stalo totéž a tak lidé vylomili dveře a našli ho mrtvého v koupelně — ale byla to lázeň krvavá, neboť si otevřel na paži tepny. Jmenoval se Tremayne. Nikdo zde na to nezapomene.«

»A vy jste koupil onen dům?«

»Ano, byl opatřen novými čalouny a znovu vymalován a vykouřen a také zevně upraven. Byli byste řekli, že je to dům nový. Pak jsem jej pronajal panu Jenkinsovi z pivovaru. Byl tam tři dny. Snížil jsem nájemné a dům si pak najal bývalý hokynář, pan Beale. Ten právě se zbláznil — úplně zbláznil — když tam bydlil týden. Od té doby mám tento dům — a platím šedesát liber ze svých příjmů daní — takový to byl obchod. Jestliže byste, pánové, něco mohli učiniti, učiňte to, proboha! Kdybyste nemohli, vyplatí se mně, když ten dům spálím.«

Vila Maggiore stála asi půl anglické míle od vesnice na svahu malého kopce. Pan Belchamber je tam doprovodil, ba šel s nimi až ke dveřím síně. Byl to dům dojista poněkud zvláštní, který činil stísňující dojem svojí obrovskou valbovou střechou, která se snižovala až k hořéním oknům, a skoro je zastíňovala. Měsíc svítil ve druhé čtvrti a při jeho záři viděli, že zahrada je naplněna spleť zimní vegetace, která na některých místech zarostla i cestu. Vše vypadalo velmi zamklé, velmi zasmušile a velmi zlověstně.

»Dveře nejsou zavřeny na zámek,« pravil majitel. »V obývacím pokoji, který je v levo od síně, naleznete několik židlí a stůl. Dal jsem tam rozdělati oheň a je tam také plný džber uhlí. Doufám, že budete mítí úplné pohodlí. Doufám, že mně nebudete vytýkati, když nevstoupím s vámi, ale moje nervy nejsou již tak dobré jako bývaly.«

Po několika dalších omluvných slovech se majitel rychle vzdálil a společnost zůstala pak o samotě před svým úkolem.

Lord Roxton přinesl s sebou silnou, elektrickou lampu. Otevřev plísni pokryté dvěře, vpustil proud světla do chodby, která byla bez koberců a smutná a jež se končila širokými, rovnými, dřevěnými schody, vedoucími do horního patra. Na obou stranách chodby byly dveře.

Dveře vpravo vedly do velkého, nepřijemného prázdného pokoje, v jehož jednom koutě stálo porouchané kosidlo na drn, a kde byla kromě toho hromada starých knih a časopisů. Podobný pokoj byl také na levé straně, ale ten byl mnohem veselejší. V krbu praskal živý oheň a kolem prostého stolu, na němž stála láhev s vodou, stála tři pohodlná křesla, u krbu byl džber s uhlím a ještě několik kusů náradí. Pokoj byl osvětlen velkou, petrolejovou lampou. Kněz a Malone přistoupili k ohni, neboť bylo velmi chladno, avšak lord Roxton dokončoval svoje přípravy. Z malého příručního kufříku vyňal automatickou bambitku, kterou položil na krbovou římsu. Potom vytáhl balíček svíček a dvě z nich postavil do síně.

Konečně vyňal klubko vlny a přivázał její šňůrky přes zadní část chodby a přes protější dveře.

»Musíme se zde trochu poohlédnouti,« pravil, když byl hotov se svými přípravami. »Pak můžeme čekati zde dole a přijmouti co přijde!«

Horní chodba vedla od vrcholiště schodů vpravo a vlevo. Na pravo byly dva zaprášené, velké a neupravené pokoje, na jejichž stěnách visely utrhané zbytky čalounů a jejichž podlahy byly pokryty rozházenými kusy omítky. Na levé straně byl jediný, veliký pokoj v podobném zničeném stavu. Z něho byl vchod do koupelny, tragické paměti, ve které stála dosud zinková vana. Uvnitř bylo viděti veliké, rudé skvrny a ačkoliv to byla rez, zdály se přece býti strašlivou připomínkou minulosti. Malone byl překvapen, když viděl, jak kněz se zapotácel a jak se zachytil dveří. Jeho obličej byl příšerně bledý a na jeho čele vyvstal pot. Jeho oba soudruzi ho podpírali při chůzi po schodech dolů a když přišli do pokoje, posadil se duchovní jako by byl unaven, než promluvil.

»Což jste oba skutečně nic nepocítili?« tázal se. »Musím vám říci, že já sám jsem mediem a že velmi prudce pociťuji duchovní vlivy. Tento vliv byl zvláště strašný, že ho nemohu ani popsati!«

»Co jste pocítil, otče?«

»Je obtížno, popsati tyto věci. Bylo to jisté klesání srdce a pocit naprosté opuštěnosti. Působilo to na všechny moje smysly. Před očima se mně zatmělo. Cítil jsem strašlivý zápach hniloby. Bylo mi jako by veškerá síla ze

mne byla vyssáta. Věřte mi, lorde Roxtone, že to, s čím se setkáme dnešní noci, není lehkou věcí.«

Sportsman byl neochvějně vážný. » Počínám si to mysliti také,« pravil. »Domníváte se, že jsme schopni této práce?«

»Lituji, že jsem byl tak sláb,« odpověděl pan Mason. »Ale je jisto, že tuto věc dokončím. Čím horší je případ, tím více je třeba mé pomoci. Teď jsem zase zotaven,« dodával, vytahuje z kapsy starou, vypálenou dřevěnou dýmčičku. »Tohle je nejlepší lékař proti otřeseným nervům. Budu seděti zde a kouřiti, dokud mne nebude třeba.«

»Jakou myslíte, že to bude míti podobu?« tázal se Malone lorda Roxtona.

»Nu, bude to bezpochyby něco viditelného;

To je jisto.«

»To je něco, čeho nechápu přes veškerou svoji sečtělost,« řekl Malone. »Veškeré autority souhlasí, že je tu třeba jisté hmotné základny a že tato hmotná základna je vyňata z lidského těla. Pojmenujte to ektoplasmatem nebo jak chcete — ale je to lidského původu, že ano?«

»Dojista,« odvětil Mason.

»Nuže, máme tedy předpokládati, že tento doktor Tremayne si zbuduje svůj zjev, když vyjme látku ze mne a z vás?«

»Domnívám se, pokud tomu rozumím, že duch to činí ve většině případů skutečně. Jsem přesvědčen, že když divák cítí chladno, že se mu ježí vlasy a když má veškeré

ostatní pocity, tu že si skutečně uvědomuje, že je z něho čerpána životní síla a že toto vyčerpání může postačiti, aby omdlel, anebo aby ho to dokonce usmrtilo. Možná, že prve ze mne sílu čerpal.«

»Ale což kdybychom neměli mediijního nadání? Kdybychom nemohli nic dáti?«

»Znám jeden případ, o kterém jsem nedávno četl,« odpověděl duchovní. »Byl bedlivě pozorován a zaznamenán profesorem Neillsonem z Islandu. V tomto případě chodíval jeden zlý duch k jednomu nešťastnému fotografovi do města čerpal z něho sílu a pak se vracel, aby jí použil. Říkal zcela upřímně: ‚Počkejte, abych si došel tam a tam. Pak vám ukáži, co svedu. Byla to bytost velmi nebezpečná, takže měli veliké obtíže, než ji ovládli.«

»Vstupuje mi na mysl, mladý muži, že jsme podepsali větší smlouvu než jsme tušili,« řekl lord Roxton. »Avšak učiníme, co bude v naší moci. Chodba je dobře osvětlena. Nikdo na nás nemůže přijít, leda po schodech, aby nebyla přetržena vlněná vlákna. Teď nemůžeme učiniti nic jiného než čekati.«

Čekali tedy. Oas mýjel s únavou. Na vybledlou dřevěnou krbovou římsu postavili cestovní hodiny, jejichž ručičky lezly zvolna od jedničky k dvojce a od dvojky k trojce. Venku ve tmě zahoukala velmi smutně nějaká sova. Vila stála u vedlejší cesty a tak nebylo slyšeti žádného lidského zvuku který by je spojoval se životem. Duchovní odpočíval v křesle a dřímal, Malone nepřetržitě kouřil a lord Roxton obracel listy v ilustrovaném časopisu. Bylo

slyšeti chvílemi zvláštní ťukání a vrzání, jaké vzniká v nočním tichu. Nic jiného, až . . .

Někdo přicházel dolů po schodech.

Nemohlo o tom být pochybnosti. Byl to krok kradmý, ale přece jen jasně slyšitelný. Schody praskaly — vrz! vrz! vrz! Potom kroky dospěly dolů. Potom došly k jejich dveřím. Všichni tři seděli ve svých křeslech vzpřímeně a lord Roxton se chopil své automatické bambitky. Přišlo to dovnitř? Dveře byly pootevřeny, ale neotevřely se dále. Ale přece jen všichni měli pocit, že nejsou sami a že jsou pozorováni. Najednou se zdálo že je v pokoji chladněji a Malone se chvěl. Za okamžik potom se kroky vzdalovaly. Byly tiché a rychlé — mnohem rychlejší než před tím. Mohli byste se domnívati, že nějaký posel se rychle vracel se zprávou k nějakému velkému mistrovi, jenž číhal nahoře ve stínu.

Tři muži seděli mlčky a dívali se na sebe.

»Přísámbohu!« řekl konečně lord Roxton. Jeho obličej byl bledý, ale pevný. Malone si něco zapisoval a také si poznamenal dobu. Duchovní se modlil.

»Nuže, teď jsme v tom,« pravil Roxton po chvílce. »Nemůžeme toho zůstaviti tak jak to je. Musíme to dokončit. Neváhám nijak říci vám, otče, že jsem pronásledoval v husté džungli poraněného tygra, ale že jsem nikdy neměl takového pocitu jako teď. Jestliže jsem hledal nějaké sensace, našel jsem je. Avšak teď půjdu nahoru.«

»My půjdeme také!« zvolali jeho soudruzi, zvedajíce se ze svých křesel.

»Zůstaňte zde, mladý muži! A vy také, otče. Kdybychom šli tři, způsobíme přílišný hluk. Kdybych vás potřeboval, zavolám vás. Mojí myšlenkou jest vyplížití se ven a čekati tiše na schodech. Jestliže ta bytost, ať je to co chce, přijde zase, musí jíti mimo mne.

Všichni tři vyšli na chodbu. Obě svíčky vrhaly okolo sebe malé světelné kruhy a schody byly nejasně osvětleny, takže nahoře byly těžké stíny. Roxton se posadil v polovině schodů, drže v ruce bambitku. Položil prst na rty a netrpělivě zamával na soudruhy, aby se vrátili do pokoje. Ti se pak vrátili k ohni, a čekali a čekali.

Uplynula půl hodina, tři čtvrtě hodiny, a pak to náhle přišlo. Bylo slyše ti zvuk jako pádících nohou, potom zazněla střelná rána, pak jako by zápas a těžký pád, s hlasitým výkřikem o pomoc. Chvějíce se hrůzou, vyběhli na chodbu.

Lord Roxton ležel na tváři, uprostřed spousty smetí a omítky. Když ho zvedli, zdálo se, že jest napolo omámen a krvácel z míst, kde mu byla odřena kůže na tvářích a s rukou. Když se podívali vzhůru po schodech, zdálo se jim, že nahoře jsou stíny hustší a černější.

»Je mi již zcela dobře,« řekl Roxton, když ho dovedli ke křeslu. »Jen mi popřejte minutku, abych si oddechl a pak se s tím ďáblem pustím znovu v boj. Neboť, není-li tohle ďábel, pak nikdy žádného na zemi nebylo.«

»Tentokráte nesmíte jíti sám!« pravil Malone.

»Neměl jste vůbec sám choditi!« dodával duchovní.
 »Ale povězte nám, co se stalo ?«

»Vím to sotva sám! Seděl jsem, jak jste viděli, opíraje se zády o zábradlí schodů. Náhle jsem slyšel jakýsi běh a zpozoroval jsem něco temného, co se na mne vrhlo shora. Zpola jsem se obrátil a vypálil jsem. V následujícím okamžiku jsem byl svržen dolů, jako bych byl nemluvnětem. Veškerá ta omítka se na mne snesla jako dešť. Pouze tolik vám mohu říci.«

»Proč bychom se tou věcí zabývali ještě dále ?« řekl Malone. »Jste přece přesvědčen, že je to něco nadlidského, že ano?«

»O tom není pochyby.«

»Nuž, získali jste tedy zkušeností a čo tedy ještě chcete?«

»Ach, alespoň já si přeji ještě něco více!« pravil duchovní. »Domnívám se, že je třeba naší pomoci.«

»Domnívám se, že pomoci bychom potřebovali my,« pravil lord Roxton a třel si rukou koleno. »Než to dokončíme, bude nám třeba lékaře. Ale souhlasím s vámi, otče. Cítím, že to musíme dokončit. Nelíbí-li se to vám, mladý muži — —«

Pouhá tato zmínka byla pro Maloneovu irskou krev více než dostatečná.

»Půjdu nahoru sám!« vykřikl a ubíral se ke dveřím.

»Naprosto ne! Já jdu s vámi.« A duchovní spěchal za ním.

»Nepůjdete přece beze mne!« zvolal lord Roxton, kulhaje za ním.

Teď stáli společně v chodbě, osvětlené svíčkami, ale zahalené přece stíny. Malone položil ruku na zábradlí a nohu měl na prvním schodu, když se to událo.

Co to bylo? Nemohli toho sami říci. Věděli pouze, že černé stíny nad schodištěm zhoustly, že se srazily a že přijaly určitou podobu netopýra. Velký Bože, a tyto stíny se pohybovaly! Vrhaly se rychle a bezhlučně dolů! Bylo to černé, černé jako noc, obrovské, beztvárné, pololidské, ale v celku zlé a ohavné. Všichni tři muži vykřikli a pádili slepě ke dveřím. Lord Roxton se chopil kliky a otevřel je. Ale bylo již pozdě. Ta bytost byla již u nich. Cítili dotek něčeho teplého a lepkavého, měli dojem, že cítí výpach hnisu, měli dojem jakéhosi zpoila utvořeného strašlivého obličejce a údů, které se okolo nich ovinovaly. Hned v následujícím okamžiku leželi všichni tři poděšení a zpoila omráčení, na kamenité cestě, kam byli vymrštěni. Dveře se za nimi zavřeli s třeskem.

Malone bědoval a Roxton proklínal, ale duchovní mlčel, když se sbírali, při čemž každý byl poněkud zraněn a otřesen, ale při tom měli všichni jistou vnitřní hrůzu, která činila, že tělesné pocity se jim zdály bezvýznamnými. Tam teď stáli v malé skupině, ve světle zapadajícího měsíce a jejich oči se obracely na temný obdélník dveří.

»To postačí,« pravil konečně lord Roxton.

»Je to více než dosti,« řekl Malone. »Nevstoupil bych již do toho domu za cokoliv na světě.« %

»Jste poraněn?«

»Jsem poskvrněn, ponížen. Ó, bylo to ohavné !«

»Bylo to nečisté!« řekl Roxton. »Nečisté! Cítili jste onen zápach? A potom to protivné teplo ?«

Malone vykřikl jako ošklivostí. »Nemělo to tvaru — kromě těch děsných očí. Bylo to zpola zhmotnělé! Strašné!«

»Ale co se světly?«

»Ó, vezmi d'as, světla. Nechť hoří. Já tam již nepůjdu.«

»Avšak Belchamber přijde až ráno. Možná, však, že již teď na nás čeká v hostinci.«

»Ano, pojďme do hotelu. Vraťme se k lidem.« Malone a Roxton se obrátili k odchodu, ale duchovní zůstal pevně státi. Vytáhl ze své kapsy kříž.

»Vy můžete jíti,« pravil. »Já se však vrátím.«

»Jakže? Do toho domu?«

»Otče, to je šílenství! Vždyť vám to zlomí vaz. Byli jsme v jeho spárech všichni jako vycpané loutky.«

»Nuže, ať mně to zlomí vaz. Ale jdu tam.«

»Vy nesmíte! Sem, Malone. Zadržte ho!«

Ale bylo již pozdě. Několika rychlými kroky dospěl kněz ke dveřím, otevřel je, vešel dovnitř a zavřel za sebou. Když jeho soudruzi se snažili vstoupiti za ním, slyšeli na druhé straně skřípavý zvuk. Duchovní za sebou zastrčil závoru, takže musili zůstat venku. Ve dveřích byla veliká skulina na místě, kde byla pověšena skříňka na dopisy. Skrze tuto skulinu prosil lord Roxton duchovního, aby se vrátil.

»Zůstaňte tam!« pravil duchovní rychlým, přísným tónem. Já musím vykonati svoje dílo. Až bude dokonáno, přijdu.«

Za okamžik potom počal mluvit. Jeho milý, příjemný a radostný hlas se ozýval chodbou. Venku slyšeli jenom úryvky, někdy modlitbu, někdy napomínání a někdy úryvky pozdravů. Dívaje se úzkou šterbinou, viděl Malone přímou temnou postavu duchovního při světle svíček, jak byl obrácen zády ke dveřím a tváří ke stínům na schody, při čemž krucifix držel pozdvižený v pravici.

Jeho hlas klesal až utichl a potom se udál ještě další zázrak této pamětihodné noci. Jakýsi hlas mu odpovídal. Byl to zvuk, jakého naslouchající nikdy před tím neslyšeli. Byl hrdelní, řezavý, výřečnost byla krákoravá a nepopsatelně hrozivá. Slova byla krátká, ale kněz na ně ihned odpověděl, při čemž jeho hlas se přiostril a zjemnil pohnutím. Zdálo se, že napomíná a že hrozivý hlas shora mu ihned odpovídá. Znovu a znovu bylo slyšeti hlas kněze a odpovědi, někdy kratší, někdy delší a hlas kněze se měnil ve všech toninách prosby, důvodů, modlitby, konejšení a všeho možného, kromě výčitek. Promrzlí až na kost krčili se Roxton a Malone u dveří, slyšíce úryvky této nepochopitelné rozmluvy. Potom po době, která se zdála nekonečnou, ačkoliv trvala méně než hodinu, počal duchovní Mason tónem hlasitým, plným a jásavým modliti se »Otče náš«. Byla to fantasmie nebo ozvěna, či bylo slyšeti skutečně nějaký doprovázející hlas ze tmy u schodů? Za okamžik potom shasla světla v levém okně, závora byla

odtažena a duchovní se objevil, nesa příruční kufrík lorda Roxtona. Jeho obličej vypadal v měsíčním světle bledý, ale jeho chování bylo utěšené a prozrazovalo šťastnou náladu.

»Myslím, že zde naleznete vše!« pravil, podávaje lordovi vak.

Roxton a Malone ho vzali pod paží a spěchali s ním po cestě.

»Přisámbohu, že do něčeho podobného nás již nedostanete!« zvolal šlechtic. »Otče, měl byste míti celou řadu záslužných křížů!«

»Ne, ne, byla to má povinnost. Onen ubožák potřeboval nesmírně pomoci. Jsem sice také hříšným člověkem, ale přece jsem mu ji mohl poskytnout.«

»Prospěl jste mu?«

»Doufám s pokorou, že ano. Byl jsem jen nástrojem vyšších mocí. Teď již v tom domě strašiti nebude. Slíbil mně to. Ale teď o tom nechci mluvit. Snadnější mi to bude v příštích dnech.«

Hostinský a služky dívaly se vyjeveně na tři dobrodruhy, všichni byli naplněni úžasem, když v chladném světle zimního jitra se objevily zase v hotelu. Zdálo se, že každý z nich zestárl za tu noc o pět let. Duchovní, který prožil nejvíce, vrhl se v prosté kavárně na pohovku, vycpanou koňskými žíněmi a okamžitě usnul.

»Ubožák! Vypadá skutečně bídně!« pravil Malone. A opravdu, bledý, vyhublý obličej duchovního a jeho dlouhé, nehybné údy mohly náležeti člověku mrtvému.

»Nalijeme mu do úst koflík horkého čaje,« odpověděl

lord Roxton, ohřívaje si ruce u ohně, který služka právě rozdělala. »Přisámbohu, že my bychom potřebovali také něco podobného. Nuže, mladý muži, zažili jsme co jsme chtěli. Já mám svoji sensaci a vy máte svůj článek.«

»A on má zásluhu, že zachránil duši. Musím připustiti, že naše cíle se zdají velmi nízkými, u porovnání s cílem jeho.«

Poté zastihli ranní vlak do Londýna. Měli pro sebe oddělení. Mason mluvil málo a zdálo se, že je ponořen v myšlenky. Náhle se obrátil ke svým soudruhům.

»Slyšte, chtěli byste se se mnou pomodlit?«

Lord Roxton se ušklíbl. »Varuji vás, otče. Vyšel jsem trochu z praxe.«

»Prosím vás, poklekněte se mnou — potřebuji vaši součinnosti.«

Pak poklekli vedle sebe, při čemž duchovní byl uprostřed. Malone si modltbu bedlivě zapamatoval.

»Otče, jsme všichni Tvými dětmi, jsme ubohými, slabými, bezmocnými tvory, zmítanými osudem a okolnostmi. Prosím tě, abys obrátil svoje soucitné oči k Rupertovi Tremayneovi, který od Tebe daleko zabloudil a je v temnu. Klesl hluboko, velmi hluboko, neboť měl pyšné srdce jež se nechťelo obměkčit a krutou mysl, jež byla naplněna nenávistí. Ale teď se chce obrátiti ke světlu a proto prosím za něj o pomoc, jakož i prosím za tu ženu Emmu která z lásky k němu odešla do tmy. Kéž ho pozvedne, jak se o to snažila. Kéž oba zlomí pouta zlých vzpomínek, která je strhují k zemi. Kéž oba od dnešní noci

se mohou ubíratí vzhůru k nádhernému světlu, které dříve či později bude svítiti i těm nejnižším.«

Po této modlitbě vstali.

»Teď je to lepší!« zvolal duchovní, udeřiv se v prsa svojí kostnatou rukou a jeho obličej se rozzářil širokým úsměvem. »Jaká to noc! Dobrý Bože, jaká to byla noc!«

Kapitola IX.

Ve které se mluví o některých fyzických jevech.

Zdálo se, že Malone je určen, aby byl zapleten do záležitostí rodiny Lindenových, neboť sotvaže naposledy spatřil nešťastného Toma, již byl zapleten do mnohem nepříjemnější záležitosti s jeho odporným bratrem.

Tato epizoda se počala zazvoněním telefonu časně z rána a hlasem Algernona Maileye, který byl na dalekém konci drátu.

»Máte dnes odpoledne volno?«

»Jsem k vašim službám.«

»Domnívám se, Malone, že jste mužem statným. Hrál jste za Irsko, že ano? Nesešlo by vám na tom, kdyby došlo k nějaké šarvátce, že ne?«

Malone se nad sluchátkem usmál.

»Můžete na mne spolehnutí.«

»Ale mohlo by to býti dosti nebezpečné. Bude bezpochyby nutno zmocnit se jednoho bývalého pěstního zápasníka.«

»Výborně!« zvolal Malone vesele.

»A potřebujeme k tomu ještě jednoho! Znáte nějakého chlapíka, který by s námi šel jen proto, aby

zažil dobrodružství? Jestliže při tom poněkud rozumí duchovním věcem, bylo by to tím lépe!«

Malone byl na okamžik v rozpacích, ale potom jako by dostal vnuknutí.

»Je zde Roxton,« pravil. »Víte, že není kuřetem, ale že ve rvačce je velmi užitečným mužem. Myslím, že bych ho k tomu přemluvil. Rovněž se zabývá velmi pilně vaší věcí — od té doby, kdy zažil ono dobrodružství v Dorsetshireu.«

»Výborně! Přiveďte ho tedy! Kdyby nemohl přijít, musíme to provést sami. Číslo 41, Belshaw Gardens, S. W. Je to blízko nádraží Earls Court, ve tři hodiny odpoledne. S Bohem!«

Malone zazvonil ihned na lorda Roxtona a záhy slyšel jeho známý hlas.

»Oč běží, mladý muži? . . . Šarvátka? Ale ovšemže! Avšak . . . chtěl jsem říci, že jsem měl v úmyslu zúčastnit se v Richmond Deer Parku matche v golfu — ale tohle se mi zdá přitažlivější . . . Jak? Výborně. Setkáme se tam.«

A tak se stalo, že o třetí hodině seděli všichni tři, totiž Mailey, lord Roxton a Malone kolem krbu v útulném salonu advokátově. Jeho manželka, rozkošná a krásná žena, která mu pomáhala ve věcech duchovních, tak jako ve hmotných, byla přítomna, aby je uvítala.

»Drahoušku, ty se toho nesmíš zúčastnit^ pravil Mailey. »uchy1 se do zadních pokojů. A neměj starostí, kdybys slyšela nějakou hádku.«

»Ale mám starost, drahý. Mohl bys být poraněn. «

Mailey se zasmál.

»Možná, že bude poraněn některý kus nábytku, ale jiného se báti nemusíš drahá. A pak, je to vše ve prospěch naší věci. To vždycky pomůže,« zvolal, když jeho manželka se vzdálila, ač nerada, z pokoje. »Myslím, že pro spiritualismus by šla třeba na hranici. Její velké milující ženské srdce ví dobře, co by to znamenalo pro tuto temnou zemi, když by se lidé mohli zbaviti stínu smrti a když by poznali veliké štěstí, které nás očekává. Přisámbohu! Ona je pro mne vtělenou inspirací . . . Avšak,« pokračoval se smíchem, »nesmím se odchylovati. Musíme mysliti na něco zcela jiného — na něco tak ohavného a bídného, že se to nijak nesrovnává s její dobrotou a krásou. Týká se to bratra Toma Lindena.«

»Slyšel jsem o tom chlapovi,« pravil Malone. »Býval jsem dosti dobrým boxerem a jsem dosud členem klubu. Silas Linden by se byl stal málem přeborníkem.«

»Ano, to je on. Je teď bez práce a myslil si, že se chopí medijnosti. Bylo přirozeno, že já a jiní spiritualisté jsme mu věřili, neboť všichni milujeme jeho bratra a medijní síly bývají často v celých rodinách, takže se zdálo, že jeho tvrzení je zcela hodnověrné. Proto jsme mu včera večer poskytli zkoušku.«

»Nuže a co se stalo?«

»Měl jsem toho člověka již s počátku v podezření. Víte přece, že je sotva možno, aby medium podvedlo spiritualistu zkušeného. Jestliže dojde k nějakému klamu, děje se to skoro vždy na útraty lidí, kteří nemají o

spiritualismu dosti praktických vědomostí. Pozoroval jsem ho již od počátku velmi pečlivě a posadil jsem se blíže kabinetu. Náhle se objevil, oděn v bílé roucho. Přerušil jsem řetěz podle předcházející úmluvy se svojí manželkou, jež seděla vedle mne a hmátl jsem na něj, když se ubíral mimo. Byl to ovšem on. Měl jsem v kapse nůžky a ustříhl jsem kus jeho roucha.«

Po těch slovech vyňal Mailey z kapsy tříhranný kus plátna.

»Vidíte, zde to je. Je to zcela obyčejné plátno. Nemám nejmenší pochybnosti, že onen muž se oblékl do noční košile.«

»Proč jste ho neusvědčil ihned,« tázal se lord Roxton.

»Bylo tam přítomno několik dam a já jsem byl jediným zkušeným člověkem v séanci.«

aNuže, co tedy navrhuje?« a umluvil jsem s ním, aby sem přišel o třetí hodině. Musí teď přijít. Jestliže si nevšiml malého vystřiženého otvoru ve svém rouchu, myslím, že nemá vůbec podezření, proč jsem ho žádal, aby přišel.«

»Co chcete učinit?«

»To záleží na něm. Musíme mu to zamezit za každou cenu. Právě tímto způsobem je naše věc pošpiňována. Nějaký darebák, který nic o věci neví, chce to napodobovati za peníze a tak práce poctivých medií je znehodnocována. Veřejnost je ovšem směšuje a posuzuje společně. S vaší pomocí mohu s oním člověkem promluvit vyrovnaně — což bych jistě nemohl, když bych byl sám. Avšak — zde jest!«

Venku bylo slyšeti těžké kroky. Dveře se otevřely a Silas Linden, falešné medium a bývalý závodník v boxu, vstoupil. Jeho malé, šedé, prasečí oči dívaly se pod huňatým obočím na tři muže s jistým podezřením. Potom si vynutil úsměv a kývl na Maileye hlavou.

»Dobrý den, pane Maileyi. Včera jsme měli dobrou séanci, že ano?«

»Posaďte se Lindene!« pravil Mailey, pokynuv na židli. »Chtěl jsem s vámi mluvit o včerejším večeru. Vy jste nás podváděl.«

Odulý obličej Silase Lindena se zarděl hněvem.

»Co to pravíte?« vykřikl prudce.

»Podváděl jste nás. Přestrojil jste se a předstíral jste, že jste duchem.«

»Prokletý lhářil!« vyrazil ze sebe Linden. »Nic podobného jsem neučinil!«

Mailey však vyňal z kapsy kus plátna a rozprostřel jej na kolenou.

»Co pak je tohle?« tázal se.

»Nu, co je s tím?«

»Bylo to ustrženo od bílého roucha, které jste měl na sobě. Prohlédnete-li si svoji noční košili, naleznete ono místo. Je to marné, Lindene. Prohrál jste to. Nemůžete zapírat.«

Na okamžik byl Linden úplně zaražen, ale pak ze sebe vychrlil proud strašných nadávek.

»Co ode mne chcete?« tázal se, zíraje kolem sebe očima vyboulenýma. »Myslíte, že jsem nějakou hračkou

a že se mnou můžete zacházet jako s nemluvnětem? Je to nějaký výmysl nebo co? Vyvolili jste si však nepravého muže k něčemu podobnému!»

»Je zbytečné činiti povyk nebo chovati se násilně, Lindene,« pravil Mailey klidně. »Kdybych chtěl, mohl bych vás již zítra postavit před policejní soud. Ale k vůli vašemu bratrovi nechci způsobiti veřejného skandálu. Neodejdete však z tohoto pokoje, dokud nepodpíšete listinu, kterou mám zde na stole!«

»Ale jděte! Kdo pak mne zde zadrží?« »My!«

A všichni tři muži byli skokem mezi ním a dveřmi.

»Vy mne chcete zadržet? Nuže pokuste se o to!« A stál před nimi se vztekem v očích a s velkými svými zařatými pěstmi. »Půjdete mi s cesty?«

Nikdo mu neodpověděl, ale všichni tři vyrazili ze sebe bojovné zavrčení, které je snad nejstarší ze všech lidských výrazů. V následujícím okamžiku se Linden na ně vrhl, přičemž jeho pěsti se mihaly se strašnou silou. Mailey, který, ve svém mládí boxoval, odrazil jednu ránu, ale následující ho zasáhla a on padl s bouchnutím na dveře. Lord Roxton byl odražen na stranu, ale Malone s instiktem fotbalisty sklonil hlavu a chytil zápasníka za kolena. Jestliže někdo nad vás vyniká, když jste na nohou, sražte ho na záda, neboť v této poloze jistě svede málo. Linden se překotil, ale než dopadl na zem, roztříštil křeslo. Podařilo se mu kleknouti na jedno koleno, načež mohl udeřiti protivníka krátkou ranou do brady, ale Malone ho srazil nanovo a v tom kostnatá ruka Roxtonova mu sevřela hrdlo. Silas

Linden měl ve svém nitru jistý rys zbabělce a proto byl teď postrašen.

»Nechte toho!« vykřikl. »To postačí.«

Ležel teď na zádech s roztaženými údy. Malone a Roxton se nad ním skláněli. Mailey se zatím vzchopil, ale byl bledý a otřesený po svém pádu.

»Je vše v pořádku!« zvolal, odpovídaje ženskému hlasu, který se ozval za dveřmi. »Ne, ještě ne, drahá, ale záhy budeme hotovi. Nuže, Lindene, není třeba, abyste vstával, neboť můžete velmi pěkně hovořiti tak jak jste. Musíte podepsati tuto listinu než odejdete z tohoto pokoje.«

»Jaká je to listina?« zakrákoral Linden, když Roxton uvolnil trochu jeho hrdlo.

»Přečtu vám ji.«

Potom vzal Mailey listinu se stolu a četl hlasitě:

»Já, Silas Linden, se tímto doznávám, že jsem jednal jako darebák a bídák, napodobuje ducha a přísahám, že již nikdy v životě nebudu předstírat, že jsem mediem. Kdybych snad porušil tuto přísahu, tu tohoto podepsaného doznání může býti užito u policejního soudu jako důkazu.«

»Chcete to podepsat?«

»Ne, ať jsem proklet, učiním-li to!«

»Mám ho trochu přimáčkout?« tázal se lord Roxton. »Snad by se mi podařilo donutit ho k trošce rozumu. Ne?«

»Vůbec ne!« řekl Mailey. »Domnívám se, že jeho chování postačí úplně pro policejní soud. A zároveň to

ukáže veřejnosti, že jsme rozhodnuti zachovati si dům čistý. Dávám vám jednu minutu na rozmyšlenou, Lindene, a pak zazvoním na policii.«

Avšak podvodník nepotřeboval celé minuty, aby se rozhodl.

»Dobrá,« řekl mrzutým hlasem, »podepíši.« Pak mu bylo dovoleno vstáti s výstrahou, že kdyby chtěl jednati násilně, nebude po druhé tak snadno vyproštěn. Ale v člověku tom nezbylo ani za špetku odvahy a proto načmáral hrubými, velkými písmenami ‚Silas Linden‘ na spodním okraji listiny a neřekl ani slova. Tři muži se podepsali jako svědci.

»A teď odejděte!« pravil Mailey ostře. »Nalezněte si nějaké poctivé zaměstnání a nedotýkejte se věcí posvátných!«

»Nechte si svoje hloupé blábolení pro sebe!« odpověděl Linden a odcházel, proklínaje a mruče, do zevních temnot, odkud byl přišel. Sotva odešel a již paní Maileyová vběhla do pokoje, aby se ujistila, že se jejímu manželovi nic nestalo. Když se uspokojila v této věci, naříkala nad rozbitým křeslem, neboť jako všechny dobré manželky, měla jistou osobní hrdost a radost z každé drobnosti svého malého království.

»Nic si z toho nedělej, drahá. Zaplatili jsme lacino za to, že jsme dostali toho darebáka z našeho hnutí. A vy neodcházejte, přátelé. Chci s vámi promluvit.«

»A právě přinášejí čaj!«

»Teď by bylo lepší něco silnějšího!« pravil Mailey a

skutečně všichni tři byli dosti vyčerpaní, neboť šarvátka byla spojena s velikým napětím. Roxton, který z celé té věci měl nesmírnou zábavu, byl pln životnosti, avšak Malone byl otřesen a Mailey jen o vlas unikl vážnému zranění po oné pádné ráně.

»Slyšel jsem,« řekl Mailey, když se všichni posadili ke krabu, že tento darebák vydíral peníze z ubohého Toma Lindena po několik let. Byl to jistý způsob vydírání, neboť tento Silas byl ovšem schopný Toma Lindena udati. Přisámbohu!« zvolal, poněvadž mu náhle něco vstoupilo na mysl, »vždyť to vysvětluje onen policejní nájezd. Pročpak si vybrali právě Lindena ze všech medií v Londýně? Vzpomínám si teď, že mně Tom řekl, že ten člověk ho žádal, aby ho naučil, jak se dělá medium a že to ovšem odmítl.«

»Mohl by ho tomu naučit?« tázal se Maileye.

Mailey se nad touto otázkou zamyslel. »Nu, možná, že by mohl,« řekl konečně. »Ale Silas Linden jako medium podvodné by byl mnohem méně nebezpečný než jako medium pravé.«

»Nerozumím vám.«

»Medijnost může býti vyvinuta!« pravila paní Maileyová. »Skoro bychom mohli říci, že je to nakažlivé.«

»To právě znamenalo vkládání rukou u prvních křesťanů!« vysvětloval Mailey. »Bylo to přenášení divotvorných sil. My to teď tak rychle činiti nemůžeme. Jestliže však někdo zasedá s touhou po medijním vývoji a zvláště účastní-li se séance v přítomnosti skutečného

media, tu je velmi dobře možno, že se mu dostane oněch sil.«

»Ale proč říkáte, že by to bylo horší než medijská nepravda?«

»Poněvadž by toho mohlo být zneužito ke zlu. Ujišťuji vás, Malone, že veškeré pověsti o černé magii a o zlých bytostech nejsou pouhým vynálezem nepřátel. Takové věci se dějí a soustřeďují se kolem zkaženého media. Lze skutečně sestoupiti až na úroveň, která je příbuzná obecnému pojmu o čarodějství. Popírati toho bylo by nepoctivé.«

»Stejně přitahuje stejné,« vysvětlovala paní Maileyová, která ovládala tuto látku tak dobře, jako její manžel. »Dostanete vždy to, co zasluhujete. Když sedíte se špatnými lidmi, přijdou k vám špatní hosté.«

»Má tedy spiritismus také nebezpečnou stránku?«

»Znáte snad něco na světě, co by nemělo nebezpečné stránky, jestliže je to nadsazováno nebo když se s tím špatně zachází? Tato nebezpečná stránka existuje zcela odděleně od spiri,tualismu pravověrného, ale naše vědomosti jsou stále nejjistější cestou jednati proti tomu.

Domnívám se, že čarodějství ve středověku bylo věcí velmi skutečnou a že nejlepší způsob proti takovým praktikám je pěstovati vyšší síly duchovní. Nevšímati si těchto věcí vůbec, znamená ponechat pole silám zlým.«

V tom lord Roxton zasáhl do hovoru způsobem neočekávaným.

»Když jsem byl v loni v Paříži « pravil, »byl tam jeden

člověk, který se jmenoval La Paix a jenž hudlařil v černé magii. Měl svoje kroužky a tak dále. Chtěl jsem jen říci, že v té věci nebylo nic příliš nebezpečného, ale také v tom nebylo nic opravdu duchovního.«

»Je to záležitost, kterou bych si chtěl jako novinář trochu prohlédnouti, když bych měl o těchto předmětech psáti nestranně,« řekl Malone.

»Zcela správně!« souhlasil Mailey. »My všichni si přejeme, aby byly karty na stole.«

»Nuže, mladý muži, když byste mně chtěl poskytnouti týden a jeti se mnou do Paříže, představím vás tomu La Paix,« pravil Roxton.

»Je to zvláštní, ale já jsem měl také na mysli návštěvu Paříže ve společnosti našeho přítele Malonea,« pravil Mailey, »byl jsem tam pozván doktorem Maupuisem z Metapsychického ústavu, abych se podíval na některé pokusy, které provádí s jedním haličským mediem. Mně na této věci zajímá velice náboženská stránka. A ta právě většinou schází v duších těchto vědeckých badatelů na pevnině. Ale pokud se týká přesného a pečlivého badání psychických událostí, jsou opravdu v čele všech, kromě zemřelého Crawforda z Belfastu, který se dal svojí vlastní cestou. Slíbil jsem Maupuisovi, že tam přijedu, neboť on má dojistá některé velmi podivuhodné výsledky — v jistém ohledu jsou to výsledky trochu děsivé.«

»Proč děsivé?«

»Nu, jeho materialisace nebyly poslední dobou vůbec lidské. Je to dokázáno fotografiemi. Více nechci říci, neboť

kdybyste tam šel, bude nejlépe, když se k tornu přiblížíte bez jakýchkoliv předsudků.«

»Pojedu tam dojista,« řekl Malone. »Jsem jist, že můj šef si to bude přát.«

V tom byl přinesen čaj, čímž byla přerušena rozmluva právě takovým dráždivým způsobem jako naše fyzické potřeby se vtírají do našeho života vyššího. Ale Malone byl příliš napjatý, aby se dal svěsti se stopy.

»Mluvil jste o oněch zlých silách. Přišel jste s nimi někdy do styku ?«

Mailey pohleděl na svoji manželku a usmál se. »Jsme s nimi ve styku neustále,« řekl. »Je to část naší práce. Jsme v tom specialisti.«

»Domníval jsem se, že když k vám něco takového vnikne, vyženete to.«

»To není nutné. Můžeme-li některému nižšímu duchovi pomoci, učiníme to. Ale můžeme to vykonati pouze tím, když ho povzbudíme, aby nám pověděl o svém utrpení. Velká jejich část není špatná. Jsou to ubohé, nevědomé pošetilé bytosti, které trpí výsledky úzkých a nesprávných názorů, jimž se naučili na světě. Snažíme se jim pomoci — a daří se to.«

»Jak víte, že se vám to daří?«

»Poněvadž nám to později oznamují a dosvědčují svůj postup. Takových metod používají naši lidé velmi často. Jmenují to ‚záchrannými kroužky‘.«

»Již jsem slyšel o záchranných kroužcích. Mohl bych se v některém účastniti? Tato věc mne víc a více poutá.

Zdá se, že se otvírají stále hlubší propasti. Považoval bych to za velikou laskavost, když byste mi pomohli podívatí se na něco podobného.«

Mailey se zamyslíl.

»Nechceme vystavovati těchto ubohých bytostí jako na divadle. Na druhé straně však, ač na vás sotva můžeme činiti nároky jako na spiritalistu, přece jen jste psal o tomto předmětu s pochopením a se sympatií.« Pak se podíval tázavě na svoji manželku, která se usmála a přikývla.

»Ach, již máte svolení. Nuže tedy, vězte, že máme svůj vlastní malý záchranný kroužek a že dnes o páté hodině máme týdenní séanci. Naším mediem je pan Terbane. Obvykle nebývá u nás nikoho kromě duchovního pana Charlesa Masona. Ale když byste se chtěli účastniti těchto zkušeností oba, budeme velmi šťastni zůstanete-li. Terbane přijde ihned po čaji. On je totiž nosičem na nádraží a proto není pánem svého času. Ano, duchovní síly ve svých různých tvarech přicházejí u lidí velmi prostých, ale je jisto, že to bylo jejich přední charakteristikou vlastností již od počátku. Rybáři, tesaři, hotovitelé stanů, honci velbloudů — takoví byli za starodávna proroky. Touto dobou mají nejvyšší psychické síly v Anglii jeden havíř, jeden bavlňácký dělník, jeden železniční nosič, jedna uhlířka, a jeden člunař. Tak se historie opakuje a ten pošetilec úředník, který soudil Toma Lindena, byl pouze Felixem, který soudil Pavla. Staré kolo se otáčí.«

Kapitola X.

De profundis.

Pili dosud čaj, když byl uveden pan Charles Mason. Nic tak lidí nesbližuje a nic intimněji nepoutá duše k duši, jako badání v duchovních věcech a tak se stalo, že Roxton a Malone, kteří poznali tohoto muže jen při jedné episodě, cítili se mu mnohem bližší než jiným lidem, s nimiž se stýkali několik let. Toto blízké a silné kamarádství jest jedním z předních rysů takové duchovní obce. Když se objevila jeho hubená, šlachovitá a kostnatá kněžská postava s vyhublým a unaveným obličejem, který byl osvětlen jeho příjemným úsměvem a povznesen jeho vážnýma očima, ve dveřích, cítili oba, jako by vstoupil starý přítel. Jeho pozdrav byl stejně srdečný.

»Stále badáte!« zvolal, podávaje jim ruce. »Doufám však, že vaše nové zkušenosti nebudou tak nervy rozrušující jako poslední.«

»Přísámbohu, otče!« řekl Roxton, »odřel jsem si celou střechu klobouku neustálým smekáním před vámi od té doby!«

»Ach co vykonal?« tázala se paní Maileyová.

»Neříkejte toho!« vykřikl Mason. » Pokusil jsem se svým skrovným způsobem uvést na cestu jednu temnou

duši. Nechrne toho. Ale právě proto jsme teď zde. A právě to činí také tito dobří lidé každý týden po celý svůj život. Právě od pana Maileye jsem se naučil, jak to provádět.«

»Ano, je jisto, že máme dosti zkušeností a praxe,« pravil Mailey. »Také vy jste viděl dosti, Masone, abyste to mohl poznati.«

»Ale já toho nemohu vůbec pochopit!« zvolal Malone. »Mohl byste mi dáti o této věci nějaké objasnění? Přijímám pro tento okamžik vaši hypotesu, že jsme obklopeni zpola hmotnými duchy připoutanými k zemi, kteří se ocitli v cizích poměrech, jimž nerozumí a kteří potřebují rady a vedení. Tím je to více méně vyjádřeno, že ano?«

Manželé Maileyovi přikývli na souhlas.

»Nuže, jejich mrtví přátelé a příbuzní jsou patrně také na druhé straně a vědí o jejich zatemnělém stavu. Znají pravdu. Nemohou tedy přispěti potřebám těchto postižených mnohem lépe než my?«

»To je otázka velmi přirozená!« odpověděl Mailey. »Buďte jist, že takové námitky jim také činíme, ale musíme přijmouti jejich odpověď. Tyto bytosti, jak se zdá, jsou skutečně připoutány jako kotvou k povrchu země, jsou příliš těžké a hrubé, aby mohli vystoupiti do výše. Ti druzí, jejich příbuzní, jsou bezpochyby na úrovni duchovní, jsou od nich odděleni a vzdáleni. Vysvětlují nám, že připoutaní duchové jsou nám mnohem blíže a že nás chápou, ale že nemohou chápati nic vyššího. Proto jsme to my, kteří k nim dosáhneme nejlépe.«

»Byla jednou jedna ubohá, drahá, zatemnělá duše «

»Moje manželka miluje všechny bytosti a všechny věci!« vysvětloval Mailey. »Dovedla by mluvit o ubohém, drahém ďáblovi.«

»Ach, zajisté, že zasluhují soucitu a lásky!« zvolala paní Maileyová. »Onen ubožák byl námi ošetřován týden za týdnem. Přišel opravdu z hlubin. Jednoho dne pak vykřikl nadšeně: »Moje matka přišla! Moje matka přišla! Moje matka je zde! — Bylo přirozeno, že jsme se tázali: ‚Ale proč nepřišla dříve?‘ Jak by mohla,‘ řekl, ‚když jsem byl na místě tak temném, že mne nemohla vidět.‘«

»Toť ovšem pravda,« řekl Malone, »avšak, pokud mohu sledovati vaše vývody, běží o nějakého vůdce čili řídicího ducha, nebo vůbec vyššího ducha, který celou věc vede a jenž k váni přivádí trpící. Jestliže tedy on o všech těch věcech ví, myslil bych si, že jiní vyšší duchové to mohou také!«

»Nikoliv, neboť je to jeho zvláštním posláním,« pravil Mailey. »Abych vám ukázal, jak význačné je toto rozdělení, mohu vám připomenouti jeden případ, když jsme zde měli jednu zatemnělou duši. Naši příbuzní sem přišli, ale také nevěděli, že je zde onen duch, pokud jsme je na něj neupozornili. A když jsme řekli oné zatemnělé duši: ‚Což nevidíš vedle sebe našich přátel?‘ Tu duch odpověděl: ‚Vidím nějaké světlo, ale nic více.«

V této chvíli byl hovor přerušen příchodem pana Johna Terbanea z nádraží Victoria, kde byl poután svými světskými povinnostmi. Byl teď oděn v občanské šaty, jeho obličej byl bledý a trochu smutný, hladce oholený

a rysů poněkud drsných. Ale jeho oči byly snivé a zamýšlené. Jinak však nebylo na něm nijaké známky pozoruhodných schopností, jimiž byl nadán.

»Máte pro mne zápis?« zněla jeho první otázka.

Paní Maileyová mu podala s úsměvem obálku. »Měli jsme to již pro vás připraveno, ale můžete si to přečíst až doma. Musíte vědět,« vysvětlovala, »že ubohý pan Terbane je v trance a neví tudíž nic o zázračné práci, při které je nástrojem a tak po každém sezení můj manžel a já napíšeme pro něj protokol o všem, co se dělo.«

»Jsem vždycky velmi překvapen, když to čtu!« řekl Terbane.

»A myslím, že jste také na to velmi hrdý!« dodával Mason.

»Nu, o tom bych nevěděl!« odpověděl Terbane skromně. »Nenahlížím, proč by měl být nástroj hrdý, když ho dělník k něčemu používá. Ale přece je to ovšem jistou výsadou.«

»Milý, dobrý Terbane!« řekl Mailey, klada laskavě ruku na rameno železničáře. »Cím lepší je medium, tím je méně sobecké. To vím ze zkušeností. Právě medium se vzdává úplně užitku jiných a něco takového se nesrovnává se sobectvím. Avšak domnívám se, že bychom se již měli pustit do práce, neboť jinak budeme Gangem vyplísněni.«

»Kdo je to Čang?« tázal se Malone.

»Ach, s Cangem se velmi brzy seznámíte! Není třeba sedět okolo stolu. Postačí usednouti okolo ohně v

polokruhu. Světla přitlumená! Tak je to dobře! A vy si sedněte pohodlně, Terbane. Skrčte se mezi polštáře.«

Medium sedělo v rohu útulné pohovky a ihned počalo dřímati. Stejně Mailey, jako Malone seděli se zápisníky na kolenou, očekávající další vývoj událostí.

Nedaly na sebe dlouho čekat. Terbane se náhle posadil vztyčeně a jeho snivá osobnost se proměnila nějakou individualitou velmi živou a velitelskou. Na jeho obličej bylo viděti jistou lehounkou změnu. Kolem jeho rtů si pohrával nejistý úsměv, jeho oči se zdály býti více šikmé a méně otevřené a celý jeho obličej byl jaksi vystouplejší. Obě ruce si vsunul do rukávů svého modrého, soukenného kabátu.

»Dobry večer!« řekl svěžím hlasem a pak mluvil dále ve větách krátkých a úrypkovitých. »Nové obličej! Kdo pak je to?«

»Dobry večer, Cangu!« pravil pán domu. »Pana Masona znáš — a zde jen pan Malone, který naši věc studuje. A zde je lord Roxton, který mně dnes pomáhal.«

Po uvedení jmen přítomných učinil Terbane obloukovitý pohyb rukou, orientálský to pozdrav, dotknuv se čela a pak prsou. Celé jeho chování bylo nesmírně důstojné a zcela jiné u porovnání s chováním prostého malého muže, který před několika minutami se posadil na pohovku.

»Lord Roxton!« opakoval. »Anglický lord! Znal jsem lorda — lorda Macar ne! Nemohu toho sdělit. Běda, říkal

jsem mu cizí d'ábekl Také Čang se musí ještě mnohému učiti.«

»Mluví o lordu Macartneyovi. To bylo asi před sto lety. Tehdy žil Cang na zemi a byl velkým filosofem!« vysvětloval Mailey.

»Neztrácejte času!« zvolal řídicí duch. »Máme dnes mnoho práce! Ceká jich zde zástup. Někteří noví, někteří staří. Sbíráám do své sítě podivné bytosti. Odcházím.« A medium kleslo mezi polštáře.

Minuta přešla a v tom se medium zase náhle posadilo.

»Chci vám poděkovat,« řekl dokonalou angličtinou. »Přišel jsem k vám před dvěma týdny. Přemýšlel jsem o všem, co jste mi řekli. Cesta je teď jasnější.«

»Ty jsi onen duch, který nechtěl věřiti v Boha?«

»Ano, ano! Říkal jsem to, poněvadž jsem byl rozhněván. Byl jsem tak unaven — tak unaven. Ach, toho času, toho nekonečného času, té šedé mlhy. Toho těžkého břemena lítosti! Bez naděje! Bez naděje! A vy jste mi poskytli útěchy, vy a tento světlý, čínský duch. Vy jste byli prvními, kdo mně poskytli vlídného slova, jakého jsem neslyšel od své smrti.«

»Kdy jsi zemřel?«

»Ach, zdá se to býti věčností. My nepočítáme času, jako vy. Je to jako dlouhý, strašný sen beze změny a bez přerušení!«

»Kdo byl tehdy v Anglii králem?«

»Vládla královna Viktorie. Upoutal jsem svoji duši ke hmotě a proto na hmotě ulpěla. Nevěřil jsem v budoucí

život. Teď vím, že jsem se mýlil, ale nemohl jsem přizpůsobiti své myslí k novým podmínkám!«

»Je to místo zlé, kde přebýváš?«

»Všude je — všude je šedo. To je právě nejděsnější. Moje okolí je tak strašné.«

»Ale je jich tam jistě více. Nejsi přece sám!«

»Nejsem sám, ale oni nevědí více než já. Také oni pochybují nebo se posmívají a jsou nešťastni.«

»Brzy z toho vyjdeš.«

»Proboha, pomozte mi, abych to mohl učinit!«

»Ubohá duše!« řekla paní Maileyová svým laskavým lichotivým hlasem, kterým dovedla k sobě zavolati každé zvíře. »Ty's velice trpěl. Ale nemysli na sebe, nýbrž myslí na jiné. Snaž se povznésti některého z nich a tak pomůžeš nejlépe sám sobě.«

»Děkuji ti, paní, učiním to. Jednoho jsem s sebou přivedl. Také on vás slyšel a teď budeme pokračovati spolu. Snad jednoho dne spatříme světlo.«

»Chtěl bys, abychom se za tebe modlili?«

»Ano, ano, přál bych si tok

»Budu se za tebe modliti,« řekl Mason. »Mohl by ses nyní pomodliti ‚Otče náš?‘« Potom pronesl starou tuto modlitbu, ale než dokončil, klesl Terbane zase mezi polštáře. Pak se zase vztýčil jako Čang.

»Bude pokračovat dobře,« řekl řídicí duch. »Teď ustoupil k vůli druhým, kteří čekali. To je dobře. Ale teď zde mám jeden případ velmi obtížný. Ó!«

Vyrazil ze sebe trochu komický výkřik nelibosti a klesl nazad.

V následujícím okamžiku se zase medium posad lo, ale jeho obličej byl dlouhý a vážný a jeho ruce byly sepjaté.

»Co je to?« tázal se hlasem poněkud rozčileným, ale s přesnou výslovností. »Nevím opravdu jakým právem mne ten Číňan sem povolal. Snad byste mně to mohl vysvětlit?«

»Stalo se to, abychom ti snad pomohli.«

»Když bych potřeboval pomoci, pane, žádal bych o ni. Teď o ni nežádám. Celé to jednání se mi zdá velmi opovážlivé. Pokud mně onen Číňan mohl vysvětlit, domnívám se, že jsem bezděčným účastníkem nějakého náboženského výkonu.«

»Jsme spiritualistickým kruhem.«

»To je sekta nejvyšš škodlivá. Takové jednání je nejvyš rouhavé. Jako prostý kněz protestuji proti takovým bezbožnostem.«

»Milý příteli, jsi zdržován svými úzkými názory. Proto tím trpíš. A my ti cheme pomoci.«

»Že trpím? Co tím míníte, pane?«

»Víš, že jsi zemřel?«

»Mluvíte nesmysly!«

»Víš že jsi mrtev?«

»Mohu býti mrtev, když s vámi mluvím?«

»Mluvíš s námi, poněvadž užíváš těla tohoto muže.«

»Jistě jsem zabloudí do nějakého blázince.«

»Ano, do blázince, kde se léčí těžké případy. Obávám

se, že jsi jedním z nich. Jsi šťasten v okolnostech, kde jsi se ocitl?«

»Šťasten? Ne, pane. Moje nynější okolí je mi zcela nevysvětlitelné.«

»Pamatuješ se snad, že jsi byl nemocen?«

»Byl jsem vskutku velmi nemocen.«

»Byl jsi tak nemocen že jsi zemřel.«

»Vy jste dojista pozbyli rozumu.«

»Jak můžeš věděti, že nejsi mrtev?«

»Pane, vidím, že vám musím poskytnouti trochu náboženského poučení. Když člověk zemře a když vedl život poctivý, přijme oslavené tělo a vstoupí do společnosti andělů. Ale já mám přesně totéž tělo jako v životě a jsem na nějakém temném, šedorudém místě. Soudruzi, které tu vidím, nejsou takovými, s jakými jsem byl zvyklý stýkati se v životě a jistě by o nich nikdo neřekl, že jsou to andělé. Proto zamítám vaši směšnou domněnku. «

»Nesmíš se klamati. My ti chceme pomoci. Nemohl bys nikdy postoupiti dále, dokud nepoznáš svého nynějšího stavu.«

»Vy napínáte přílišně moji trpělivost. Což jsem neřekl?«

V tom medium kleslo do polštářů. Za okamžik mluvil zase čínský vůdce se svým záhadným úsměvem a s rukama vsunutými do rukávů.

»On dobrý muž — pošetilý muž — ale brzy přijde k rozumu. Přivedu ho zase. Nelze déle mařiti časem. — — Ach, Bože můj! Bože můj! Pomoc! Milosrdenství! Pomoc!«

Medium padlo celým tělem na pohovku s obličejem, obráceným do výše a jeho výkřiky byly tak děsné, že všichni v malém kruhu vyskočili. »Pilu! Pilu! Přineste nějakou pilu!« řvalo medium. Potom jeho hlas se proměnil v bédování.

Dokonce Mailey byl rozčilen — ostatní byli přímo zděšeni.

»Někdo ho posedl. Nemohu toho pochopit. Možná, že je to nějaká silná, zlá bytost.«

»Mám s ním mluvit?« tázal se Mason.

»Počkejte okamžik! Ať se to vyvine. Uvidíme záhy, co to je!«

Medium se svíjelo jako ve smrtelném zápasu. »Ach, Bože můj! Proč nepřineste pilu?« křičelo. »Mám to zde přes prsní kost. Praská mně! Cítím to! Hawkine! Hawkine! Vytáhni mne přeče! Hawkine! Odstrč ten trám! Ne, ne, to je ještě horší! A hoří to! Ach, strašné, strašné !«

Nad jeho výkřiky stydla krev. Všichni cítili z hrůzy mrazení. Potom na okamžik se na ně zadíval svýma šikmýma očima Číňan.

»Co o tom soudíte, pane Mailey?«

»Bylo to strašné, Cangu. Co to bylo?«

»Bylo to k vůli němu,« řekl Číňan a pokynul směrem k Maloneovi. »Potřebuje příběh do novin a tak jsem mu dal příběh do novin. Však on porozumí. Teď není času k vysvětlování. Příliš mnoho jich čeká. Teď přijde námořník. Již je zde!«

Číňan odešel a přes tvář media se rozprostřel veselý, ale jaksi zmatený úsměv. Medium se drbalo na hlavě.

»Ať jsem zatracený,« řeklo medium, »nikdy jsem si nepomyslel, že si dám poroučeti od nějakého Číňana, ale on řekl tiše a opravdu, musil jsem utichnout, a ani slůvkem neodmlouvat. Nuže, zde jsem — co jste chtěli?«

»Nechtěli jsme nic.«

»Ale zdá se, že Číňan si myslel, že něco chcete, neboť mne sem přímo strčil.«

»Naopak, ty jsi něco chtěl. Potřebuješ vědění.«

»Ano, je pravda, že jsem jaksi ztratil hlavu. Víím, že jsem mrtev, poněvadž jsem viděl dělostřeleckého důstojníka, který byl před mýma očima rozbit na kusy. Je-li on mrtev, jsem já také mrtev a my všichni ostatní, poněvadž jsme vydrželi do posledního muže. Ale musili jsme se smáti našemu knězi, poněvadž je právě tak zmaten jako my všichni. Ubohý kněz! Teď si můžeme vzájemně dávat návěstí!«

»Na které jsi byl lodi?«

»Na Monmouthu!«

»Ta se potopila v bitvě s Němci?«

»Ovšemže. Ve vodách jihoamerických. Bylo to právě peklo. Ano, bylo to peklo!« V jeho hlase byl teď celý svět citů. »Ano,« dodával poněkud veseleji, »ale slyšel jsem, že naši soudruzi se s nimi později vyrovnali. Je to pravda, pane, že ano?«

»Ano, všichni se potopili.«

»Ale zde jsme neviděli žádného. Ale možná, že je to správné. Však my na nic nezapomeneme!«

»Musíte!« řekl Mailey. »Právě proto je to s vámi takové. Proto tě sem čínský řídicí duch přivedl. Jsme zde, abychom tě poučili. Vyřid' naše slova svým soudruhům.«

»Opravdu, pane, jsou zde všichni za mnou.«

»Nuže tedy, pravím tobě i jim, že doba tvrdých myšlenek a světských zápasů přešla. Musíte se obrátit ku předu a nikoliv nazad. Opusťte tuto zemi, která vás dosud drží pouty myšlenek a připusťte, aby veškerá vaše touha vás vedla k nežistnosti, abyste se stali hodnými vyššího, míruplného a krásnějšího života. Chápeš to?«

»Slyším vás, pane. A oni také. Chceme se dostat do předu, pane, neboť skutečně jsme byli nesprávně poučováni a nikdy jsme neočekávali, že se staneme takovými vyvrženci jako teď. Slyšeli jsme o nebi a slyšeli jsme o pekle, ale tohle se nehodí ani k jednomu ani k druhému. Ale onen Číňan praví, že již uplynula doba a že se můžeme přihlásit příštího týdne. Děkuji vám, pane, za sebe i za svoje druhy. Přijdu zase!«

Pak bylo ticho.

»Jaký to neuvěřitelný rozhovor!« vyrazil ze sebe Malone. »Kdybych napsal hantýrku tohoto námořníka jako něco, co přichází ze světa duchů, co by řekla veřejnost?«

Mailey pokrčil rameny.

»Sejde na tom, co říká veřejnost? Začal jsem se spiritualismem, jako člověk dosti citlivý, ale teď si právě

tak málo všímám novinářských útoků jako bitevní tank broků. Mohu poctivě říci, že mne to vůbec nezajímá, co se o nás píše. Držme se jen pevně pravdy, pokud můžeme a zůstavme všem ostatním, aby si již našli svoji úroveň.«

»Nechci předstírat, že bych o těchto věcech příliš mnoho věděl,« pravil Roxton, »ale nejvíce je mi nápadné, že tito duchové jsou velmi slušnými, ač obyčejnými bytostmi, že ano? Proč tedy mají bloudit ve tmě a proč sem mají být přitahováni tím Číňanem, když se v životě nedopustili ničeho zvlášť zlého?«

»Je to v každém případě proto, že zde běží o silná, pozemská pouta a poněvadž neměli pražádných duchovních sklonů!« vysvětloval Mailey. »Měli jsme zde kněze, který zapletl svoji duši do formulí a církevních rituálů. Měli jsme zde materialistu, který zúmyslně přilnul ke hmotě. Měli jsme zde námořníka, který se oddával mstivým myšlenkám. A takových jest miliony a miliony!«

»Kde?« tázal se Malone.

»Zde,« odpověděl Mailey. »Na povrchu země. Slyšel jsem, že jste to přec viděl sám, když jste byli v Dorsetshireu. To bylo přece na povrchu země, že ano? Byl to případ velmi hrubý, takže to bylo viditelnější a zřejmější, ale nijak to nezměnilo všeobecného zákona. Domnívám se, že celá zeměkoule je zasypána takovými připoutanými duchy a že, až přijde veliké očistění, jak je prorokováno, stane se tak stejně k jejich dobru, jako k dobru lidí žijících.«

Malone si vzpomněl na podivného visionáře

Miromara a na jeho řeč ve spiritualistickém chrámu, kdy byl prvního večera po zahájení své badatelské činnosti.

»Věříte tedy v nějakou hrozivou, nastávající událost?« tázal se.

Mailey se usmál. »To je ve skutečnosti veliká otázka,« pravil. »Věřím, že Ale zde je již zase Čang!«

Řídící duch se účastnil hovoru.

»Slyšel jsem vás. Sedím tu a naslouchám,« pravil. »Mluvíte o tom, co má přijíti. Zanechte toho! Zanechte toho! Doba ještě nepřišla. Až bude pro vás dobře věděti to, bude vám to pověděno. Pamatujte si to. Vše se děje k nejlepšímu. Ať přijde cokoliv, děje se to k nejlepšímu. Bůh se nedopouští omylů. Avšak jsou zde jiní, kteří si přejí vaši pomoci a já odcházím.«

Pak přišlo rychle za sebou několik duchů. Jeden z nich byl stavitelem, který řekl, že žil v Bristolu. Nebyl to zlý člověk, ale zapuzoval prostě veškeré myšlenky na budoucnost. Teď byl ve tmě a potřeboval vedení. Jiný žil v Birminghamu. Byl to vzdělaný muž, ale materialista. Nechtěl přijmouti ujišťování Maileye a nedal se žádnými prostředky přesvědčiti, že je opravdu mrtev. Potom přišel nějaký velmi hřmotný a násilný muž povahy nesnášenlivé, úzkého obzoru a chabého náboženského založení, který mluvil neustále o krvi.

»Jaký je to zde směšný nesmysl?« tázal se několikrát.

»Není to nesmysl. Jsme zde, abychom pomáhali!« pravil Mailey.

»Kdo by si přál, aby mu pomáhal ďábel?«

»Je pravděpodobno, aby ďábel chtěl pomahati duším trpícím?«

»Náleží to k jeho klamům. Pravím vám, že je to z ďábla! Mějte se na pozoru! Nechci s tím již nic mít!« V tom se vrátil netečný a podivínský Číňan jako blesk. »Dobrý člověk, pošetilý člověk!« opakoval zase. »Ale je dosti času. Jednoho dne se dá lépe poučit. Ale teď vám přivedu zlý případ — velmi zlý případ. Ó!«

Medium sklonilo hlavu na polštář a nezvedlo jí, když z jeho úst zazněl hlas — tentokráte hlas ženský:

»Janeto! Janeto!«

Pak nastala přestávka.

»Janeto, pravím! Kdepak mám ranní čaj? Janeto! Tohle je nesnesitelné! Znovu a znovu vás volám! Janeto!« Medium se posadilo, přihmuřujíc oči a protírajíc si je.

»Co je to?« volal ženský hlas. »Kdo jste? Jakým právem jste zde? Víte, že je to můj dům?«

»Nikoliv, milá přítelkyně, zde je můj dům!«

»Váš dům! Jak by to mohl bytí váš dům, když je tu moje ložnice? Odejděte ihned!«

»Nikoliv, milá přítelkyně. Vy však nechápete svého postavení.«

»Musím vás dát vyvésti. Jaká to neslušnost! Janeto! Janeto! Cožpak dnešního rána nikdo nepřijde?«

»Rozhlédněte se paní. Je to vaše ložnice?«

Turbane se rozhlédla se zmateným výrazem.

»Je to pokoj, jakého jsem jakživa neviděla. Kde to jsem? Čo to znamená? Vy vypadáte jako nějaká laskavá

paní. Povězte mi, proboha, co to znamená? Ach, já se tak bojím! Tak se děsím! Kde je John a Janeta?»

»Pamatujete se, co jste naposledy mluvila?«

»Pamatuji se, že jsem Janetu plísnila. Je to moje služka, víte? Stala se tak nedbalou. Ano, velice jsem se s ní rozlobila. Rozhněvala jsem se, že jsem až onemocněla. Šla jsem na lůžko a bylo mi velmi zle. Říkali mi, že se nesmím rozčilovat. Ale jak by se člověk nerozčiloval? Ano, pamatuji se, že jsem nemohla dýchat. To bylo potom, když shaslo světlo. Chtěla jsem volat Janetu. Ale proč jsem v jiném pokoji?«

»Vy jste v noci zemřela.«

»Že jsem zemřela? Co tím míníte?«

»Ano, paní, Vy jste zemřela.«

Pak nastalo dlouhé ticho a poté se ozval pronikavý výkřik. »Ne, ne, ne! Je to sen! Je to zlý sen! Probudte mne! Probudte mne! Jak bych mohla býti mrtva? Nebyla jsem na to připravena! Nikdy jsem na něco podobného nepomyslela! A jestliže jsem mrtva, proč nejsem v nebi nebo v pekle? Jaký je to pokoj? Tento pokoj je skutečný.«

»Ano, paní. Byla jste sem přivedena a bylo vám dovoleno použití těla tohoto muže — —«

»Nuže?« A duch křečovitě hmatal po kabátě a přešel rukou obličej media. »Ano, je to muž. Ach, jsem mrtva! Jsem mrtva! Co si jen počnu?«

»Jsi zde proto, abychom ti to vysvětlili. Soudím, že jsi byla světskou ženou — ženou velké společnosti.

Bezpochyby, že jsi žila vždy jenom k vůli věcem hmotným.«

»Chodila jsem do chrámu. Každé neděle jsem byla v kostele Sv. Spasitele.«

»To není nic. Záleží na vnitřním všedním životě. Byla jsi ženou hmotářskou. A teď jsi připoutána k tomuto světu. Až opustíš tělo tohoto muže, budeš zase ve svém těle a ve svém starém okolí. Ale nikdo tě neuvidí. Zůstaneš tam a nebudeš schopna ukázati se. Tvoje hmotné tělo bude pohřbeno. Ale ty vytrváš dále a budeš touž osobou jako kdykoliv jindy.«

»Co mám počít? co mám učinit?«

»Přijmeš to, co přijde s dobrou náladou a pochopíš, že je to k tvému očistění. Jenom utrpením se lze zbaviti hmoty. Vše bude dobře. Budeme se za tebe modlit.«

»Ach, prosím vás, ach! Potřebuji toho tolik! Ach, Bože můj . . . « A hlas se ztrácel.

»Zlý to případ,« řekl Číňan vztyčuje se v mediu. »Sobecká žena! Špatná žena! Život pro zábavu. Tvrdá k lidem ve svém okolí. Bude musit mnoho trpět. Ale vy jste ji uvedli na cestu. Ale teď je moje medium unaveno. Mnoho jich čeká, ale dnes již nic.«

»Učinili jsme něco dobrého, Cangu?«

»Mnoho dobra — mnoho dobra.«

»A kde jsou všichni ti duchové, Cangu?«

»To jsem vám řekl již dříve.«

»Ano, ale chceme, aby to slyšel tento pán.«

»Je sedm sfér okolo světa, nejtěžší dole, nejlehčí

nahoře. První sféra je na zemi. Tito duchové náležejí do této sféry. Každá sféra je od druhé oddělena. Proto je vám snadnější mluvit s duchy této sféry než z kterékoliv jiné.«

»A proto je také snadnější pro ně, aby mluvili s námi?«

»Ano. Ale proto také máte býti velmi opatrní, když nevíte, s kým mluvíte. Zkoušejte duchy.«

»Do jaké sféry náležíš ty, Cangu?«

»Jsem ve sféře čtvrté.«

»Ve které sféře jsou teprve duchové šťastní?«

»Ve třetí. Je to sluneční země. Bible ji nazvala třetím nebem. V bibli je velmi mnoho smyslů, ale lidé jí nerozumí.«

»A sedmé nebe?«

»Ó, tam jsou Kristové. Všichni tam konečně přijdou — vy, já, každý !«

»A potom ?«

»Příliš veliká otázka, pane Maileyi. Tolik starý, ubohý Cang neví. Ale teď s Bohem! Bůh vám žehnej! Odcházím.«

To byl konec séance tohoto záchranného kruhu. Po několika minutách seděl Terbane vzpřímený a s úsměvem a svěží, ale neměl zjevně nejmenší vzpomínky na nic, co se událo. Na čas byla jeho duše zatlačena a žila kdesi daleko a musila odejít bez náhrady, kromě požehnání od těch, kterým pomáhal. Oh, skromný, nenáročný muži, kde budeš státi, když my všichni ale známe svoje určená místa v řádu stvoření na druhé straně života?

Kroužek se ihned nerozešel. Hosté chtěli mluvit i manželé Maileyovi naslouchali.

»Co bych chtěl říci,« řekl Roxton, »je to vše zatroleně zajímavé, aie je v tom přímo něco varietního. Jak? Je obtížné přesvědčiti tě, že je to skutečně pravda, jestliže chápete, co míním.«

»Já cítím podobně,« řekl Malone. »Ovšem, samo o sobě je to prostě nevýslovné ceny. Je to věc tak veliká, že veškeré události obyčejné se stávají bezpředmětnými. To připouštím, Ale lidská mysl je velmi podivná. Četl jsem případ, který vyšetřoval Moriton Prince a slečna Beauchampová a ostatní. Také jsem četl výsledky, kterých docílil Charcot ze slavné hypnotické školy v Nancy. Mohli proměnit člověka v cokoliv. Zdá se, že lidská duše je jako provaz, který může býti rozpleten v různá vlákna. Potom je každé vlákno jinou osobností, která se může zdramatisovati, aby pak podle toho mluvila a jednala. Ale tento muž, naše medium, jest poctivý a proto by v normálním stavu těchto výsledků nemohl docílit. Ale jak můžeme věděti, že se sám něhypnotisuje a že za těchto podmínek jedno jeho vlákno se nestává Cangem a druhé námořníkem a třetí dámou z velké společnosti atd.?«

Mailey se zasmál. »Každý člověk soudí podle svého rozumu,« pravil. »Ale je to námitka správná a proto ji musíme přijmouti.«

»Několik takových případů jsme stopovali,« pravila paní Maileyová. »Není o nich nejmenší pochybnosti — potvrdila se jména, adresy atd.«

»Nuže, pak je třeba vzíti v úvahu normální vědění Terbaneovo. Jak můžete vědět, co osobně poznal? Myslí bych si, že železničář je zvláště schopný sehnati různé zprávy.«

»Zažil jste pouze jednu takovou séanci,« odpověděl Mailey. »Kdybyste byl přítomen tolika sezení jako my a kdybyste si zaznamenal ohromné výsledky důkazů, nebyl byste skeptikem.«

»To je zcela dobře možno,« odvětil Malone. »Také se domnívám, že moje pochybnosti vás zlobí. Ale přece jenom musíme být až krutě poctivými v takových případech. Avšak, ať je konečná příčina jakákoliv, musím říci, že zřídka kdy jsem zažil hodiny tak rozechvěné. Nebesa! Je-li to vše pravda a kdyby bylo tisíce takových kruhů místo jednoho, jaké by z toho vzniklo příští lidské pokolení?«

»To vše přijde,« řekl Mailey svým trpělivým a rozhodným způsobem. »Dožijeme se toho a uvidíme to. Lituji, že vám tato věc nevnutila přesvědčení. Avšak — musíte přijít zase.«

Ale stalo se náhodou, že další zkušenosti nebyly nutné. Přesvědčení se dostavilo plným proudem, a sice zvláštním způsobem ještě téhož večera. Malone se sotva vrátil do redakce a seděl u svého stolu a psal podle svých poznámek článek, o všem, co se stalo odpoledne, když v tom Mailey vrazil do pokoje a jeho plavé vousy se ježily rozčilením. V ruce mával jedním večerním listem. Beze

slova se posadil vedle Malonea a rozevřel večerník. Pak počal čísti:

Neštěstí v City.

»Dnes odpoledne, krátce po páté hodině sřítíl se náhle jeden starý dům, který podle podání pocházel z XV. století. Stál mezi ulicí Lesser Colman a mezi náměstím Elliot — vedle domu Společnosti zvěrolékařů. Jakýsi předběžný praskot varoval obyvatelstvo a většina jich měla čas uprchnouti. Ale tři z nich, totiž James Beale, Wiliam Moorson a nějaká žena, jejíž jméno nebylo zjištěno, byli zasaženi padajícími troskami. Zdá se, že dva z nich byli ihned zabiti, ale třetí, James Beale, byl sražen velikým trámcem a hlasitě volal o pomoc. Byla přinesena pila a jeden z obyvatelů domu, Samuel Hawkin, prokázal velikou statečnost při vyprošťování nešťastníka. Ale právě když přeřezával trámec, vypukl oheň mezi troskami a ač Hawkin mužně vytrval a pokračoval ve své práci, takže byl sám nebezpečně popálen, nemohl přece Bealeho zachránit, takže bezpochyby zahynul zadušením. Hawkin byl odvezen do londýnské nemocnice a podle večerní zprávy jest mimo bezprostřední nebezpečí.

»Tak je tok řekl Mailey, skládaje časopis.

»A teď, pane nevěřící Tomáši, zůstavuji vás, abyste si učinil závěry,« a nadšenec zmizel z redakce právě tak rychle, jako tam vstoupil.

Kapitola XI.

Kde Silas Linden obdrží, co zasluhoval.

Silas Linden, zápasník o ceny a podvodné medium, zažil několik slavných dnů ve svém životě. Byly to dny, korunované událostmi dobrými nebo zlými. Byla jednou doba, kdy porazil v Oaxu Rosalinda v poměru 100 : 1, načež ztrávil plných čtyřadvacet hodin ve hrubém obžerství. Také byl den, kdy jeho oblíbený horní výpad pravou rukou se setkal způsobem řešným a rytmickým s vyčnívající bradou Bulla Wardella z White Chapelu, čímž Silas získal londýnský pás a mohl se ucházeti o přebornictví. Ale nikdy ve svém pestrém životě se nedožil takového dne, jako tohoto nejlepšího a proto stojí za to sledovati ho až do konce. Fanatičtí věřící spiritualisté prohlašovali vždycky, že je nebezpečno vkročiti na dráhu duchovních věcí, nemá-li člověk čistého srdce. Jméno Silase Lindena může býti připojeno k seznamu takových příkladů, avšak pohár jeho hříchů byl plný, až přetékal, ještě dříve, než dopadl meč soudu.

Vyšel z domu Algernona Maileye a měl veškeré příčiny věřiti, že sevření lorda Roxtona je právě tak silné jako vždy. Při rozčilení v zápase si sotva všiml svých zranění, ale teď stál přede dveřmi, drže si rukou

pomačkané hrdlo, z něhož se řinul chraptivý proud kleteb. Také ho bolelo na prsou tam, kde Malone ho přitiskl kolenem k zemi a dokonce i úspěšná rána, která na oplátku srazila k zemi Maileye se mu vymstila, neboť porušila jeho zraněnou ruku, do které si stěžoval svému bratrovi. A tak, byl-li Silas Linden v náladě co nejhorší, měl k tomu mnoho dobrých příčin.

»Však já vám dám všem,« zamručel, ohlížeje se svýma rozhněvanýma, prasečíma očima na hlavní dvěře domu. Jen počkejte, hoši, uvidíte!« A potom s jakýmsi náhlým úmyslem zahrnul ulicí dolů.

Ubíral se na policejní komisařství na Bardsley Square a našel tam veselého, červeného inspektora Murphyo, s černým knírem, který seděl u svého psacího stolu.

»Nu, co pak vy chcete?« tázal se inspektor ne příliš vlídným hlasem.

»Slyšel jsem, že jste to medium správně dostali.«

»Ano, ale zvěděl jsem, že to je váš bratr.«

»To sem nepatří. O takových věcech nemluvím. Ale získali jste důkaz a proto se táži, zdali je tu něco pro mne?«

»Ani šilingu!«

»Jak? Což jsem to nebyl já, který jsem vám podal zprávu? Kde byste byli, kdybych vám byl nedal adresy?«

»Kdyby byla určena nějaká odměna, byli bychom vám něco dali. Musili bychom sami také něco dostat. Ale nebyl odsouzen k pokutě, nýbrž pan Melrose ho poslal do žaláře. A tak není pro nikoho nic.«

»To říkáte vy. Jsem však úplně přesvědčen, že vy a ty

dvě ženy jste z toho něco měli. Proč bych u čerta udával vlastního bratra k vůli takovým lidem jako jste vy! Ale na příště si takového ptáčka musíte najítí sami.«

Inspektor Murphy byl popudlivým člověkem, který byl dosti domýšlivým na svoji vlastní důležitost. Nepřál si, aby s ním bylo takto mluveno v jeho kanceláři. Zvedl se s obličejem zardělým.

»Něco vám řeknu, Silasi Lindene! Mohl bych najítí takového ptáčka a nemusím se hnouti z tohoto pokoje! Učiníte nejlíp, když co nejrychleji odejdete, jinak byste zde náhodou mohl zůstatí déle než by vám bylo libo. Máme zde stížnosti o vašem zacházení s vašimi dvěma dětmi, a spolek pro ochranu dětí se o tu věc zajímá. Mějte se na pozoru, abychom se o to nezajímali také my.«

Silas Linden vyrazil z pokoje v rozdrážděnější náladě než kdykoliv před tím a dvě láhve rumu s vodou, které vypil cestou domů, ho nijak neuklidnily. Naopak, Silas Linden byl člověkem, který v napilosti se stával ještě nebezpečnějším. Bylo mnoho jeho soudruhů, kteří s ním nechtěli nikdy pítí.

Silas bydlil v jednom malém, cihlovém domě, v řadě jiných podobných, ve čtvrti, která se jmenuje Bolton's Court a jež se nalézá za Tottenham Court Road. Jeho domek stál na konci slepé uličky, která byla ukončena postranní zdí velikého pivovaru. Obydlí v těchto domech byla velmi malá a snad proto obyvatelé, dospělí i děti, ztrávili většinu dne na ulici. Také teď bylo několik starších lidí venku a když se Silas ubíral pod ojedinelým sloupcem

s lucernou, mračili se tito lidé na jeho zavalitou postavu. Morální stránka Bolton's Courtu nebyla právě vysoká, ale přece jenom i tam byla osobnost Silasova na nule. Jakási štíhlá židovka, Rebeka Leviová, žena hubená s orlím nosem a s pronikavýma očima, byla sousedkou zápasníkovou. Stála teď ve dveřích a malé dítě se jí drželo za zástěru.

»Pane Lindene,« řekla, když přecházel, »ty vaše děti potřebují více péče než se jim dostává. Malá Markétka zde dnes byla — to dítě nedostává dosti jídla.«

»Všímejte si vlastních věcí, prokletá,« zamručel Silas. »Před nedávnem jsem vám již řekl, abyste nestrkala svůj dlouhý zobák do mých záležitostí. Kdybyste byla mužem, dovedl bych s vámi promluvit jinak!«

»Kdybych byla mužem, možná, že byste se se mnou neodvážil takto mluvit. Je to hanba, Silasi Lindene, jak zacházíte s těmi dětmi. Jestliže to přijde k policii, budu již vědět, co říci.«

»Jděte k čertu!« řekl Silas a kopnutím otevřel dvěře u svého bytu. Nějaká velká, rozcuchaná žena s copem barvených vlasů a s jakýmsi zbytky krásy, která však byla teď již přezralá, vyhlédla dveřmi z pokoje.

»Ach, to jsi ty?« řekla.

»A kdo jsi myslila, že je to? Snad vévoda z Wellingtonu?«

»Myslila jsem, že je to nějaký splašený býk, který uprchl z ohrady a trkl do dveří.«

»Jak jsi žertovná!«

»Možná, že jsem. Ale vlastně by mně nemělo býti do žertu. V domě není ani haléře, ani na sklenici piva a ty tvoje proklaté děti mne neustále zlobí.«

»Co zase učinily ?« tázal se Silas a zamračil se. Když tento důstojný párek si neměl co vzájemně vytýkati, tu obyčejně spojoval svoje síly proti dětem. Silas vstoupil do světnice a vrhl se do dřevěného křesla.

»Již zase viděly — tuk

»Jak to víš?«

»Slyšela jsem chlapce, jak to říkal děvčeti. ‚Matka zde byla,‘ řekl. A potom měl zase jeden ten záchvat spánku!«

»Je to v rodině.«

»Ano,« odpověděla žena. »Kdybys ty neměl záchvaty spaní, pracoval bys něco jako jiní muži!«

»Ach, mlč již, ženo! Chtěl jsem tím říci, že můj bratr Tom má také takové záchvaty a o tomto mém chlapci se říká, že je živým protějškem svého strýce. On byl tedy v trance? A co jsi učinila?«

Žena se šeredně ušklíbla.

»Učinila jsem to, co činíš ty.«

»Jak? Použila jsi zase pečetního vosku?«

»Ne mnoho. Jen tolik, aby se probudil. Je to jediný způsob vytrhnouti ho z toho.«

Silas pokrčil rameny.

»Měj se na pozoru, holka! Mluví se o policii a když by viděli popáleniny, mohli bychom se dostatí oba do Doků.«

»Silasi Lindene, ty jsi blázen! Což nemají rodiče práva kárati svých dětí?«

»Ano, ale není to tvoje dítě a macechy mají špatnou pověst — rozumíš? Pak zde máme vedle tu židovku. Viděla tě, jak jsi zmrskala šňůrou na prádlo malou Markétku při posledním prádle! Mluvila o tom se mnou a dnes mně zase řekla něco o stravě.«

»Copak je se stravou? Ti hltaví parchanti! Každý dostane ohromný krajíc chleba k obědu! A když by měli trochu hladu, neublíží jim to. A já bych měla méně výčitek.«

»Což ti Willie něco vytýká?«

»Ano, když se probudil.«

»Když jsi na něj nakapala horkého pečetiho vosku?«

»Učinila jsem to přece k jeho dobru, ne? Abych ho vyléčila ze zlovyku.«

»A co řekl?«

»Proklínal mne — to řekl. Mluvil stále o své matce a co mně jeho matka učiní. S tou jeho matkou mám toho již po krk!«

»Nemluv mnoho o Amy. Byla to dobrá žena.«

»To říkáš teď, Silasi Lindene. Ale podle všech zpráv jsi jí to divným způsobem dokazoval, když byla na živu.«

»Drž hubu, ženo! Měl jsem dnes již dosti zlosti bez tebe! Jsi žárlivá i na tu, která je v hrobě. Tak je to s tebou.«

»A její plemeno mne může urážeti podle libosti — mne, která se o tebe starám již pět let.«

»Ne, toho jsem neřekl. Jestliže tě urazil, spravím si to s ním. Kde je řemen? Jdi, přiveď hochy!«

Žena k němu přistoupila a políbila ho.

»Mám jen tebe, Silasi.«

»Ach čerta — neolizuj mne. Nejsem v náladě. Jdi a přiveď Willie. Můžeš přivésti Markétku také. Z ní to také vyženu, neboť si myslím, že ona to pocítí více než on.«

Žena odešla z pokoje, ale v okamžiku se vrátila.

»On zase je v bezvědomí!« řekla. »Rozdírám mně opravdu nervy, když ho tak vidím. Pojď sem, Silasi! Podívej se!«

Pak odešli spolu do zadu, kde byla kuchyň. Za mřížkou krbu dýmal malý oheň. Vedle krbu seděl na židli skrčený asi desetiletý plavovlasý chlapec. Jeho jemný obličej byl obrácen ke stropu. Oči měl zcela zavřené, takže bylo viděti jen jejich bělmo. Na jeho hubených, produševnělých rysech byl výraz velikého míru. V koutě se krčila malá, ubohá dívka, asi o dva roky mladší a dívala se smutným, poděšeným očima na svého bratra.

»Vypadá strašně, že ano?« řekla žena. »Jako by nepatřil do tohoto světa. Přála bych si, aby Bůh dal, aby vkročil do světa druhého. Zde beztoho není k ničemu dobrému.«

»Tu máš, probud' se!« zvolal Silas. »Zanech žertů, probud' se! Slyšíš?« Pak chopil chlapce za ramena a hrubě s ním trásl, ale chlapec spal dále. Hřbety obou jeho rukou, které měl složený v klíně, byly pokryty temnými skvrnami a puchýři.

»Na mou čest, nakapali jsme na něj již dosti vosku. Chceš mi snad namluviti, Saro, že jsi musila vypotřebovati všechn vosk, abys ho probudila?«

»Možná, že jsem nakapala trochu více pro štěstí. Ten

hoch mne tak zlobí, že se sotva mohu udržeti. Ale ty bys ani nevěřil, jak je necitelný, když je v tomto stavu. Můžeš mu rvátí do ucha, ale je to vše marné. Podívej se!»

Potom chopila hoča za vlasy a prudce jím třásla. Zaúpěl a zachvěl se, ale pak upadl zase do hlubokého trance.

Povídám!« vykřikl Silas, hladě si svoji štětinatou bradu a dívaje se zamysleně na svého syna, »myslím si, že by v tomhle mohly býti peníze, kdyby se s tím správně zacházelo. Což kdyby vystoupil v nějakém představení? Zázračný chlapec čili, jak se to děje? Z toho by něco bylo! A potom lidé znají jméno jeho strýce a tak by mu důvěřovali.«

»Myslila jsem, že se toho chopíš sám.«

»To je již pryč,« zavrčel Silas. »Nemluv o tom. To je skončeno.«

»Byl jsi přistižen?«

»Říkám ti, abys o tom nemluvila, ženo!« vykřikl. »Jsem právě v náladě zabezpečiti ti život a tak mne tedy nedráždi, nebo toho budeš litovat.« Potom přistoupil k chlapci a štípl ho celou silou do paže. »Přisámbohu, je to zázrak. Podívejme se, jak daleko to půjde!«

Potom se obrátil k uhasínajícímu ohni a kleštěmi vytáhl kus zarudlého uhlí. Pak je položil chlapci na hlavu. Bylo cítiti zápach hořících vlasů a potom škvařícího se masa a pak náhle s bolestným výkřikem nabyl chlapec smyslů.

»Maminko! Maminko!« křičel hoch, a děvče v koutě

počalo křičeti také. Obě děti byly jako dvě ovečky, které spolu mečí.

»Das vezmi tvoji maminku!« zvolala žena a chopila se Markétky za límec jejich křehkých černých šatičků. »Přestaň brečeti, špinavče!« Potom uhodila dítě otevřenou dlaní přes obličej. Ale malý Willie přiběhl k ní a kopl ji do holeně, až konečně rána Silasova ho srazila do kouta. Potom se netvor chopil hole a bil dvě krčící se děti, zatím kdy křičely o milost a snažily se ukrýti svoje malá tělíčka před krutými ranami.

»Necháte toho!« vykřikl nějaký hlas na chodbě.

»To je prokletá židovka!« řekla žena. Pak šla ke dveřím kuchyně. »Co u čerta děláte v našem domě? Odejděte ihned, neboť jinak se vám zle povede!«

»Zaslechnu-li ještě jednou křik vašich dětí, dojdu pro policii.«

»Odejděte! Ven, povídám!« Rozcuchaná macecha se řítila ven s plnými, plachtami, ale hubená vysoká židovka se ani nehнула. V následujícím okamžiku se setkaly. Paní Lindenová vykřikla a potácela se na zad, při čemž krev jí tekla po tváři, na níž čtyry nehty zanechaly rudé rýhy. Silas s kletbou odstrčil svoji ženu, chopil vetřelkyni okolo pasu a vlastnoručně ji vyhodil ze dveří. Zůstala ležeti na cestě a její dlouhé, hubené údy se rozhodily jako by byla zpola ubitou slepicí. Aniž vstala, hrozila zařátou rukou ve vzduchu a křičela na Silase kletby. Silas bouchl dveřmi a zmizel. Zatím přišli sousedé se všech stran, aby vyslechli podrobnosti o této srážce. Paní Lindenová, dívající se

předním oknem za záclonkou, viděla s jakýmsi ulehčením, že její nepřítelkyně! mohla vstáti a dokulhati se ke svým dveřím, odkud ji pak bylo slyšeti, jak pronáší ječivým hlasem dlouhou řeč o způsobených jí křivdách. Ale křivdy, spáchané na židovce, nejsou tak snadno zapomenuty, neboť tento národ dovede stejně milovat jako nenávidět.

»Již je jí dobře, Silasi. Myslíla jsem si, že snad jsi ji zabil.«

»To by ta prokletá klevetivá coura zasloužila. Dosti je na tom, když ji musíme potkávati na ulici a když se odvážila vstoupiti do mého bytu. A tomu malému Willieovi napráskám co se do něho vejde. Je vším tím vinen. Kde je?«

»Vyběhli oba nahoru do svého pokojíku. Slyšela jsem, jak za sebou zamkli dveře.«

»To jim velmi pomůžel!«

»Já bych se jich teď nedotkla, Silasi. Všechno sousedstvo je vzhůru a venku a proto si nesmíme způsobovati nesnázi.«

»Máš pravdu!« zamručel. »Ponechám si to až se vrátím.«

»Kam jdeš?«

»Do hostince k Admirálu Vernonovi. Mám jakousi naději, že bych mohl při jedné práci nahraditi Longa Davise. On začne od pondělka trainovati a potřebuje nějakého muže mé váhy.«

»Nu, uvidím, kdy se vrátíš. Té tvé hospody mám již dosti. Víím dobře, co Admirál Vernon znamená.«

»Znamená na celé boží zemi jediné místo, kde mám trochu pokoje,« řekl Silas.

»Z toho něco mám — nebo jsem měla již od té doby, kdy jsem si tě vzala.«

»Jen do toho, jen vrč!« zamumlal. »Jestliže vrčení dělá člověka šťastným, měla bys v tom býti přeborníkem.« Potom vzal klobouk a vyklouzl na ulici, při čemž jeho těžký krok se rozléhal na velikých, dřevěných padacích dveřích, které zakrývali vchod do pivovarských sklepů.

Ale nahoře ve špinavé podkrovní světničce seděly dvě malé postavičky vedle postele s bídým slamníkem a objímaly se vzájemně pažemi a jejich tvářičky se dotýkaly a jejich slzy se mísily. Musily plakati tiše, neboť každý zvuk by mohl dole tomu lidožroutu připomenouti, že jsou na světě. Chvilími jedno nebo druhé dítě zaštkalo nepotlačitelně a druhé k němu zašeptalo: »Tiše! Tiše! Ach, prosím tě, mlč!« Pak náhle slyšeli bouchnutí dveří u bytu, jakož i těžké kroky, dunící na dřevěných padacích dveřích. Ve své radosti se přitiskly k sobě. Možná, že až se jejich otec vrátí, přijde je zabít, ale alespoň na několik krátkých hodin byly před ním bezpečny. Jejich macecha byla sice zlomyslná a hašteřivá, ale nezdála se jim tak nebezpečnou jako její muž. Obě děti cítily jaksi nejasně, že připravil jejich matku do hrobu a že by mohl totéž učiniti i jim.

V pokoji bylo tma kromě trochu světla, které přicházelo jediným zašpiněným okénkem. Toto světlo padalo v širokém pruhu přes podlahu, ale vše okolní bylo v

černých stínech. Náhle chlapec jakoby ztuhl, přivinul svoji sestru pevněji k sobě a zíral upřeně do tmy.

»Ona přichází!« zamumlal. »Ona přichází!« Malá Markétka se k němu přivinula.

»Ach Willie, je to maminka?«

»Vidím světlo — krásné, žluté světlo. Ty ho nevidíš, Markétko?«

Ale děvčátko, jako celý ostatní svět, nemělo schopnosti vidění. Pro ně bylo vše ve tmě.

»Povídej mi to, Willie!« zašeptala dívka vážným hlasem. Nebyla nijak postrašena, neboť již mnohokrát před tím přicházela jejich mrtvá matka v hlubokých nocích, aby potěšila svoje nešťastné děti.

»Ano — ano, již přichází! Ach maminko! Maminko!«

»Co říká, Willie?«

»Ach, ta je krásná! A nepláče. Usmívá se. Vypadá jako ten obraz anděla, který jsme viděli. Zdá se tak šťastnou. Drahá, drahá maminko! Teď mluv! Již je konec!« říká. Již je konec!« říká znovu. Teď kyne rukou. Máme jít za ní. Přistoupila ke dvěřím.«

»Ach, Willie, já se toho neodvážím!«

»Ó, ano, ano, kýve hlavou. Říká nám, abychom se ničeho nebáli. Teď prošla dveřmi. Pojď, Markétko, pojď, jinak se nám ztratí.«

Obě malé děti se plížily pokojem, načež Willie otevřel dveře. Jejich matka stála u schodů a kývala, aby šly dále. Krok za krokem ji sledovaly dolů, do prázdné kuchyně.

Zdalo se, že Silasova žena někam odešla. V domě bylo úplné ticho. Zjev neustále na ně kýval.

»Máme jít ven!«

»Ach, Willie, vždyť nemám klobouku!« »Musíme ji následovati, Markétko. Usmívá se a kyne nám.«

»Otec nás za to zabije.«

»Ona vrtí hlavou. Říká, že se nemáme nic báti! Pojd'!«

Pak otevřely domovní dveře a ocitly se na ulici. Sledovaly zářící nádhernou bytost po opuštěném dvoře a potom spleť různých ulic a tak se dostaly do hlučícího zástupu na Tottenham Court Road. Jednou či dvakrát uprostřed onoho slepého proudu lidstva některý muž nebo některá žena se vzácným darem zřecím sebou trhli a zírali před sebe, když zpozorovali přítomnost anděla a oněch dvou malých, bledých dětí, které ho následovaly, chlapec s upřeným, vroucím pohledem a dívka, ohlížející se s hrůzou stále přes ramena. Přešly dlouhou ulici, pak se dostaly zase mezi skromnější domy a konečně tak došly k tiché, červenohnědé řadě cihlových domů. U schůdků do jednoho takového domu se duch zastavil.

»Máme zaklepat,« řekl Willie.

»Ach, Willie, co jen řekneme? Vždyť těch lidí neznáme!«

»Máme zaklepati!« opakoval hoch pevně. »Tuk — ůuk! Je to vše správné, Markétko! Ona tleská rukama a směje se!«

A tak se stalo, že paní Lindenová, manželka

Toma Lindena, která seděla osaměle ve svém neštěstí

a vzpomínala na svého manžela mučedníka, který je v žaláři, přišla náhle ke dveřím a našla před nimi dvě omlouvající se postavičky. Několik slov, záchvat ženského pudu a již obě děti objímala. A tak ty dva pochroumané malé člunky, které se vydaly tak smutně na životní cestu, dospěly do přístavu míru, kde jich již žádná bouře nebude obtěžovati.

Téže noci se událo v Bolton's Courtu několik zvláštních příhod. Někteří lidé se domnívali, že nejsou v nijakém spojení. Asi dva lidé si mysleli, že jsou. Anglický zákon neviděl však nic a proto se také neozval.

Ve druhém domě od zadu se díval za záclonkou okna jakýsi hubený, krahující obličej do setmělé ulice. Za oním děsným obličejem stála svíčka, jejíž plamen byl zakryt a tvář ona byla temná jako smrt a nelítostná jako hrobka. Za Rebekou Leviovou stál nějaký mladý muž, jehož obličej prozrazoval, že pochází ze stejného východního národa, jako ona. Uplynula hodina — plynula druhá hodina — ale žena seděla dále beze slova a pozorovala — pozorovala . . . U vchodu do dvora visela lucerna, která vrhala na zem kruh žlutavého světla. A právě na tento světelný kruh se upíraly její bdící oči.

Pak náhle spatřila to, nač čekala. Trhla sebou a zasyčela jediné slovo. Mladý muž vyběhl na ulici. Zmizela pak jedněmi postranními dveřmi v pivovaru.

Opilý Silas Linden se vracel domů. Byl v temné a mrzuté náladě ve svém omámení. Jeho mysl byla naplněna jakýmsi pocitem křivdy. Neobdržel práce, kterou hledal.

Jeho poraněná ruka mu překážela. Seděl dlouho v hostinci, čekaje, že mu někdo dá nalít a také něco dostal, ale ne dosti. Proto byl teď v náladě nebezpečné. Běda muži, ženě nebo dítěti, kteří by mu vstoupili do cesty! Vzpomněl si s divokými myšlenkami na židovku, která bydlila v zatmělém domě. Myslíl divoce také na všechny ostatní sousedy. Chtějí se stavětí mezi něj a jeho děti? Však on jim ukáže! Hned ráno vytáhne obě děti na ulici a ztluče je řemenem tak, že skoro zemrou! To jim všem ukáže, co si Silas Linden myslí o jejich mínění! Ale proč by toho neučinil již teď? Jestliže se sousedé probudí křikem dětí, ukáže jim to ihned, a sice jednou pro vždy, že bez trestu mu nesmějí vzdorovati. Tato myšlenka se mu zalíbila. Vykročil si rychleji. Byl skoro již u dveří svého bytu, když v tom . . .

Nikdy nebylo objasněno, proč padací dveře do sklepa nebyly této noci bezpečně zavřeny. Soud se klonil k názoru, že to zavinil pivovar, ale ohledač mrtvol poukázal na okolnost, že Linden byl mužem těžkého těla, že mohl na dvěře upadnouti v opilosti a že bylo provedeno asi každé rozumné bezpečnostní opatření. Byl to pád osmnáct stop hluboko na hranaté kameny a Linden si zlomil vaz. Byl nalezen teprve následujícího rána, neboť bylo zvláštní, že jeho sousedka, židovka, neslyšela oné noci žádného zvuku, když došlo k tomuto neštěstí. Lékař se domníval, že smrt nenastala ihned. Na mrtvole byly některé strašlivé známky, že se trápil. A tak dole ve tmě, chrle ze sebe krev a pivo, skončil tento muž svůj špinavý život špinavou smrtí.

Není třeba mařiti slovy, nebo projevovati soustrast nad ženou, kterou zde zůstavil. Když byla zbavena svého strašného muže, vrátila se na jeviště hudební síně, odkud ji vylákal, mocí své mužnosti, svojí býčí silou. Snažila se nabýti zase svého místa s popěvkem:

»Ach, ach, ach! Já mám solo! klobouček mám jako mlýnské kolo . . .«

A to byl popěvek, kterým získala jméno. Ale bylo zřetelně viděti, že se k tomu již nehodí a že není pomýšlení na návrat k předešlým dnům. A tak zvolna klesala z velkých zpěvních síní k malým, z malých šantánů k hostincům a tak stále hlouběji a hlouběji a pomalu se propadala do děsných, tichých písčin života, které ji stahovaly víc a více dolů až konečně její prázdný nalíčený obličej s rozcuchanou hlavou zmizel nadobro.

Kapitola XII.

Jsou výšiny a jsou hlubiny.

Metapsychický ústav v Paříži jest imponující kamennou budovou, stojící na Avenue Wagram a vchod k němu vypadá jako do nějakého baronského zámku. Tam naši přátelé se představili jednou pozdě večer. Sluha je dovedl do přijímacího pokoje, kde je na to ihned uvítal osobně doktor Maupuis. Tato slavná autorita v psychických vědách se jevila jako malý muž širokých ramen s velkou hlavou, s oholeným obličejem a s výrazem, ve kterém byla směs světské prozíravosti s laskavou nezištností. S Maileym a Roxtonem hovořil francouzský, neboť oba ovládali dobře tento jazyk, ale když hovořil s Malonem, musil použiti anglických úryvků, protože novinář znal francouzský jen několik slov. Doktor jim projevil svou radost nad jejich návštěvou, jak to dovede jenom obratný Francouz, zmínil se několika slovy o podivuhodných vlastnostech haličského media Panbeka a konečně je vedl dolů do místnosti, kde byly prováděny pokusy.

Jeho obličej, plný živé inteligence a pronikavé moudrosti ukázal již hostům, jak pošetilé jsou veškeré domněnky, jimiž se někteří lidé snažili vysvětliti podivuhodné výsledky, kterých docílil, předpokladem, že

jest mužem, který se může státi snadnou kořistí podvodníků.

Když sestoupili po točitých schodech, ocitli se ve velké komnatě, která při prvním pohledu vypadala jako chemická laboratoř, neboť police, plné lahví, retort, zkumavek, různých vah a jiných přístrojů pokrývaly stěny. Ale místnost byla mnohem elegantněji zařízena než pouhá dílna a uprostřed komnaty stál veliký, těžký, dubový stůl s příslušnými, pohodlnými křesly.

Na jednom konci pokoje visela veliká podobizna profesora Crookesa, jejímž protějškem byl obraz Lombrosa, zatím kdy mezi nimi byl pozoruhodný obraz, představující jednu séanci s Eusapií Palladinovou. Okolo stolů byla shromážděna skupina mužů, hovořících tichými hlasy, a byli tak zahloubáni do svého hovoru, že si sotva všimli příchozích.

»Tři z těchto pánů jsou významnými hosty jako vy!« řekl doktor Maupuis. »Dva z nich jsou mými asistenty a sice doktor Sauvage a doktor Buisson. Ostatní přítomní jsou známé pařížské osobnosti. Tisk je dnes zastoupen redaktorem, panem Fořtem z *Matinu*. Onen vysoký muž temné pleti, který vypadá jako nějaký generál na odpočinku, je vám snad známý. Ne? Je to profesor Charles Richet, náš ctěný nejstarší badatel, který projevil v této věci velikou odhodlanost, ačkoliv dosud nedospěl k závěrům, podobným těm, které máte vy, pane Maileyi. Ale to může přijít také. Nesmíte zapomenouti, že musíme mít jistou politiku a že čím méně tuto věc spojujeme

s náboženstvím, tím méně nesnází budeme míti s církví, která v naší vlasti má dosud velikou moc. Elegantní muž s vysokým čelem je hrabě de Grammont. Onen pán s hlavou Jupitera a s bílými vousy je hvězdář Flammarion. Nuže, pánové,« dodával hlasitěji, »jestliže je vám libo posaditi se, počneme s prací.«

Posadili se namátkou okolo dlouhého stolu, ale tři Angličani usedli vedle sebe. Na jednom konci komnaty stál veliký fotografický aparát. Po jedné straně stolu stály dva veliké zinkové džbery. Dveře byly zavřeny na zámek a klíč byl odevzdán profesorovi Richetovi. Doktor Maupuis seděl na jednom konci stolu vedle malého muže, prostředního věku, s kníry pod nosem a s holou hlavou a s inteligentním obličejem. Tento muž seděl po jeho pravici.

»Někteří z vás se dosud nesetkali s panem Panbekem,« řekl doktor. »Dovolte, abych vám ho představil. Ujišťuji vás, pánové, že pan Panbek věnuje svoje pozoruhodné síly našemu vědeckému badání a že všichni jsme mu velice zavázáni vděčností. Je mu teď sedmačtyřicet let, je to muž normálního zdraví, ale trpí trochu sklonem k pakostnici. Rovněž je nutno zmíniti se, že jeho nervová soustava je trochu příliš citlivá a jeho reflexy jsou zvýšeny, ale za to má normální krevní tlak. Jeho tepna má teď dvaasedmdesát úderů, ale když upadne do trance, zvýší se až na sto. Na jeho údech lze pozorovati význačné oblasti zvýšené citlivosti. Jeho zřecí pole a zornička reakce jsou normální. Nevím, co bych měl ještě dodat.«

»Řekl bych,« poznamenal profesor Richet, »že jeho

zvýšená citlivost je stejně morální jako tělesná. Panbek jest mužem, který podléhá snadno dojmům a je naplněn citovým vzrušením, má temperament básníka, jakož i veškeré podobné slabůstky, možno-li to tak nazývati, kterými básníci platí výkupné za svoje nadání. Veliké medium jest velikým umělcem a musí býti posuzováno stejným měřítkem.«

»Zdá se mi, pánové, že se připravujete na nejhorší!« řeklo medium s roztomilým úsměvem, zatím kdy společnost se dala do smíchu.

»Zasedáme dnes v naději, že obdržíme zase nějaké pozoruhodné materialisace, jako jsme měli nedávno, a sice v oněch tvarech, abychom měli o nich trvalý záznam.« mluvil teď doktor Maupuis svým suchým, jednotvárným hlasem. »Tyto materialisace přijaly od nedávna neočekávané tvary a. já bych chtěl prositi společnost, aby potlačila každý pocit strachu, ať jsou tyto tvary sebe podivnější, poněvadž jest nejvýš nutno, abychom měli ovzduší klidné a kritické. Teď shasíme bílé světlo a začneme při nejnižším stupni světla červeného, dokud podmínky nepřipustí osvětlení větších!«

Lampy se daly řídit od stolu, kde seděl doktor Maupuis. Na okamžik nastala naprostá tma. Potom se objevilo v koutě jedno červené světlo, které postačovalo, aby bylo viděti obrysy mužů, sedících kolem stolu. Při séanci nebylo hudby a také zde nebylo pražádného ovzduší náboženského. Společnost rozmlouvala šeptem.

»Zde je podstatný rozdíl u porovnání s vaším postupem v Anglii,« řekl Malone.

»Veliký rozdíl,« odvětil Mailey. »Zdá se mi, že máme dokořán otevřené dveře ke všemu, co může přijít. Je to vše nesprávné. Oni si neuvědomují nebezpečí.«

»Jaké zde může být nebezpečí?«

»Nu, s mého stanoviska je to jako bychom seděli na břehu rybníka, v němž mohou být neškodné žáby, anebo také lidožraví krokodilové. Nemůžete přece říci, co přijde.«

Profesor Richet, který mluvil výbornou angličtinou, zaslechl poslední slova.

»Znám vaše názory, pane Maileyi,« pravil. »Nemyslete si, že je béru lehkovážně. Některé věci, které jsem viděl, přinutily mne, abych si vážil vašeho porovnání se žabami a krokodily. Právě v tomto pokoji jsem poznal přítomnost bytostí, které, kdyby byly pohnuty ke hněvu, mohly učiniti naše pokusy velmi nebezpečnými. Věřím s vámi, že kdyby zde byli zlí lidé, mohli by přivodili do našeho kruhu zlé odrazy.«

»Těší mne velice, pane, že s námi souhlasíte,« pravil Mailey, neboť jako každý považoval Richeta za jednoho z nejslavnějších mužů na světě.

»Snad se k vám kloním, ale přece jenom nemohu dosud říci, že bych byl s vámi již úplně za jedno. Dřímající síly vtěleného lidského ducha mohou být tak podivuhodné, že mohou zasahovati do oblastí, které v nynější době se zdají naprosto mimo jejich okruh. Jako

bývalý materialista musím zápasiti o každý centimetr půdy, ačkoliv připouštím, že jsem již ztratil několik linií zákopů. Zvěděl jsem, že můj slavný přítel Challenger, má svoji frontu dosud neporušenou.«

»Ano, pane,« řekl Malone, »ale přece jenom mám jistou naději «

»Ticho!« zvolal Maupuis zvýšeným hlasem.

Nastalo mrtvé ticho. Potom bylo slyšeti jakýsi zvuk, způsobený neklidnými pohyby jako zvláštním máváním.

»Pták!« řekl někdo zděšeným šepotem.

Pak bylo ticho a pak se zase ozval onen zvuk pohybů a netrpělivé třepotání.

»Máte vše připraveno, René?« tázal se doktor.

»Vše hotovo!«

»Tedy vypalte!«

Záblesk světelné směsi naplnil komnatu, při čemž záklopka u fotografické komory se zavřela. Při onom náhlém světelném záblesku viděli hosté na okamžik něco podivuhodného. Medium leželo hlavou na rukou ve zřejmé necitelnosti. Na jeho zaokrouhlených ramenech seděl jakýsi obrovský, dravý pták — jako veliký sokol nebo orel. Na okamžik se vtiskl tento zvláštní obraz na jejich sítnice, právě tak, jako zůstal na fotografické desce. Pak se nad nimi zavřela zase tma kromě dvou červených lamp, které vypadaly jako oči nějakého zlého démona, číhajícího v koutě.

»Proboha!« vyhrkl Malone. »Viděli jste to?«

»Krokodil, který vylezl z rybníka!« pravil Mailey.

»Ale je neškodný,« dodával profesor Richet.

»Tento pták byl u nás již několikrát. Pohybuje křídly, jak jste slyšeli, ale jinak je nehybný. Možná, že přijde host jiný a nebezpečnějším

Světelný záblesk rozptýlil ovšem veškeré ektoplazma. Bylo nutno počítati znovu. Společnost seděla snad asi čtvrt hodiny, když v tom Richet se dotkl Maileyovy paže.

»Čicháte něco, pane Maileyi?«

Mailey čichal do vzduchu.

»Ano, dojistá, připomíná mně to londýnskou zoologickou zahradu.«

»A je zde ještě něco jiného, všednějšího. Byl jste již v teplém pokoji s mokrým psem?«

»To je přesně totéž!« řekl Mailey. »Je to dokonale vyjádřeno. Ale kde je pes?«

»Není to pes. Počkejte chvíli. Čekejte!«

Zvířecí výpach se stával zřetelnějším. Byl skoro nesnesitelný. Potom Malone si uvědomil, že něco chodí okolo stolu. V přitlumeném rudém světle pozoroval nějakou nestvůrnou postavu, skrčenou, netvárnou, která se trochu podobala člověku. Viděl její siluetu proti rudému světlu. Byla to postava zavalitá, široká, s kulatou hlavou, krátkým hrdlem, a s těžkopádnými neohrabanými rameny. Plížila se zvolna okolo kruhu. Pak se zastavila a potom výkřik překvapení, smíšeného poněkud se strachem, se ozval od jednoho přísedícího.

»Neděste se,« řekl klidný hlas doktora Mauweise. »Je to Pithecanthropus. Je neškodný.« Kdyby to byla nějaká

kočka, která zabloudila do pokoje, nebyli by mohli přítomní učenci mluvit o ní s větším klidem.

»Má to dlouhé drápy. Položilo mně je to na hrdlo,« zvolal jeden hlas.

»Ano, ano, to je jeho lichocení.«

»Takové lichocení bych vám odpustil!« zvolal přisedící chvějícím se hlasem.

»Nezahánějte ho. Mohlo by to býti vážné. Je v dobré náladě. Ale zajisté, že má také svoje city, jako my.«

Zatím bytost pokračovala ve svém kradném chození. Teď se dostala na druhý konec stolu a stála za našimi třemi přáteli. Cítili vzadu na šíjích její dech v rychlém tempu. Náhle lord Roxton hlasitě vykřikl odporem.

»Klid! Klid!« pravil Maupuis.

»Lízalo mně to ruku!« zvolal Roxton.

V následujícím okamžiku zpozoroval Malone nějakou huňatou hlavu, která se vsunula mezi něj a lorda Roxtona. Jeho levé ruky se dotýkala dlouhá, hrubá srst. Hlava se k němu obrátila a pak mu bylo třeba veškeré sebevlády, aby nepohnul rukou, když ji olizoval dlouhý, měkký jazyk. Potom to odešlo.

»Proboha, co je to?« tázal se.

»Byli jsme požádáni, abychom toho nefotografovali. Možná, že světlem by to bylo rozrušeno. Rozkaz prostřednictvím media byl určitý. Můžeme říci jen tolik, že je to buďto opice, podobná člověku, anebo člověk, podobný opici. Viděli jsme to již mnohem jasněji než

dnes. Obličej je opičí, ale čelo je rovné. Paže to má dlouhé, ruce ohromné a tělo je pokryto srstí.«

»Tom Linden nám poskytl něco lepšího!« zašeptal Mailey. Mluvil sice tiše, ale Richet ho přece jen zaslechl.

»Celá příroda je polem našeho studia, pane Maileyi. Nesmíme si vybírat. Máme snad rozřídovati rostliny a zanedbávati hub?«

»Ale připouštíte přes to, že je to nebezpečné !«

»X paprsky byly také nebezpečné. Kolik mučenníků ztratilo paže, kloub za kloubem, než bylo nebezpečí poznáno? A přece jen to bylo nutné. Tak je také u nás. Nevíme dosud co vlastně činíme! Ale kdybychom mohli skutečně dokázati světu, že tento lidoop k nám může přicházeti z neviditelná, a zase odcházeti, jako přišel, tu toto poznání je tak ohromné, že kdyby nás svými nebezpečnými spáry roztrhal na kusy, bylo by přece naší povinností pokračovati v těchto pokusech.«

»Věda může býti někdy hrdinskou,« pravil Mailey. »Kdo by toho popíral? A přece jenom jsem slyšel právě tyto učence říkati nám, že uvádíme do nebezpečí svůj rozum, když se snažíme přijíti do styku s duchovními silami. Rádi bychom obětovali svůj rozum, nebo-li svoje životy, když bychom tím lidstvu pomohli. Ci nemáme snad činiti právě tolik ve prospěch duchovního pokroku, jako činí učenci pro pokrok hmotný ?«

Nyní byla světla rozsvícena a pak byla přestávka k oddechu, než bylo přikročeno k velikému pokusu tohoto večera. Muži utvořili malé skupiny a rozmlouvali tichými

hlasy o nedávných zkušenostech. Když viděli okolo sebe pohodlnou komnatu s moderními přístroji, zdálo se jim, že podivný pták a kradmo se pohybující netvor byli pouhými sny. A přece jen to byly opravdové skutečnosti, jak se ukázalo ihned, když fotograf, jemuž bylo dovoleno odejiti, vběhl teď rozčileně ze sousedního temného pokoje, mávaje deskou, kterou právě vyvinul a ustálil. Držel ji proti světlu a na ní naprosto jistě byla holá hlava media, skleslá mezi jeho ruce a na ní blízko jeho ramen, byly obrysy oné zlověstné formy. Doktor Maupuis si mnul radostí svoje malé, buclaté ruce. Tak jako všichni průkopníci, musil i on snášeti mnoho pronásledování se strany pařížského tisku a každý nový zjev byl mu novou zbraní k vlastní obraně.

»Pokračujeme! Že ano? Pokračujeme!« opakoval neustále, zatím kdy Richet, zahloubán v myšlenky, odpověděl mechanicky:

»Ano, milý příteli, vy pokračujete!«

Malý Haličan, seděl u stolu a přikusoval suchar, maje před sebou sklenici červeného vína. Malone k němu přistoupil a shledal, že byl v Americe a že umí trochu anglicky.

»Jste unaven? Vyčerpává vás to?«

»Činím-li to umírněně, tedy nikoliv. Dvě sezení za týden. Musím se řídit podle příkazu. Doktor mně více sezení nedovoluje.«

»Pamatujete se na něco?«

»Zdá se mi to jako sny. Na něco se pamatuji zde a na něco tam.«

»Měl jste vždycky tyto síly?«

»Ano, ano, již jako dítě. Také je měli můj otec a můj strýc. Hovořili často o viděních. Pokud se týká mne, chodíval jsem do lesů, kde jsem se usadil a pak ke mně chodila podivná zvířata. Velice mne překvapilo, když jsem shledal, že jiné děti jich nevidí.«

»Jste již připraveni?« tázal se doktor Maupuis.

»Úplně,« odpovědělo medium, sbíraje droby. Potom lékař rozsvítil pod jedním zinkovým džberem líhový kahan.

»Chceme teď provést jeden pokus, pánové, který by jednou pro vždy přesvědčil svět o skutečnosti těchto ektoplasmatických tvarů. O jejich povaze mohou být spory, ale jejich skutečnost bude nepochybná od této chvíle, jestliže nebudu mítí nezdaru. Nejdříve vám chci vysvětliti účel těchto dvou džberů. V tomto, který právě zahřívám, jest parafin, který počíná tátí. Ve druhém džberu je voda. Těm, kteří nebyli přítomni těmto pokusům, musím připomenouti, že jevy s mediem Panbekem se dějí obyčejně v témž pořádku a že v této chvíli můžeme očekávati zjev starého muže. Dnešního večera budeme tohoto starého muže očekávati, a jak doufám, učiníme ho nesmrtelným v historii psychického badání. Nyní usednu na svoje místo a rozsvítím červenou lampu číslo 3, která připouští větší viditelnost.«

Kruh byl potom zcela dobře viditelný. Hlava media klesla do předu a jeho hluboké oddychování dokazovalo, že jest již v trance. Všechny tváře se obracely k němu,

neboť podivuhodný proces materialisační se dál přímo před jejich očima. S počátku bylo viděti jakýsi světelný vír, něco jako páru, kroužící okolo jeho hlavy. Potom se objevilo za ním něco mávajícího jako bílá, průsvitná záclona. Zhušťovala se. Smršťovala se a konečně nabývala obrysů a přijala určitou formu. Byla tam nějaká hlava. Pak tam byla ramena, a z nich vyrostly paže. Ano, nemohlo býti pochybnosti, že je tam člověk, nějaký starý muž, který stál za křeslem media. Zvolna pohyboval hlavou se strany na stranu. Zdálo se, že se nerozhodně dívá na společnost. Mohli byste se domnívati, že si klade otázku: »Kde jsem a proč zde jsem?«

»Tento zjev nemluví, ale slyší a je inteligentní,« řekl doktor Maupuis, dívaje se přes rameno na zjev. »Jsme zde proto, pane, abychom s nadějí očekávali, že nám pomůžete při pokusu velmi důležitém. Můžeme počítati s vaším přispěním?«

Postava přisvědčovala skloněním hlavy.

»Děkujeme vám. Až nabudete úplné síly, vzdálíte se zajisté od media.«

Postava znovu přikývla, ale pak zůstala nehnuté státi. Maloneovi se zdálo, že každým okamžikem je hutnější. Viděl také rysy obličeje. Byl to dojista nějaký starý muž, hrubších rysů, dlouhého nosu a s podivně vystupujícím spodním rtem. Náhle rychlým pohybem odstoupil od Panbeka a pohyboval se do středu pokoje.

»Nuže, pane,« pravil Maupuis svým úsečným tónem. »Zajisté, že vidíte po své levé straně zinkový džber. Prosím

vás, abyste byl tak laskav a přiblížil se k němu a ponořil do něho pravou ruku.«

Postava se pohnula. Zdálo se, že má zájem o džbery, neboť si je velmi pozorně prohlížela. Potom ponořila jednu ruku do naznačeného džberu.

»Výborně!« vykřikl Maupuis a jeho hlas byl rozčilením pronikavý. »Nuže, pane, smím vás ještě požádati o laskavost, abyste položil tutěž ruku do studené vody ve druhém džberu?«

Postava to učinila.

»A nyní, pane, můžete dokončiti náš pokus s naprostým zdarem, když byste položil svoji ruku na stůl a dokud tam bude ležeti, když byste se odhmotnil a vrátil do media.«

Postava přikývla, že rozumí a že svoluje. Potom se přiblížila pomalu ke stolu, sklonila se nad něj, napřáhla ruku a zmizela. Těžké oddychování media přestalo a Panbek se pohnul, jako by se chtěl probudit. Maupuis rozsvítil bílé světlo a potom s hlasitým výkřikem podivu a radosti, který byl opakován celou společností, zvedl ruce.

Na lesklé, dřevěné ploše stolu ležela jemná, růžově nažloutlá rukavička z parafinu, široká u kloubu a tenká v zápěstí a dva její prsty byly ohnuty do dlaně. Maupuis byl všecek bez sebe radostí. Pak ulomil kousek parafinu od zápěstí rukavičky a podal ji svému asistentovi, který výběhl z pokoje.

»Je to dokonalé!« zvolal. »Copak řeknou teď? Pánové dovolávám se vašeho úsudku. Viděli jste, co se stalo. Mohl

by někdo z vás podati nějaké rozumné vysvětlení parafinové formy, kromě toho, že vznikla odhmotněním ruky, která byla uvnitř?»

»Nevidím žádného jiného rozřešení,« odpověděl Richet. »Ale nezapomeňte, že máte co činit s lidmi velmi zatvrzelými a plnými předsudků. Nemohou-li toho popřít, budou to bezpochyby ignorovat.«

»Je zde tisk a tisk představuje veřejnost,« pravil Maupuis. »Je zde za anglický tisk pan Malone!« pokračoval svojí nedokonalou angličtinou. »Můžete snad vy nějak odpovědět?«

»Nevidím jiného vysvětlení!« odvětil Malone.

»A vy, pane?« a doktor se obrátil na zástupce deníku *Matin*.

Francouz pokrčil rameny.

»Pro nás, kteří jsme mohli býti přítomni, bylo to skutečně přesvědčující,« pravil, »ale přece jen je jisto, že se setkáte s námitkami. Oni nepoznají, jak je tato věc křehká. Řeknou, že to medium přineslo s sebou a že to položilo na stůl.«

V tom Maupuis vítězně zatleskal rukama. Jeho asistent mu právě přinesl ze sousedního pokoje proužek papíru.

»Mám již odpověď na vaši námitku!« volal, mávaje ve vzduchu papírem. »Předvídal jsem to a dal jsem do parafinu v zinkové nádobě trochu cholesterolu. Mohli jste si všimnouti, že jsem kousek formy ulomil. Stalo se tak účelně pro chemickou analýsu. Ta byla teď vykonána. Máme důkaz zde a cholesterol byl dokázán.«

»Výborně!« řekl francouzský novinář. »Teď jste ucpal poslední otvor. Ale co bude dále?«

»To, co jsme učinili jednou, můžeme opakovali,« odvětil Maupuis. »Připravím celou řadu takových forem. V některých případech obdržím pěsti a ruce. Pak dám zhotoviti sádrové odlitky. Naliji sádro do formy. Taková forma je sice velmi křehká, ale může to být přece vykonáno. Budu jich míti na tucty a pak je budu posílati do všech hlavních měst světa, aby to lidé viděli na vlastní oči. Nepřesvědčí je to konečně o skutečnosti našich závěrů?«

»Nemějte příliš mnoho naděje, milý příteli,« řekl Richet, položiv ruku na rameno nadšencovo. »Dosud jste nepoznal ohromné netečnosti světa. Ale jak jste řekl, Pokračujete — pokračujete stále!«

»A náš postup je veden!« řekl Mailey. »Je cítit postupné uvolňování, aby se mohla přizpůsobí ti vnímavost lidstva.«

Richet se usmál a zavrtěl hlavou.

»Vy jste vždycky ve světě nadsmyslném, pane Maileyi! Vidíte vždycky více než co je před očima, a měníte vědu ve filosofii! Obávám se, že jste nepolepšitelný. Je takový váš náhled rozumný?«

»Profesore Richete,« odvětil Mailey velmi vážně, »místo odpovědi chtěl bych vám dáti stejnou otázku. Mám hlubokou úctu před vaším nadání a dokonale souhlasím s vaší opatrností, avšak — nedostal jste se na rozcestí? Jste nyní v postavení, kdy připouštíte — kdy musíte připustiti — že rozumný zjev v lidské podobě, zbudovaný z látky,

kteřou jste sám nazval ektoplazmatem, může choditi po pokoji a prováděti naše rozkazy, zatím kdy medium leží bez ducha před našima očima — a přece jen váháte říci, že duch je existence neodvislé. Je to rozumné?»

Richet se usmál a zavrtěl hlavou. Bez odpovědi se obrátil, aby se rozloučil s doktorem Maupuisem a aby mu blahopřál. Po několika minutách se společnost rozešla a naši přátelé se ocitli v automobilové drožce, která je dovážela rychle do hotelu.

Malone cítil hluboký dojem z toho, co viděl a seděl tak až do půlnoci, zapisuje si veškeré podrobnosti pro noviny i se jmény těch, kteří podepsali dosažené výsledky — a byla to věru čestná jména, která nikdo na světě by nemohl spojití s pošetilostí nebo podvodem.

»Dojista, dojista to bude bod obratu k nové epoše.« Tak snil. Za dva dny na to otvíral londýnské denní listy jeden po druhém. Sloupce plné footballu, sloupce plné golfu, plná stránka, věnovaná burse. Dlouhá a vážná korespondence v časopisu The Times, týkající se zvyků čejky obecné. Ale ani jediného slova v žádném z těchto listů, o zázracích, které viděl a o kterých podal zprávu. Mailey se zasmál, když viděl jeho stísněný obličej.

»Je to šílený svět, milý příteli,« pravil. »Pošetilý svět! Ale nejsme ještě u konce!«

Kapitola XIII.

Ve které profesor Challenger jde do bitvy.

Profesor Challenger byl ve špatné náladě a když se to stalo, tu to cítila celá jeho domácnost. Avšak výsledky jeho zloby se neomezovaly pouze na jeho okolí, neboť většina z oněch hrozných dopisů, které se čas od času objevovaly v tisku, mrsrkající a trestající některého jeho nešťastného protivníka, byly hromy a blesky, pocházející od uraženého Jupitera, který ve vážném majestátu seděl na trůně své studovny, na výšinách svého bytu ve čtvrti Victoria. Sluhové se sotva odvážili vstoupiti do pokoje, kde zahlízející a zamračená hlava, hřívnatá a vousatá, se dívala z hromady papírů jako lev zvedající hlavu od kosti. Jenom Enida se směla odvážiti v takových dobách k němu, ale dokonce i ona cítila někdy klesání srdce, jaké pociťuje nejstatečnější krotitel, když otvírá dvířka klece. Ani ona nebyla v bezpečí před jeho štiplavým jazykem, ale alespoň se nemusila báti fysického násilí, které zcela snadno hrozilo jiným.

Někdy vznikaly takové záchvaty slavného profesora z příčin hmotných. »Je to od jater, pane, je to od jater,« vysvětloval, aby někdy omluvil nějaký zlomyslný útok.

Ale tentokrát měl určitou příčinu k nespokojenosti. Byl to spiritualismus!

Zdálo se, že se nikdy nemůže odpoutati od té prokleté pověry — od této věci, která se směšovala s celou prací a filosofií jeho životního období.

Pokoušel se prostě to odmítnouti, vysmáti se tomu, nevíšmat si toho s opovržením, ale prokletá ta věc se mu neustále vtírala nanovo. Obvykle v pondělí ráno se toho chtěl nadobro zbaviti, ale než nadešla sobota, byl v tom již zase po krk. A ta věc je přece tak směšná! Zdálo se mu, že jeho duše je stahována od velikých a naléhavých hmotných problémů, týkajících se vesmíru, aby mařila svoje síly nějakými pohádkami o duchách, jaké patří na stůl senačního romanopisce.

A věci se horšily. Nejdříve Malone, který svým prostým způsobem představoval jaksi normálního člověka s jasnou hlavou, byl nějak očarován těmito lidmi a dal se svést k jejich pošetilým názorům. Poté Enida, jeho ovečka, která byla jediným jeho poutem s ostatním lidstvem, se také pokazila. Souhlasila s názory Maloneovými. Ba dokonce sehnala spoustu vlastních důkazů. Nadarmo studoval jeden případ a dokázal bez jediného stínu pochybnosti, že medium je význačným padouchem a že dalo jedné vdově od zemřelého manžela zprávu jenom proto, aby ženu dostalo do své moci. Byl to případ jasný a také Enida to připustila. Ale ani ona ani Malone nechtěli připustiti výkladu všeobecného.

»Ve všech odvětvích života jsou darebáci,« říkali.

»Musíme každé hnutí posuzovati podle lidí nejlepších a nikoliv nejhorších.«

Již to bylo dosti zlé, ale horší mělo ještě přijít. Profesor byl veřejně osočován spiritualisty — a sice jedním mužem, který neměl ani vzdělání a který i v každém jiném ohledu na světě by musil seděti u profesorových nohou jako nemluvně. A přece jen ve veřejné debatě . . . Ale o tom nutno vyprávěti podrobněji.

Čtenář musí věděti, že Challenger, ač velice opovrhoval veškerým odporem, a nemaje dostatečných vědomostí o skutečné síle případu, který měl být zodpověděn, v jakémisi osudném okamžiku se dal svěsti, že sestoupí se svého Olympu a že se utká v debatě se kterýmkoliv představitelem, jenž bude vybrán druhou stranou. »Vím zcela dobře,« napsal, »že při takové blahosklonnosti já jako každý jiný učenec stejného jména se vydávám do nebezpečí, že poskytnu jakousi důstojnost těmto směšným a groteskním výstřelkům a odchylkám lidského mozku, na jakoužto důstojnost by nemohl nikdy jinak činiti nároků, ale musíme vykonati vůči veřejnosti svoji povinnost — a někdy se musíme odvrátit od vážné práce a poskytnouti nějaký okamžik tomu, aby byly smety tyto chvilkové pavučiny, které by se mohly nakupiti a mohly by se státi urážlivými, kdyby nebyly rozptýleny koštětem vědy.«

A tak v náladě nejvyšš sebevědomé, vyšel tento Goliáš, aby se utkal se svým maličkým protivníkem, který byl kdysi příručím v jedné tiskárně a teď byl redaktorem

jednoho listu, věnovaného spiritualismu, kterýžto časopis by byl Challenger nazval pokoutním plátkem.

Podrobnosti o této debatě jsou veřejným majetkem a proto není třeba popisovati příliš podrobně onu trapnou událost. Každý se pamatuje jak náš slavný muž se odebral v průvodu mnohých s ním sympatisujících racionalistů do

Queen's Hallu a jak jeho přívrženci chtěli viděti konečné zničení oněch blouznilců. Veliký počet těchto ubohých a klamaných lidí byl rovněž přítomen a snad doufali proti veškeré pravděpodobnosti, že jejich přeborník nebude přece jen úplně rozdrcen na oltáři uražené a rozhněvané vědy. Mezi oběma protivníky plnilo obecenstvo dvoranu a v soupeřství se na sebe dívalo s nepřátelstvím právě takovým, jako Modří a Zelení před tisíci lety, když stáli proti sobě před cařihradským hippodromem. Na levé straně podia byly pevné a neoblomné řady racionalistů, kteří své protivníky považovali za lidi nevědomé a lehkověrné a posilovali tuto svoji víru občasnou četbou časopisů: »Literární Zpravodaj« a »časopis Volné myšlenky«.

Byl tu také slavný Dr. Josef Baumer, znamenitý řečník o směšnostech, obsažených v náboženství a s ním též pan Edward Mould, jenž tak výmluvně hájil konečné shnití lidského těla a zároveň zahlazení duše. Na druhé straně hořela rudá brada Maleyova jako rudý válečný praporec. Na jedné straně seděla u něho jeho manželka a na druhé byl novinář Mervin, zatím kdy husté řady vážných mužů a žen ze Spolku Spiritualistů na Queen's

Square, z Ústavu Psychického a ze Steadovi ústředny, jakož i z mnohých jiných kruhů a Společností spiritualistických, se sem shromáždily, aby morálně podporovaly svého přeborníka v jeho beznadějně úloze.

Veselá tvář Bolsoverova, našeho hokynáře s jeho přáteli z Hammersmithu, železničář Terbane, kněz Charles Mason, se svým asketickým výrazem ve tváři, Tom Linden, který se již šťastně vrátil ze svého zajetí, paní Lindenová, celý kroužek z Crewe, doktor Atkinson, lord Roxton, Malone, a mnoho jiných známých obličejů — všechny byste byli našli v husté zdi lidstva. Mezi oběma stranami seděl vážně, nehybný tlustý soudce Gaverson od vrchního soudního dvora. Uvolil se, že tu bude předsedou. Velmi zajímavou a pozoruhodnou skutečností však bylo, že této kritické debaty, při které běželo o vlastní základ a životní střed pravého náboženství, se organisované církve naprosto vzdálily a zůstaly neutrální. Ospalé a jako v polovědomí nepoznaly, že živý rozum národa drží ve skutečnosti nad nimi inkvisiční soud, aby rozhodl zdali jsou hodny vyhubení, k němuž se rychle ženou, nebo zdali v možnostech budoucnosti spočívá nějaké jejich vzkříšení v jiné formě.

Na jedné straně v předu se svými žáky se širokými čely seděl profesor Challenger důležitě a hrozivě, při čemž jeho asyrské vousy na bradě vyčnívaly způsobem velmi útočným. Na jeho rtech byl jakýsi poloviční úsměv a jeho oční víčka se skláněla urážlivě přes jeho nesnášenlivé šedé oči.

Na druhé straně zase seděla jakási nenápadná osoba v hnědých šatech a přes její skromnou hlavu by byl vyčníval Challenger již svými rameny. Byl to bledý a jako bojácný člověk, který se díval chvílemi jako na omluvu a stísněně na svého lvího soupeře. Ale ti, kteří znali Jamesa Smitha lépe, málo se obávali, neboť věděli, že za jeho všedním a demokratickým zevnějškem spočívá takové vědění, týkající se jeho předmětu ve smyslu praktickém i theoretickém, jaké má málo živoucích lidí. Nejmoudřejší lidé ze Společnosti pro Psychická Studia jsou pouhými dětmi v duchovním vědění u porovnání s takovým praktickým spiritualistou jako je James Smith. Neboť on patří k lidem, kteří celý svůj život věnovali různým formám styků s neviditelnem. Lidé takoví ztrácejí velmi často styky se světem, v němž žijí a bývají neužiteční k jakékoliv všední práci. Ale vydávání odborného časopisu a spravování rozšířené obce připoutalo nohy Smithovy pevně k zemi, zatím kdy jeho výtečné přirozené schopnosti, nezkažené zbytečným vzděláváním, učinily ho schopným, aby se dovedl soustřediti na jediné pole vědění, což již sama o sobě poskytuje dostatečný rozmach i největšímu lidskému intelektu. Ačkoliv si to Challenger nemohl uvědomiti, mělo tu dojíti skutečně k boji mezi skvělým, řečnickým amatérem a soustředěným, nejvýš specialisovaným profesionálem.

Bylo připuštěno se všech stran, že půl hodiny trvající Challengerova zahajující řeč byla nádhernou ukázkou řečnického talentu i důkazů. Jeho hluboký hlas — byl to

hlas, jakým se může chlubit jenom člověk, který má padesát palců široká prsa — zvedal se a klesal v dokonalých kadencích, což jeho posluchače přímo okouzlovalo. Byl to člověk, který se zrodil, aby ovládl každé shromáždění. Byl to zřejmý vůdce lidstva. A pak zase byl humoristicky přesvědčivý a dovedl výborně popisovati. Líčil přirozený vzrůst víry v lidskou duši čili animismus mezi divochy, kteří chodí pod širým nebem a kteří si nedovedou vysvětliti ani deště ani řevu hromu a kteří vidí za tímto působením přírody, která byla již jednou roztríděna a vysvětlena, pouze nějaké dobré nebo zlé bytosti.

Proto vznikly z této víry nesprávné závěry, týkající se duchů nebo neviditelných bytostí mimo nás a tato víra nějakým podivným návratem se znovu objevuje v moderních dnech, mezi méně vzdělanými vrstvami lidstva. Povinností vědy jest odporovati zpátečnickým sklonům takového druhu a byl to pocit této povinnosti, který ho vylákal z jeho pracovny, ač tomu kladl odpor, aby vystoupil před veřejností na tomto podiu. Potom rychle načrtal hnutí spiritistické, jak jest líčeno jeho nepřáteli. Byla to nechutná řeč, kterou pronesl. Týkala se lupání kloubů v prstech u nohou, světélkujícího nátěru, duchů, udělaných z mušelínu a nechutného a špinavého obchodu mezi kostmi mrtvých na jedné straně a vdovskými slzami na straně druhé. Řekl, že tito lidé jsou hyenami lidského pokolení, které se sytí nad hroby. (Pochvalné výkřiky se strany racionalistů a ironický smích se strany spiritualistů.) Ale nejsou všichni tito lidé darebáky. (»Děkujeme vám,

profesore!« ozval se hlučný hlas nějakého odpůrce.) Avšak ostatní jsou blázni. (Smích.) Je to snad nadsázkou nazvati nějakého člověka bláznem, když věří, že jeho babička může vyklepávati nohou séančního stolu směšná poselství? Klesl snad některý divoch k takové groteskní pověře? Tito lidé oloupili smrt o veškerou její důstojnost a zanesli vlastní nízkost do vážné osamělosti hrobky. Je to věc odporná. Profesor lituje, že musí mluvit tak silnými výrazy, ale jenom nuž, nebo vypálení může pomáhati při takové rakovině. Je jisto, že člověk se nemusí namahati groteskními spekulacemi, pokud se týká povahy života za hrobem. Máme toho dosti na tomto světě. Život je krásný. Člověk, který dovede oceniti jeho skutečné povinnosti a krásy, bude míti dostatek práce a nemusí se zaměstnávatí břídilstvím v nepravých vědách, které mají svoje kořeny v podvodu, jež byly již stokráte odhaleny a které přece jen nalézají nové a nové zástupce pošetilých přívrženců, jejichž nezdravá důvěřivost a nerozumný předsudek je činí neproniknutelnými všem důkazům.

Takový byl krátký a hrubě načrtaný souhrn těchto mohutných, zahajovacích důvodů. Materialisté řvali a tleskali, spiritualisté vypadali rozhněvaně a nejistě, zatím kdy jejich mluvčí se zvedl bledý, ale odhodlaný, aby odpověděl na tento mohutný útok.

Jeho hlas a zjev neměl oněch vlastností, které činily Challengera tak přitažlivého, ale mluvil zřetelně a jasně a svoje věty vyslovoval přesným způsobem, tak jako dělník, který je zvyklý svým nástrojům. S počátku byl tak zdvořilý

a skoro v obraně, že to činilo dojem, jako by byl zastrašen. Řekl, že cítí, jak je skoro domýšlivostí u člověka, který má tak malou přednost vzdělání, měřiti duševní meče třeba jen na chvíli, s odpůrcem tak slavným, s mužem, kterého měl dlouho v úctě. Ale zdá se mu, že v dlouhé řadě profesorových vynikajících vlastností — a tyto jeho vynikající vlastnosti ho učinily po celém světě známým — jest jakási mezera a na neštěstí se týká právě věcí, o které profesor mluvil. Řečník naslouchal profesorovi s obdivem, pokud se týká jeho výmluvnosti, ale byl překvapen a téměř cítil lítost, když rozebíral tvrzení v profesorově řeči obsažená. Jest jasno, že profesor připravil svoji řeč četbou celé protispiritualistické literatury, které se mohl vůbec dopídit — a která jest velmi kalným pramenem pro poučení, a zatím zanedbal děl mužů, kteří mluví podle zkušeností a přesvědčení.

Veškerá ta slova o lupání kloubů a jiných podvodných kousků patří pro svoji zaostalost do doby před padesáti lety a pokud se týká oné babičky, která mluví prostřednictvím nohy u stolku, nepoznává v tom řečník správného popisu spiritualistických jevů. Taková porovnání připomínají člověku vtipy o tančících žabách, které překázely uznání prvních elektrických pokusů Voltových. Je to profesora Challengera nedůstojno. Jistě že profesor ví, že podvodné medium je nejhorší nepřítel spiritualismu, že takové medium bylo oznámeno jménem ve všech psychických časopisech, kdykoliv bylo odhaleno a že taková odhalení byla učiněna obyčejně Samými spiritualisty, kteří právě

nazývají taková media »lidskými hyenami«, a sice stejně rozhorleně, jako to učinil řečníkův soupeř. Nemůžeme odsuzovati banky, poněvadž padělatelé jich příležitostně užívají ke zločinným záměrům. Je to mařením času, vybraného obecenstva, když někdo sestupuje na úroveň takových důvodů.

Kdyby byl profesor Challenger popřel náboženskou důležitost spiritualismu, ale když by byl připustil jeho jevy, bylo by nejnadnější odpověděti mu. Ale když popírá vše, postavil se na stanovisko naprosto nemožné. Zajisté, že profesor Challenger četl nejnovější dílo profesora Richeta, slavného fyziologa. Toto dílo zahrnuje dobu třiceti let. Richet potvrdil veškeré jevy spiritualistické.

Snad by chtěl profesor Challenger pověděti obecenstvu, jaké zažil sám osobní zkušenosti a co mu poskytlo práva mluvit o Richetovi, Lom- brosovi nebo Crookesovi, jako o pověřčivých divoších. Možná, že jeho protivník prováděl pokusy ve svém bytě, o nichž svět nic neví. V tomto případě by je měl před světem odhaliti. Dokud toho neučiní, je to nevěrecké a opravdu neslušné vrhati se takto na muže, kteří stojí sotva níže, pokud se týká vědeckého věhlasu než on sám, kteří skutečně prováděli pokusy a předložili je obecenstvu.

Pokud se týká dostatečnosti tohoto světa, mohl by dojít k takovému názoru snad profesor s dobře trávícím tělem, ale když někdo leží se žaludeční rakovinou v podkrovní londýnské komůrce, tu lze věru popírati nauku,

že není třeba toužiti po nějaké jsoucnosti jiné než je ta, v níž nyní žijeme.

Celá řeč byla důmyslná a proložená fakty, daty a čísly. Ačkoliv výmluvnost řečníkova nebyla nadprůměrná, přece jenom jeho řeč vyžadovala mnohých a mnohých odpovědí. A pak se objevila smutná skutečnost, že Challenger odpovědět nemůže. Četl jenom spisy protivníků a zanedbal spisů ostatních, přijal až příliš snadno pochybné a povrchní předpoklady nepovolaných spisovatelů, kteří psali o věci, ve které sami nebadali. Místo odpovědi ztratil Challenger rozvahu. Lev počal řvát. Rozhrnul si svoji tmavou hřívu a jeho oči planuly, zatím kdy jeho hluboký hlas se rozléhal dvoranou. Kdo jsou tito lidé, kteří se utíkají za několik vážených, ale svedených mužů? Jaké právo mají, aby očekávali, že vážní muži vědy zanechají své práce, aby mařili čas pátráním v těchto pustých domněnkách? Jsou jisté věci, které samy o sobě dávají důkaz a nepotřebují podkladu. Potřeba důkazů spočívá v rukou těch, kteří uvádějí tato tvrzení. Jestliže tento pán, jehož jméno je neznámé, tvrdí, že dovede volatí duchy, tu nechť nějakého zavolá teď, před obecnstvem, které má zdravý rozum a je bez předsudků. Říká-li, že dostává zprávy z druhého světa, tu nechť jenom tyto zprávy poskytne ve prospěch zpravodajských agentur («To se často stalo!» ozvalo se se strany spiritualistů.«) »To říkáte vy, ale já to popírám. Jsem příliš zvyklý vašemu pustému tvrzení, abych je mohl brátí vážně!« (Hluk a soudce Daverson stává.) Jestliže řečník tvrdí, že má vyšší inspirace,

tu nechť odhalí zločince, který se dopustil poslední vraždy na Peckhamu Ryeovi. Je-li ve spojení s andělskými bytostmi, tu nechť nám dá filosofii vyšší, než jakou může poskytnouti smrtelný mozek. Tato falešná chlouba, jako by to byla věda, toto zastírání nevědomosti, tento žvást o ektoplasmatu a jiných mythických plodech duševní obrazotvornosti jest pouhým zatemňováním, je to zvrhlý potomek pověry a tmy. Kdykoliv byla tato věc zkoušena, vždycky jsme přišli na duševní hnilobu a zkázu. Každé medium je zúmýslným podvodníkem. (»Lžete!« ozval se nějaký ženský hlas z blízkosti Lindenových.) Hlasy mrtvých neřekly nám nic kromě dětského blabolení. Blázince jsou naplněny přívrženci tohoto kultu a byly by ještě plnější, kdyby tam dali každého, kdo tam patří.

Byla to řeč prudká, ale neúčinná. Bylo zřejmo, že slavný muž byl rozhněván a otrěsen. Poznal, že se měl na tento případ lépe připravit a že si neopatřil k tomu dostatečného materiálu. Proto se uchýlil ke hněvivým slovům a všeobecnému tvrzení, jakého lze užíti bezpečně jen tehdy, když nemáme před sebou protivníka, který takových věcí může užít ve svůj prospěch. Zdálo se, že spiritualisté se více baví než aby se hněvali. Materialisté se nejistě vrtěli na svých sedadlech. Potom se zvedl James Smith, aby pronesl svoje poslední důvody. Na jeho tváři byl rozpustilý úsměv. Ale v celém jeho chování byla jakási klidná hrozba.

Pravil, že musí žádati od svého slavného protivníka pósu více vědeckou. Jest neobyčejnou skutečností, že

mnozí učenci, když jejich vášně a předsudky byly pobouřeny, projevují směšnou neuctivost ke svým vlastním zásadám a naukám. Jednou z těchto zásad a sice nejstrnulejších, jest, že každá věc má býti zkoušena, než je zatracena. Viděli jsme v posledních letech na př. v jiskrové telegrafii nebo v letadlech těžších než-li vzduch, že se mohou státi věci nejvýš nepravděpodobné. Jest velmi nebezpečno říci napřed o nějaké věci, že jest nemožná. A přece jen do tohoto omylu upadl profesor Challenger. Použil slávy, které oprávněně dobyl ve věcech, jež ovládl k tomu, aby snížil věc, které neovládal. Skutečnost, že je někdo slavným fyziologem nebo fysikem nečiní ho ještě autoritou ve vědě psychické.

Je dokonale jasno, že profesor Challenger nečetl hlavních děl o tomto předmětu, ačkoliv o něm jednal jako autorita. Mohl by snad pan profesor říci obecenstvu, jak se jmenovalo medium, kterého používal Schrenck-Notzing? Řečník se zamlčel, očekává odpověď. Mohl by snad tedy pan profesor pověděti jméno media doktora Crawforda? Ne? Mohl by tedy říci obecenstvu se kterým mediem konal pokusy profesor Zöllner v Lipsku? Jak, dosud neslyším odpovědi? Ale tyto případy jsou podstatnými body celé rozpravy. Řečník nechtěl mluvití osobně, ale profesorova „silná“ řeč vyvolala korespondující upřímnost i s jeho strany. Ví snad pan profesor, že ektoplasma, kterému se posmívá, bylo nedávno zkoumáno dvaceti německými profesory — jejich jména má zde řečník k nahlédnutí — a že všichni potvrdili jeho existenci? Jak může pan profesor

Challenger popíráti to, co uznali zmínění učenci? Chce se snad snížit znova a říci, že jsou to také zločinci nebo blázni? Jest jasno, že pan profesor přišel do této dvorany v naprosté nevědomosti fakt a že o nich teď slyší po prvé. Je jasno, že nemá ani ponětí o psychické vědě a tím méně o jejích zákonech, neboť jinak by byl nevyslovil takové dětinské žádosti, aby se objevila ekto-plasmická postava v plném světle na tomto podiu, když každý badatel přečte ví, že ekto-plasma se na světle rozpouští! A pokud se týká vraždy na Peckhamu Rieovi, netvrdil nikdy nikdo, že andělské sféry jsou připojeny k policejnímu řízení. Nebylo to nic jiného nežli házení prachu do očí občanstva a to je nedůstojno muže, jakým je profesor Challenger —

V této chvíli došlo k výbuchu. Challenger se kroutil na svém křesle — Challenger se tahal za vousy — Challenger bouřil oči na řečníka. Teď náhle vyskočil a vrhl se ke stolu předsedy skokem poraněného lva. Zmíněný pán se opíral zády v křesle a napolo spal, při čemž svoje tlusté ruce měl sepnuty na svém objemném bříšku, ale když před sebou spatřil onen náhlý zjev, trhl sebou křečovitě, takže málem spadl do orchestru.

»Posaďte se, pane! Posaďte se!« zvolal.

»Neposadím se!« řval Challenger. »Pane, dovolávám se vás jako předsedy. Jsem tu proto, abych byl urážen? Toto jednání je nesnesitelné. Déle toho nesnesu! Dotkne-li se někdo mé osobní cti, mám právo vzít věc do vlastních rukou.«

Tak jako mnozí lidé, kteří se posmívají názorům jiných, i Challenger byl neobyčejně citlivý, když si někdo dovolil něco podobného proti němu. Každá následující bodavá věta jeho protivníka byla jako ostré kopí vmetené do boku rozkaceného býka s pěnou u tlamy. A teď ve vzteku, kdy nebyl schopen slova, potřásal svojí obrovskou, chlupatou pěstí nad hlavou předsedy, ale směrem k protivníku, jehož pohrdavý úsměv ho dráždil k ještě zuřivějším útokům proti tlustému předsedovi. Obecenstvo se v okamžiku proměnilo jako v zástup d'áblů. Polovina racionalistů byla pohoršena, kdežto druhá volala: »Hanba! Hanba!« na znamení sympatie se svým přeborníkem. Spiritualisté volali posměšné výkřiky a někteří z nich se vrhli vpřed, aby chránili svého řečníka před tělesným útokem.

»Musíme toho starého dobráka dostat ven!« řekl lord Roxton k Maloneovi. »Kdybychom toho neučinili, mohl by někoho zabít. Je skoro nepříčetný — někoho praští a bude za to zavřen.«

Na podiu byl hemžící se zástup, zatím kdy v obecenstvu to bylo o něco lepší. Skrze tlačenicí klestili si lokty Malone a Roxton cestu, až se dostali k Challengerovi a potom z části zchytralým přemlouváním a z části opatrným násilím ho dostali z budovy, ačkoliv dosud ve svém hněvu bručel. Potom předseda promluvil povrchní doslov a shromáždění se rozešlo ve zmatku a pobouření.

»Celý tento výjev,« poznamenávali následujícího jitra The Times, »byl žalostný a vše to velmi mocně naznačuje

nebezpečí veřejných debat, kdy běží o předměty, jež mohou rozplamenit předsudky buďto řečníků nebo posluchačstva. Výrazy, jako ‚blbec se zakrnělým mozkiem!‘ nebo ‚potomek opic‘ když jsou proneseny ústy světoznámého profesora proti druhému řečníkovi, ilustrují, kam až mohou zabřednouti tací řečníci při podobných příležitostech. «

A tak po dlouhé odchylce se vracíme ke skutečnosti, že profesor Challenger byl v nejhorším rozmaru, když seděl se zmíněným výtiskem časopisu *The Times* v ruce a na jeho čele byl hrozivý mrak. A přece právě v tomto okamžení neopatrný Malone se k němu dostavil, aby mu položil nejdůvěrnější otázku, jakou může člověk osloviti člověka druhého.

Ale nebylo by správné říci o našem příteli, že byl tak málo diplomatický a že si tuto chvíli »vybral«. Ve skutečnosti přišel na návštěvu jen proto, aby viděl na vlastní oči, zdali muž, kterého přes jeho výstřednosti si velice vážil a miloval, nějak neutrpěl událostmi předešlého večera. O této věci se uklidnil okamžitě.

»Nesnesitelné!« zařval profesor tónem právě takovým, jako mluvil předešlého večera ve dvoraně. »Vy jste tam byl sám, Malone! Přes vaši nevysvětlitelnou a svedenou sympatii k těmto dětinským názorům oněch lidí musíte připustiti, že celé vedení onoho jednání bylo nesnesitelné a že můj spravedlivý protest byl více než oprávněný. Jest možno, že kdybych byl hodil předsednický stůl na presidenta Psychického ústavu, byl bych přestoupil meze

slušnosti, ale provokace byla přílišná. Pamatujete se snad, že tento Schmidt nebo Brown — na jeho jméně nezáleží — odvážil se mne nařknouti z nevědomosti a říci, že házím posluchačstvu do očí prach!«

»Ovšemže,« pravil Malone konejšivě. »Ale nedbejte toho, profesore. Však jste dal sám také několik znamenitých ran!«

Challengerovy mrzuté rysy se rozjasnily a on si radostně počal mnouti ruce.

»Ano — ano, domnívám se že několik mých seků zasáhlo do živého. Myslím, že na to nezapomenou. Když jsem řekl, že blázince by byly plné, kdyby tam byl každý člověk, který tam patří, viděl jsem, jak sebou trhli. Pamatuji se, že všichni štekají jako plný psinec štěnat. Ti domýšlivci si přáli, abych četl, jejich literaturu, napsanou lidmi s připáleným mozkiem a to mne právě trochu rozehřálo. Ale doufám, milý hochu, že jste mne přišel dnes navštívit proto, abyste mně řekl, že moje včerejší slova působila také na vaši mysl a že jste znovu uvažoval o oněch názorech, které, jak se přiznávám, porušují dosti naše přátelství.«

Malone se vrhl do věci jako celý muž.

»Měl jsem na mysli něco zcela jiného, proč jsem sem přišel,« řekl. »Musíte dojistá vědět, že vaše dcera Enida a já jsme v poslední době bývali často pospolu. Stala se mi jedinou ženou na světě, pane a nebudu nikdy šťasten, dokud nebude mojí manželkou. Nejsem sice bohat, ale bylo mi nabídnuto místo druhého redaktora a proto se

mohu zcela dobře oženit. Znáte mne již delší dobu a doufám, že nemáte proti mně zcela nic. Doufám tedy, že mohu počítati na vaše schválení v této záležitosti.«

Challenger si pohladil vousy a jeho oční víčka se nebezpečně sklonila přes oči.

»Moje pozorovací schopnosti,« pravil, »nejsou tak tupé, abych neviděl vztahů, které se vytvořily mezi mojí dcerou a vámi. Ale tato otázka je ve spojení s jinou, o které jsme rovněž hovořili. Obávám se, že vy oba jste do sebe nassáli otravné klamně závěry, které bych měl víc a více chuť shladiti se světa a věnovati tomu celý život. A kdyby to bylo jenom z důvodů eugenických, nemohl bych schváliti sňatek, který by stál na takových základech. Musím vás proto žádati o určité ujištění, že vaše názory se staly zdravějšími. Enidu požádám o totéž.«

A tak se stalo, že Malone se ocitl náhle na listině ušlechtilé armády mučeníků. Byla to obtížná situace, ale on jí čelil jako opravdový muž.

»Jsem přesvědčen, pane, že vaše smýšlení o mně se nezlepší, když svoje názory podřídím pravdě a když se nedám ovládnouti hmotnými prospěchy. Nemohu změnití svých názorů ani tehdy, když bych tím získal Enidu. Ostatně jsem přesvědčen, že její prohlášení bude stejné.«

»Nemyslíte, že jsem včerejšího večera měl názory lepší?«

»Myslím si, že vaše řeč byla velice výmluvná.«

»A nepřesvědčil jsem vás?«

»Ne — pro důkazy, které jsem obdržel na vlastní oči.«

»Každý eskamotér může vaše smysly oklamati.«

»Obávám se, pane, že v této věci jsem došel k rozhodnému bodu.«

»Pak jsem došel k rozhodnému bodu také já!« zařval Challenger s náhlým zaplanutím zraků. »Teď opustíte tento dům a vrátíte se teprve až nabudete zdravého rozumu.«

»Ještě okamžik!« řekl Malone. »Prosím vás, pane, abyste se neukvapoval. Vážím si vašeho přátelství přílišně, abych je dával v sázku, když bych nemusil a možná, že kdybych měl vaše vedení, pochopil bych lépe tyto věci, které mne uvedly do zmatku. Kdybych mohl věci nějak upravit, chtěl byste býti osobně přítomen při některém takovém pokusu tak, aby vaše vycvičená pozorovatelská schopnost mohla vrhnouti dokonale světlo na věci, jež mne pomátly?«

Challenger podléhal ohromně lichocení. Nyní se vztyčil jako nějaký velký pták, který se nafukuje a probírá zobákem peří.

»Kdybych vám, můj milý Malone, mohl pomoci, abyste zbavil svoji tělesnou soustavu této poskvrny — jak bych to nazval — této spiritualistické bakterie — jsem vám k službám. Budu šťasten, když mohu věnovati trochu volného času k odhalení oněch nestoudných a nesprávných názorů, jichž jste se stal tak snadnou obětí. Nechci tím říci, že byste neměl naprosto mozků, ale vaše dobrosrdečná povaha velmi snadno podléhá dojmům. Ale

ujišťuji vás, že budu badatelem přesným a že použiji při tom laboratorních method, o nichž je všeobecně známo, že je dokonale ovládám.«

»To si právě přeji.«

»Připravte to tedy a já přijdu. Ale zatím pochopíte jasně, že trvám na slibu, že ony styky s mojí dcerou nebudou pokračovati.«

Malone váhal.

»Slibuji vám to na šest měsíců!« řekl konečně.

»A co budete činiti po ukončení této doby?«

»O tom rozhodnu až ona doba uběhne,« odpověděl Malone diplomaticky a tak unikl z nebezpečné situace snadněji než jak by se bylo zdálo.

Náhodou, když přišel na přestávku schodiště, objevila se Enida, která se vracela z ranního nákupu ve dveřích zdviže. Maloneovo nepřilíš citlivé irské svědomí připustilo, aby si myslil, že oněch šest měsíců se nemusí započít právě tímto okamžikem a proto přemluvil Enidu, aby s ním ve zdviži sjela dolů. Byla to jedna z těch zdviží, které může řídit kdokoliv a při této příležitosti se stalo, že nějakým způsobem, o kterém snad věděl Malone sám, zůstala zdviž vězeti mezi dvěma patry a přes několikeré nětrpělivé zvonění zůstala tam viseti dobrou čtvrt hodinu. Když stroj počal zase pracovati a když konečně Enida se mohla dostat domů a Malone na ulici, umluvili se již milenci, že budou čekat šest měsíců s nejlepšími nadějemi na úspěšný konec svých pokusů.

Kapitola XIV.

Ve které se Challenger setká s podivným soudruhem.

Profesor Challenger nebyl mužem, který by se s někým snadno spřátelil. Jestliže jste chtěli býti jeho přítelem, musili jste státi pod ním. Stejných duchů nepřipouštěl. Ale jako náčelník byl znamenitý. Se svým jupiterovským vzezřením, svojí ohromnou blahosklonností a milým úsměvem a s jeho všeobecným chováním, které prozrazovalo boha, jenž se sklání k smrtelníkovi, dovedl býti ve svém přátelství nepřekonatelný. Ale vyžadoval na oplátku také jisté vlastnosti. Omezenost mu byla odporná. Tělesná ohyzdnost ho činila spojencem. Neodvislost ho odpuzovala. Přál si horoucně člověka, kterému by se celý svět obdivoval, ale který naopak by v něm obdivoval nadčlověka. Takovým mužem byl Dr. Ross Scotton a z toho důvodu byl oblíbeným žákem profesora Challengeera.

Ale tento muž teď smrtelně onemocněl. Dr. Atkinson z nemocnice St. Mary, který v tomto vypravování hrál již jistou podřízenou úlohu, ošetřoval nemocného, ale jeho zprávy byly čím dále tím smutnější. Choroba se týkala obávaného zkornatění tepen a Challenger věděl, že Atkinson není člověkem, který činí zbytečný poplach,

když řekl, že vyléčení je velmi vzdálené a skoro nepravděpodobné. Zdálo se to strašným případem nerozumného zákroku přírody, když mladý muž a učenec, který již ve svém mládí dospěl tak daleko, že mohl napsati dvě taková díla jako »Embryologie sympatické nervové soustavy«, nebo »Klamný závěr nevyvinutého ukazatele«, měl by se rozpadnouti v chemické prvky bez jakéhokoliv osobního nebo duchovního zbytku. Ale profesor přece jen pokrčil svými obrovskými rameny, zavrtěl svojí mohutnou hlavou a přijímal nevyhnutelné.

Každá nová zpráva byla horší předešlé a konečně nastalo zlověstné ticho. Challenger se odebral ihned do bytu svého mladého přítele v Gower Street. Byla to zkušenost drásající a on se jí nepodrobil po druhé. Svalové křeče, které jsou charakteristické při této chorobě, svíraly trpitele, takže se svíjel v klubko a hryzl se do rtů, aby potlačil výkřiky, jež by snad byly ulevily jeho bolesti na útraty jeho mužnosti. Chopil se svého učitele za ruku jako se chápe tonoucí prkna.

»Je tomu skutečně tak, jak jste říkal? Není vůbec naděje po šestiměsíčních útrapách, kterou by před sebou mohl viděti? Nemůžete s celou svojí vědou a s celou svojí moudrostí viděti ani jiskry světla nebo života v temném stínu věčného rozkladu?«.

»Vzmužte se, hochu můj! Vzmužte se!« pravil Challenger, »Lépe je dívati se skutečností do tváře, než utěšovati se fantasiemi!«

Ale potom rty nemocného se rozechvěly a dlouho

zadržovaný výkřik se z nich vydral. Challenger vstal a vyběhl z pokoje.

Avšak pak se dostavila úžasná řada událostí. Bylo to zahájeno objevením se slečny Delicie Freemanové.

Jednoho dopoledne se ozvalo zaklepání na dveře profesorova bytu. Přísný a mlčenlivý sluha Austin se podíval ven okénkem, ale v úrovni svého zraku nespatriil vůbec nic. Když se však podíval dolů, spatřil jakousi malou dámu, jejíž úzký obličej a jasné ptačí oči se k němu zvedaly.

»Chtěla bych promluvit s profesorem,« řekla a vsunula ruku do příruční kabelky, aby vyňala navštívenku.

»Nemůže vás přijmouti!« řekl Austin.

»Ó ano — může,« odpověděla malá paní klidně. Nebylo jediné redakce, nebylo svatyně státníkovy nebo politického kabinetu, který by měl pro ni dosti silnou překážku, aby ji zdržel, domnívala-li se, že může vykonati dobrý skutek.

»Nemůže vás přijmouti!« opakoval Austin.

»Ó, musím s ním mluvit,« řekla slečna Freemanová a náhle proklouzla mimo sluhu. S neklamným instinktem se ubírala ke dveřím posvátné pracovny, zaklepala a ihned vstoupila.

Lví hlava se zvedla za psacím stolem, pokrytým papíry. Lví oči zahořely. .

»Co znamená tento vpád?« zařval lev. Ale malá paní se naprosto nezalekla. Usmála se sladce na lví, žhavé oči.

»Jsem tak ráda, že vás poznávám,« řekla.

»Jmenuji se Delicie Freemanová.«

»Austine!« vykřikl profesor. Domovníkova lhostejná tvář se objevila ve dveřích. »Co je to Austine? Jak se sem tato osoba dostala?«

»Nemohl jsem jí zdržeti,« naříkal Austin.

»Pojďte, slečno — je toho již dosti.«

»Ne, ne! Nesmíte se hněvat! Opravdu se nesmíte hněvat!« řekla dáma sladce. »Slyšela jsem, že jste opravdu strašným člověkem, ale teď vidím, že jste roztomilý.«

»Kdo jste? A co chcete? Víte-li, že jsem nejzaměstnanějším člověkem v Londýně?«

Slečna Freemanová sáhla znovu do své brašničky. V této brašničce neustále lovila. Někdy vytáhla nějaký leták o Armenii, jindy zase o Řecku, jindy nějaké poznámky o misionářských stanicích a někdy také nějaký projev spiritualistický. Nyní vytáhla složený dopisní papír.

»Je to od doktora Ross-Scottona«, pravila.

Bylo viděti, že papír je narychlo složen a byl popsán jakousi škrabanicí. Bylo to sotva čitelné. Challenger nad papírem sklonil svoje mohutné čelo.

»Prosím vás, drahý příteli a vůdče, vyslechněte tuto dámu. Víím, že je to proti Vašemu přání, ale přece jen jsem to musil učinit a doporučit ji. Řekl jste sám, že nemám naděje. Zkoušel jsem to, co mně poskytla a ono to působí. Víím, že se to zdá býti šílenstvím a nesmyslem, ale nějaká naděje je lepší než žádná. Kdybyste byl na mém místě, učinil byste totéž. Nechtěl byste zahoditi svoje předsudky

a zkoumati to sám? Doktor Felkin přijde o třetí hodině. J. Ross-Scotton.«

Challenger si lístek přečetl dvakrát a vzdychl si. Potom celá jeho nálada se projevila touto otázkou: »Píše mi, že vás mám vyslechnout. Oč běží? Ale mluvte pokud možno krátce.« »Běží o duchovního lékaře,« řekla dáma. Challenger poskočil ve svém křesle.

»Dobrý Bože, cožpak nikdy nebudu zbaven tohoto nesmyslu?« vykřikl. »Což nemohou toho ubožáka nechat klidně ležeti na smrtelné posteli a musí s ním prováděti svoje kousky?«

Slečna Delicie sepjala ruce a její bystré, malé oči mrkaly radostí.

»On již není na smrtelném lůžku. Uzdravuje se.«

»Kdo to řekl?«

»Doktor Felkin. Ten se nikdy nemýlí.«

Challenger zafuněl.

»Viděl jste ho v posledních dnech?« tázala se.

»Nikoliv — neviděl jsem ho několik týdnů.« »Teď byste ho nepoznal. Je skoro vyléčen.« »Vyléčen! Vyléčen za několik týdnů z pokročilého zkomatění tepen!«

»Pojďte a vizte!«

»Chcete, abych vám pomáhal v nějakém případě d'ábelského mastičkářství! Na příště bych viděl svoje jméno na důkazných listinách těch darebáků! Znáš tu čeládku. Kdybych tam přišel, bezpochyby bych ho chytil za límec a schodil bych ho se schodů.«

Dáma se srdečně zasmála.

»Pak by řekl s Aristidem: »Udeřte, ale vyslechněte mne! Ale jsem jista, že ho dříve vyslechnete. Váš žák jest vaším opravdovým protějškem. Zdá se, že se velice stydí, když se uzdravuje takovou neobvyklou cestou. Byla jsem to já, která jsem povolala proti jeho vůli doktora Felkina.«

»Ach, to jste učinila? Ale pak jste na sebe vzala velikou zodpovědnost.«

»Jsem ochotna vzít na sebe každou zodpovědnost, pokud vím, že jsem v právu. Mluvila jsem s doktorem Atkinsonem. On zná také poněkud spiritualistické věci. Má mnohem méně předsudků než většina učenců. Jeho názorem jest, že když Člověk umírá, záleží velmi málo na tom, co s ním činíte. A tak se stalo, že doktor Felkin přišel.«

»A prosím vás, jak si počíná tento mastičkářský doktor a jak léčí tento případ?«

»To je právě, co si přeje doktor Ross Scotton, abyste viděl.« V tom se podívala na hodinky, které vytáhla z hlubin své brašničky. »Za hodinu tam bude. Řeknu vašemu příteli, že tam přijdete. Jsem jista, že ho nezklamete. Ach!« A ponořila znovu ruku do brašničky. »Zde jest poslední článek o otázce stran Besarabie. Je to vážnější než si lidé myslí. Budete mít právě kdy přečtete si to než půjdete. S Bohem tedy, milý pane, profesore a na shledanou!« ,

Potom vrhla zářivý pohled na profesora a odešla.

Ale její poslání se zdařilo. Bylo něco nutkavého v naprostém nesobeckém nadšení této malé osůbky, která byla ochotna okamžitě přijít ke každému od staršího

Mormonů až k albánskému loupežníkovi, milujíc zločince a truchlíc nad hříchem. Také Challenger podlehl jejímu kouzlu a krátce po třetí hodině dupal po úzkých schodech a za chvíli potom ucpal dveře skrovné ložnice, kde ležel jeho oblíbený žák. Ross-Scotton ležel natažen na posteli v červeném županu a jeho učitel viděl s úžasem, překvapením a radostí, že jeho obličej se vyplnil a že do jeho očí se vrátilo zase světlo života a naděje.

»Ano — překonávám tok zvolal. »Již od té chvíle, kdy Felkin měl první poradu s Atkisonem, cítil jsem, že životní síla se do mne nanovo vkrádá. Ach, vůdče můj, je strašnou věcí ležeti v noci a bdíti a cítiti, jak ti proklatí mikrobové uhlodávají vám kus po kuse kořeny vašeho života! Skoro jsem je při tom slyšel. A pak ty křeče, když moje tělo — jako špatně sestavená kostra — se kroutilo ve ztuhlém klubku! Avšak teď, kromě trochu nechuti k jídlu a pálení ve dlaních jsem zbaven všech bolestí. A to vše jen k vůli tomu drahému příteli, zde, který mně pomohl.«

Při tom pokynul rukou, jako by na někoho přítomného ukazoval. Challenger se obrátil s vyboulenýma očima, očekávaje, že spatří za nemocným nějakého podvodníka. Ale nebylo zde žádného lékaře. Mladá, křehká žena, která se zdála býti ošetřovatelkou, klidná, nevtíravá a s bohatými vlasy, dřímala v koutě. Slečna Delicie s pokorným úsměvem stála u okna.

»Jsem rád, že je vám lépe, můj milý hochu!« řekl Challenger. »Ale nesmíte se klamati. Taková choroba má svoje přirozené klady a zápory.«

»Promluvte s ním doktore Felkine. Vyjasněte mu to trochu,« řekl nemocný.

Challenger se podíval vzhůru na strop a potom okolo sebe. Jeho žák zřejmě mluvil k nějakému lékaři, přítomnému v pokoji, ale profesor přece jen nikoho neviděl. Bylo jisto, že zlepšení choroby nedosáhlo dosud onoho stupně, když si myslel, že nějaké ve vzduchu plynoucí zjevy řídí jeho léčbu.

»Ano, je třeba jistého vysvětlení!« řekl jakýsi hluboký mužský hlas vedle profesora. Challenger vyskočil. Byla to však ta křehká mladá žena, která promluvila.

»Dovolte, abych vám představila doktora Felkina!« řekla slečna Delicie s rozsmutným úsměvem.

»Jaké je to šelmovství!« zvolal Challenger.

Mladá žena se zvedla, a hmatala na bok svého oděvu. Potom učinila rukou netrpělivý posuněk.

»Byla jednou doba, můj drahý kolego, kdy tabatěrka byla mně tak nevyhnutelnou částí jako bylo mým zvykem pouštět žilou. Žil jsem v dobách Laennecových a tehdy jsme neměli sice stethoscopů, ale měli jsme přes to svoje drobné chirurgické nástroje. Avšak tabatěrka byla znamením míru a proto jsem vám ji chtěl právě nabídnouti — ale běda — její doba je ta tam!«

Challenger stál s vyvalenými očima a rozšířenými chřípěmi, když slyšel tato slova. Potom se obrátil k lůžku.

»Chcete mi snad říci, že tohle je váš lékař — že přijímáte rady od této osoby?«

V tom mladá dívka se velmi upjatě vztyčila.

»Pane, nechci s vámi vyměňovati dráždivých slov. Pozoruji jasně, že jste jedním z těch, kteří se tak zahloubali do hmotného vědění, že jste neměl kdy věnovati se možnostem ducha.«

»Neměl jsem dojistá kdy k nesmyslům!« řekl Challenger.

»Můj drahý učiteli!« ozval se hlas s lůžka. »Prosím vás, abyste nezapomněl, co doktor Felkin pro mne již učinil. Viděl jste, jak mi bylo před měsícem a jak je mi teď. Nebudete přec urážet mého nejlepšího přítele.«

»Domnívám se opravdu, profesore, že byste se měl drahému doktorovi Felkinovi omluvit!« řekla slečna Delicie.

»Tohle je soukromý blázinec!« zafuněl Challenger. »A potom se pustil do své hry a přijal jakousi mohutnou, přímo sloní ironii, která byla jeho nejúčinnější zbraní, když se zabýval nepodajnými studenty.

»Snad, mladá dámo — či mám snad říci starší a ctihodný profesore? — dovolíte pouhému hrubému a pozemskému badateli, který nemá více vědomostí než ty, které poskytuje tento svět, aby se posadil pokorně do kouta a naučil se snad trošinku vašim metodám a naukám!« Tato slova byla pronesena profesorem, při čemž krčil ramena až k uším a oční víčka spouštěl přes celé oči a dlaně napřahoval do předu — vypadal tak jako obraz posměchu. Ale doktor Felkin se procházel těžkými a netrpělivými kroky po pokoji a málo si toho všímal.

»Právě! Právě!« řekl nedbale. »Jděte do kouta a

zůstaňte tam! A především nemluvte, poněvadž tento případ vyžaduje veškeré mé pozornosti a všech mých schopností.« Pak se obrátil s velitelskou tváří k pacientovi. »Dobře, dobře, pokračujte. Za dva měsíce budete rekonvalescentem. «

»Ach, to je nemožné!« zvolal Ross-Scotton a při tom trochu zaštkal.

»Ne tak — zaručuji vám to. Nečiním lživých slibů.«

»Ručím za to,« řekla slečna Delicie. »Prosím vás, drahý doktore, povězte nám, kým jste byl, když jste byl na světě.«

»Tiše! Tiše! Ženy se nikdy nezmění. Klepaly za mých dob a klepají dosud. Ne, ne! Musíme se podívatí na našeho mladého přítele. Tepna! Její proměnlivost zmizela. Tím jsme něco získali. Teplota . . . zřejmě normální. Krevní tlak — dosud vyšší než se mi líbí. Trávení — v tom směru bych si ještě mnoho přál. To, čemu vy modernisti říkáte stávka hladu, nebude tak zlé. Nuže, všeobecný stav je snesitelný. Nyní se podíváme na místní středisko choroby. Stáhněte si košili, pane. Položte se na obličej. Výborně!« Dívka přejela prsty s velikou silou a přesností po hoření části páteře a pak vtiskla svoje kotníky s náhlou mocí, takže trpící vykřikl.

»Teď je to lepší! Zde jest — jak jsem již vysvětlil — lehká porucha šíjových obratlů, což, jak vidím, způsobilo zmenšení otvorů, jímž procházejí kořeny nervů. To zavinilo tlak a poněvadž tyto nervy jsou ve skutečnosti průchody životní síly, porušilo to celou rovnováhu určitých částí. Moje oči mají stejnou schopnost jako vaše neohrabané X paprsky a proto jasně pozorují, že věc je

skoro úplně napravena a že osudné tlačení je odstraněno. Doufám, pane, že jsem vám dostatečně vysvětlil patologickou stránku tohoto zajímavého případu.«

Challenger zamručel, což naznačovalo, jeho naprosté nepřátelství a nesouhlas.

»Chci vám pomoci přes některé malé obtíže, jež snad zůstaly ve vaší mysli. Ale při tom musím říci, že jste mně doporučením, můj milý hochu a že se radují z vašeho pokroku. Prosím, abyste vyřídil moje pozdravy mému kolegovi, Atkinsonovi a řekl mu, že nic dalšího nemohu předepsati. Ale moje medium je již trochu unavené a proto se dnes již dlouho nezdržím.«

»Ale řekl jste, že nám povíte něco o tom, čím jste byl!«

»O tom lze vskutku říci jen málo. Byl jsem velmi obyčejným praktickým lékařem. Za svého mládí jsem byl žákem slavného Abernethyho a možná, že jsem vstřebal něco z jeho method. Když jsem uprostřed mužného věku zemřel, pokračoval jsem ve svých studiích a pak mně bylo dovoleno — mohu — i použít takového výrazu, který není zcela vhodný — abych něco vykonal ve prospěch trpícího lidstva. Vy ovšem chápete, že jenom službami a sebezapřením pokračujeme ve vyšším světě. Toto zde je mojí službou a já mohu jen děkovati laskavému osudu, že jsem v této dívce našel bytost, jejíž vibrace jsou v takovém souhlasu s mými, že snadno mohu ovládnouti její tělo.«

»A kde jest její duše?« tázal se nemocný.

»Čeká vedle mne a okamžitě vstoupí zase do svého těla. A pokud se týká vás,« pokračoval, obrácen k

Challengerovi, »jste mužem charakterním a učeným, ale zabořil jste se zřejmě do materialismu, který je oblíbenou cestou tohoto století. Dovolte, abych vás ujistil, že lékařské povolání, které jest nejvyšší na zemi, poněvadž jeho členové pracují nejistně, podlešlo příliš dogmatice takových lidí, jako jste vy a že nesprávně zanedbalo duchovní element člověka, který je mnohem důležitější než všechny vaše byliny a vaše nerosty. Stává jistá životní síla, pane, a v ovládnutí této životní síly spočívá budoucnost lékařství. Jestliže budete před ní zavíratí oči, znamená to pouze, že důvěra obecnstva se obrátí k těm, kteří přijmou všechny způsoby léčení, ať jsou již schvalovány vašimi autoritami či nikoliv.«

Ross-Scotton nemohl po celý život zapomenouti tohoto výjevu. Profesor, jeho mistr a nejvyšší učitel, on, který musil býti oslovován s utajeným dechem, seděl tu s otevřenými ústy a s očima ztrnule zírajícíma a nakláněje se v křesle do předu, zatím kdy před ním mladá žena potřásala hlavou, zarostlou spoustou hnědých vlasů a vážně mu hrozila ukazovákem napomínajíc ho, jako když otec mluví s nezvedeným chlapcem. Její moc byla tak veliká, že Challenger byl nucen přijmouti na chvíli tuto situaci. Oddychoval ztěžka a mručel, ale přes jeho rty nepřešlo ani hlásku.

Zatím se dívka obrátila a posadila se.

»Již odchází,« řekla slečna Delicie.

»Ale posud neodešel,« odpověděla dívka s úsměvem.
»Ano, musím jíti, neboť mám mnoho práce. Toto medium

není mým jediným prostředníkem a já jsem očekáván za několik minut v Edinburku. Ale buďte dobré mysli, mladý muži. Dám vám sem svého pomocníka se dvěma dodatečnými bateriemi, aby se zlepšila vaše životnost, pokud to dovolí vaše tělesná soustava. A pokud se týká vás, pane,« pravil k profesorovi, « prosil bych vás, abyste se střežil sobectví mozku a domněnky, že je lidský rozum postačitelny. Můžete nahromaditi vše staré, ale buďte vždy připraven na něco nového a nesuďte toho, jak byste chtěl sám, nýbrž jak to Bůh ustanovil.»

Dívka si zhluboka oddechla a klesla zády do křesla. Pak se dostavila minuta mrtvého ticha, zatím kdy děvče leželo s hlavou na prsou. Potom s novým povzdechem a zachvěním otevřela modré oči, v nichž bylo plno zmatku.

»Nuže, byl zde?« tázala se jemným, ženským hlasem.

»Ovšemže byl!« zvolal nemocný. »Byl velkolepý! Řekl že za dva měsíce budu rekonvalescentem.«

»Výborně! Zůstavil nějaké pokyny pro mne?«

»Jenom zvláštní zprávu jako dříve. Ale chce mně přiložiti dvě nové duchovní baterie, jestliže toho snesu.«

»Na mou čest, myslím, že vám ho nebude za nedlouho třeba!« Náhle oči dívky spatřily Challengerera a ona se zamlčela ve zmatku.

»Zde je ošetřovatelka Voršila,« řekla slečna Delicie. »Ošetřovatelko, dovolte, abych vás představila slavnému profesoru Challengerovi.«

Challenger byl ve svém chování k ženám velkolepý, zvláště, když žena byla mladou a hezkou dívkou. Přiblížil

se teď k ošetřovatelce, jako snad přistupoval král Šalamoun ke královně ze Sáby, vzal ji za ruku a s patriarchálním uklidněním jí pohladil vlasy.

»Má drahá, jste příliš mladá a roztomilá k takovým podvodům. Zanechte toho navždy! Spokojte se tím, že jste okouzlující ošetřovatelkou a vzdejte se veškerých nároků na vyšší práci lékaře. Ale kde jste, probůh, sebrala veškeré ty výrazy, jako šíjové obratle a spodní otvor v páteři?«

Ošetřovatelka Voršila se rozhlédla bezradně okolo sebe, jako člověk, který se náhle ocitl ve spárech gorily.

»Vždyť ona nechápe ani slova z toho, co jí říkáte!« zvolal muž v posteli. »Ach, pane profesore, musíte se přičinit, abyste nahlédl skutečnou situaci! Víím ovšem s jakou je to spojeno námahou. V malé míře jsem se tomu musil podrobiti sám. Ale věřte mi, že vidíte vše skrze skleněný hranol, místo skrze broušenou a rovnou skleněnou desku, dokud nepochopíte duchovního činitele.«

Challenger pokračoval ve své otcovské pozornosti k ošetřovatelce, ačkoliv postrašená dívka před ním ustupovala.

»Nuže,« pravil, »kdo byl tím chytrým lékařem, s nímž jste hrála jako ošetřovatelka — kdo byl mužem, jenž vás naučil oněm pěkným slovům? Musíte přece vědět, že by bylo beznadějně klamati mne! Budete mnohem šťastnější drahé dítě, když se ze všeho vyznáte a když se budeme moci spolu zasmáti lekci, kterou jste mi dávala.«

Ale v tom došlo k neočekávanému přerušení

Challengera, když chtěl probadati svědomí nebo pohnutky mladé ženy. Nemocný se posadil a jeho tvář zrudla, což bylo zvláště zřetelno na pozadí bílých polštářů a počal mluvit s takovou energií, že to již samo o sobě nasvědčovalo jeho blízké vyléčení.

»Profesore Challenge,« zvolal »vy urážíte moji nejlepší přítelkyni. Alespoň pod touto střechou musí býti bezpečna před úšklebky vědeckých předsudků. Nemůžete-li mluvit s ošetřovatelkou Voršilou způsobem uctivějším, prosím vás, abyste opustil tento pokoj.«

Challenger vyvalil oči, ale mírumilovná Delicie byla v okamžiku pohotově.

»Jste příliš ukvapený, drahý doktore Ross-Scotone!« zvolala. »Profesor Challenger neměl dosud kdy, aby to vše pochopil. Vždyť i vy sám jste byl na počátku právě tak skeptickým. Jak mu můžete tedy něco vytýkati?«

»Ano — ano, je to pravda!« řekl mladý lékař. »Zdálo se mi, že to otvírá dveře všemu mastičkářství z celého vesmíru — a je to skutečně tak — jenomže skutečnosti zůstávají.«

»Jednu věc vím, totiž, že jsem byl slepý a že teď vidím!« citovala slečna Delicie. »Ach, profesore, můžete zvedati obočí a krčiti rameny, ale my jsme dnes vpustili do vašeho velkého mozku něco, co poroste a poroste, takže nikdo si nedovede představit, kam až to povede. »Potom zase ponořila ruku do své brašničky. Zde mám malý výstřižek ‚Mozek proti Duši‘. Doufám, drahý profesore, že si to přečtete a že to pak dáte dále.«

Kapitola XV.

Ve které je nastražena past' na velkou zvěř.

Malone byl zavázán čestným slovem, že nebude s Enidou mluvit o lásce, ale také pohledy dovedou mluvit a tak jejich styky nebyly nadobro přerušeny. Ve všech jiných směrech se řídil Malone smlouvou s profesorem, ač tato situace byla pro něj velmi obtížná. A byla tím obtížnější, poněvadž byl stálým hostem velmi vítaným. Předním cílem života Maleonova teď bylo, aby se mu podařilo, přiměti slavného toho muže k úvaze o psychických předmětech, které se tak zmocnily mladého novináře, ovšem, k úvaze předsudků prosté. Tento svůj cíl pilně sledoval, ale zároveň s velikou opatrností, neboť věděl, že lávová vrstva je tenká a že může vždycky dojít k ohnivému výbuchu. Jednou či dvakrát také došlo k něčemu podobnému a Malone musil pak zanechat oněch věcí asi na dva týdny, až byla půda zase trochu pevnější.

Malone vyvinul ve svých záměrech, jimiž se blížil k cíli podivuhodnou zchytralost. Jedním z jeho oblíbených záležitostí bylo, že se Challenger tázal na některé vědecky zajímavé věci — na příklad na zoologickou důležitost mořského pobřeží u Bandy, nebo na hmyz v malajském souostroví a tak vedl profesora dále, až Challenger musil

řící, že vědomosti o těchto věcech jsme získali pracemi Alfreda Russela Wallacea. »Ach tak! Tedy Wallaceovi, přírodovědci a spiritualistovi!« řekl pak Malone hlasem zcela nevinným, načež profesor vybouřil oči a změnil předmět hovoru.

Někdy to byl zase Lodge, kterého Malone použil jak o pasti. »Myslím, že ho považujete za slavného člověka!« dodával.

»Je to první duch v Evropě,« řekl profesor.

»Jest první autoritou o éteru, že ano?« »Dojista.«

»Ovšem — já ho znám jenom z jeho děl o psychismu!«

Challenger se zamlčel a zavřel se jako ústřice. Po tom Malone několik dní čekal a pak poznamenal jako náhodou: »Setkal jste se někdy s Lombrosem?

»Ano při sjezdu v Miláně!«

»Četl jsem jednu z jeho knih!«

»Domnívám se, že jednala o kriminologii?« »Ne, měla název: ‚Po smrti — co bude?‘« »Neslyšel jsem o ní!«

»Pojednává o otázce psychické.«

»Ach, muž takového pronikavého mozku, jako je Lombroso učinil jistě krátký proces s klamy těchto podvodníků!«

»Nikoliv — kniha je rozhodně podporuje!«

»Nuže i největší duch má svoje nevysvětlitelné slabosti.« A tak s nekonečnou trpělivostí kapal Malone kapku po kapce rozmanitých důvodů v naději, že se mu konečně podaří odstraniti tvrdé předsudky, ale neviděl nikde nějakých opravdových výsledků. Musilo býti

přikročeno k nějakým silnějším prostředkům a Malone se rozhodl ku přímým důkazům. Ale jak, kdy a kde? To byly důležité body a Malone si umínil, že o nich promluví s Algernonem Maileyem. Jednoho jarního odpoledne se ocitl zase v salonu, kde již jednou se válel na koberci v objetí Silase Lindena. Nalezl tam kněze Charlesa Masona a Smitha, hrdinu z debaty v Queen's Hallu, a oba byli pohříženi v hluboké pořady o předmětech, které se budou jeviti našim potomkům mnohem důležitějšími, než věci, jimiž se zabývá nyní většina našeho obecnstva. Neběželo o nic menšího než o otázku, zdali psychické hnutí ve Velké Británii je určeno, aby se ubíralo směrem unitářským nebo trinitářským. Smith byl vždycky pro první směr, tak jako staří vůdcové tohoto hnutí a jako nynější organisované spiritualistické církve v Anglii. Na druhé straně však Charles Mason byl věrným synem anglikánské církve a byl mluvčím mnohých jiných, kteří měli ve svých řadách také mnoho závažných jmen, jako Lodgea a Barretta, mezi laiky a Wilberforce, Hawaise a Chamberse mezi kněžstvem, kteří se sice drželi pevně starého učení, ale při tom připouštěli také skutečnost o sdělování se duchů. Mailey stál mezi oběma stranami, jako horlivý referent při pěstním zápasu, jenž oddálí od sebe oba zápasníky a při tom měl vždycky čáku, že obdrží nějakou ránu s té či oné strany. Malone velmi rád naslouchal jejich poradě, neboť teď, když byl poznal, že budoucnost světa může záviseti na tomto hnutí, zajímala ho každá jeho fáze. Když

Malone vstoupil vykládal právě Mason svým vážným a dobrosrdečným způsobem:

»Lid není připraven na velikou změnu. A také jí není třeba. Je pouze nutno, abychom připojili svoje živé vědomosti a přímé spojení se svatými k nádherné liturgii a tradici církve a pak budeme mítí hnací sílu, která znovu oživí celé náboženství. Nemůžete něco podobným způsobem vytrhnouti z kořenů. I první křesťané poznali, že toho učiniti nemohou a proto učinili okolním náboženským soustavám různé ústupky.«

»A to je právě zničilo,« řekl Smith. »To bylo opravdovým koncem jejich církve, v její prvotní síle a čistotě!«

»A přece jen vytrvala!«

»Ale nikdy již nebyla takovou od té doby, kdy se jí dotekl onen bídník Konstatin!«

»Ach, jděte, nesmíte přece říkati o prvním křesťanském císaři, že by byl bídníkem!«

Ale Smith byl příliš upřímným člověkem a jako protivník čehokoliv byl zatvrzelým. »Jak jinak můžete pojmenovati člověka, který zavraždil polovinu vlastní rodiny?« řekl.

»Nu zde neběží o jeho osobní povahu. Mluvili jsme o organizaci křesťanské církve.«

»Nevykládejte mi ve zlé moji přísnost, pane Masone!«

Mason se usmál svým milým způsobem. »Pokud mně ponecháváte pravost Nového Zákona nedbám o to, co činíte. Kdybyste se chtěl po- koušeti o důkaz, že Kristus

byl mythickou osobou, jako to učinil Němec Drews, nedoteklo by se mně to ani trochu do té doby, dokud bych se mohl opírat o ono vznešené učení. Toto učení musilo odněkud přijít a já je přijímám a pravím: ‚To jest moje víra!‘«

»A v tomto bodu není mezi námi sporů,« řekl Smith. »Je-li nějaké učení lepší tu jsem ho nikdy neviděl. Buď jak buď s touto naukou může lidstvo pokračovati. Ale my chceme jenom odstraniti jeho ‚třepení‘ a zbytečnosti. Odkud to vše přišlo? Vzniklo to z ústupků učiněných ve prospěch mnohých náboženství, aby císař Konstatin mohl docílit ve své ohromné světové říši jakési jednotnosti. Udělal z toho všeho jakousi zaplátovanou žíněnku. Vzal něco z obřadů egyptských, jako roucha, mitry, berly, tonsury, svatební prsteny, což je vše egyptské. Východní obřady jsou pohanské a vztahují se na jarní rovnodenní. Biřmování je původu mithraistického a rovněž tak křest, jenom že tehdy se užívalo místo vody krve. A pokud se týká pojídání oběti . . .«

Mason si zacpal prsty uši. »Tohle je nějaká vaše stará přednáška,« smál se. »Najměte si nějaký sál, ale nechodte s tím do soukromých bytů. Vážně však, Smithe, o tyto věci nejde! Je-li to vše pravda, přece jen to nijak neublíží mému tvrzení, že máme velikou nauku, která dobře prospívá a k níž mnoho lidí pohlíží s úctou, čítajíc k nim i vašeho oddaného sluhu a že by bylo nesprávné a pošetilé, kdybychom ji chtěli oškrabovati. S tím jistě musíte souhlasit!«

»Ne, nesouhlasím,« odpověděl Smith a vysunul svoji zatvrzelou bradu. »Vy kladete příliš velikou váhu na pocity svých návštěvníků chrámů. Ale musíte také mysliti na těch devět lidí z desíti, kteří nikdy nejdou do kostela. Ti byli odpuzeni tím, co považují i s vaším poslušným služebníkem, za věci nerozumné a fantastické.

Jak byste jich chtěl získati, když byste jim chtěl podávati tytéž věci, i když byste je smísil s učením spiritualismu? Ale když byste přišel k těmto nevěrcům a popíračům a řekl jim: ‚Souhlasím úplně, že všechny tyto obřady a podobné jsou neskutečné věci a že vše to je zbarveno dlouhou historií násilností a reakcí, ale zde máme něco čistého a nového! Pojdte a přesvědčte se o tom!‘ Takovým způsobem byste je mohl přilákati zase k víře v Boha a ke všem náboženským základům, aniž by musili znásilňovati svého rozumu, když by přijímali vaši teologii.«

Mailey se tahal za svoje hnědé vousy, naslouchaje těmto různícím se názorům. Poněvadž oba muže znal, věděl také, že to mezi nimi mnoho neznamená, zvláště když běželo jen o slova, poněvadž Smith uctíval Krista jako člověka bohorovného, kdežto Mason zase jako Boha, který se vtělil do člověka, ale konečný výsledek byl vlastně stejný. Zároveň věděl, že jejich výstřednější následovníci na obou stranách byli skutečně daleko od sebe, tak že jakýsi kompromis je nemožný.

»Nechápu jedné věci,« ozval se Malone, »totiž, proč se

neotážete svých duchovních přátel na tyto věci a proč se neřídíte jejich rozhodnutím!»

»Není to tak snadné, jak se domníváte,« řekl Mailey. »Všichni s sebou bereme po smrti svoje pozemské předsudky a pak se více méně ocitneme v ovzduší, které jim odpovídá. A tak každý duch by byl jen ozvěnou nejdříve svých názorů. Za čas se však názory každého ducha rozšiřují a nakonec vznikne universální náboženství, které obsahuje jenom bratrství lidí a otcovství Boha. Ale k tomu je třeba času. Slyšel jsem mluvití skrze závoj neviditelná mnoho zuřivých náboženských fanatiků.«

»A já také,« pravil Malone, »a sice právě v tomto pokoji. Ale co se děje s materialisty? Ti alespoň nemohou zůstatí po smrti beze změny?«

»Domnívám se, že jejich mysl působí na jejich posmrtný stav a že leží po staletí v nečinnosti a bezvládně, jsouce posedlí svými představami, že po smrti nic nemůže býti. Konečně se probudí a poznají, že ztratili mnoho času a pak velmi často jsou v průvodu napřed, neboť velmi zhusta jsou to lidé výborného charakteru a jsou hnáni vznešenými pohnutkami, ačkoliv ve svých názorech se tak klamali.«

»Ano, ti jsou často solí země,« řekl kněz srdečně.

»A bývají z nich nejlepší rekruti pro naše hnutí«, poznamenal Smith. »Taková reakce u nich nastává, když shledali, podle svědectví svých smyslů, že skutečně existuje rozumná síla mimo ně a to jim pak poskytne opravdové

naděšení, ta že se z nich stávají ideální misionáři. Vy, kdo jste nábožensky založení a přičíníte k tomu spiritualismus, nemůžete si ani představit co to znamená pro člověka, který měl v sobě úplnou prázdnotu a pak něco našel, co ji vyplnilo! Setkám-li se s nějakým takovým ubožákem, který tápe ve tmě, tu jen toužím, abych mu mohl podati trochu pravdy a světla!«

V této chvíli se objevila paní Maileyová a zároveň byl přinesen čaj. Avšak hovor se nijak neumírnil. Charakteristickou vlastností lidí, kteří badají v duchovních věcech je to, že jakmile se jich několik sejde, dívají se na svůj obor s mnohých stran a sice s takovým zájmem, že se vrhnou do nejpoutavějších výměn názorů a zkušeností. Proto se setkal Malone trochu s obtížemi, než mohl přednésti věc, pro kterou sem vlastně přišel. Nebyl by mohl najíti lepší skupiny lidí, aby mu poradili a také všichni byli stejně zaujati pro tak slavného muže jako Challenger, o němž slyšeli.

Ale kde to mělo býti? V této věci se měli shodnouti. Velká séanční místnost v psychickém ústavu byla nejvhodnější a nej pohodlnější a ve všech ohledech nejlepší v Londýně. A kdy to mělo býti? Čím dříve, tím lépe. Každý spiritualista a každé medium odloží zajisté jakýkoliv závazek, aby mohl pomoci v takovém případě.

»Ale kdo má býti mediem? Ach! Zde byl háček. Kruh Bolsoverových byl ovšem ideální. Je to kruh soukromý a neplatí se tam, ale Bolsover je mužem trochu prudkým a o Challengerovi bylo jisto, že bude urážlivý a mrzutý.

Takové sezení by se mohlo skončiti hádkou a fiaskem. Něco takového nesměli však připustit. Stálo by to za to, aby ho vzali s sebou do Paříže? Ale kdo by na sebe vzal zodpovědnost pustiti takového rozrušeného býka do laboratoře doktora Maupuisa, kde to vypadalo v jistém ohledu jako v krámě s porculánovým zbožím.

»Bezpochyby by chopil Pithecanthropa za hrdlo a tím by uvedl do nebezpečí život každého přítomného!« řekl Mailey. »Ne, ne, to by nešlo!«

»Není pochyby, že nejsilnějším fyzikálním mediem v Anglii jest Banderby,« pravil Smith.

»Ale víme všichni, jaké je osobní povahy. Nelze se naň spolehnouti.«

»Proč ne?« tázal se Malone. »Co je s ním?« Smith zvedl ruku ke rtům.

»Dal se onou cestou, jakou šla před ním již mnohá media.«

»Avšak,« pravil Malone, »to je přece silným důvodem proti naší věci. Jak může taková věc býti dobrá, když vede k takovým výsledkům?«

»Považujete básnictví za věc dobrou?« »Ovšemže považují!«

»A přece jen Poe byl pijákem a Coleridge byl člověkem, jenž se oddával neřestem a Byron byl světákem a Verlaine byl člověkem degenerovaným. Musíte lidi oddělovati od věcí. Genius musí platiti daň za svého genia, a sice nestálostí své povahy. A velké medium jest ještě citlivější genia. Mnozí vedou krásný život. Někteří

nikoliv. Ale omluva pro ně je veliká. Jejich povolání a jejich praxe jest nejuvš vyčerpávající a proto potřebují povzbuzujících prostředků. A tu ztrácejí sebevládu. Ale jejich fysické medijní síly jdou přes to dále.«

»To mně připomíná jeden příběh s Banderbym,« řekl Mailey. »Bezpochyby, že jste ho dosud neviděl, Malone. Je to taková žertovná figurka — malý, okrouhlý, hlučící človíček, který má takové bříska, že již po leta neviděl svých prstů u nohou. A když je napilý, je ještě směšnější. Před několika týdny jsem obdržel nutkavou zprávu, že je v nálevně jistého hotelu a že bez pomoci nemůže jíti domů. Jeden můj přítel a já jsme se vydali na cestu, abychom ho zachránili. Dostali jsme ho domů po několika nechutných dobrodružstvích, — ale co pak tomu človíčku napadlo! Chtěl stůj co stůj, abychom měli séanci. Chtěli jsme to zameziti, ale trubka byla na jednom postranním stolku a on náhle zhasil světlo. V okamžiku se počaly jevy. Nikdy nebyly mocnější. Ale vše bylo přerušeno jeho řídicím duchem Princepsem, který se chopil trubky a počal ho s ní tlouci. ‚Ty darebo! Ty opilý darebo! Jak se můžeš něčeho takového odvážit! Jak se můžeš odvážit.‘ Trubka byla ranami všechna zkroucena. Banderby vyběhl se řevem z pokoje a my jsme odešli.«

»Nu, v této chvíli to zajisté nečinilo medium samo,« řekl Mason. »Ale pokud se týká profesora Challengegera — nebylo by možné odvážiti se něčeho podobného.«

»A což Tom Linden?« tázala se paní Maleyová.

»Od doby svého uvěznění není již Tom svým. Ti

blázni nejen že pronásledují naše nejlepší media, ale také ničí jejich síly. Je to tak, jako kdybyste položili břitvu na vlhké místo a pak očekávali, že bude mít jemné ostří.«

»Jakže? On ztratil svoje síly?«

»Nu, tolik zrovna nechci říci, avšak nejsou tak dobré jako bývaly. Vidí v každém přísedícím přestrojeného policistu a to ho rozčiluje. Ale přes to je spolehlivý. Ano, v celku by bylo nejlépe, kdybychom vzali Toma.«

»A přísedící?«

»Očekávám, že profesor Challenger bude chtít přivést asi dva ze svých přátel.«

»Potom vytvoří děsnou stěnu záchvěvů. Musíme mít tedy několik svých sympatických lidí, aby protipůsobili. Máme Delicii Freemanovou. Ona přijde. Já bych přišel také. Přijdete vy, Masone?«

»Ovšemže.«

»A vy, Smithe?«

»Ne, ne! Musím se obírat svým listem — trojí bohoslužby, dva pohřby, jedna svatba a pět schůzek. Vše to příštího týdne.«

»Nu, však snadno seženeme ještě dva. Osm členů, jest oblíbené číslo Lindenovo. A tak, Malone, jest pouze třeba, abyste opatřil svolení toho slavného muže a určil datum.«

»A pak, aby bylo opatřeno svolení duchů,« řekl Mason vážně. »Musíme se také poradit s našimi přáteli.«

»Ovšemže musíme, otče. Tak je to správné. Nuže, to by bylo ustanoveno, Malone, a nyní můžeme očekávat události.«

Ale náhoda tomu chtěla, že toho večera očekávala Malonea událost zcela jiná a že se ocitl u jedné z oněch propastí, které se neočekávaně otvírají na životní cestě. Když, jak byl zvyklý, přišel do redakce Gazetty, bylo mu pověděno, že si s ním přeje promluvit pan Beaumont. Ma- lonovým bezprostředním představeným byl starý, skotský podredaktor, pan Mc Ardle a bylo věru řídkou událostí, aby vrchní redaktor vrhl pohled s vrcholu hory, odkud přehlížel království tohoto světa, anebo aby dal najevo, že se zajímá o své pokorné spolupracovníky na stránkách pod sebou. Velký tento muž, hladce oholený, schopný a bohatý, seděl ve své svatyni uprostřed bohatého nábytku ze starého dubového dřeva v křesle, potaženém koží, barvy červené jako pečtní vosk. Pokračoval ve svém dopise, když Malone vstoupil a teprve po několika minutách zvedl svoje zchytralé, šedé oči.

»Ach, pan Malone! Dobrý večer! Chtěl jsem s vámi promluvit. Neposadíte, se? Týká se to onoho článku o psychických věcech, které jste psal. Zahájil jste je tónem zdravého skepticismu, tlumeného humorem, což bylo velmi přijatelné stejně ode mne, jako od obecnstva. Lituji však, že jsem pozoroval, jak vaše názory se změnily, čím déle jste psal a že jste teď v postavení, kde se zdáte skutečně souhlasit s některými těmito věcmi. Netřeba mi říci, že to není politikou Gazetty. A musili bychom ustati s těmito články, kdybychom nebyli oznámili, že uveřejníme jejich řadu od badatele nestranného. Proto musíme pokračovati, ale jejich tón musí býti změněn.«

»Co si tedy přejete, abych učinil, pane?«

»Musíte se zase vrátit ke směšné stránce těchto věcí. To má naše obecnost rádo. Vytlučte z toho všeho žert. Vyvolejte nějakou tetu a nechte ji mluvit humoristicky. Chápete, co míním?«

»Obávám se, pane, že v mých očích to přestalo být žertem. Naopak, přijímám to čím dále tím vážněji.«

Beaumont zavrtěl vážně hlavou.

»A to činí na neštěstí také naši předplatitelé.«

Měl před sebou na stole hromádku dopisů a jeden z nich vzal do ruky.

»Podívejte se. ‚Považoval jsem váš list vždycky za časopis bohabojný a chtěl bych vám připomenouti, že takové praktiky, jaké se zdá váš korespondent schvalovati, jsou výslovně podle bible zakázány. Súčastnil bych se vašeho hříchu, kdybych i nadále zůstal vaším předplatí telem.«

»Bigotní osel!« zamumlal Malone.

»Možná, že jím je. Ale peníze takového bigotního osla jsou právě tak dobré jako jiné peníze. Zde je jiný dopis: ‚Dojista že v tomto věku volné myšlenky a osvěty nechcete pomáhati hnutí, které se snaží zavěsti nás zase k zavržené představě o andělských a ďábelských bytostech, žijících mimo nás. Je-li tomu tak, musím vás požádati, abyste moje předplatné škrtli.‘«

»Bylo by zábavné, pane, zavřít tyto různé lidi, kteří činí takové námitky do jednoho pokoje, aby si věc vyřídili mezi sebou.«

»To je možné, pane Malone, ale já musím mít v dobré úvaze rozšíření Gazettey.«

»Nemyslíte, pane, že bezpochyby podceňujete inteligenci obecnstva a že za těmito extremisty různých druhů jest obrovské těleso lidí, na které učinily dojem výroky svědků tak slavných a ctihodných? Není snad naší povinností předložití těmto lidem skutečná fakta a netropiti si z toho žerty?«

Pan Beaumont pokrčil rameny.

»Spiritualisté si musí vybojovati svoji bitvu sami. Můj list nemůže jejich věc propagovati. A také nesmíme předstírat, že chceme vésti obecnstvo k náboženství.«

»Ne, ne, měl jsem na mysli jenom skutečná fakta. Pohleďte, jak systematicky je lid udržován ve tmě. Kdy, na příklad, četl někdo nějaký rozumný článek v některém londýnském listu o ektoplasmatu? Kdo by si pomyslel, že tato nad míru důležitá látka byla probadaná, popsaná a potvrzená muži vědy, spolu s nespočty fotografiemi, které podpírají jejich slova?«

»Ano, ano,« řekl Beaumont netrpělivě. »Obávám se však, že mám příliš mnoho práce, abych mohl hovořiti o této otázce. Účelem tohoto hovoru jest, že jsem obdržel od pana Cornelia dopis, v němž praví, že musíme ihned změnit směr.«

Pan Cornelius byl majitelem Gazettey a stal se jím ne snad pro osobní zásluhy, nýbrž proto, že jeho otec mu odkázal několik milionů, a on za částku tohoto jmění koupil list. Zřídka ho kdy viděli v redakci, ale někdy se

objevil v listu článek, že jeho jachta zakotvila u Mentonu a že byl viděn u stolu herny v Monte Carlo a že k sezoně je očekáván v Leicestershireu. Byl to člověk, který nevynikal ani duchem ani povahou, ač někdy se snažil ovládnouti veřejné mínění nějakým provoláním, tištěným na přední straně listu velikými typy. Nebyl sice marnotratníkem, ale žil v neustálém přepychu, který ho vedl nepřetržitě na okraj neřesti a konečně také někdy přes hranici. Maloneova horká krev se mu vehnala do hlavy, když pomyslel na tohoto nicotného člověka, tento hmyz, který chtěl vstoupiti mezi lidstvo a poselství poučení a útěchy, sestupující s hůry. A přece jen ony neobratné dětské prsty mohly skutečně otočiti kohoutkem a zameziti božský proud, třebaže si mohl proklestili cestu jinými průchody.

»Tedy to je rozhodnuto, pane Malone,« řekl Beaumont s výrazem člověka, který řekl poslední důvod.

»Úplně!« řekl Malone. »Tak úplně, že to značí konec mého spojení s vaším listem. Mám šestiměsíční smlouvu. Až bude toto období ukončeno, půjdu!«

»Jak je vám libo, pane Malone.« A pan Beaumont pokračoval ve svém psaní.

Malone zardělý dosud bitvou, vešel do pokoje McArdlea a řekl mu, co se stalo. Starý Skot byl velice vzrušen.

»Ach, člověče, to je vaše irská krev. Kapka skotské je dobrou věcí buďto ve vašich žilách, anebo na dně sklenky. Vraťte se, příteli, a řekněte, že jste se rozmyslil jinak.«

»Kdežpak já! Pomyslení na toho Cornelia s jeho

břichem jako hrnec a s rudou tváří — však znáte dobře jeho soukromý život — myšlenka, že takový člověk by chtěl diktovati v co mají lidé věřiti a ještě k tomu chce žádat, abych si tropil žerty z nejsvětější věcí na světě.«

»Člověče, budete zničen!«

»Dobrá! Lepší lidé než já byli pro tuto věc zničeni. A já dostanu jiné zaměstnání.«

»Bude-li Cornelius chtíti, nedostanete. Jest- liže o vás řeknou, že jste neposlušným psíkem pak není pro vás místa v celé Fleet Street.«

»Je to prokletá ostuda!« vykřikl Malone.

»Způsob, jakým se zachází s touto věcí je hanbou žurnalistiky. Ale není to jenom v Anglii. Amerika je ještě horší. Zdá se, že jsou mezi námi nejnížší lidé bez duše, jací se kdy zaměstnávali tiskem — jsou ovšem mezi nimi lidé dobrosrdeční, ale do jednoho jsou materialisty. A to jsou pak vůdcové lidu! Je to děsné!«

McArdle položil otcovsky ruku na rameno mladého muže.

»Nu, nu, hochu, musíme přijímati svět, jakým jest. My jsme ho neučinili a nejsme zodpovědní. Až do času! Až do času! Jsme vždycky v takovém spěchu. Jděte teď domů a promyslete si to, vzpomeňte si na svoji životní dráhu a na tu svou mladou dámu a pak se vraťte a spolkněte hořkou pilulku, jako to musíme činiti my všichni, abychom si udrželi ve světě svoje místa.«

Kapitola XVI.

Ve které Challenger zakusí něco pro celý život.

A tak tedy byly sítě rozprostřeny a jáma byla vykopána a lovci byli připraveni na velkou zvěř, avšak zbývala ještě otázka, zdali se dá kořist zahnat správným směrem. Kdyby byl někdo Challengerovi řekl, že seance se má ve skutečnosti odbývat v naději, aby mu byly předloženy přesvědčující důkazy o pravdě spojení s duchy, a aby byl tak konečně obrácen, bylo by to v něm probudilo stejně hněv jako posměch. Ale chytrý Malone, podporován a tlumen Enidou, mu neustále předkládal myšlenku, že jeho přítomnost bude ochranou před nějakým podvodem a že profesor bude schopen ukázat jim, jak a proč byli klamáni. S touto myšlenkou v mozku sklonil se Challenger konečně s opovržením a blahosklonností a svolil k učiněné nabídce, že počtí svojí přítomností jednání, které podle jeho názoru se hodilo spíše do kamenné jeskyně nějakého divocha z předpotopní doby, než k vážné pozornosti člověka, jenž představoval souhrn kultury a vědomostí lidského pokolení.

Enida doprovázela svého otce a on také přivedl s sebou zvláštního druhu, který byl neznámý stejně

Maloneovi, jako ostatní společnosti. Byl to jakýsi velký, skotský mladík, velmi kostnatý a s pihovatým obličejem, postavy věru obrovské a při tom byl tak mlčenlivý, že ho nikdo nedovedl proniknouti. Žádná otázka nedovedla odhaliti, kde se skrývá jeho zájem o psychické badání. A jedinou věcí, kterou z něho dostali, bylo jeho jméno — totiž Nichol. Malone a Mailey šli spolu k dostaveníčku v Holland Parku, kde našli již čekající Delicii Freemanovou, kněze Charlesa Masona, manžele Ogilvyové z psychického ústavu, pana Bolsovera z Hammersmithu a lorda Roxtona, který se vrhl pilně do psychických studií a jehož vědomosti rychle rostly. Bylo jich všech devět a byla to společnost smíšená a neharmonická, takže zkušený badatel nemohl očekávati velkých výsledků. Když vstoupili do místnosti pro sezení, shledali, že Linden sedí v křesle, a že po jeho boku jest jeho manželka. Potom byl představen krátce celé společnosti, ačkoliv mnozí byli již jeho přáteli. Challenger se chopil ihned věci s výrazem člověka, který nesnese prázdných nesmyslů.

»Je tento muž mediem?« tázal se, prohlížeje si Lindena s velikou nelibostí.

»Ano.«

»Byl prohledán?«

»Dosud ne.«

»Kdo ho prohledá?«

»Dva muži ze společnosti byli vyvoleni.« Challenger zafuněl, což znamenalo jeho podezření.

»Kteří muži?« tázal se.

»Bylo navrženo, abyste to učinil vy a váš přítel, pan Nichol. Vedle je ložnice.«

Ubohý Linden byl mezi nimi doveden do ložnice způsobem, který mu připomněl nepříjemně jeho zkušenosti z vězení. Byl již před tím nervosní, ale tato zkouška a přemahající přítomnost Challengerova ho učinily ještě nervosnějším. Když se znovu objevil, kýval smutně hlavou na Maileye.

»Pochybuji, že bychom dnes něco dostali.

Možná, že by bylo moudřejší sezení odložit,« pravil.

Mailey k němu přišel a poklepal mu na rameno, zatím kdy paní Lindenová ho vzala za ruku.

»Vše je v pořádku, Tome,« řekl Mailey. »Nezapomínejte, že máte okolo sebe tělesnou stráž přátel, kteří nedopustí, aby vás bylo nějak zneužito.« Potom Mailey mluvil s Challengerem přísnějším způsobem, než bylo jeho zvykem. »Prosím, abyste nezapomněl, pane, že medium je nástrojem právě tak citlivým jako kterýkoliv ve vaší laboratoři. Nesmíte ho zneužít. Předpokládám, že jste u něho nenalezli nic kompromitujícího?«

»Ne, pane, nenalezli. A za to vás ujišťuje, že dnes nic neobdržíme.«

»Řekl to proto, že vaše chování ho vzrušilo. Musíte s ním zacházeti laskavěji.«

Ale Challengerův výraz nesliboval, že by to chtěl napravit. Jeho zrak padl na paní Lindenovou.

»Slyšel jsem, že tato osoba je manželkou media. Měla by býti také prohledána.«

»Ovšem že,« odvětil Skot Ogilvy. »Moje manželka a vaše dcera ji odvedou. Ale prosím vás, pane profesore, abyste byl pokud vám možno v nejlepším souladu a abyste nezapomněl, že my všichni máme právě takový zájem o výsledky jako vy, takže by trpěla celá společnost, když byste rušil podmínky.«

V tom se zvedl hokynář pan Bolsover s takovou důstojností, jako by předsedal vlastnímu shromáždění ve své oblíbené místnosti.

»Navrhuji,« pravil, »aby byl profesor Challenger prohledán.«

Challengerova brada se hněvem rozježila.

»Prohledat! mně? Co tím míníte, pane?«

Ale Bolsover nebyl mužem, který by se dal zastrašit.

»Jste zde ne jako náš přítel, nýbrž jako nepřítel. Když by se vám podařilo dokázat podvod, bylo by to vaším osobním vítězstvím — chápete? Proto pravím, alespoň já, že máte býti prohledán!«

»Chcete tím snad naznačiti, pane, že bych byl schopen nějakého podvodu? řekl Challenger zvučným hlasem.

»Nuže, profesore, z něčeho takového jsme po řadě obviňováni všichni,« pravil Mailey s úsměvem. »Cítíme se tím všichni uraženými, právě tak jako vy, jemuž se to děje poprvé, ale po nějaké době tomu zvyknete. Nazvali mne

lhářem, bláznem a Bůh ví čím ještě — ale — co na tom sejde?»

»Je to návrh nesmyslný!« řekl Challenger a koulel kolem sebe očima.

»Pane,« pravil Ogilvy, který byl Skotem neobyčejně umíněným,« můžete zajisté odejít z tohoto pokoje a opustit nás. Ale když budete sedět s námi, musíte to učinit s podmínkami vědeckými — jak to jmenujeme. Ale nebylo by vědecké, když muž, o němž je známo, že je zatvrzelým protivníkem tohoto hnutí, by s námi seděl potmě, aniž mu bylo zabráněno, aby měl cokoliv ve svých kapsách.»

»Jděte, jděte!« zvolal Malone. »Můžete zajisté důvěřovati cti profesora Challengeera.«

»To je vše velmi hezké!« pravil Bolsover, »ale já jsem nepozoroval, že profesor Challenger by příliš důvěřoval cti manželů Lindenových.«

»Máme důvod býti opatrní!« pravil Ogilvy. »Mohu vás ujistit, že jsou podvody, kterých se různí lidé dopouštějí na mediích, tak jako jsou podvody praktikované se strany medií. Mohl bych vám dát dosti příkladů. Ne, pane, musíte býti prohledán.«

»Bude to hotovo za minutu!« řekl lord Roxton. »Domnívám se, že zde mladý Malone a já bychom s tím byli ihned hotovi.«

»Zajisté. Pojd'te!« řekl Malone.

A tak Chalenger jako býk s rudýma očima a s rozšířenými chřípěmi byl vyveden z pokoje. Po několika

minutách, když veškeré předběžné přípravy byly dokonány, seděli v kruhu a séance se počala.

Ale podmínky byly již porušeny. Úzkostliví badatelé, kteří chtějí medium svazovati, takže takový ubohý člověk se podobá slepici, která má býti upečena, když jí byla přivázána křídla ke trupu, nebo lidé, kteří se podezřele na medium dívají, když jsou světla utlumena, nevědí, že se podobají lidem, kteří navlhčí střelný prach a očekávají, aby pak vybuchl. Ničí svoje výsledky a když se pak očekávané výsledky nedostavily, domnívají se, že příčinou byla jejich zchytralost, na místě, že důvodem byl nedostatek jejich pochopení.

Proto se stává, že skromné shromáždění po celé zemi, v ovzduší sympatickém a uctivém, vidí události, jakých chladný muž vědy nespatří nikdy, neboť to není jeho výsadou.

Všichni přísedící se cítili znepokojeni předběžnými přípravami, ale o mnoho-li více to znamenalo pro citlivé středisko celého kroužku! Pro medium byl pokoj naplněn srážejícími se nárazy a proudy psychické síly, vířící sem a tam, po níž bylo právě tak obtížno plouti jako přes peřeje pod Niagarou. Ve svém zoufalství medium vzdychalo. Vše bylo smíšené a zmatené. Jako obvykle začal se svým jasnozřením, ale různá jména hučela v jeho duševním sluchu bez ladu a skladu. Slovo »John« zdálo se vynikati a proto je vyslovil. Znamená »John« něco pro někoho z přítomných? Jedinou odpovědí byl dutý smích Challengerův. Potom slyšel příjmení Chapman. Ano,

Mailey ztratil přítele, který se jmenoval Chapman. Ale bylo to již před lety a nezdálo se, že by byl nějaký důvod k jeho přítomnosti. A medium nedovedlo také říci jeho křestního jména. »Budworth« — ne: nikdo se nehlásil k příteli, který by se jmenoval Budworth. Pak přišla určitá poselství, ale zdálo se, že nemají žádného vztahu ku přítomné společnosti. Vše šlo křivě a Maloneova nálada klesala pod nulu. Challenger supěl tak hlasitě, že Ogilvy protestoval.

»Zhoršujete věci, pane, když projevujete svoje pocity,« pravil. » Ujišťuji vás, že po zkušenostech nepřetržitých a desetiletých neviděl jsem nikdy media a tak neklidného a připisuji to pouze vašemu chování.

»Ovšemže,« řekl Challenger s uspokojením.

»Obávám se ,že je to marné, Tome,« pravila paní Lindenová. »Jak se cítíš teď, drahý? Chtěl bys, abychom ustali?«

Ale Linden, ačkoliv měl tak mírný zevnějšek, byl bojovníkem. Měl v jiné formě tytéž vlastnosti, které dovedly jeho bratra do zkázy.

»Ne. Myslím« že snad je ve zmatku jenom duševní stránka. Budu-li v trance, vyhnu se tomu. Fysické projevy mohou být lepší. Buď jak bu, pokusím se.«

Světla byla ztažena, takže jen rudě žhnula. Zálclona u kabinetu byla zatažena. Před ní na jedné straně v nejasných obrysech pro shromáždění odpočíval v dřevěném křesle Tom Linden a oddychoval namahavě v trance. Jeho manželka byla na stráž na druhé straně kabinetu.

Ale nic se nedělo.

Přešla čtvrt hodina. Potom uběhla druhá čtvrt hodina. Společnost byla trpělivá, ale Challenger se počal na své židli vrtět. Zdálo se, že vše je chladné a mrtvé. Nejen že se nic nedělo, ale jaksi každá naděje na cokoliv zdála se unikati.

»Je to marné!« zvolal konečně Mailey.

»Obávám se, že ano,« pravil Malone.

Medium se pohnulo a zaúpělo, probouzelo se. Challenger nápadně zívl.

»Není to maření času?« tázal se.

Paní Lindenová přejela rukou mediu hlavu a čelo. Otevřelo oči.

»Nějaké výsledky?« tázal se.

»Je to marné, Tome. Musíme to odložit.«

»Myslím to také,« řekl Mailey.

»Velice ho to namahá, když jsou protivné podmínky,« poznamenal Ogilvy, dívaje se hněvivě na Challengeera.

»To bych také myslel,« řekl poslednější s vlídným úsměvem.

Ale Linden se nedal poraziti.

»Podmínky jsou špatné,« řekl. »Vibrace jsou vesměs nesprávné. Ale pokusím se uvnitř kabinetu. Tam se soustřeďuje síla.«

»Ano, to je poslední čáka,« pravil Mailey. »Můžeme se o to pokusit.«

Potom donesli křeslo do plátěného stanu a poté tam vstoupilo medium a zatáhlo za sebou záclonu.

»Toto opatření umožňuje zhušťování ektoplasmatických výronů!« vysvětloval Ogilvy.

»Zajisté«, řekl Challenger. »Ale zároveň v zájmu pravdy musím podotknouti, že zmizení media jest věcí nejvýš politováníhodnou.«

»Proboha, nezačínajte zase s hašteřením,« zvolal Mailey netrpělivě. »Dříve necht' dostaneme nějaké výsledky a pak bude dosti kdy hovořit o jejich ceně.«

Potom zase nastalo únavné čekání. Pak bylo slyšeti z kabinetu několikéré hluboké zaúpění. Spiritualisté se v očekávání vztyčili.

»Teď vychází ektoplasma!« řekl Ogilvy. »Když vystupuje z těla, způsobuje vždycky bolesti.«

Sotva vyslovil tato slova, již se záclony prudce otevřely, takže veškeré kroužky, na nichž byly zavěšeny, zachrastily. V temném otvoru bylo viděti obrysy nejasné, bílé postavy. Potom zvolna a s váháním se přiblížila do středu pokoje. Její obrysy ztrácely ovšem veškerou určitost v načervenalém šeru, takže vypadala v polotmě jenom jako pohybující se bílá skvrna. Blížila se krok za krokem s váhavostí, která připomínala strach, až stála naproti profesorovi.

»Teď!« zařval jeho mohutný hlas.

Potom zazněl nějaký výkřik, potom vřesk a pak bouchnutí. »Chytil jsem ho!« zvolal někdo. »Rozsvěťte!« volal druhý. »Opatrně! Mohli byste usmrtit medium!« křičel třetí. Kruh byl přerušen. Challenger běžel k zapínači a rozsvítil všechna světla. Místnost byla tak zaplavena září,

že uplynulo několik vteřin, než zmatení a zpola oslepení diváci mohli rozeznati podrobnosti.

Když zase nabyli zraku a duševní rovnováhy, tu většina společnosti měla před sebou výjev žalostný. Tom Linden, všecek zbledlý, oslněný a zhroucený, seděl na zemi. Nad ním stál velký mladý Skot, který ho srazil k zemi. Zatím paní Lindenová, klečící vedle svého chotě, se dívala vzhůru na útočníka. Když společnost spatřila tento výjev, nastalo ticho. Bylo pak přerušeno profesorem Challengerem.

»Nuže, pánové, domnívám se, že nic dalšího není třeba říci. Vaše medium bylo odhaleno, jak toho zasluhovalo. Nyní vidíte podstatu svých duchů. Musím děkovati panu Nichollovi, který, jak snad mohu poznamenati, je znamenitým hráčem footballu, za rychlé provedení pokynů, které obdržel.«

»Chytil jsem ho za krk a strhl jsem ho!« řekl vysoký mladík. »Bylo to snadné.«

»Učinil jste to velmi účinně. Tím, že jste pomohl odhaliti bezohledného podvodníka, prokázal jste veřejnosti službu. Nemusím snad dokládali, že bude následovat úřední stihání.«

Avšak Mailey nyní zakročil a sice s takovou autoritou, že Challenger byl nucen vyslechnouti ho.

»Váš omyl není nepřirozený, pane, ačkoliv cesta, kterou jste se ubíral ve své nevědomosti, je taková, že by mohla býti pro medium osudnou.«

»Moje nevědomost — tak! Budete-li takto mluvit,

musil bych vám dáti výstrahu, že vás nebudu považovat za lidi oklamané, nýbrž za spolu vinníky.«

»Počkejte, okamžik, profesore Challenge. Chci vám položití přímou otázku a žádám o stejně přímou odpověď. Nebyla postava, kterou jste všichni viděli před tímto trapným výjevem, bílá?«

»Ano, byla taková.«

»Ale teď vidíte, že medium je oděno v černý oděv. Kde je ono bílé roucho?«

»Je pro mne bezpodstatné, kde je. Zajisté, že jeho manželka i on sám jsou připraveni na všechny možnosti. Mají zajisté svoje prostředky, aby ukryli prostěradlo, nebo co jiného to snad bylo. Tyto podrobnosti mohou býti vysvětleny u policejního soudu.«

»Nuže, proveďte prohlídku. Prohledejte pokoj, zdali naleznete něco bílého.«

»Neznám této místnosti. Mohu se pouze spoléhati na svoje zdravé smysly. Tento muž byl postižen, když se maskoval jako duch. Do kterého kouta nebo úkrytu zašantročil svoje roucho, jest věcí nedůležitou.«

»Naopak, je to věcí nejvyšší důležitou. To, co jste viděli, nebylo podvodem, nýbrž to byl velmi skutečný psychický zjev.«

Challenger se zasmál.

»Ano, pane. Velmi skutečný zjev. Viděl jste (tak zvanou transfiguraci, která je nevyvinutou materialisací, čili zhmotněním. Budete tak laskav a uznáte, že duchovní vůdcové, kteří řídí tyto věci, nemohou dbáti vašich

pochybností nebo podezření. Snaží se, aby obdrželi jisté výsledky, a jestliže neklidem kroužku je jim to zabráněno jedním způsobem, dostanou je způsobem jiným, aniž brali v úvahu vaše předsudky, nebo vaše pohodlí. Poněvadž v tomto případě nemohli pro špatné podmínky, které jste sám způsobil, zbudovati postavu ektoplasmatickou, zahalili bezvědomé medium do roucha z ektoplasma a vyslali je z kabinetu. Medium je právě tak nevinné jakýmkoliv podvodem, jako vy.«

»Přísámbohu,« řekl Linden, »že od chvíle, (kdy jsem vstoupil do kabinetu až do okamžiku, kdy jsem se ocitl na podlaze, nevím zcela nic.« S námahou se postavil a chvěl se rozčilením, takže nemohl udržeti ani sklenici s vodou, kterou mu jeho manželka přinesla.

»Vaše omluvy,« pravil profesor, »otvírají pouze nové propasti lehkověrnosti. Moje povinnost je jasná a já ji vykonám až k nejzazšímu. Cokoliv byste chtěl říci, bude zajisté přijato s dobrou úvahou, jakou to zasluhuje při úředním jednání.« Potom se profesor Challenger obrátil k odchodu jako člověk, který vítězně dosáhl toho, co si přál.

Ale teď se událo něco tak náhlého, tak neočekávaného a tak dramatického, že nikdo z přítomných toho nikdy nezapomene.

Enida na vyzvání Challengerovo mu neodpověděla.

Všichni ostatní vstali, jenom Enida zůstala seděti na své židli. Seděla s hlavou skloněnou k jednomu rameni, s očima zavřenými, s vlasy částečně uvolněnými — a její zjev mohl býti modelem pro sochaře.

»Ona spí,« pravil Challenger. »Probuď se, Enido. Odcházíme již.«

Ale dívka neodpověděla. Mailey se nad ní skláněl.

»Ticho! Nerušte ji! Je v trance.«

Challenger se k ní vrhl. »Co jste to učinili?

Vaše prokleté hokus pokusy ji poděsily tak, že omdlela.«

Mailey zatím otevřel její oční víčko.

»Ne — ne — má zorničky obráceny do výše. Je v trance. Vaše dcera, pane, je silné medium.«

»Medium! Blázníte! Probuď se, děvče! Probuď se!«

»Proboha, nechte ji! Jestliže neuposlechnete, můžete toho litovat po celý život. Jest velmi nebezpečno přerušovati medium v trance!«

Challenger stál nad Enidou ve zmatku. Najednou jeho duchapřítomnost ho opustila. Bylo by snad možné, aby jeho dítě stálo na okraji nějaké tajemné propasti, takže by je mohl svrhnou ti dolů?

»Co mám učiniti?« tázal se bezradně.

»Nemějte strachu. Vše bude dobře. Usedněte! Usedněte všichni. Ach, ona bude mluvit!«, Dívka se pohnula a posadila se vzpřímeně. Její rty se chvěly a jedna její ruka se napřáhla.

»To je pro něj!« zvolala, ukazujíc na Challengeera. »Nesmí mému mediu ublížiti. Přináším pro něj poselství.«

Mezi osobami, které se seskupily okolo dívky, zavládlo bezdeché ticho.

»Kdo mluví?« otázal se Mailey.

»Viktor mluví — Viktor. Nechť neublížíje mému mediu. Mám pro něj poselství!«

»Ano, ano. Jaké je to poselství?«

»Jeho manželka je zde.«

»Ano!«

»Praví, že zde již jednou byla, že se projevila prostřednictvím této dívky. Bylo to krátce po jejím pohřbu. Ona klepala a on ji slyšel klepati, ale nerozuměl tomu.«

»Chápete to nějak, profesore Challenge?«

Thustá obočí profesorova se ježila nad jeho tázavýma, podezřívavýma očima a on se díval jako dravec, zahnaný do úzkých, s jedné tváře na druhou. Je zde nějaký podvod — nějaký bídný podvod, myslil si. Tito lidé se zmocnili jeho vlastní dcery. Je to prokletá věc. Ale on je odhalí — do jednoho. Ne, nemá žádné otázky. Prohlíží to vše. Oni si ji získali. Nebyl by tomu věřil, ale přece tak musí býti. Ona to činí k vůli Maloneovi. Vždyť žena učiní pro milovaného muže vše. Ano, je to zavrženíhodné. Dalek všeho změknutí, byl naplněn ještě větší pomstychtivostí. Jeho zuřivý obličej, jeho přerývaná slova, svědčila o jeho přesvědčení.

Ruka dívčiny se znovu napřáhla, ukazujíc do předu.

»Nová zpráva!«

»Komu?«

»Jemu. Onomu muži, který chtěl mému mediu ublížiti. Ale nesmí toho učiniti. Je zde jakýsi muž — jsou tu dva muži — kteří mu chtějí něco říci.«

»Ano, Viktore, nasloucháme.«

»Jméno prvního muže jest...« Hlava dívky se naklonila a její ucho se zvedlo, jakoby naslouchala. »Ano, ano, již je mám! Jeho jméno zní Al-Al-Aldridge.«

»Znamená to pro vás něco?«

Challenger se zapotácel. Na jeho obličej se objevil výraz ohromného podivení.

»Jak se jmenuje druhý?« tázal se.

»Ware! Ano, tak je to — Ware!«

Challenger se náhle posadil. Přejel si rukou čelo a byl smrtelně bledý. Na jeho obličej se objevil pot.

»Znáte je?«

»Znal jsem dva muže, kteří se takto jmenovali.«

»Přinesli vám zprávu,« řeklo děvče.

Challenger, jak se zdálo, se obrňoval proti nějaké ráně.

»Nuže, co je to?«

»Je to příliš soukromé. Nelze mluvit, dokud jsou zde všichni tito lidé.«

»Počkáme venku,« řekl Mailey. »Pojďte, přátelé, nechť profesor vyslechne poselství.«

Potom všichni odešli a zůstavili profesora, sedícího před svojí dcerou. Jakási u něho neobvyklá nervosnost se ho zdála zmocňovati. »Malone, počkejte tu se mnou!«

Dveře se zavřely a zmíněné tři osoby zůstaly o samotě.

»Jak zní ta zpráva?«

»Týká se jistého prášku.«

»Ano, ano!«

»Šedého prášku?«

»Ano.«

»Zpráva, kterou tito muži přinášejí, zní: „Neusmrtilo nás to.“«

»Otažte se jich tedy — požádejte je, čím zemřeli?«
Profesorův hlas se lomil a jeho mohutné tělo se otřásalo pohnutím.

»Zemřeli chorobou.«

»Jakou chorobou?«

»Nuže — nuže jak to bylo? .... Zánětem plic.«

Challenger se zvrátil ve svém křesle s ohromným povzdechem ulehčujícím. »Bože můj!« zvolal, utíraje si čelo. A pak dodal: »Zavolejte sem ostatní, Malone!«

Čekali přede dveřmi a teď vešli všichni do pokoje. Challenger se zvedl, když vcházeli. Jeho první slova platila Tomu Lindenovi. Mluvil jako zhroucený člověk, jehož pýcha byla nadobro zlomena.

»Pokud se týká vás, pane, neodvažuji se souditi vás. Příhoda se mi věc, která je tak zvláštní a zároveň tak jistá, poněvadž je potvrzena mými vycvičenými smysly, že nemohu již popíratí jakéhokoliv vysvětlení, kterého se mi dostalo o vašem předcházejícím chování. Odvolávám veškeré urážlivé výrazy, kterých jsem snad užil.«

Tom Liden byl svojí povahou pravým křesťanem. Jeho odpuštění následovalo okamžitě a upřímně.

»Nemohu pochybovati, že moje dcera má nějakou zvláštní sílu, která potvrzuje mnohé z toho, co jste mi říkal,

pane Maileyi. Stál jsem spravedlivě na své vědecké nevěře, ale dnes jste mi podal jistý, nezvratný důkaz.«

»Všichni jsme prošli stejnými zkušenostmi, profesore. Pochybujeme a potom pochybují zase o nás jiní.«

»Dovedl bych si sotva představit, že by někdo mohl pochybovat o mých slovech v takovéto věci!« řekl Challenger s důstojností. »Mohu v pravdě říci, že dnešního večera se mi dostalo zprávy, jaké žádný žijící člověk na této zemi by dáti nemohl. To je zcela nepochybné.«

»Mladá dáma se již vzpamatovala,« pravila paní Lindenová.

Enida se pozvedla a rozhlížela se okolo sebe zmatenýma očima.

»Co se stalo, otče? Zdá se, že jsem usnula.«

»Vše je v pořádku, drahoušku. Budeme o tom mluviti později. Ale teď pojd' se mnou domů. Musím o mnohém přemýšlet. A vy nás snad doprovodíte, Malone? Jsem vám dlužen jisté vysvětlení. «

Když profesor Challenger došel do svého bytu, nařídil Austinovi, že ho nesmí nikdo za žádnou podmínkou vyrušovati a potom vkročil do své knihovny, kde se posadil do svého velkého křesla, kdežto Malone si usedl po jeho levici a jeho dcera po jeho pravici. Potom profesor napřáhl svoji velikou ruku a sevřel v ní malou ručku Enidy.

»Drahoušku,« řekl po dlouhém mlčení, »nemohu pochybovati, že máš jistou zvláštní sílu, neboť dnešního večera bylo mi to dokázáno s takovou úplností a jasností, že je to naprosto rozhodující. A poněvadž máš tuto sílu

ty, nemohu pochybovati, že jiní lidé ji mohou mítí také a tak všeobecně představa o medijnosti vstoupila do oblasti mých pojmů o možnosti. Nechci nyní hovořiti o této otázce, neboť moje myšlenky jsou v této věci dosud zmateny, a než si o nich budu moci učiniti určitější představu, musím vše probádati s tebou, s Malonem a s jeho přáteli. Chci pouze říci, že můj rozum dostal ránu a že, jak se mi zdá, otvírá se přede mnou nová cesta k vědění.«

»Na to bychom byli věru hrdí!« řekl Malone, »zvláště, když bychom vám mohli pomáhati.«

Challenger se podivně usmál.

»Ano, nepochybují, že úvodní článek ve vašem listu s nadpisem ‚Obrácení profesora Challengea‘ by byl vítězstvím. Ale varuji vás, neboť nejsem ještě tak daleko.«

»Neučiníme zajisté nic předčasného a vaše názory mohou zůstatí úplně v soukromí.«

»Nikdy jsem neměl nedostatek morální odvahy prohlásiti svoje názory, když byly hotovy, ale taková doba dosud nepřišla. Avšak dnes jsem obdržel dvě zprávy, které si mohu vysvětliti pouze prameny mimotělesnými. Domnívám se, Enido, že jsi byla opravdu v bezvědomí.«

»Ujišťuji tě, otče, že nevím o ničem.«

»Zajisté. Vždyť jsi byla neschopna jakéhokoliv podvodu. Nejdříve jsem obdržel poselství od tvé matky. Ujišťovala mne, že skutečně vyvolala ony zvuky, které jsem slyšel a o nichž jsem s tebou mluvil. Teď je mi jasné, že jsi byla mediem a že jsi nespala, nýbrž že jsi byla v

trance. Je to neuvěřitelné, je to groteskně podivné — ale zdá se, že je to pravda!«

»Crookes užil skoro stejných slov,« pravil Malone. »Napsal, že je to vše ,naprosto nemožné, ale zároveň absolutně pravdivé'.«

»Jsem mu dlužen omluvu. Možná, že jsem dlužen omluvu velmi mnoha lidem.«

»Nikdo toho od vás nebude žádati,« pravil Malone. »Tito lidé nejsou takového druhu.«

»A teď bych vám chtěl vysvětliti případ druhý,« řekl profesor a pohnul se neklidně ve svém křesle. »Je to věc úplně tajná, je to věc, o které jsem se nikdy nikomu nezmnínil a kterou tedy na zemi nikdo nemohl vědět. Když jste slyšeli již tolik, můžete slyšeti také vše ostatní.«

»Stalo se to, když jsem byl mladým lékařem a neříkám mnoho, když pravím, že to vrhlo na celý můj život jakýsi mrak — a tento mrak se zvedl teprve dnešní noci. Jiní se mohou snažili vysvětliti to, co se událo, přenesením myšlenek, nebo podvědomou činností duševní, nebo třeba jinak, ale já nemohu pochybovati — je vůbec nemožno pochybovati — že jsem obdržel zprávu od zemřelých.

»V době, o které mluvím, byl vynalezen jistý nový lék. Netřeba mluvit o podrobnostech, kterých byste beztoho nemohli řádně oceniti. Nechť postačí, že lék byl zhotoven z alkaloidů řady daturinů, z nichž máme prudké jedy, jakož i velmi účinné léky. Obdržel jsem záhy část tohoto přípravku a toužil jsem, aby moje jméno bylo spojeno s prvními pokusy, týkajícími se jeho vlastností.

Dal jsem tento lék dvěma mužům, Wareovi a Aldridgeovi. Podal jsem jim tento lék v dávce, kterou jsem považoval za bezpečnou. Oba byli mými pacienty v jedné veřejné nemocnici. Ráno byli nalezeni oba mrtvi.

»Dal jsem jim onen lék potají. Nikdo o tom nevěděl. Nevzniklo z toho nic, neboť byli oba těžce nemocní a jejich smrt se zdála přirozenou. Ale já jsem měl v duši obavy. Byl jsem přesvědčen, že jsem je usmrtil. Tato věc byla vždy temným pozadím mého života. Vy jste slyšel sám, Malone, dnes večer, že jejich smrt vznikla z nemoci a nikoliv účinkem toho léku.«

»Ubohý tatínku!« zašeptala Enida, hladíc jeho velkou kosmatou ruku. »Ubohý tatínku! Jak jste asi trpěl!«

Challenger byl příliš hrdým mužem, aby snesl soustrast, i když byla se strany jeho dcery. Odtáhl svoji ruku.

»Pracoval jsem pro vědu,« pravil. »A věda se musí ledačehos odvážiti. Nevím, že bych zasluhoval výtky. Ale přec — ale přec — se mému srdci dnes večer ulehčilo. «

Kapitola XVII.

Ve které se mlhy vyjasní.

Malone ztratil svoje místo a jeho cesta do novinářské ulice byla zatarasena pověstmi o jeho neodvislém počínání. Na jeho místo v redakci nastoupil jakýsi mladý Žid, který velmi mnoho pil a který ihned si dobyl velikých zásluh řadou velmi humoristických článků o psychických věcech, opeřených ujišťováním, že se počal zabývati těmito předměty s duší dokonale otevřenou a nestrannou. Jeho konečný návrh, týkající se nabídky pěti tisíc liber, jestliže duchové mrtvých dovedou předpověděti, kteří tři první koně vyhrají v příštím Derby a jeho důkaz, že ektoplasma jest ve skutečnosti pěna silného piva, dovedně uschovaného mediem do láhve, jsou novinářskými pošetilostmi, na které se snad čtenář pamatuje.

Ale cesta, která se zavřela na straně jedné, otevřela se na druhé. Challenger, který se zahloubal do svých odvážných snů a důmyslných pokusů, potřeboval již dávno čilého muže jasného mozku, který by vedl jeho obchodní zájmy a který by také kontroloval jeho rozšířené patenty. Měl mnoho vynálezů, jež byly ovocem jeho životní práce a které mu přinášely značný výtěžek, ale musily býti pečlivě střeženy a chráněny. Jeho automatický

poplašný přístroj pro lodi, které se ocitly na mělčině, jeho vynález k odchýlení směru torpeda, jeho nová a hospodárná metoda dobývání ze vzduchu dusík, jeho důkladné zlepšení bezdrátové telegrafie a jeho nové používání smolce byly vesměs zlatými doly. Rozzuřen chováním se Cornelia, vložil profesor vedení všech těchto věcí do rukou svého snaživého, nastávajícího zetě, který pak pilně střežil jeho zájmy.

Challenger sám se změnil. Jeho soudruzi a všichni lidé, kteří ho znali, pozorovali tuto změnu, aniž viděli jasně její příčinu. Stal se člověkem laskavějším, pokornějším a duchovnějším. Hluboce byl ve své duši přesvědčen, že jako předborník vědecké metody a pravdy jednal mnoho let ve skutečnosti nevědecky a že svými metodami byl nebezpečnou překážkou vývoje (lidské duše v džungli neznáma. A právě toto sebeobviňování způsobilo změnu v jeho povaze. Rovněž s charakteristickou silou se vrhl do podivuhodné literatury, pojednávající o psychických věcech a poněvadž teď bez předsudků, které dříve zatemňovaly jeho mozek, četl přesvědčující svědectví Harea, de Morgana, Crookesa, Lombrosa, Baretta, Lodgea a mnohých jiných slavných mužů, divil se, že dříve i na okamžik se mohl domnívat, že by takové shodné názory mohly spočívat na omylu. Jeho prudká, ale upřímná povaha ho donutila, že se chopil psychických věcí se stejnou prudkostí, ba dokonce někdy se stejnou neshovívavostí, s jakou je dříve osočoval a tak starý tento lev cenil zuby a řval teď na ty, kteří byli dříve jeho spojenci.

Jeho pozoruhodný článek v časopise Spectator se počínal slovy: »zatvrzelá nevěra a neústupný nerozum prelátů, kteří se nechtěli podívatí Galileovým dalekohledem, aby mohli pozorovati měsíce Jupiterovy, byli daleko předstiženy v našich dnech hlučícími odpůrci, kteří ukvapeně hlásají svoje výstřední názory o těchto psychických věcech, ačkoliv jich nikdy neprobadali buď z nedostatku času, anebo z nechuti.« A v jedné konečné větě projevil svoje přesvědčení, že jeho protivníci nejsou v pravdě zástupci myšlenek dvacátého století, ale že spíše se lze na ně dívatí jako na duševní zkameněliny, vykopané z některé vrstvy z doby pliocenu.

Kritikové spínali ruce hrůzou, jak jest jejich zvykem, nad silnou řečí tohoto článku, ačkoliv prudký útok byl po mnoho let odpouštěn těm, kteří se ocitli v opozici. A tak můžeme opustiti Challengera, zatím kdy jeho černá hříva zvolna šedivěla, ale jeho velký mozek ještě vzrůstal a byl ještě schopnější, když se počal zabývatí problémy, které nás očekávají v budoucnosti — a jež již nejsou omezovány úzkým obzorem smrti, neboť teď se rozprostřely do nekonečných možností a vývojů, neboť se týkají nepřetržitého života lidské osobnosti, lidské povahy a lidské práce.

Bylo po svatbě. Byla to klidná slavnost, ale žádný prorok nebyl by mohl předpověděti, jací hosté budou pozváni otcem Enidy do jeho bytu ve Whitehallu. Byl to zástup šťastných lidí, kteří byli vesměs spojeni protivenstvím světa, ale také stejnými vědomostmi. Byl zde kněz Charles Mason, který vykonal svatební obřady

a jestliže někdy světec požehnal takovému spojení, tu se to jistě stalo tohoto dopoledne. A nyní ve svém černém rouchu, s veselým úsměvem, přecházel mezi zástupy, nesa s sebou mír a laskavost. Starý bojovník s jizvami po mnohých bitvách, a očekávající další, pan Mailey se svými ryšavými vousy, stál vedle své manželky jako odhodlaný rytíř, který má vždycky po ruce svoji zbraň a jehož paže nikdy neumdlí. Byl zde také doktor Maupuis z Paříže, který se snažil dáti číšníkovi na srozuměnou, že chce kávu, načež mu byla přinesena párátka, zatím kdy hubený lord Roxton se díval na tyto jeho námahy s velikou veselostí. Byl zde také dobrý Bolsover s několika členy kroužku v Hammersmithu a rovněž i Tom Linden se svojí manželkou a Smith, tento bojovný buldog ze severu a doktor Atkinson a Marvin, redaktor spiritistického časopisu se svojí hodnou ženou, a manžele. Jé Ogilvyovi a malá slečna Delicie se svojí brašničkou a svými letáky a Dr. Ross-Scotton, teď již úplně vyléčený a Dr. Felkin, který ho vyléčil, pokud stačila vyplňovati jeho úlohu jeho pozemská zástupkyně ošetřovatelka Voršila. Všichni ti a mnozí jiní byli viditelní našemu dvoupalcovému vidmu barev a slyšitelní našim čtyřem oktávám zvuku. Ale kolik jiných mimo tyto úzké hranice bylo ještě přítomno, aby dali novomanželům svoje požehnání? Kdo by to mohl vědět?

Nežli skončíme toto vypravování, všimněme se ještě jedné scény. Bylo to v jednom menším pokoji ve Folkestoneu v hotelu Imperial. U okna seděli manželé Maloneovi a dívali se na západ, na Kanál, který se mračil

pod rozhněvanou večerní oblohou. Veliká fialová chapadla, hroziví předchůdcové toho, co spočívalo neviditelné a neznámé za obzorem, se vinula k zenitu. Dole se pachtil nějaký malý parník z Dieppe na cestě domů. Daleko na moři veliké lodi se udržovaly uprostřed průplavu, jakoby cítily blížící se nebezpečí. Neurčitá hrozba zamračené oblohy působila v podvědomí na duše obou.

»Pověz mi, Enido,« řekl Malone, »která z nanich psychických zkušeností, které byly tak podivuhodné, zůstává ve tvé paměti nejmocnější stopy?«

»Zvláštní, že se právě teď na to tážeš, Nede, neboť jsem zrovna na to myslila. Domnívám se, že to vzniklo logickým pořadem myšlenek, které vznikly z pohledu na hrozící oblohu. Myslila jsem na Miromara, na onoho tajemného, podivného muže, který věstil záhubu.«

»A já jsem na to myslil také.«

»Slyšel jsi o něm od té doby?«

»Jen jednou. Bylo to jednou v neděli dopoledne v Hyde Parku. Mluvil právě k malé skupině lidí. Vstoupil jsem do zástupu a naslouchal jsem. Byla to zase taková výstraha!«

»A jak to přijali? Smáli se?«

»Nu, vždyť jsi jej slyšela a viděla sama. Mohla ses smáti?«

»Ach, opravdu ne. Ale ty to nepřijímáš vážně, Nede, že ne? Pohleď na tuto pevnou, starou anglickou zemi. Pohleď na náš veliký hotel a na lid na pobřeží a na

neztravitelné ranní listy a na ustanovený pořádek země civilisované. Myslíš si opravdu, že by mohlo něco přijít, co by to vše zničilo?»

»Kdož ví? Miromar není jediným, který to předpovídá.«

»A nazývá to koncem světa?«

»Ne, ne. Ale je to znovuzrození světa — pravého světa, takového, jak jej měl v úmyslu Bůh.«

»Ale je to strašlivá zpráva. Avšak co je tu nesprávného? Proč by měl přijít tak hrozný soud?«

»Je to pro materialismus, pro zdřevěnělé formálnosti církví, pro odcizení se všem popudům duchovním, pro popírání neviditelna, pro smích, s nímž se setkává toto nové zjevení, — to jsou podle Miromara příčiny.«

»Ale jistě že svět byl dříve horší?«

»Ale nikdy neměl takových výhod — nikdy zde nebylo takového vzdělání a vědění a tak zvané civilizace, což vše by mělo vésti k věcem vyšším. Pohled, jak vše je zvráceno ke zlu. Máme teď vzducholodi, Ale bombardujeme jimi města. Naučili jsme se jezdit pod mořem. Ale s touto novou vědomostí vraždíme námořníky. Ovládáme lučebniny. Ale vyrábíme z nich třaskaviny anebo jedovaté plyny. Jde to stále od zlého k horšímu. V nynější chvíli každý národ na zemi kuje tajné plány, jak by mohl nejlépe otrávit národy druhé. Zdali pak Bůh stvořil naši planetu k takovému konci a je snad pravdepodobno, že dopustí, aby to šlo stále k horšímu?«

»Kdo to mluví teď, ty anebo Miromar?«

»Já sám jsem hloubal o těchto věcech a veškeré moje myšlenky se zdají ospravedlňovati jeho závěry. Četl jsem duchovní poselství, které napsal Charles Mason. Znělo to: člověk nebo národ dospěje k nejnebezpečnějšímu stavu, když jeho rozumová stránka je vyvinutější než stránka duchovní. A není to snad přesně stav dnešního světa?«

»A jak se to dostaví?«

»Ach, v tom mohu citovati pouze slova Miromarova. Mluví o rozbití všech nádob. Přejde válka, hlad, mor, zemětřesení, povodně, záplavy z moře — ale vše to se ukončí nevýslovným mírem a slávou.«

Veliké , fialové pruhy se natáhly přes celou oblohu. Na západě se šířila temně rudá zář, příšerná, hněvivá výheň. Enida se zachvěla, když se tam dívala.

»Ale jedné věci jsme se naučili,« pravil. »A sice tomu, že dvě duše, když je mezi nimi pravá láska, půjdou spolu dále a dále bez přerušení všemi světy. Proč bychom se tedy měli báti smrti nebo něčeho, co by mohlo přinést život nebo smrt?«

Usmála se a vložila svoji ruku do jeho dlaně.

»Ano, čeho?« pravila.